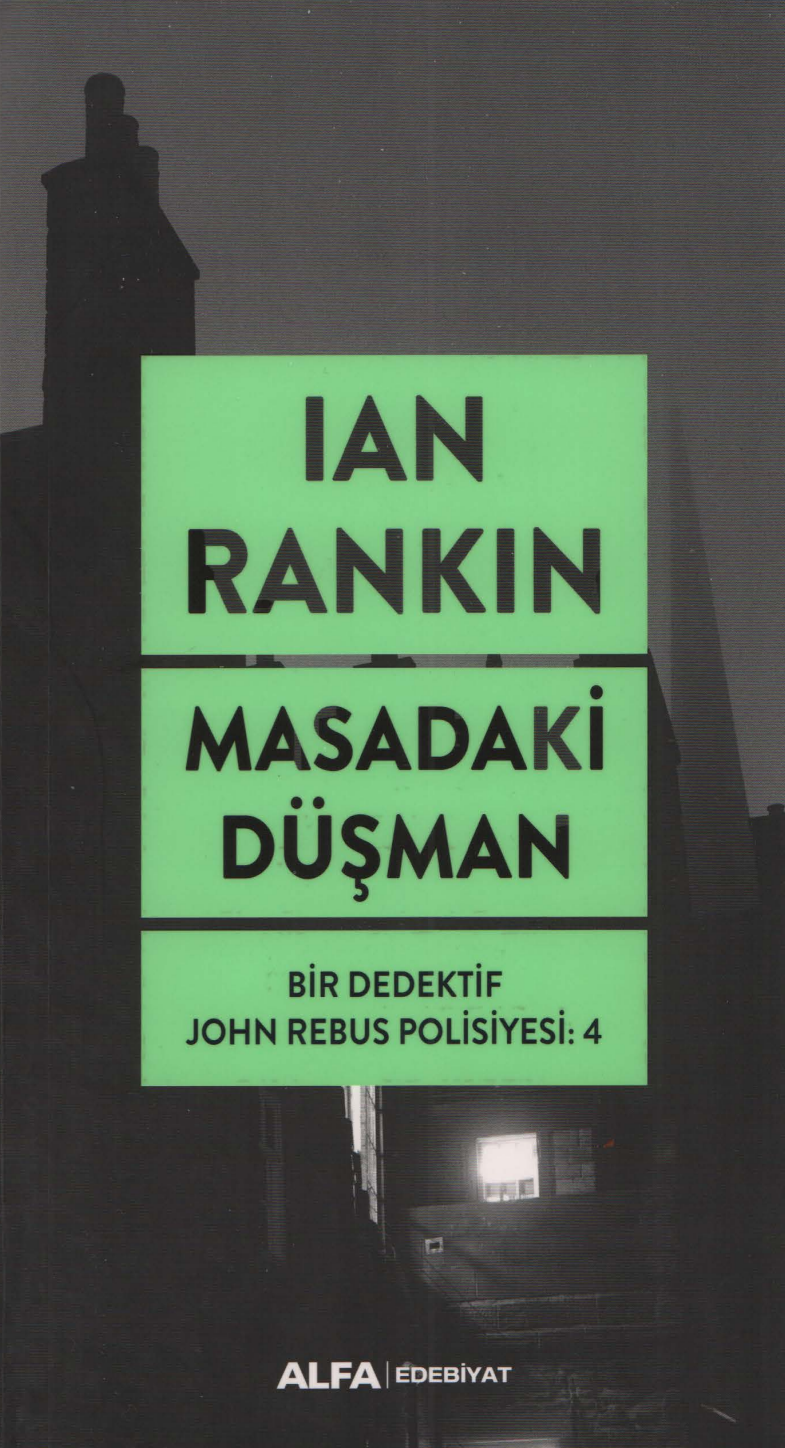

IAN RANKIN

MASADAKİ DÜŞMAN

BİR DEDEKTİF
JOHN REBUS POLİSİYESİ: 4

ALFA | EDEBİYAT

Masadaki Düşman

IAN RANKIN (1960)

Fife, İskoçya'da doğdu. 1982 yılında Edinburgh Üniversitesinden mezun oldu. "Rebus" serisiyle edindiği başarısından önce, üzüm toplayıcısı, çoban, vergi memuru olarak çalıştı. 1986 yılında evlendikten sonra, kısa bir süre Londra'da ve Fransa'da yaşayıp tekrar Edinburgh'a döndü.

Yazdığı ilk kitabı *Summer Rites* basılmasa da ikinci kitabı *The Flood* 1986'da basıldı. "Rebus" serisinin ilk kitabı *Düğümler ve Haçlar* ise ilk kez 1987 yılında yayımlandı. Kısa sürede büyük başarıya ulaşan "Rebus" serisi o günden bu yana yirmi iki dile çevrildi ve birçok ülkede çok satanlar listesinde yer aldı. Yayımlanan daha pek çok kitabının yanı sıra, "Jack Harvey" takma adıyla yazdığı romanları da vardır.

Black and Blue romanıyla, 1997'de edebiyat dalında CWA Macallan Altın Kama'sının sahibi oldu. Ayrıca Edgar ve Anthony ödüllerinde adaylar arasına girerek finale kaldı. Edinburgh Üniversitesinden Yılın Mezunu ödülünü alan Ian Rankin, 1999, 2001 ve 2003 yıllarında Abertay Dundee Üniversitesi, St. Andrews Üniversitesi ve Edinburgh Üniversitesinden üç fahri doktorluk unvanı aldı. Ian Rankin eşi ve iki oğluyla birlikte Edinburgh'da yaşıyor.

CEM DEMİRKAN (1973)

İstanbul doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi mezunu. 2003'ten beri çevirmenlik yapıyor. Başlıca çevirileri şunlardır: *Ölüm ve Şeytan* (Frank Schatzing, Resif); *Biri ve Öteki* (Philip Kerr, Alfa); *Sessiz Alev* (Philip Kerr, Alfa); *Ölüler Dirilmezse* (Philip Kerr, Alfa); *Sahra Grisi* (Philip Kerr, Alfa); *Ölümcül Prag* (Philip Kerr, Alfa); *Katyn Katliamı* (Philip Kerr, Alfa); *Sessizliğin Öte Yakası* (Philip Kerr, Alfa); *Saklambaç* (Ian Rankin, Alfa); *Diş İzleri* (Ian Rankin, Alfa).

Masadaki Düşman
© 2016, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Strip Jack
© 1992, John Rebus Limited

Kitabın Türkçe yayın hakları Rogers, Coleridge and White Ltd. aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Kitap Editörü Ebru Koç
Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Muzaffer Aysu

ISBN 978-605-171-939-9
1. Basım: Mart 2019

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 10905

IAN RANKIN

MASADAKİ DÜŞMAN

BİR DEDEKTİF
JOHN REBUS POLİSİYESİ: 4

Çeviren
CEM DEMİRKAN

ALFA

1
Mandıra

Asıl şaşırtıcı olan komşuların şikâyet etmemesi, hatta sonradan muhabirlere söyleyecekleri gibi, çoğunun olayın farkında bile olmamalarıydı. Ama sokaklarındaki o faaliyetle uykuları bölününce her şey değişti. Arabalar, minibüsler, polisler ve telsiz cızırtıları. Gerçi büyük bir karmaşanın hâkim olduğu söylenemezdi. Tüm operasyon öyle çabuk olup bitmişti ki her şeye rağmen bazıları mışıl mışıl uyumaya devam etmişti.

Emniyet Amiri "Çiftçi" Watson aynı gece toplantı salonunda adamlarına, "İtina gösterilmesini istiyorum," demişti. "Evet, söz konusu bir genelev ama temkinli olmamızı gerektiren bir bölgede. Orada kimin oturduğunu bilemeyiz. Sevgili Emniyet Müdürümüze denk gelmemiz bile mümkün."

Watson şaka yaptığını göstermek için sırıttı. Ama Emniyet Müdürünü Watson'dan daha iyi tanıyan memurlardan bazıları zoraki bir gülümsemeyle birbirlerine baktılar.

"Tamam öyleyse," dedi Watson, "saldırı planının üzerinden bir kez daha geçelim..."

Tanrım, bunu ne kadar da seviyor, diye düşündü Dedektif Müfettiş John Rebus. Her dakikasından zevk alıyordu. Haksız da sayılmazdı. Nihayetinde bu onun bebeğiydi ve doğduğu yer de burasıydı. Dolayısıyla Watson'ın her ayrıntıya burnunu sokmasından daha doğal bir şey olamazdı.

Belki de bu erkek menopozuyla ilgili bir durumdu. Rebus'un yirmi yıllık meslek hayatında tanıdığı emniyet amirlerinin büyük bölümü sadece evrak imzalayıp emekliliğini beklemekten memnundu. Ama Watson öyle değildi, o Channel Four gibiydi: azınlığı ilgilendiren bir dolu bağımsız program. Dalga yarattığı söylenemese de epey su taşırdığı kesindi.

Anlaşılan artık bir de kulağına "genelev" kelimesini fısıldayan bir muhbir bulmuştu. Günah ve ahlaksızlık! Watson'ın katı presbiteryen kalbi haklı bir infialle titriyordu. Kendisi cinselliği ancak evlilik sınırları içinde kabul edilebilir bulup, aksi her durumda reddeden Highland Hıristiyanlarından biriydi ki oğlu ve kızı da bunun kanıtıydı. Edinburgh'da faal bir genelev varsa Watson buna müsamaha gösteremezdi.

Ama sonra muhbir ona bir adres vermiş ve bu adres bir tereddüde neden olmuştu. Genelev, New Town'ın kalburüstü sokaklarından birindeydi. Sakin, Georgian teraslı, iki yanı ağaçlar, Saab'lar ve Volvo'larla kaplı bu sokakta birbirinden önemli kişiler oturuyordu: avukatlar, cerrahlar, profesörler. Burası rıhtımdaki bir barın üze-

rindeki izbe bir mekân değildi. Burası, Rebus'un tarifiyle, kaymağın da kaymağıydı. Watson şakayı anlamamıştı.

Birkaç gün ve gece boyunca, içeride neler olup bittiğine dair hiç şüphe kalmayana dek, sivil kıyafetli ve araçlı kişilerce gözetleme yapıldı. Her ne oluyorsa gece yarısından sonra ve çabucak oluyordu. Gelenlerin çok azı arabalıydı. Ama gecenin köründe bir köşeye işemekte olan dikkatli bir dedektif memur bunun nedenini anladı. Müşteriler arabalarını yan sokaklara park edip dört katlı evin ön kapısına yürüyerek geliyordu. Belki de evin kuralı buydu, çünkü sokakta akşam vakti açılıp kapanan araba kapıları şüphe çekebilirdi. Ya da müşteriler tanınmamak için evin önüne park etmek istemiyorlardı.

Eve gelenlerin fotoğrafları çekilip plakaları kontrol edildi. Ev sahibi de araştırıldı. Adamın Fransa'da bir üzüm bağı ve Edinburgh'da birkaç mülkü vardı ve yıl boyunca Bordeaux'da kalıyordu. Ellili yaşlarındaki kibar bir kadın olan Bayan Croft'a evi avukatı kiralamıştı. Bir sorun mu vardı...?

Avukat, bu konuşmadan kimseye söz etmediği sürece bir sorun olmayacağı konusunda temin edildi.

Bu arada araba sahiplerinin bazıları o bölgeden olsa da, çoğunun güneyden şehre gelen işadamları olduğu ortaya çıktı. Bundan cesaret alan Watson baskın planını yapmaya koyuldu. Muhteşem mizah yeteneğiyle de vakaya Sürüngen Operasyonu adını verdi.

"Brothel creepers[1] yani, John, anladın mı?."

"Evet, amirim," diye cevap verdi Rebus. "Eskiden bende de bir çift vardı. O ismi nasıl aldıklarını hep merak ederim."

Watson omuz silkti. Gereksiz konularla vakit öldürecek biri değildi. "Sürüngenleri boş ver," dedi. "Biz işimize bakalım."

* * *

Ev gece yarısına kadar iyi iş yapıyor olmalıydı. Baskın saati olarak cumartesi gece yarısı saat bir seçildi. Rozetler hazırdı. Takımdaki herkes görevini biliyordu. Hatta avukatın getirdiği ev planı memurlar tarafından ezberlenmişti.

"Kümes gibi bir yer burası," demişti Watson.

"Bizde yeterince tilki olduğu sürece sorun olmaz, amirim."

İşin aslı Rebus bu işe hiç meraklı değildi. Genelevler yasadışı olabilirdi ama bir ihtiyacı karşılıyorlardı ve içlerinden biri, tıpkı bu ev gibi, işini daha saygın bir şekilde yapmak istiyorsa bunda ne sorun olabilirdi ki? Bu şüpheyi Watson'ın gözlerinde de görmüştü. Ama başta çok hevesli olduğundan, şimdi geri çekilirse, bu zayıflık olarak görülürdü. Böylece hiç kimse istemese de Sürüngen Operasyonu başladı ve bunun yüzünden çok

[1] Brothel Creepers: Kalın kauçuk tabanlı, genelde üstü süet olan bir ayakkabı tarzı. Aynı zamanda İngilizcede "brothel" genelev, "creeper" da sürüngen anlamına gelmektedir –ed.n.

daha kötü durumdaki sokaklar devriyesiz kaldı. Aile içi şiddet devam etti. Water of Leith'teki boğulma vakası hâlâ çözülemedi...

"Haydi, giriyoruz."

Araba ve minibüslerden çıkıp ön kapıya gittiler. Usulca kapıyı çaldılar. Kapı açıldıktan sonra her şey büyük bir hızla ilerlemeye başladı. Diğer kapılar da açıldı... Bir evde en fazla kaç kapı olabilirdi ki? Önce çal, sonra aç. Evet, çok naziktiler.

"Lütfen giyinir misiniz..."

"Aşağı inmenizde bir mahzur var mı..."

"Önce pantolonunuzu giyseniz nasıl olur, bayım..."

Sonra: "Aman Tanrım, efendim, gelip şuna bir bakın." Rebus, genç ve yüzü kızarmış memuru takip etti. "İşte, efendim, kendiniz görün."

Ah, evet, ceza odası. Zincirler, kayışlar ve kırbaçlar. İki boy aynası ve alet dolu bir dolap.

"Burada bir mandıradakinden daha çok deri var."

"Bakıyorum da ineklerden anlıyorsun, evlat," dedi Rebus. Odanın boş olduğuna şükretti. Ama onları bekleyen başka sürprizler de vardı.

Ev maskeli balo salonlarını andırıyordu: hemşireler ve iş kadınları, ipekler ve yüksek topuklar. Ama kostümlerin çoğu gizlediğinden fazlasını gösteriyordu. Genç bir kız göğüsleri ve kasığı açık bir dalgıç kıyafeti giymişti. Bir diğeri ise Heidi ve Eva Braun karışımı gibiydi. Watson'ın öfkesi gördükleri karşısında daha da arttı. Artık hiç şüphesi kalmamıştı: Buranın kapatılması şarttı.

Watson, Bayan Croft'la yaptığı konuşmaya dönerken, Başmüfettiş Lauderdale de hemen yakınında duruyordu. Amirini tanıdığı ve her an üst düzey birinin ortaya çıkarak işleri berbat edeceğinden korktuğu için gelmekte ısrar etmişti.

Bayan Croft'un konuşmasındaki kibarlık, çiftler merdivenlerden inip büyük ve kanepeli salona doluşmaya başladıkça azaldı. Salon pahalı parfüm ve viski kokuyordu. Bayan Croft her şeyi inkâr ediyordu. Hatta buranın bir genelev olduğunu bile kabullenmedi.

Genelevimin sorumlusu ben değilim, diye düşündü Rebus. Hep aynı şey, yine de kadının performansına hayran kalmıştı. Tam bir iş kadınıydı; sürekli vergi ödediğinden ve haklarından bahsediyordu... Bir de bu avukat nerede kalmıştı?

Lauderdale Rebus'a, "Sanırsın avukatlık yapan o," diye mırıldandı: Rebus'un beraber çalıştığı en asık suratlı adamlardan birinden duyabileceğiniz nadir bir espri. O yüzden bir tebessümü hak etmişti.

"Ne sırıtıyorsun sen? Ara verdiğimizden haberim yoktu. İşinin başına dön."

"Emredersiniz, amirim." Rebus, Lauderdale'in arkasını dönmesini bekledi, böylece Watson'ın dediğini daha iyi duyup ona zafer işareti yapacaktı. Ama işareti Bayan Croft görmüş ve belli ki kendine yapıldığını düşünüp karşılık vermişti. Lauderdale ve Watson başlarını çevirip Rebus'a doğru baktığında, o çoktan arkasına dönüp yürümeye başlamıştı bile...

Arka bahçede görevlendirilen memurlar birkaç soluk yüzlü adamla geri döndü. Adamın biri ilk katın penceresinden atladığından şimdi sekerek yürüyordu. Ama doktora ihtiyaç duymadığı konusunda ısrarcıydı, ambulans çağırmaya gerek yoktu. Kadınlarsa bu durumu gülünç bulmuş, özellikle de müşterilerinin yüzlerindeki, mahcupluktan yerin dibine geçmeye kadar değişen utanç ifadeleri hoşlarına gitmişti. Ben haklarımı biliyorum tarzı minik bir direniş de yaşandı. Ama genel olarak herkes kendine söyleneni yaptı: Yani susup sabırla beklediler.

Adamlardan biri geneleve gelmenin yasadışı olmadığını söyleyince, hissettikleri utanç biraz daha arttı; Yasadışı olan işletmek ya da orada çalışmaktı. Bu doğru bile olsa, mevcut müşterilerin çıkıp gitmesine izin veremezlerdi. Önce korkut, sonra gönder; prensip buydu. Eğer geneleve gidecek müşteri kalmazsa genelev de kalmaz; mantık buydu. O yüzden memurlar her zamanki taktiklerini uygulamaya koyuldu.

"Sadece sizinle benim aramda kalacak, bayım. Sizin yerinizde olsam AIDS testi yaptırırdım. Ciddiyim. Bu kadınların çoğunda, belli olmasa da o hastalık var. Çünkü bu hastalık çok geç olana kadar belirti göstermez. Evli misiniz bayım? Sevgiliniz var mı? Söyleyin onlar da test yaptırsın. Yoksa ne olacağı hiç belli olmaz."

Merhametsiz ama gerekli bir işti: Ayrıca ne kadar merhametsizce görünse de haklılık payı da yok değildi. Bayan Croft küçük bir odayı ofis

olarak kullanıyordu. Bir hesap defteri ve kredi kartı makinesi bulundu. Bir makbuz defterinin başında Crofter Misafir Evi yazılıydı. Rebus tek odanın maliyetinin yetmiş beş sterlin olduğunu gördü. Bir pansiyon için fazla yüksekti ama kaç şirket muhasebecisi kontrol etme zahmetine girerdi ki? Rebus buranın vergi dairesine kayıtlı olduğunu öğrense şaşırmazdı...

"Efendim?" Bu yeni terfi etmiş ve kendini göstermek için çırpınan Dedektif Çavuş Brian Holmes'tu. Merdivenlerin ortasındaydı ve Rebus'a sesleniyordu. "Gelseniz iyi olacak..."

Rebus pek de hevesli değildi. Holmes çok yukarıdaydı ve bir apartmanın ikinci katında oturan Rebus merdivenlerden hiç hazzetmezdi. Edinburgh yokuşlarla ve soğuk rüzgârlarla ve yokuş, merdiven ve rüzgâr gibi şeylerden şikâyet etmeye bayılan insanlarla olduğu kadar, merdivenlerle de doluydu...

"Geliyorum."

Bir yatak odasının dışında duran bir polis memuru usulca Holmes'la konuşuyordu. Holmes, Rebus'un geldiğini görünce onu gönderdi.

"Ne var, Holmes?"

"Bakın, efendim."

"Öncesinde söylemek istediğin bir şey yok mu?"

Holmes başını iki yana salladı. "Daha önce erkek uzvu gördüğünüz, değil mi efendim?"

Rebus yatak odasının kapısını açtı. Ne görmeyi bekliyordu? Bir zindanda çıplak halde bağlanmış birisi? Birkaç tavuk ve koyunla bir çiftlik ortamı?

Erkek uzvu. Belki de Bayan Croft onlardan koleksiyon yapmış, yatak odası duvarında sergiliyordu. *İşte '73 senesinde yakaladığım bir tane. Epey direndi ama sonunda onu ele geçirmeyi başardım...*

Hayır, bundan bin beterdi. Kırmızı lambaları haricinde sıradan bir yatak odasıydı. Sıradan bir yatakta yeterince sıradan görünen bir kadın yatıyordu, dirseğini yastığa bastırmıştı ve eğdiği kafası sıkılı yumruğunun üzerinde duruyordu. Ayrıca yatakta oturan, üzeri giyinik ve Rebus'un tanıdığı biri daha vardı: North and South Esk milletvekili.

"Ah, Tanrım!" dedi Rebus. Holmes kafasını kapıdan uzattı.

"Seyirciler varken yapamam!" diye bağırdı kadın. Rebus aksanından İngiliz olduğunu anladı. Holmes kadını duymamış gibi davrandı.

Milletvekili Gregor Jack'e, "İlginç bir tesadüf," dedi. "Kız arkadaşımla ben seçim bölgenize yeni taşındık."

Milletvekili öfkeden ziyade kederle kaşlarını kaldırdı.

"Bu bir hata," dedi. "Korkunç bir hata."

"Efendim, yoksa kapı kapı dolaşıp oy toplamaya mı çalışıyordunuz?"

Kafası hâlâ elinin üzerinde olan kadın gülmeye başladı. Ağzının içine kırmızı ışık doldu. Gregory Jack bir an için kadına yumruk atmaya niyetliymiş gibi baktı. Onun yerine tokat atmayı denese de ancak koluna denk getirebilince, kadının kafası tekrar yastığa düştü. Kadın gülmeye

devam etti. Bacaklarını havaya kaldırınca yatak örtüsü aşağı kaydı. Gülerken elleriyle yatağa vuruyordu. Jack ayağa kalkmış, gergin bir halde tek parmağını kaşıyordu.

"Ah, Tanrım!" dedi Rebus tekrar. Sonra: "Hadi gelin, alt kata inelim."

* * *

Çiftçi olmazdı çünkü sinir krizine girebilirdi. O zaman Lauderdale olacaktı. Rebus olabildiğince alçakgönüllü bir şekilde adama yaklaştı.

"Efendim, bir sorunumuz var."

"Biliyorum. O aptal Watson'dan bahsediyorsun, değil mi? Aklınca bir şeyler başarmak istedi. Hep ilgi çekmek ister, bilirsin." Lauderdale'in yüzündeki sırıtma mıydı? Cılız yapısı ve kansız suratı Rebus'a bir zamanlar gördüğü, Kalvanistlerin ya da dinden dönenlerin resmedildiği bir tabloyu hatırlattı... O tablodakilerin suratları da böyle asıktı. Karşısına çıkacak herkesi yakmaya hazır. Rebus başını iki yana sallarken mesafeyi korumaya da özen gösterdi.

"Emin değilim ama..."

"Gazeteciler gelmiş," dedi Lauderdale. "Ne çabuk öğrendiler, değil mi? Basındaki dostlarımız için bile çabuk sayılır. Kesin Watson haber vermiştir. Şimdi de çıkmış, onlara engel olmaya çalışıyor."

Rebus pencereye gidip dışarı baktı. Ön kapının merdivenlerinin dibinde birkaç muhabir vardı. Watson sözünü bitirmiş, soruları cevapla-

maya hazırlanırken, bir yandan da geri geri merdivenleri çıkıyordu.

"Olamaz," dediğinde bile hakkıyla ifade edemediğini biliyordu Rebus. "Bu her şeyi daha da kötüleştirir."

"Neyi kötüleştirir?"

Rebus durumu anlattı ve Lauderdale'in yüzünde görüp görebileceği en büyük tebessümle ödüllendirildi.

"Bak sen, şimdi kim yaramaz çocuk oldu? Ama hâlâ sorunun ne olduğunu anlayamadım."

Rebus omuz silkti. "Sadece, bu olayın kimseye bir faydası dokunmaz, efendim." Minibüsler evin dışına yanaştı. İkisi kadınları ikisi de erkekleri karakola götürecekti. Erkeklere birkaç soru sorulup isim ve adresleri alındıktan sonra salıverileceklerdi. Kadınlara gelince... O apayrı bir meseleydi. Suçlanacakları kesindi. Rebus'un meslektaşı Gill Templer bunu erkek egemen toplumun alametlerinden biri olarak görürdü. Gill o psikoloji kitaplarını okuduktan sonra bir daha eskisi gibi olmamıştı...

"Saçmalık," dedi Lauderdale. "Tek suçlu kendisi. Ne yapalım istiyorsun? Kafasına battaniye sarıp gizlice arka kapıdan mı kaçıralım?"

"Hayır, efendim. Sadece..."

"Müfettiş, herif diğerleriyle benzer şekilde muamele görecek. Yapılması gerekeni biliyorsun."

"Evet, amirim, fakat..."

"Fakat ne?"

Fakat ne? Asıl soru buydu. Ne? Rebus neden bu kadar rahatsız olmuştu. Cevap anlaşılmaz bir şekilde basitti: Çünkü *o* Gregor Jack'ti. Çoğu milletvekili Rebus'un umurunda olmazdı ama Gregor Jack... Yani o *Gregor Jack*'ti.

"Müfettiş, minibüsler geldi. Milleti bindirmeye başlayalım ki bir de gidip boşaltmamız gerekecek."

Lauderdale soğuk ve sert elini Rebus'un sırtına koydu.

"Peki, efendim," dedi Rebus.

Böylece, gecenin serin karanlığında, polis arabalarının parlak ışıklarıyla ve evlerin kapı ve pencerelerinden süzülen soluk ışıklarla aydınlanan evin önüne çıktılar. Mahalle sakinleri huzursuzdu. Bazıları alelacele üzerine bir şeyler giyerek kapısının önüne çıkmıştı.

Polis, sakinler ve olmazsa olmaz muhabirler. Flaşlar. Tanrım, tabii ki fotoğrafçılar da gelmişti. Ama görünürde kameraman yoktu ve bu iyi bir şey sayılırdı. Demek Watson televizyonları bu küçük gece gösterimine gelmeye ikna edememişti.

"Hemen minibüslere," dedi Brian Holmes. Sesine yeni bir otoriter ton mu hâkim olmuştu? Terfi etmenin insan üzerindeki etkisi garipti. Ama gerçekten de hızlı hareket ediyorlardı. Rebus bunun nedeninin Holmes'un sözleri olmadığını biliyordu, tek dertleri bir an önce göz önünden çekilmekti. Kadınlardan bir ikisi fotoğrafçılara poz vermeye kalkışınca bir polis memuru onları bunun yeri ve zamanı olmadığına ikna etti.

Ama muhabirler geride duruyordu. Rebus nedenini merak etti. Aslında burada ne işleri olduğunu hiç anlamamıştı. Bu o kadar büyük bir haber miydi? Watson'a istediği şöhreti sağlamaya yeter miydi? Hatta muhabirlerden biri bir fotoğrafçıyı kolundan tutarak çok fazla resim çektiği yönünde uyarmıştı. Ama sonra tereddütleri geçmeye ve tekrar fotoğraf çekmeye başladılar. Flaşlar birbiri ardına patladı. Tek nedeni de tanıdıkları bir yüz görmeleriydi. Tek nedeni Gregor Jack'in merdivenden indirilip minibüse bindiriliyor olmasıydı.

"Tanrım, bu Gregor Jack!"

"Bay Jack, açıklama yapacak mısınız?"

"Yorumunuz var mı?"

"Burada ne işiniz var?"

"Ne diyeceksiniz?"

Kapı kapandı ve minibüsler muhabirler peşlerinde olduğu halde yola çıktı. Rebus, hakkını teslim etmek gerek, diye düşündü: Jack başını hiç eğmemişti. Hayır, aslında bu tam doğru değildi; başını utanç duymayıp sadece mütevazı olduğunu gösterecek kadar eğmekle yetinmişti.

"Benim milletvekilim olalı daha yedi gün oldu," dedi Holmes Rebus'a. "Yedi gün."

"Onun üzerinde kötü bir etki bırakmış olmalısın, Brian."

"Yine de biraz şaşırtıcı, değil mi?"

Rebus omuz silkti. Yatak odasında gördükleri kadın da şimdi evden çıkarılıyordu. Üzerine bir kot pantolon ve tişört giydirilmişti. Kadın, muhabirleri görünce birden tişörtünü kaldırıp göğüslerini gösterdi.

"İstediğiniz kadar çekin!"

Ama muhabirler notları karşılaştırmak, fotoğrafçılar da makinelerine yeni film koymakla meşguldü. Gregor Jack'i arabadan inerken yakalamak üzere karakola gideceklerdi. Kimsenin onunla ilgilenmediğini gören kadın tişörtünü indirip arabaya bindi.

"Adam pek seçici değilmiş," dedi Holmes.

"Belki de tam tersine, Brain," diye cevap verdi Rebus. "Tam da çok seçicidir."

Watson alnını ovuşturuyordu. Alnı çok büyük olduğundan tek elle yapılacak bir işe benzemiyordu.

"Görev tamamlandı," dedi. "İyi işti."

"Teşekkürler, amirim," diye cevap verdi Holmes.

"Sorun var mı?"

"Hayır, amirim," dedi Rebus. "Gregor Jack'i saymazsak yok."

Watson başını salladıktan sonra kaşlarını çattı. "Kim?" diye sordu.

"Brian size her şeyi anlatır, amirim," diyen Rebus, Holmes'un sırtına vurdu. "Siyaset söz konusu olduğunda onun gibisi yoktur."

Korkuyla sevinç arası bir yerde olan Watson, Holmes'a döndü.

"Siyaset mi?" diye sordu. Gülümsüyordu. *Lütfen çok ağır olmasın.*

Holmes, Rebus'un eve girişini izledi. Oyuna geldiğini hissetti çünkü Rebus'un işi buydu: Şeytana pabucunu ters giydirirdi.

2
Yüzeyi Kazımak

Meclisin bazı üyelerinin aklının uçkurunda olduğu herkesin malumu olan bir gerçektir. Ama Gregor Jack'in onlardan biri olduğu düşünülmezdi. Kendisi kimi zaman pantolon giymeye bile yanaşmayıp seçim gecelerinde ve pek çok etkinlikte etek giyerdi. Londra'da onunla epey dalga geçilir ama o hiç gücenmez, sorulan her soruyu ciddiyetle cevaplardı.

"Söyle Gregor, eteğin altında ne var?"

"Hiçbir şey yok. Her şey olması gerektiği gibi."

Gregor, İskoç Ulusal Parti üyesi olmasa da gençliğinde partiyle flört etmişti. İşçi Partisine *katılmış*, fakat sonra bir neden belirtmeksizin ayrılmıştı. Liberal Demokrat olmadığı gibi türüne ender rastlanan Muhafazakâr İskoç Partililerden de değildi. Gregor Jack bağımsızdı ve bağımsız olarak 1985 seçiminde az da olsa şaşırtıcı şekilde, Edinburgh'un güney ve doğusunda, North and South Esk milletvekili seçilmişti. "Ilımlı" kelimesi Jack hakkında sıkça kullanılan bir sıfattı. "Dürüst, yasalara saygılı ve saygın" da öyle...

John Rebus'un geçmişteki gazete ve televizyon haberlerinden hatırlayabildiği bu kadardı.

Adamda bir kusur, zırhında bir çatlak mutlaka olmalıydı. İşte Sürüngen Operasyonu bu kusuru ortaya çıkarmıştı. Rebus, cumartesi gazetelerinde haber çıkmış mı diye baktı ancak tek bir habere bile rastlamadı. Oysa basın dün geceye epey ilgi göstermişti. Baskın saat bir buçukta yapıldığından haberin sabah baskısına yetişmesi için yeterince vakit vardı. Ama tabii muhabirler buralı değilse iş değişirdi. Ama öyle olmaları gerekirdi, değil mi? Yine de hiçbirinin yüzü tanıdık gelmemişti. Watson, Londra gazetelerini de işin içine karıştıracak kadar ileri gitmiş olabilir miydi? Rebus gülümsedi. Neticede adamın ileri giden birçok yeri vardı, özellikle de göbeği ki karısı da bunun icabına bakıyordu: günde üç öğün ve her birinde üç çeşit yemek.

"Vücudunu besleyen ruhunu da besler," demeyi çok severdi Watson. Ya da onun gibi bir şey... Bu da diğer bir yönüydü: Koyu Hıristiyan olsun olmasın, Watson çok fazla içki içmeye başlamıştı. Yanakları ve çenesi kıpkırmızı geziyordu, üstelik nefesi de alkol kokusunu bastırsın diye kullandığı ekstra güçlü naneli şekerlerden kokuyordu. Lauderdale son günlerde amirinin odasına girdiğinde havayı koklar da koklardı, tıpkı bir av köpeği gibi. Gerçi onun kokusunu almaya çalıştığı şey kan değil, terfiydi.

Çiftçi gitsin Osuruk gelsin. Bu lakabı alması kaçınılmazdı denebilir çünkü ses benzeşmesi vardı. Lauderdale, Fort Lauderdale olmuş ve Fort da çok geçmeden Osuruk'a (*Fart*) dönüş-

müştü. Gerçi çok da münasip bir isimdi bu, çünkü Başmüfettiş nereye giderse gitsin, ardında kötü bir koku bırakırdı. Örneğin Yüksek Edebiyat davasını ele alalım. Rebus, Lauderdale'in ofisine girdikten bir dakika sonra pencereyi açması gerekeceğini tahmin etmişti.

"Bu davayı yakından takip etmek istiyorum, John. Profesör Costello uluslararası şöhrete sahip önemli bir şahsiyettir..."

"Ee?"

"Ne ee'si?" Lauderdale sanki bu kelimenin onun için hiçbir anlamı yokmuş gibi baktı. "Kendisi Emniyet Amiri Watson'ın yakın arkadaşıdır."

"Ah."

"Bu da ne? Ağzından kerpetenle laf alma haftası mı?"

"Kerpetenle laf alma mı?" Rebus kaşlarını çattı. "Affedersiniz efendim, manasını anlamam için Detektif Çavuş Holmes'a sormam gerekecek."

"Komiklik yapmaya çalışma..."

"Çalışmıyorum, efendim. Detektif Holmes üniversite mezunu olduğu için öyle söyledim. Beş ay kadar ama olsun, hiç yoktan iyidir. Bu fevkalade hassas davada memurları yönlendiren kişi odur."

Lauderdale koltukta oturan adama uzunca bir süre (en azından Rebus'a öyle gelmişti) baktı. Aman Tanrım, bu herif gerçekten de bu kadar salak mıydı? Artık şakadan anlayan kimse kalmamış mıydı?

"Bak," dedi Lauderdale sonunda, "yeni terfi etmiş bir detektiften daha kıdemli biri lazım

bana. Ve üzülerek söylüyorum ki müfettiş sen ondan daha kıdemlisin."

"Göğsüm kabardı, efendim."

Rebus'un masasının üzerine bir dosya indi. Başmüfettiş dönüp gitti. Rebus sandalyesinden kalkıp pencereye giderek tüm gücüyle açmayı denedi fakat pencere sıkışmıştı. Açılmıyordu. İç çekerek dönüp masasına oturdu. Sonra da dosyayı açtı.

Tipik bir hırsızlık davasıydı. Aloysius Costello Edinburgh Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Profesörüydü. Günlerden bir gün herifin teki ofisine girip birkaç nadir kitap çalmıştı. Şehirdeki kitapçı ve müzayedecilere göre öyle olmasa da Profesöre göre paha biçilmez eserlerdi. Liste epey eğiticiydi: Knox'un *Treatise on Predestination*'ın ilk baskısı, iki Sir Walter Scott kitabının ilk baskıları, Swedenborg'un *Wisdom of Angels*'ı, *Tristram Shandy*'nin imzalı ilk baskısı ve Montaigne ve Voltaire'in eserleri.

Bu kitaplar Rebus'a, George Caddesindeki müzayede salonlarından birinin verdiği rakamları görene kadar hiçbir şey ifade etmemişti. Asıl soru şuydu: O kitapların kapısı açık bir ofiste ne işi vardı?

"Okunması, görünmesi ve hayranlık duyulması için," cevabını vermişti Profesör Costello. "Bir kasada ya da kütüphanenin vitrininde dursalar, ne işe yararlar?"

"Ne kadar değerli olduklarını bilen başka biri var mı?"

Profesör omuz silkti. "Müfettiş, etrafımdakileri arkadaşım sanıyordum."

Sesi bataklık zemini gibiydi ve gözleri kristal gibi parlıyordu. Dublin'de okumuştu ve tüm hayatını, kendi tabiriyle, Cambridge, Oxford ve St. Andrews mensupları arasında geçirmişti. Şimdi de Edinburgh'daydı. Hayatı boyunca kitap toplamıştı. Ofisinde kalanlar, ki onlar da kilitli değildi, çalınanların en az iki katı kadar pahalıydı.

"Yıldırım aynı yere iki kez düşmez derler," dedi Rebus'a.

"Söylediğiniz şey yıldırım için geçerli olabilir ancak hırsızlara işlemez. Siz yine de her ihtimale karşı çıkarken odanızın kapısını kilitleyin."

Profesör omuz silkmişti. Rebus, bu bir tür stoacılık mı, diye düşündü. Buccleuch Place'teki bu ofiste otururken kendini huzursuz hissediyordu. Öncelikle kendisi Hıristiyan sayılırdı ve bu konuyu bilge görünümlü bu adamla konuşabilmek isterdi. *Bilge* mi? Dünyevi bir bilgeliğe sahip olmadığı kesindi, aksi takdirde dışarı çıkarken kapıyı kilitlemesi gerektiğini bilirdi. Rebus gergindi, çünkü akıllı biri olduğunu ve çok daha akıllı biri olabilecekken vazgeçtiğini biliyordu. Üniversiteye gitmemişti ve gideceği de yoktu. Bazen, acaba gitse nasıl bir insan olurdu diye merak ederdi...

Profesör pencereden aşağı, Arnavut kaldırımlı yola bakıyordu. Buccleuch Place'le aynı hizada düzgün yapılı eski binalar sıralanmıştı, bunlar da üniversiteye ait olup farklı bölümler tarafından kullanılıyordu. Profesör oraya Bo-

tany Bay diyordu. Yolun karşısındaysa çirkin görünümleriyle modern taş mozoleleri andıran, üniversitenin ana binaları bulunuyordu. Eğer yolun bu tarafı Botany Bay'se Rebus nakliye işine girmeye hazırdı.

Profesörü düşünceleriyle baş başa bıraktı. Kitapların çalınması rastgele bir hırsızlık mıydı? Yoksa hırsız sipariş üzerine mi onları çalmıştı? *Tristram Shandy*'nin ilk baskısına hiç soru sormadan para ödeyecek koleksiyoncular olmalıydı. Yazarların isimleri tanıdık gelse de Rebus'a bir şey ifade eden tek kitap adı buydu. Evinde aynı kitabın, Meadows'ta bir arabanın bagajından satın aldığı bir baskısı mevcuttu. Belki profesör onu ödünç almak isterdi...

İşte Müfettiş John Rebus'un Yüksek Edebiyat davası böyle başlamıştı. Gereken araştırma yapılmış olsa da tekrar yapılması gerekebilirdi. Konuşulması gereken müzayede salonları, kitapçılar ve koleksiyoncular vardı. Tümü de profesörle arkadaş olan Emniyet Amirini ikna etmek için yapılacaktı. Elbette ki vakit kaybıydı. Kitaplar geçen salı çalınmıştı. Bugün cumartesiydi ve kitaplar şimdiye çoktan güvenli bir yere saklanmış olmalıydı.

Cumartesi gününü geçirmek için ne güzel bir yol. Boş vakti olsa aslında gayet güzel bir öğlendi ve belki de durumun içine sinmemesinin asıl nedeni buydu. Rebus kitap toplardı. Daha doğrusu kitap *satın* alırdı. Kapakları ya da adı ilgisini çektiği veya yazarıyla ilgili iyi

şeyler duyduğu için alır ama okumaya zaman bulamazdı. Tekrar düşününce bunların belki de yatırım olduğuna karar verdi, aksi takdirde iflas etmesi uzun sürmezdi.

Her halükârda aklında kitaplar yoktu. Sürekli milletvekilini düşünüyordu. Gregor Jack evli miydi? Rebus öyle olduğunu tahmin ediyordu. Birkaç yıl önce büyük bir sosyete düğünü olmamış mıydı? Zaten fahişelerin en iyi müşterileri evli erkeklerdi. Kadınlar böylelerini bir lokmada yutardı. Ama Jack'in de öyle olması yazık olmuştu. Rebus bu adama hep saygı duymuştu ve bu olayın duyulmasının ardından adamın çizdiği imajın halkın gözünde yerle bir olacağından emindi. Ama bu sadece bir imaj değildi, öyle değil mi? Jack aslında bir işçi ailesinde yetişmişti, olduğu yere gelmek için çok çaba harcamıştı ve iyi bir milletvekiliydi. Kısmen taşra evleri, kısmen de madenci kasabalarından oluşan North and South Esk zorlu bir bölgeydi. Jack bu iki farklı dünya arasında kolayca gidip gelebiliyordu. O çirkin yolu zengin seçmenlerden uzaklaştırmayı başardığı gibi bölgeye yüksek teknolojiyi getirerek madencileri işlerine devam edebilmeleri için eğitmişti.

Gerçek olamayacak kadar iyiydi. Hem de çok iyi...

Kitapçılar. Aklını kitapçılara vermesi gerekiyordu. Bakması gereken sadece birkaç yer vardı. Hafta başında açık olmayan yerlere bakacaktı. Çömezlere yaptırması gereken bir ayak işiydi

aslında. Ama işi onlara yaptırdığında da peşleri sıra gelip işi kontrol etmesi gerekirdi. Böylesi daha dertsiz tasasız geliyordu ona.

Buccleuch Caddesi kasvetli eskici dükkânlarıyla ışıl ışıl vejetaryen restoranlarının karışımı bir yerdi. Öğrenci yatağı. Rebus'un dairesine yakın olmasına rağmen, şehrin bu kısmına pek uğramazdı. Sadece işi düştüğünde gelirdi. Hatta sadece iş için.

Ah işte bu. Suey Books. Burayı ilk kez açıkken görüyordu. Bu aydınlık günde bile içerinin ışıkları yanıyordu. Vitrininde çoğu İskoçya konulu ciltli kitapların yer aldığı minik bir dükkândı. Vitrinin ortasına yerleşen kocaman kara bir kedi Rebus'a ters ters bakıp yavaşça gözlerini kırptı. Pencerelerin yıkanması gerekiyordu. Burnunu cama dayamadan kitapların isimlerini görmek zordu ve vitrinin önündeki siyah bir bisiklet yüzünden bunu yapmak hiç kolay değildi. Dükkânın içinin de dışından pek bir farkı yoktu. Kapının hemen içinde bir paspas vardı ve Rebus içeri girmeden önce ayaklarını sildi...

Birkaçı camla kaplı raflar tıklım tıkıştı ve içerisi yaşlı akraba evi, tavan arası ve okul sıralarının içi gibi kokuyordu. Koridor dardı. Dönmeye yetecek kadar bile yer yoktu... Arkasından gelen sesle bir kitabı düşürdüğünü zannetse de dönüp baktığında sesin kediden geldiğini anladı. Kedi onu geçip dükkânın arkasındaki, üzerinde bir ampul asılı masaya gitti.

"Aradığınız belli bir şey var mı?"

Kız masada oturuyordu ve önünde bir yığın kitap vardı. Elindeki kalemle kitapların iç sayfalarına büyük olasılıkla fiyatlarını yazıyordu. Uzaktan bakınca, Dickens kitaplarından bir sahneyi andırıyordu. Yaklaştığındaysa tümüyle farklı olduğunu gördü. Genç kız kısa saçlarına kına yakmıştı. Yuvarlak gözlüğün gerisindeki gözleri yuvarlak ve koyuydu; kulaklarında üçer küpe ve sol burun deliğinde bir hızına vardı. Rebus onun rastalı, soluk benizli bir sevgilisi ve ufak bir köpeği olduğundan emindi.

"Buranın sahibiyle görüşmek istiyorum," dedi.

"Burada değil. Ben yardımcı olabilir miyim?"

Gözleri kedide olan Rebus omuz silkti. Masanın üzerine sıçrayan kedi şimdi de kitaplara sürtünüyordu. Kız kalemini ona uzatınca kedi ucuyla çenesini kaşıdı.

"Müfettiş Rebus," dedi Rebus. "Çalıntı kitapları araştırıyorum. Size çalıntı kitap satmaya çalışan oldu mu?"

"Listeniz var mı?"

Vardı. Rebus cebinden çıkarıp uzattı. "Her ihtimale karşı sizde kalsın," dedi.

Kız hiç konuşmadan listeyi okudu.

"İstese bile Ronald'ın bunlara parasının yeteceğini sanmam."

"Ronald buranın sahibi mi?"

"Evet. Nereden çalındılar?"

"Buccleuch Place'in oralardan."

"Oralardan mı? Öyleyse buraya getirmeleri pek akıllıca olmazdı, değil mi?"

Rebus gülümsedi. "Doğru," diye cevap verdi. "Yine de sormamız gerekiyor."

"Neyse, aklımda olsun," diyen kız listeyi katladı. Listeyi masanın çekmecesine koyarken Rebus elini uzatıp kediyi okşadı. Kedinin patisi yıldırım hızıyla fırlayıp bileğini tırmaladı. Rebus hemen elini çekti.

"Rasputin'in yabancılarla arası pek iyi değildir," dedi kız.

"Belli." Rebus bileğine baktı. Üç tırmık izi vardı. Beyaza dönen çizikler şimdiden şişmeye başlamış ve kan öbekleri belirmişti. "Tanrım," diyerek bileğini emdi. Kediye baktı. O da ona gözlerini dikti ve masadan inerek oradan uzaklaştı.

"İyi misiniz?"

"Kısmen. O şeyi zincire vurmanız lazım."

Kız gülümsedi. "Dün geceki baskından haberiniz var mı?"

Rebus bileğini emmeye devam ederken gözlerini kırptı. "Ne baskını?"

"Polis bir genelevi basmış."

"Hadi ya?"

"Gregor Jack adındaki milletvekilini yakalamışlar."

"Ah?"

Kız tekrar güldü. "Haber çabuk yayıldı." Rebus bir kez daha, bir şehirde değil, kahrolası bir köyde yaşıyorum, diye düşündü.

"Acaba o konuda bir şey biliyor musunuz diye merak ettim," diye devam etti kız, "Yani eğer doğruysa..." iç çekti. "Zavallı Sefil."

Rebus kaşlarını çattı.

"Bu onun lakabı," dedi kız. Sefil. "Ronald ona öyle diyor."

"Patronun Bay Jack'i tanıyor mu?"

"Evet, birlikte okumuşlar. Buranın yarısı Sefil'in." Princes Caddesindeki mağazaların çalışanlarından biriymiş gibi eliyle etrafı gösterdi. Polisin etkilenmediğini fark etti. Sonra savunma yapar gibi, "Perde arkasında bir sürü iş yapıyoruz," diye ekledi, "bir sürü alım satım var. Pek matah bir yere benzemese de burası altın madeni gibidir."

Rebus başını salladı. "Sen söyleyince fark ettim," dedi, "gerçekten de bir madene benziyor." Bileği sızlamaya başladı. Lanet kedi. "Her neyse, o liste aklında olsun, tamam mı?"

Kız cevap vermedi. Anlaşılan maden benzetmesine alınmıştı. Elinde kalem, bir kitabın kapağını açıyordu. Rebus başını sallayıp kapıya yöneldikten sonra dışarı çıkmadan önce ayaklarını paspasta iyice sildi. Kedi pencereye dönmüş, kuyruğunu yalıyordu.

"Sen de siktir git," dedi Rebus. Evcil hayvanlardan boş yere nefret etmiyordu.

* * *

Dr. Patience Aitken'ın da evcil hayvanları vardı. Hem de bir sürü. Minik tropik balıklar... Arka bahçede bir kirpi... Kafeste iki muhabbet kuşu... Ve evet, bir kedi. Neyse ki sokak kedisiydi ve vaktinin çoğunun dışarıda geçirmeyi seviyordu. Tekir kediydi ve ismi Lucky'di. Rebus'u sevmişti.

"Onları sevmeyen, istemeyen ve onlara alerjisi olan insanlara gitmeleri çok ilginç," demişti Patience. "Nedenini hiç sorma."

Kadın bunları söylerken Lucky, Rebus'un omzuna çıkmakla meşguldü. Rebus rahatsız oldu ve onu omzundan attı. Kedi ayakları üzerinde yere düştü.

"Sabırlı olman gerek, John."

Evet haklıydı. Sabrı olmazsa Patience'ı kaybedebilirdi. O da elinden geleni yaptı. Rasputin'i sevmeye çalışmasının nedeni belki de buydu. *Rasputin*! Neden evcil hayvanlara Lucky, Goldie, Beauty, Flossie, Spot ya da Rasputin, Beelzebub, Fang, Nirvana ve Bodhisattva isimleri verilirdi? Tümüyle sahiplerinin suçuydu.

Rebus, Rutherford'da içki içip televizyonda futbol maçı özetlerini izlerken Brian Holmes'un yeni evinde o ve eşi Nell Stapleton tarafından yemeğe davet edildiğini hatırladı. Homurdandı. Sonra da tek temiz takımının Patience Aitken'ın dairesinde olduğunu hatırladı. Endişe verici bir gerçekti. Gerçekten de Patience'la aynı evde oturmayı mı düşünmüştü? Şu sıralar orada çok vakit harcıyordu. Kadın ona evcil hayvanlarından biriymiş gibi davransa da ondan hoşlanıyordu. Dairesini de seviyordu. Yeraltında olması bile hoşuna gidiyordu.

Aslında pek de yeraltı sayılmazdı. Şehrin bazı kısımlarında zamanında buralara bodrum katı denirdi ama Oxford Terrace'ta buralara *bahçe* katı deniyordu. Minicik bir bahçesi olduğu da yalan değildi. Ama Rebus'u asıl ilgilendiren daireydi.

Sığınak gibi, çocuk kampı gibi bir yerdi. İki yatak odasından birinde durup pencereden dışarı baktığında dışarıdakilerin ayaklarını görürdün. İnsanlar nadiren aşağı bakardı. Kendi dairesi Marchmont'taki bir apartmanın ikinci katında olan Rebus bu yeni bakış açısından hoşlanmıştı. Onun yaşındakiler şehir dışına ve kır evlerine taşınırken, Rebus yukarı çıkmak yerine *aşağı* inmeyi daha heyecan verici buluyordu. Geçici bir hevesten ziyade büyük bir değişimdi ve sonunda hayatı pek çok şey vaat eder hale gelmişti.

Patience da vaatlerle doluydu. Kendisini "evinde hissetmesi" için eşyalarını buraya getirmesini istiyordu. Ona anahtar da vermişti. Böylece birasını bitirip arabasını beş dakikalık bir yolculuğa ikna ettikten sonra nihayet eve girebildi. Yeni temizlenmiş takımı boş yatak odasındaki yatağın üzerinde duruyordu. Lucky de öyle. İşin aslı Lucky takımın üzerinde yuvarlanıp tırnaklarıyla iz bırakmaya çalışıyordu. Rebus kediyi yatağın üzerinden atarken gözünde Rasputin canlandı. Ardından takımı alıp banyoya gitti ve banyo yapmadan önce kapıyı kilitledi.

* * *

North and South Esk bölgesi geniş olsa da kalabalık değildi. Ama nüfusu artıyordu. Maden kasabası ve köylerin dışında yeni siteler yapılmaya başlanmıştı. Banliyö bölgesi. Evet, bölge değişiyordu. Yeni yollar ve hatta yeni demiryolu istasyonu. Yeni işler yapan yeni insanlar. Ama Brian

Holmes ve Nell Stapleton en küçük köylerden biri olan Eskwell'in ortasında, eski bir teraslı ev almayı tercih etmişti. Nihayetinde her şey Edinburgh'la ilgiliydi. Şehir yayılıyordu. Köyleri yutup yeni siteler üreten şehrin kendisiydi. İnsanlar şehre taşınmıyordu; şehir *onlara* geliyordu...

Ama Rebus, Eskwell'e vardığında hiç de şehrin değişen yapısını düşünecek havada değildi. Arabayı zor çalıştırmıştı. Araba *hep* zor çalışıyordu. Ama takım, gömlek ve kravat giymek işini daha da zorlaştırmıştı. Havanın güzel olduğu bir hafta sonu motoru elden geçirecekti. Tabii ki yapacaktı. Sonra da vazgeçip çekici çağıracaktı.

Evi bulması zor olmadı. Eskwell'in bir ana caddesi ve birkaç sokağı vardı. Rebus elinde şarap şişesiyle bahçeden geçip kapının önünde durdu. Boştaki elini yumruk yapıp kapıya vurdu. Vurmasıyla kapının açılması bir oldu.

"Geç kaldın," dedi Brian Holmes.

"Üstün olmanın avantajı, Brian. Ne zaman istersem o zaman gelirim."

Holmes onu içeri aldı. "Resmi olmayacak dememiş miydim?"

Önce şaşıran Rebus sonra bunun takımıyla ilgili bir yorum olduğunu anladı. Holmes'un üzerinde açık yaka gömlekle kot vardı ve çıplak ayaklarını bir çift mokasen örtmekteydi.

"Ah," dedi Rebus.

"Boş ver, ben hemen değişirim."

"Benim yüzümden değişme, Brian. Burası senin evin. Nasıl istersen öyle dur."

Memnun olmuşa benzeyen Holmes başını salladı. Rebus haklıydı: Burası onun eviydi. Gerçi *yarısı* bankanın sayılırdı, en azından ev kredisinin tamamını ödeyene kadar... Koridorun sonundaki kapıyı işaret ederek, "Buradan," dedi.

"Aslında üstünü değişmesi gereken benim," dedi Rebus adama şişeyi teslim ederken. Avuçlarını ileri uzatıp sonra da ters çevirdi. Holmes bile kir ve yağ izlerini görebiliyordu.

"Araba mı?" dedi başını sallayarak. "Banyo üst katta, koridorun sağında."

"Sağ ol."

"Çiziklerin de kötü görünüyor. Bir doktora göstersen iyi olur." Holmes'un ses tonundan Rebus zaten o çiziklerden bir doktorun sorumlu olduğunu ima ettiğini anladı.

"Sekiz canı kalmış bir kedi," dedi Rebus.

Üst katta iyice sakarlığı tuttu. Lavaboyu, sabunu ve sonra tekrar lavaboyu yıkamak zorunda kaldı. Bir havlu asılıydı ama ellerini kurulamaya başladıktan sonra onun havlu değil de paspas olduğunu fark etti. Asıl havlu kapının arkasında asılıydı. Kendi kendine, sakin ol Rebus, dedi ama olamadı. Sosyalleşmeyi bir türlü beceremiyordu.

Kapının köşesinden aşağı baktı.

"Aşağı gel."

Holmes bir viski kadehini ona uzatmıştı. "Şerefe."

"Şerefe."

Biraz içince Rebus kendini daha iyi hissetti.

"Sana evi daha sonra gezdiririm," dedi Holmes. "Otur."

Rebus oturdu ve etrafına bakındı. "Evindeki gerçek Holmes," dedi. Odaya güzel bir koku hâkimdi ve oturma odasındaki diğer bir kapıdan görülebilen mutfaktan çatal bıçak sesleri geliyordu. Oturma odası neredeyse küp şeklindeydi, bir köşede üç sandalyeli bir masa, diğer köşede başka bir sandalye, üçüncü köşede bir televizyon ve dördüncü köşede de lamba vardı.

"Güzelmiş," dedi Rebus. Holmes duvara bitişik çift kişilik kanepede oturuyordu. Arkasındaysa arka bahçeye bakan bir pencere vardı. Mütevazı bir edayla omuz silkti.

"Bize yeter," dedi.

"Öyle."

Nell Stapleton odaya girdi. Her daim etkileyici görünen bu kadın, nedense odada şimdi her zamankinden uzun görünüyordu. Pastanın peşindeki *Alice*. Ellerini mutfak bezine silerken Rebus'a gülümsedi.

"Selam."

Rebus ayağa kalktı ve kadın yanına gelip onu yanağından öptü.

"Merhaba, Nell."

Sonra Holmes'un tepesine dikilip kadehi elinden aldı. Alnı terliydi ve o da günlük kıyafetleriyleydi. Viskiden bir yudum alıp nefes verdikten sonra kadehi geri uzattı.

"Beş dakikaya hazır," dedi. "Doktor arkadaşının gelememesi yazık oldu, John."

Omuz silkti. "Her zamanki şeyler. Doktorların akşam yemeği. Gitmekten kurtulduğum için memnunum."

Kadın tekrar gülümsedi. "Evet," dedi. "Siz ikiniz sohbetinize kaldığınız yerden devam edin."

Kadının gitmesiyle oda aniden bomboş kaldı sanki. Lanet olsun, ne demişti? Rebus, Patience Aitken'a Nell'i tarif etmeye çalışırken epey zorlanmıştı, çünkü hiçbir kelime onu tam anlatmıyordu. Buyurgan, aksi, canlı, hünerli, iri, neşeli, ele avuca sığmaz... Sanki yedi cüceler gibiydi. Kesin olan şu ki, üniversite kütüphanecisi deyince akla gelecek türde bir kadın değildi, ki bu durum da Brian Holmes için bir sorun teşkil etmiyordu. Yüzünde gülümsemeyle içkisinden kalana bakıyordu. İçkileri yenilemek üzere kalktı ama Rebus teklifi reddedince bir dosyayla geri döndü.

"İşte," dedi.

Rebus dosyayı aldı. "Bu ne?"

"Bir bak."

Gazete kupürleri ve makaleler, basın açıklamaları... Çoğu da Milletvekili Gregor Jack'le ilgiliydi.

"Sen nereden..."

Holmes omuz silkti. "Merak. Onun bölgesine taşınınca onun hakkında daha çok şey öğrenmek istedim."

"Gazetelerde dün gece hakkında hiçbir şey yok."

"Belki de birileri tarafından uyarılmışlardır." Holmes'un ses tonu şüpheciydi. "Belki de acele etmek istemediler." Tam oturmuştu ki tekrar ayağa kalktı. "Nell'e yardım lazım mı diye bir bakayım."

Rebus'a okumaktan başka yapacak şey kalmadı. Bilmediği pek bir şey yoktu. İşçi sınıfı bir aileden geliyordu. Orta öğrenimini Fife'ta görmüştü, sonra Edinburgh Üniversitesine giderek Ekonomi bölümünden mezun olmuştu. Serbest muhasebeci. Elizabeth Ferrie'yle evli. Üniversitede tanışmışlar. Kız Sör Hugh Ferrie'nin kızı. Onun tek çocuğu. Ona yirmi üç yıl önce ölen karısını hatırlattığından, adam kızının üzerine titreyip bir dediğini iki etmiyor. Sör Hugh'un son "arkadaşı" yarı yaşındaki eski bir model. Belki o da ona karısını hatırlatıyordur...

Elizabeth Jack de güzel bir kadındı. Yine de onun hakkında hiçbir şey duymamıştı. Çekici eşler ne zamandan beri siyasetçiler tarafından kullanılmaz olmuştu? Belki de kendi hayatını yaşamak istemişti. Kocasıyla açılışlara ve çay partilerine gitmek yerine kayağa ve kaplıcalara gidiyordu.

Rebus, Gregor Jack'i neden sevdiğini düşündü. Nedeni geçmişiydi, çünkü onunkine benziyordu. Fife'ta doğup ortaokulu orada okumuştu. O zamanlar ortaokul ve lise diye ayrı ayrı söylenirken, artık orta öğrenim deniyordu. Sonra ikisi de farklı yıllardaki yüksek ortalamaları sayesinde liseye devam etmişlerdi. Rebus'un okulu Cowdenbeath'te, Jack'inkiyse Kirkcaldy'deydi. Aradaki mesafe yok denecek kadar azdı.

Jack'e şimdiye kadar atılmış tek çamur seçim bölgesindeki yeni elektronik fabrikası hakkındaydı. Rivayete göre kayınpederi bazılarını

devreye sokmuştu... Ama suçlamalar çabucak unutulup gitti. Ortada bir delil yoktu. Jack kaç yaşındaydı? Rebus yeni bir gazete kupürüne baktı. Gazetede daha genç görünüyordu. Medyada yer alanlar nedense hep daha genç görünürdü. Otuz yedi otuz sekiz yaşlarında olmalıydı. Güzel bir eş ve bolca para.

Ve sonra bir genelev baskınında bir fahişenin yatağında yakalanmıştı. Rebus başını iki yana salladı. Acımazsız bir dünyaydı. Sonra gülümsedi: Karısını aldattığı için adama müstahaktı.

Holmes geri döndü. Başıyla dosyayı işaret etti.

"İnsanı meraka sevk ediyor, değil mi?"

Rebus omuz silkti. "Pek sayılmaz, Brian."

"Neyse viskini bitir de masaya gel. Yönetim yemeğin neredeyse hazır olduğunu haber verdi."

* * *

Güzel bir yemekti. Rebus üç kez şerefe kadeh kaldırmıştı: İlki çiftin mutluluğuna, ikincisi yeni evlerine ve üçüncüsü de Holmes'un terfi etmesine. O zamana kadar ikinci şarap şişesine ve ana yemeğe (fırında et) geçmişlerdi. Ardından peynir ve sonra da tatlı geldi. Hepsinden sonra da kahve, Laphroaig ve koltukta ve sandalyede üzerlerine çöken mahmurluk. Rebus'un gevşemesi uzun sürmedi; alkol etkisini göstermişti. Ama gergin sayılabilecek bir gevşemeydi bu ve çok konuştuğunu ve söylediklerinin çoğunun boş laf olduğunu hissetti.

Elbette işten de bahsetmişler ve ilgi çekici olduğu müddetçe Nell bu sohbetin sürmesine izin vermişti. Çiftçi Watson'ın içki bağımlılığı ona ilginç gelmişti. ("Belki de adamın içki falan içtiği yoktur, belki sadece nane şekeri bağımlısıdır?") Başmüfettiş Lauderdale'ın hırsı ona ilginç geldi. Genelev baskını da ona ilginç geldi. Kırbaçlanmanın, bağlanmanın ya da dalgıç gibi giyinmiş biriyle sevişmenin neresinin zevkli olduğunu anlamaya çalıştı. Rebus bir cevabı olmadığını itiraf etti. Brian Holmes'un cevabı, "Dene ve gör," olmuş ve bu laf üzerine kafasına bir kırlent yemişti.

On biri çeyrek geçeye kadar Rebus iki şey öğrenmişti. İlki, araba süremeyecek kadar sarhoştu. Diğeriyse, sürebilse (ya da başkası tarafından götürülse) bile gideceği yeri bilmiyordu: Oxford Terrace mı, yoksa Marchmont'taki dairesi mi? Bu aralar nerede kalıyordu? Kendini arabasını iki adres arasındaki Lothian Yoluna park edip orada yatarken hayal etti. Ama sonunda kararı onun yerine veren Nell oldu.

"Boş odadaki yatak hazır. Oraya misafir odası diyebilmemiz için birinin açılışı yapması gerek. Açılışı yapan sen ol."

Sessiz otoritesi karşı çıkılır gibi değildi. Rebus kabullendi. Çok geçmeden kadın da yatmaya gitti. Holmes televizyonu açtı ama izlemeye değer bir şey bulamayınca kapatıp bu kez müzik setini açtı.

Rebus'un ne sevdiğini bildiğinden, "Bende hiç caz kaseti yok," dedi. "O yüzden buna ne dersin..."

Sergeant Pepper olduğunu gören Rebus başını salladı. "Rolling Stones yoksa, ikinci en iyiyle idare ederim."

Böylece 60'ların müziğinden, futboldan ve biraz daha işten bahsettiler.

"Sence Doktor Curt'ün daha ne kadar zamana ihtiyacı var?"

Holmes polisin sürekli başvurduğu bir patologdan bahsediyordu. Water of Leight'te, Dean Köprüsünün altından bir ceset çıkarılmıştı. İntihar mı, kaza mı, cinayet mi? Dr. Curt'ün onlara yol göstereceğini umut ediyorlardı.

Rebus omuz silkti. "O testlerin bazıları haftalar sürer, Brian. Ama duyduğuma göre onun işi o kadar sürmeyecekmiş. En fazla bir-iki gün."

"Sence ne diyecek?"

"Tanrı bilir." İkisi de güldü. Curt kötü esprileri ve zamansız şakalarıyla nam salmıştı.

"Yine onun esprilerini mi çekeceğiz?" diye sordu Holmes. "Şuna ne dersin: Tiyatronun yakınında bir ceset bulundu ama incelendiğinde gözünde perde olmadığı tespit edildi."

Rebus güldü. "Bu pek kötü değil. Fazla zorlama belki ama kötü değil."

Sonraki on beş dakikayı Curt'ün incilerini hatırlayarak geçirdiler ve ardından konu siyasete geldi. Rebus yetişkin hayatı boyunca sadece üç kez oy kullandığını itiraf etti.

"Bir kez İşçi Partisi, bir kez İskoç Ulusal Parti ve bir kez de Muhafazakârlar."

Bu durum Holmes'a komik geldi. Kronolojik sırasını sordu ama Rebus hatırlayamadı. Bu da gülmeleri için diğer bir nedendi.

"İstersen bir dahaki sefere de bağımsızlara oy ver."

"Gregor Jack gibi mi?" Rebus başını iki yana salladı. "İskoçya'da 'bağımsız' diye bir şey olduğunu sanmıyorum. İrlanda'da oturup taraf tutmamaya çalışmak gibi bir şey bu. Çok zor iş. İş demişken, bazılarımız yarın işe gidecek. Eğer mahzuru yoksa ben Nell'e katılacağım..." yine güldüler. "Tabiri caizse."

"Sen yat," dedi Holmes. "Benim daha uykum gelmedi. Bir şeyler izleyip öyle yatarım. Sabaha görüşürüz."

Rebus göz kırparak, "Beni uyanık tutmak istemeyeceğinden emindim," dedi.

* * *

İşin aslı Torness reaktörü patlasa bile onu uyanık tutamazdı. Rüyaları kır manzaraları, dalgıçlar, yavru kediler ve son dakika golleriyle doluydu. Ama gözünü açtığında tepesinde birinin dikildiğini fark etti. Dirsekleri üzerinde doğruldu. Bu Holmes'tu, giyinmişti ve üzerinde kot ceket vardı. Bir elinde araba anahtarları duruyordu, diğer elindeki gazeteleri yatağın üzerine attı.

"İyi uyudun mu? Bu arada, ben genelde bu tür şeyler almam ama sen istersin diye düşündüm. Kahvaltı on dakikaya hazır."

Rebus bir şeyler mırıldandı. Doğrulup önündeki gazetenin başlığına baktı. Beklediği şey buydu, vücudunda ve beynindeki baskının bir kısmının gittiğini hissetti. Başlık çok bariz olmasa da (GENÇ JACK), alt başlık (MİLLETVEKİLİ AŞK YUVASINDA BASILDI) yeterince açıktı. Bir de Gregor Jack'i merdivenden inerken gösteren bir fotoğraf vardı. Arka sayfalarda başka görüntüler olduğu da yazılıydı. Rebus haberin devamını açtı. Çiftçi Watson'ın fotoğrafı, kameraya poz veren iki "eskort", Jack'in minibüse yürürken çekilen dört fotoğrafı daha. Karakola ait görüntü olmaması gizlice götürüldüğünü gösteriyordu. Ama fotojenik olsun olmasın bu işten kaçışı yoktu. Rebus fotoğraflardan birinin arka planında Dedektif Çavuş Brian Holmes'un da olduğunu gördü. Tam albümlük bir resimdi.

Diğer iki gazetede de benzer bir hikâye ve benzer (hatta bazıları birebir aynı) fotoğraflar vardı. HAYSİYETSİZ MEBUS; VEKİLİN UTANCI. Bir bakirenin namusu ve bir sofunun dindarlığını bir arada barındıran bildik İngiliz gazetesi başlıkları. Rebus da herkes kadar şehvet düşkünü olmasına karşın, bu başka bir meseleydi. Kendini zorla yataktan çıkarıp ayağa kalktı. İçindeki alkol de fırsattan istifade ayaklandı: Sonra da kafasının içinde dolaşmaya başladı. Kırmızı şarap ve viski. Kötü haber ve içki. Neydi o söz? Sakın buğdayla üzümü karıştırma. Neyse, birkaç litre portakal suyunun çözemeyeceği bir sorun değildi.

Ama önce kahvaltı yapması gerekiyordu. Nell bütün geceyi mutfakta geçirmiş gibi görünüyordu. Dün gecenin bulaşığını yıkamış, şimdi de otel kahvaltısı gibi bir kahvaltı hazırlıyordu. Tahıl gevreği, tost, jambon, sosis ve yumurta. Bir kahve demliği tüm ihtişamıyla masanın ortasında duruyordu. Tek eksik vardı.

"Portakal suyu var mı?" diye sordu Rebus.

"Maalesef yok," dedi Brian. "Bakkalda olur sanmıştım ama bitmiş. Yine de istemediğin kadar kahve var. Yerleş." Kendisi başka bir gazete okumakla meşguldü. "Bıçağı saplamaları uzun sürmedi, değil mi?"

"Gregor Jack'i mi kastediyorsun? Ne bekliyordun ki?"

Holmes sayfayı çevirdi. "Yine de tuhaf," dedi ve Rebus'un bilip bilmediğini merak ettiğinden sözünün gerisini getirmedi.

"*London Sunday*'in Sürüngen Operasyonu'nu bilmesi mi garip diyorsun?" diye sordu Rebus.

Bir sayfa daha çevrildi. Reklamlara meraklı değilseniz artık bir gazeteyi okumak pek uzun sürmüyordu. Holmes gazeteyi dörde katlayıp masanın üzerine koydu.

Kızarmış ekmeğe uzanırken, "Evet," dedi. "Dediğim gibi tuhaf."

"Yapma Brian. Bu tür şeyler gazetelere önceden haber verilir. Bira parası arayan bir polisin marifetidir genelde. Asıl ilginç olan genelev baskınında böyle birine denk gelmemiz."

Dur bakalım... Rebus konuşurken bu işte daha fazlası olduğunu fark etti. O gece muhabirler hiç

acele etmeden beklememiş miydi? Sanki o kapıdan kimin çıkacağını *kesin* bir şekilde biliyor gibiydiler. Holmes ona bakıyordu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Rebus.

"Hiç, hiçbir şey düşünmüyorum... Zaten bizi ilgilendirmez, değil mi? Ayrıca bugün günlerden pazar."

"Çok kurnaz bir adamsın, Brian Holmes."

"Müthiş bir öğretmenim var, haksız mıyım?"

Nell kızarmış yiyeceklerle dolu iki tabakla odaya girdi. Rebus'un midesi sahibine günün kalanında pişman olacağı bir şey yapmaması için yalvardı.

"Çok çalışıyorsun," dedi Rebus Nell'e. "Seni böyle çalıştırmasına izin verme."

"Merak etme," diye cevap verdi kadın. "Hakkını vermek gerek, çünkü dün geceki bulaşığı Brian yıkadı. Bu sabahkini de o yıkayacak."

Holmes homurdandı. Rebus gazetelerden birini açıp fotoğrafı işaret etti.

"Onu fazla çalıştırma Nell. Gördün mü gazetede çıkmış."

Nell resmi alıp biraz baktıktan sonra çığlık attı.

"Tanrım, Brian! *Muppet Show*'dakilere benziyorsun."

Ayağa kalkan Holmes da omzunun üzerinden resme baktı. "Peki, Emniyet Amiri Watson neye benziyor? Aberdeen sığırı diye yutturabiliriz."

Rebus ve Holmes sırıttı. Ona boş yere Çiftçi denmiyordu.

* * *

Rebus genç çifte iyi dileklerini iletti. Birlikte yaşamaya karar vermişlerdi. Ev alıp yerleşmişlerdi. Memnun görünüyorlardı. Onlara tüm kalbiyle mutluluklar diledi.

Ama beyni onlara en fazla iki-üç yıl vermişti.

Polislerin mutlu mesut tipler olduğu söylenemezdi. Müfettişlik yolunda ilerleyen Brian Holmes'un çalışma saatleri gittikçe artacaktı. Akşam ya da sabah eve döndüğünde her şeyi kapının dışında bırakabilirse sorun olmazdı. Ama Rebus genç adamın bunu becerebileceğinden şüpheliydi. Holmes davayı kafasına takıp mesaide olsun olmasın onu düşünecek türde biriydi ki bunun da ilişkilere iyi gelmediği kesindi.

Sadece iyi gelmemekle kalmayıp çoğunlukla sonunu da getirirdi. Rebus'un tanıdığı boşanmış ya da ayrı yaşayan polislerin sayısı mutlu evliliği olanlardan çok daha fazlaydı. Mesele sadece çalışma saatleri değildi, asıl problem bu işin polislerin içini bir kurt gibi kemirmesiydi. Bu kurttan korunmak için zırh giyerdiniz ve bunu da genelde gerekenden fazla yapardınız. Zamanla da bu zırh dostlarınız ve ailenizle aranıza girer ve sizi "sivillerden" koparırdı...

Ah! Pazar sabahına has hoş düşünceler. Fakat *her* şey de kötü gitmiyordu. Mesela arabası sorun çıkarmadan çalışmıştı (böylece yine tamirciyle uğraşmak zorunda kalmamıştı) ve gökyüzü, heveslisini pikniğe sevk edecek kadar maviydi. Rebus da yola çıkıyordu. Hedefsiz bir yolculuk, diye düşündü. Tam seyahat havası vardı. Ama

aslında nereye gittiğini biliyordu. Asıl bilmediği *nedeniydi*.

Gregor Jack ve karısı, Eskwell'in biraz güneyinde, Rosebridge'in hemen dışındaki daha kırsal bir bölgede, büyük, eski, müstakil ve duvarlarla çevrili bir evde oturuyordu. Asillerin bölgesi. Tarlalar, tepeler ve yeni inşaatlar. Rebus bu seyahat için merak haricinde hiçbir mazeret üretememişti ve belli ki onun gibi başkaları da vardı. Kapısının önüne park etmiş arabalar ve civarda takılıp sohbet ederek bilgi alışverişinde bulunan, güzel bir görüntü almak uğruna (konum olarak değil ahlaki açıdan) ne kadar ileri gitmeleri gerektiği konusunda bıkkın fotoğrafçılara öğütler veren muhabirler sayesinde Jack'in evini tanıması zor olmadı. Duvara ya da ağaca tırmanmak ya da evin arkasını denemek gibi her türlü şeye başvurabilirlerdi. Fotoğrafçılar pek umutlu görünmüyordu. Fakat sonra birdenbire onları heveslendiren bir şey oldu.

Rebus o zamana kadar arabasını yolun aşağısına park etmişti. Yolun bir tarafına dizili ve tasarım ya da ebadında şaşırtıcı bir şey olmayan evler yüksek duvarlar, uzun garaj yolları ve büyük arka bahçelerle yoldan tecrit edilmişti. Yolun diğer tarafı çayırdı. Semiz inek ve koyunlarca işgal edilmişti. Sesleri henüz gürleşmemiş kuzular da vardı. Manzara birkaç kilometre ilerideki tepeyle sona eriyordu. Güzeldi, Rebus bile takdir etmişti.

Muhabirlerin ağzında her zamankinden daha acı bir tat kalmasının nedeni belki de buydu. Bir

gözlemci gibi arkalarında durdu. Kara taşlı ev bu mesafeden kırmızıya çalıyordu. İki katlıydı ve muhtemelen 1900'lerin başında inşa edilmişti. Bir tarafında büyük bir garaj, önündeki garaj yolunun başında da 9000 serisinden bir Saab vardı. Ucuz değildi, ama gösterişli de olmayan, sağlam ve güvenilir bir araçtı. Yine de farklıydı: diğerlerinden farklı bir araba.

Asık suratlı, otuzlu yaşlarında bir adam dış kapıyı biraz aralayınca, yirmili yaşlarına henüz girmiş ama olduğundan on yaş daha büyük görünmeye çalışan bir kadın, muhabirlere gümüş bir tepsi uzattı. Gerektiğinden daha yüksek sesle konuşuyordu.

"Gregor çay istersiniz diye düşündü. Yeterince bardak yoksa paylaşmanız gerekebilir, kutuda bisküvi de var. Maalesef zencefillisinden kalmamış."

Muhabirlerin hoşuna gitmişti fakat soruların yağmaya başlaması uzun sürmedi.

"Bay Jack'le konuşmamız mümkün mü?"

"Bir açıklama yapacak mı?"

"Nasıl karşıladı?"

"Bay Jack evde mi?"

"Konuşabilir miyiz?"

"Ian, *herhangi* bir şey söyleyecek mi?"

Bu son soru sessizce duran asık suratlı adama yönelikti. Adam sessizliği sağlamak için bir elini kaldırdı ve bekledi. Sonra,"Yorum yok," dedi. Ardından da kapıyı kapatmaya başladı. Rebus kalabalığı yararak ilerleyip Bay Asık Surat'ın karşısına dikildi.

"Müfettiş Rebus," dedi. "Bay Jack'le konuşabilir miyim?"

Bay Asık Surat ve Bayan Çay Tepsisi, Rebus'un kimliğini alıp bakarken bile son derece şüpheciydiler. Makuldü: Muhabirlerin bu tür sahtekârlıkları denediği bilinen bir gerçekti. Sonunda kapı içeri girmesine izin verecek kadar açıldı.

Birden aklı başına geldi: Ben ne halt ediyorum? Cevap basitti: O da bilmiyordu. Dış kapıdaki manzara onu kapının ardına geçmeye teşvik etmişti ve o da bunu başarmıştı. Şimdi de garaj yolundaki büyük araba, arkasındaki daha büyük ev ve yanındaki garaja doğru ilerliyordu. Onu konuşmak istediği Milletvekili Gregor Jack'e götürüyorlardı.

Sanırım söyleyeceğiniz bir şey var, Müfettiş?

Hayır, efendim, sadece meraktan geldim.

Güzel bir başlangıç cümlesi sayılmazdı. Watson bu kusuru hakkında onu bir keresinde uyarmamış mıydı? Her şeye dâhil olma, geri duramama, kim olursa olsun başkasının sözüne itimat etmek yerine ille de kendi gözüyle görme dürtüsü.

Geçiyordum da uğrayıp saygılarımı sunayım dedim. Tanrım! Hem Jack onu tanıyacaktı çünkü genelevde görmüştü. Yataktaki kadın gülerken o da odadaydı. Belki de tanımazdı, çünkü o sırada aklında başka şeyler olmalıydı.

"İsmim Ian Urquhart, Gregor'un seçmen temsilcisiyim." Sırtını muhabirlere çevirince Urquhart'ın yüzündeki asıklık gitti. Geriye kalan şaşkınlık ve endişenin bir karışımıydı. "Dün gece olanları öğrendiğimden beri buradayım."

Rebus başını salladı. Urquhart'ın özel dikim kıyafetinin içindeki vücudu kaslıydı. Milletvekilinden biraz daha kısa olmasına karşın, hiç de fena görünmüyordu. Diğer bir deyişle, tam olması gerektiği gibiydi. Ayrıca marifetli de görünüyordu ki Rebus bunun da bir avantaj olduğunu söyleyebilirdi.

"Bu Gregor'un sekreteri Helen Greig." Urquhart başıyla genç kadını işaret etti. Kadın, Rebus'a bakıp gülümsedi. "Helen bir yardımı olur mu diye bakmak üzere bu sabah geldi."

"Çay aslında benim fikrimdi," dedi.

Urquhart ona baktı. "Helen, Gregor'un fikriydi," diye ikaz etti.

"Ah, evet," diye cevap verdi kızaran kadın.

Rebus, marifetli ve sadık, diye düşündü. Nadir bulunan vasıflardı. Urquhart gibi Helen Greig'in de eğitimli İskoç aksanı memleketlerine ihanet etmiyordu. Doğu kıyısında ikisine de sıkıntı çıkarsa da daha aşağıda bir sorun yaşamazlardı. Helen bir kilise hizmetindeymiş ya da katılmayı düşünüyormuş gibi görünüyordu. Yün ceket ve beyaz bluz giymiş ve altın bir kolye takmıştı. Altında da siyah bir pantolon ve siyah ayakkabılar vardı. Boyu, Urquhart gibi, bir yetmiş civarıydı ve onun gibi yapılıydı. Güzel olmasa da Nell Stapleton gibi hoştu, ama iki kadın pek çok yönden birbirinden farklıydı.

Urquhart önde, Saab'ın yanından geçiyorlardı. "Özel bir durum mu vardı, Müfettiş? Takdir edersiniz ki Gregor şu anda..."

"Uzun sürmez, Bay Urquhart."

"Öyleyse içeri buyurun." Evin kapısı açıldı ve Urquhart onu ve Helen Greig'i içeri davet etti. İçerinin modernliği Rebus'u şaşırttı. Cilalı çam zemin, kilimler, Mackintosh tarzı sandalyeler ve alçak İtalyan görünümlü masalar. Koridordan geçip yine modern mobilyalarla dolu büyük bir odaya girdiler. İçlerinde en dikkat çekici olanı deri ve kromdan yapılma kanepeydi. Kanepedeyse, onu ilk gördüğüne benzer bir şekilde duran Gregor Jack oturuyordu. Adam dalgın bir halde parmağını kaşıyıp yere bakıyordu. Urquhart boğazını temizledi.

"Gregor, ziyaretçin var."

Sanki yetenekli bir aktör trajediden komediye geçiyor gibiydi. Gregor yüzünde bir tebessümle ayağa kalktı. Gözleri ışıl ışıldı ve yüzünden samimiyet akıyordu. Rebus bu ani değişime hayran kaldı.

"Dedektif Müfettiş Rebus," dedi el sıkışırken.

"Müfettiş, sizin için ne yapabilirim? Lütfen oturun." Jack tasarımı kanepeninkiyle uyumlu alçak bir sandalyeyi işaret etti. Lokuma gömülmek gibi bir şeydi. "İçecek bir şey ister misiniz?" Jack bir şey hatırlamış olacak ki Helen Greig'e döndü. "Helen, dostlarımıza çay götürdün mü?"

Kadın başını salladı.

"Mükemmel. Basın mensuplarını kahvaltıdan sonra bir şeyler içmeden göndermek olmaz." Rebus'a bakıp gülümsedikten sonra kanepenin kenarına oturup elleri boş kalacak şekilde kollarını

dizlerinin üzerine koydu. "Evet, Müfettiş, sorun nedir?"

"İşin aslı bayım, buradan geçerken kapıdaki kalabalığı görünce bir bakayım dedim."

"Ama neden orada olduklarını biliyorsunuz, değil mi?"

Rebus başını salladı. Urquhart tekrar boğazını temizledi.

"Öğle yemeğinden sonra onlara bir açıklamada bulunacağız," dedi. "Onları göndermeye yetmez ama hiç yoktan iyidir."

Dikkat etmesi gerektiğinin farkında olan Rebus, "Yanlış bir şey yapmadığınızı biliyorsunuz, değil mi bayım?" dedi. "Yani yasalara aykırı bir durum yok."

Jack tekrar gülümseyip omuz silkti. "Yasadışı olmasına gerek yok, Müfettiş. Haber olması yeter." elleri gibi kafası ve gözleri de durduğu yerde durmuyordu. Sanki aklı tamamen başka yerde gibiydi. Sonra birden hepsi durdu. "Hâlâ söylemediniz, Müfettiş," dedi, "Çay mı kahve mi? Belki de daha sert bir şey istersiniz?"

Rebus yavaşça başını iki yana salladı. Akşamdan kalmalığı daha yeni üzerinden atmaya başlamıştı. Tekrar azıtmanın manası yoktu. Jack gözlerini Helen Greig'e çevirdi.

"Ben çay alırım, Helen. Müfettiş, istemediğinizden..."

"Hayır, teşekkürler."

"Ian?"

Urquhart, Helen Greig'e bakarak başıyla onayladı.

"Ya sen, Helen?" dedi Gregor Jack. Rebus ne demek istediğini merak etti ki o sırada aklına geldi...

"Bay Jack, karınız burada değil mi?"

"Tatilde," diye cevap verdi Jack hemen. "Highlands'te bir kulübemiz var. Matah bir yer olmasa da seviyoruz. Muhtemelen oradadır."

"Muhtemelen mi? Yani emin değil misiniz?"

"Gezi rehberi hazırlayıp bırakmadı, Müfettiş."

"O zaman henüz..."

Jack omuz silkti. "Bilmem, belki de biliyordur. Gazete okumayı sever. Yakında gazete satılan bir köy var."

"Ama sizinle iletişime geçmedi, öyle mi?"

Urquhart bu sefer araya girmeden önce boğazını temizlemeye zahmet etmedi. "Kulübede telefon yok."

"Öyle olmasını istedik," dedi Jack. "Dünyayla temasımızı kesiyoruz."

"Fakat bilse, mutlaka ararđı, değil mi?" diye üsteledi Rebus.

Jack iç çekip tekrar parmağını kaşımaya başladı. Ne yaptığını fark edince durdu. "Egzama," dedi. "Sadece tek parmakta ama yine de canımı sıkıyor." Durdu. "Liz... Eşim... Biraz başına buyruktur, Müfettiş. Belki arar, belki de aramaz. Zaten konuşmak isteyeceğini de pek sanmıyorum. Bilmem anlatabildim mi?" Bu sefer daha cılız bir şekilde tekrar gülümsedi. Jack elini koyu ve gür saçlarında gezdirdi. Rebus, kusursuz dişleri kaplama mı acaba, diye düşündü. Belki saçları da

ekmeydi. Açık yakalı gömleği alelade bir mağaza zincirinden alınmış gibi görünmüyordu.

Urquhart hâlâ ayaktaydı. Daha doğrusu ayakta ama sürekli hareket halindeydi. Pencereye gidip tülün arkasından dışarı baktı. Masaya gidip oradaki kâğıtları inceledi. Bağlantısı kesilmiş telefonun üzerinde durduğu daha küçük bir masaya gitti. Demek ki Bayan Jack aramayı denese bile... Ne Urquhart ne de Jack bunu akıl edebilmişti sanki. Jack eski türde mobilyaları sevecek birine benziyordu. Muhafazakâr seçimler. Kullandığı arabaya bir bak...

Evet, Jack'in arabası: Rebus'un aklına nihayet oraya neden geldiğine dair bir mazeret geldi.

"Gregor, beyanatı öğle yemeğine *kadar* hazırlarsak iyi olur," dedi Urquhart. "Ortamı ne kadar çabuk yatıştırırsak o kadar iyi."

Rebus, çok da üstü kapalı değil, diye düşündü. Mesaj açıktı: Derdini söyle ve git. Rebus sormak istediği soruyu biliyordu. Size tuzak mı kuruldu? Sormak istedi ama cesaret edemedi, çünkü buraya resmi olarak gelmemişti.

"Bay Jack, arabanız hakkında konuşmak istedim," diye başladı, "Durduğumda fark ettim de arabanız garaj yolunda, herkesin gözü önünde duruyor. Ve dışarıda fotoğrafçılar var. Eğer onun resimlerinden biri gazeteye çıkarsa..."

"İleride herkes tanır mı?" Jack başını salladı. "Ne demek istediğini anladım, Müfettiş. Teşekkürler. Bizim aklımıza gelmemişti, değil mi Ian? Garaja koysak daha iyi. Gazete okuyan herkesin kullandığım arabayı bilmesine gerek yok."

"Ve plakasını," diye ekledi Rebus. "Dışarıda her türden insan var. Teröristler, kin güdenler, manyaklar. Sonu iyi olmayabilir."

"Teşekkürler, Müfettiş." Kapı açıldı ve Helen Greig iki çay bardağıyla içeri girdi. Kapıdaki gümüş tepsiyle alakaları yoktu. Birini Urquhart'a, diğerini Gregor Jack'e verdikten sonra kolu ve gövdesi arasında tuttuğu ince kutuyu aldı. Yeni bir zencefilli bisküvi kutusuydu. Rebus gülümsedi.

"Ah harika, Helen, teşekkürler," diyen Gregor Jack paketten iki bisküvi aldı.

Rebus ayağa kalktı. "Ben gitsem iyi olur," dedi. "Dediğim gibi, sadece..."

"Teşekkür ederim, Müfettiş." Jack çay ve bisküviyi yere bırakıp ayağa kalktı ve elini Rebus'a uzattı. Sıcak, güçlü ve kusursuz bir eldi. "Siz de bu seçim bölgesinde mi oturuyorsunuz?"

Rebus başını iki yana salladı. "Meslektaşlarımdan biri oturuyor. Dün gece onda kaldım."

Jack yavaşça kaldırdığı başını salladı. Bu hareket her manaya gelebilirdi. "Kapıyı ben açarım," dedi Ian Urquhart.

"Sen dur ve çayını iç," dedi Helen Greig. "Müfettişi ben yolcu ederim."

"Nasıl istersen, Helen," dedi Urquhart yavaşça. Sesinde uyarır gibi bir ton mu vardı? Eğer varsa bile Helen Greig fark etmişe benzemiyordu. Cebinden çıkardığı anahtarı kadına verdi.

"Tamam o zaman," dedi Rebus. "Bay Jack... Bay Urquhart hoşça kalın." Urquhart'ın elini sıkarken asıl dikkati adamın sol elindeydi. Bir

parmağında nikâh, diğerinde mühür yüzüğü takılıydı. Gregor'un elinde de altın bir yüzük olsa da yüzüğü alyans parmağına değil, diğerine takmıştı çünkü o parmakta egzama vardı...

Ya Helen Greig? İki eline de yüzük takmıştı ancak evli ya da nişanlı değildi.

"Hoşça kalın."

Evden ilk Helen Greig çıktı, anahtarlar elinde olduğu halde onu arabanın yanında bekledi.

"Bay Jack'in yanında uzun zamandır mı çalışıyorsunuz?"

"Yeterince uzun zamandır."

"Milletvekili olmak zor iş, değil mi? Arada bir biraz stres atmak istemesi..."

Kadın durup ona baktı. "Sen de mi? Sen de en az diğerleri kadar kötüsün!" Anahtarlarla kapıyı ve arkasındakileri işaret etti. "Gregor aleyhinde tek söz duymak istemiyorum." Daha emin adımlarla tekrar yürümeye başladı.

"Demek iyi bir işveren?"

"O bir işveren *gibi* değil ki. Annem hasta. Onu tatile götürebilmem için sonbaharda bana ikramiye verdi. İşte kendisi öyle bir insandır." Gözleri dolmasına rağmen ağlamadı. Muhabirler bardakları aralarında gezdirirken şekerin azlığından şikâyet ediyordu. Yaklaşan iki kişiden pek bir şey çıkmasını beklemiyorlardı.

"Helen, konuş bizimle."

"Gregor'la konuşursak hepimiz evimize dönebiliriz. Bizim de ailemiz var."

"Kiliseye geç kalıyorum," diye espri yaptı biri.

"Kiliseye mi, yoksa bara mı?" diye laf soktu diğeri.

Aksanından yerel olduğu anlaşılan muhabirlerden (sayıca fazla sayılmazlardı) biri Rebus'u tanıdı.

"Müfettiş, yorum yapmak ister misiniz?" Müfettiş kelimesi diğerlerinin dikkatini çekti.

"Evet," deyince Helen Greig olduğu yerde kaldı. "Uzayın."

Bazısı güldü, bazısı homurdandı. Kapılar açıldı ve tam tekrar kapanacakken Rebus kapıya yüklenip kadının kulağına doğru eğildi.

"Unuttum, tekrar içeri girmem gerek."

"Ne?"

"Ben... Aslında Bay Jack unuttu. Haberi kötü karşılama ihtimaline karşı benden karısını kontrol etmemi istemişti..."

Söylediklerinin etkisini göstermesini bekledi. Helen Greig'in ağzı açık kalmıştı. Sonunda etkisini gösterdi.

"Fakat adresi unuttum," diye devam etti Rebus.

Kadın, muhabirler duymasın diye parmak ucunda yükselip kulağına fısıldadı: "Deer Lodge. Knockandhu ve Tomnavoulin arasında."

Rebus başını salladıktan sonra kadının kapıyı kapatmasına izin verdi. Merakı tam olarak geçmemişti. Aslında şimdi daha çok meraklanmıştı. Knockandhu ve Tomnavoulin: iki malt viski markası. Beyni ona artık hiç içmemesi gerektiğini söylüyordu, kalbiyse bambaşka şeyler...

Holmes'un evinden Patience'ı aramayı ve ona yolda olduğunu haber vermeyi düşünmüştü. Gerçi kadının onu bekleyeceği yoktu ama yine de arasa iyi olurdu. Tanıdığı yerel muhabirin yanında gitti: Chris Kemp.

"Selam, Chris. Arabanda telefon var mı? Bir telefon açabilir miyim?"

* * *

"Grup seksiniz nasıl gitti?" diye sordu Dr. Patience Aitken.

"Fena değildi," dedikten sonra onu dudaklarından öptü Rebus. "Seninki nasıldı?"

Kadın gözlerini devirdi. "İş muhabbeti ve çok pişmiş lazanya. Demek eve gitmedin?" Rebus boş boş baktı. "Marchmont'u aradım ama orada da değildin. Kıyafetin onunla yatmışsın gibi görünüyor."

"Lanet kedinin suçu."

"Lucky mi?"

"Ceketin üzerinde *twist* yaparken zor kurtardım."

"*Twist* mi? Bir erkeğin gerçek yaşını, seçtiği dans türü kadar iyi gösteren bir şey olamaz."

Rebus takımını çıkarmaya başladı. "Portakal suyun var mı?"

"Akşamdan kalmasın galiba. İçkiyi bırakmanın vakti geldi, John."

"Yerleşmemin vakti geldi mi demek istiyorsun?" Pantolonunu çıkardı. "Banyo yapmamda bir sakınca var mı?"

Kadın onu süzdü. "Sorman gerekmediğini biliyorsun."

"Biliyorum ama yine de sormak istedim."

"İzin verildi... Her zamanki gibi. Bunu da mı Lucky yaptı?" Bileğindeki tırmık izlerini işaret etti.

"O yapsaydı mikrodalgayı boylamıştı."

Kadın gülümsedi. "Ben sana portakal suyu bulayım."

Rebus onun mutfağa gidişini izledi. Kuru ağzıyla ıslık çalmayı denedi. Muhabbetkuşlarından biri ona nasıl yapılacağını gösterdi. Patience kuşa dönüp gülümsedi.

Rebus köpüklü küvete yerleşip gözlerini kapattıktan sonra doktorunun ona söylediği gibi derin derin nefes aldı. Buna rahatlama tekniği demişti. Rebus'tan rahatlamasını istemişti. Yüksek tansiyonu vardı, ciddi bir şey değildi, ama yine de... Tabii bir de kullanması gereken ilaçlar. Ama doktor kişisel gelişimle ilgili şeyler tavsiye etmişti. Derin rahatlama, kendi kendini hipnoz etme. Rebus doktora babasının hipnozcu olduğu ve kardeşinin hâlâ bir yerlerde profesyonel hipnozculuk yapıyor olmasının mümkün olduğunu söylemişti.

Derin nefes al... Zihnini boşalt... Kafanı, alnını, çeneni, boyun kaslarını, göğsünü ve kollarını gevşet. Sıfıra kadar geri say... Stres yok, gerginlik yok...

Rebus başta doktoru, ona pahalı ilaçlar vermek istemediği için cimrilikle suçladı. Ama bu

şey de fayda ediyordu. *Kendi* başına halledebilirdi. Patience Aitken'la takılabilirdi.

Kadın banyoya gelip, "Al," dedi. Elinde bir bardak portakal suyu vardı. "Dr. Aitken tarafından sıkıldı."

Rebus elini kadının kalçasına uzattı. "Müfettiş Rebus tarafından sıkıldı."

Kadın eğilip adamın kafasını öptü. Sonra da saçına dokundu. "Saç kremi kullan, John. Saç köklerin can çekişiyor gibi."

"Başka yerlerim canlanmaya başladı da ondan."

Kadın gözlerini kıstı. "Sakin ol bakalım, evlat," dedi. Sonra onun kendini tekrar tutmasına fırsat vermeden banyodan kaçtı. Rebus yüzünde gülümsemeyle küvette biraz daha aşağı kaydı.

Derin nefes al... Zihnini boşalt... Gregor Jack'e *tuzak* mı kuruldu? Eğer öyleyse, bunu kim ne amaçla yaptı? Tabii ki bir skandal olması için. Herkesin duyacağı siyasi bir skandal. Ama Jack'in evindeki hava... Biraz *acayipti*. Bekleneceği gibi gergin olmasına karşın, sanki en kötüsü henüz olmamış gibi soğuk ve stresliydi.

Eşi... Elizabeth... Orada bir terslik vardı. Hem de büyük bir terslik. Daha fazla bilgiye ihtiyaç duyuyordu. *Emin* olması şarttı. Kulübenin adresi ezberindeydi, yine de Highland polis karakollarını bildiğinden pazar günü telefon açmanın bir işe yaramayacağının farkındaydı. Bilgi... Tekrar muhabir Chris Kemp'i düşündü. Evet, neden olmasın? Uyan, kollar, uyan, göğüs, boyun

ve baş. Pazar dinlenme günü değildi. Bazıları için çalışma günüydü.

Patience kapıdan başını uzattı. "Sakin bir akşam geçirelim," dedi. "Yemek yapmaya..."

Sudan çıkan Rebus, "Boş ver sakin akşamı," dedi. "Gidip dışarıda bir şeyler içelim."

* * *

"Beni tanırsın, John. Lüks peşinde *değilim* ama burası hakikaten berbat bir yer. Sence daha iyisini hak etmiyor muyum?"

Rebus, Patience'ın yanağından bir makas alıp içkilerini masaya koyduktan sonra oturdu. "Sana duble aldım," dedi.

"Gördüm." Kadın kadehi kaldırdı. "Toniğe pek yer kalmamış."

Broughton Caddesindeki Horsehair meyhanesinin arka tarafındaki bir masada oturuyorlardı. Kapıdan, her zamanki gibi gürültülü barı görebilmek mümkündü. Konuşmak isteyen insanlar tıpkı düellocular gibi konuşacakları adamdan on adım uzağa otururdu. Bunun sonucu da bolca bağrışma ve iç içe geçen sohbetler olurdu. Gürültülü ama eğlenceli bir mekândı. Arka taraf daha sakindi. Koltuk ve sandalyeler duvar diplerine U şeklinde dizilmişti. Dar, ince ve uzun masalar yere sabitlenmişti. Rivayete göre 1920'lerde koltukların içi at kıllarıyla doldurulmuş ve o tarihten beri de değişmemişti. Böylece gerçek ismi çoktan unutulan mekân Horsehair ismini almıştı.

Patience cinin içine küçük tonik şişesinin yarısını dökerken Rebus birasını içmeye başladı.

Kadın keyifsizce, "Şerefe," dedi. Sonra: "Bunun bir nedeni olduğundan hiç şüphem yok. Buraya kesin bir nedenle geldik. İşle ilgili, değil mi?"

Rebus kadehini masaya koydu. "Evet," dedi.

Kadın gözlerini nikotin renkli tavana kaldırdı. "Tanrım, bana sabır ver," dedi.

"Uzun sürmez," diye cevap verdi Rebus. "Ardından senin tarzın olan bir yere gideriz."

"Sakın bana akıl vermeye kalkma, seni pislik."

Rebus içkisine bakarken bu cümlenin çeşitli anlamlarını düşündü. Sonra da bara yeni gelen müşteriyi görüp başını salladı. Geç bir adam yaklaşıp bezgin bir ifadeyle gülümsedi.

"Seni burada görmeye alışık değiliz, Müfettiş Rebus," dedi.

"Otur," dedi Rebus. "Sıra bende. Patience, bu İskoçya'nın en iyi genç muhabiri Chris Kemp."

Rebus ayağa kalkıp bara gitti. Chris Kemp bir sandalye çekti ve sağlam olduğundan emin olduktan sonra oturdu.

Başıyla barı işaret ederek Patience'a, "Kesin bir şey isteyecek," dedi. "Benim iltifattan hoşlandığımı bilir.

Aslında kuru bir iltifat değildi. Chris Kemp, Aberdeen akşam gazetesinde çalışırken pek çok ödül kazanmış, ardından Glasgow'a taşınıp orada Yılın Genç Gazetecisi seçilmiş, akabinde de Edinburgh'a gelip geçen bir buçuk yılı (kendi tabiriyle) ortalığı karıştırarak geçirmişti. Herkes

onun günün birinde güneye gideceğini biliyordu. Bunu kendi de biliyordu. Bu kaçınılmazdı çünkü İskoçya'da kurcalanacak pek bir şey kalmamıştı. Tek sorun şuydu ki öğrenci olan kız arkadaşının mezun olmasına daha bir yıl vardı ve mezun olduktan sonra taşınmak isteyeceği de şüpheliydi...

Rebus bardan dönene kadar genç muhabir Patience'a bunların tümünü ve daha fazlasını anlatmıştı. O sırada, tüm vasıflarına rağmen Chris Kemp'in göremediği bir film Patience'ın gözlerinin önünde oynuyordu. Adam anlatırken kadın sürekli aynı şeyleri düşünüyordu: John Rebus tüm bunlara değer miydi? Harcadığı bu çabanın bir karşılığı var mıydı? Kadın ona âşık değildi ve bunda bir sorun görmüyordu. "Aşk" gençliğinde, birkaç kez yirmili yaşlarında ve hatta otuzlu yaşlarında yaşadığı bir şeydi. Sonucu da hep kötü olmuştu. O yüzden ona göre "aşk" bir ilişkiyi başlattığı gibi bitirme gücüne de sahip bir büyüden başka bir şey değildi.

Aynı şeyi hastanede de gördü. Erkek ve kadınların (çoğunlukla da kadınların) aşk yüzünden, çok sevmekten ve karşılığında yeterince sevilmemekten hasta olduklarına tanık oldu. Kulak ağrısı çeken bir çocuk ya da anjini olan bir yetişkin kadar hastaydılar. Onlara acıyıp tavsiyelerde bulunsa da elinden pek bir şey gelmezdi.

En fazla zamanla düzelir diyebilirdi. Evet, zamanla yaranın üzeri kabuk bağlardı, sert ve koruyucu bir kabuk. Tıpkı hisleri gibi: sert ve ko-

ruyucu. İyi de Rebus'un onun dostluğu ve himayesine ihtiyacı var mıydı ki?

Rebus masaya döndüğünde adama bardağı uzatarak, "Al," dedi. "Bu gece barmen biraz yavaş."

Chris Kemp belli belirsiz bir tebessümle içkiyi aldı. "Ben de Patience'a..."

Aman Tanrım, diye düşündü Rebus otururken. Kadın buz küpü gibi duruyordu. Onu getirmekle hata ettim. Ama kendi başıma gidecek olsam sonuç yine aynı olacaktı. Dur bakalım, şu işi bir aradan çıkaralım da belki hâlâ durumu toparlamak mümkün olabilir.

Gencin sözünü keserek, "Söyle bakalım, Chris," dedi, "Gregor Jack hakkında ne biliyorsun?"

* * *

Chris Kemp epey şey biliyordu ve konuşmaya Gregor Jack'in dâhil edilmesi Patience'ın biraz ilgisini çekmiş ve keyifsizliğini unutmasını sağlamıştı.

Rebus asıl Elizabeth Jack'le ilgileniyor olsa da Kemp milletvekilini anlatmaya başladı ve söyledikleri gayet ilgi çekiciydi. Onun anlattıkları hem halkın hem de onunla tanışmış olan Rebus'un bildiğinden bambaşka bir Jack gösteriyordu. Mesela Jack'in içkici olduğunu bilmiyordu.

"Feci viski içer," dedi Kemp. "Günde neredeyse yarım şişeden fazla... Londra'dayken daha da fazla içer."

"Asla sarhoş görünmüyor ama..."

"Sarhoş *olmuyor* da ondan. Yine de sünger gibi içiyor."

"Başka?"

Daha bir sürü şey vardı. "Menfaatçi ama kurnazdır. Çok sinsidir. Ona zerre kadar güvenmem. Onu üniversite yıllarından tanıyan birini biliyorum. Gregor Jack'in hayatında önceden tasarlamadığı hiçbir şey yapmadığını söyledi. Bayan Jack'le tanışması da buna dâhilmiş."

"Bu da ne demek?"

"Anlattığına göre üniversitede bir partide tanışmışlar. Gregor kızı daha önce görmüşse de pek ilgilenmemiş. Ama kızın *zengin* olduğunu öğrenince durum değişmiş. Kızı kandırıp yatağa atabilmek için elinden geleni yapmış." Patience'a döndü. "Böyle konuştuğum için kusuruma bakma."

İkinci cin toniğini içmekte olan Patience hafifçe başını sallamakla yetindi.

"Gördüğün gibi, her şeyi hesaplı. Adam muhasebeci ve kafası da öyle çalışıyor. Ne içersin?"

Ancak ayağa kalkan Rebus oldu. "Sen dur, Chris, ben alırım."

Ama Kemp bunu duymadı. "Tüm bunları sana iki biraya anlattığımı zannetme, müfettiş..."

İçkiler alınıp masaya getirilince Kemp'in kafasında başka bir şey vardı.

"Bütün bunları neden öğrenmek istiyorsun?"

Rebus omuz silkti.

"Bir haber mi var?"

"Olabilir. Henüz erken."

Artık profesyonel gibi konuşuyorlardı: Yani sadece gerekenler söylenecekti.

"Ama bir haber olabilir, öyle mi?"

"Eğer bir haber varsa, Chris, bil ki senindir."

Kemp birasını yudumladı. "Bütün gün orada bekledim ve sonunda basit bir açıklamayla yetinmek zorunda kaldım. Yorum falan, hiçbir şey yoktu. Jack'le ilgili bir haberden mi bahsediyorsun?"

Rebus tekrar omuz silkti. "Henüz erken. Bayan Jack'le ilgili ne biliyorsun?"

Ama Kemp vazgeçecek gibi değildi. "Haberi ilk ben mi alacağım?"

Rebus boynunu ovaladı. "Konuyla ben ilgilendiğim müddetçe evet."

Kemp teklifi değerlendirdi. Rebus'un da bildiği gibi ortada değerlendirilecek bir teklif yoktu. Sonunda Kemp kadehini masaya koydu. Anlatmaya hazırdı.

"Jack, Liz Ferrie'nin kimlerle takıldığını bilmiyordu. *Bayağı* hızlı ve zengin tipler. İnsanlar Liz'i sever. Gregor'un onun çevresine sızması epey bir zamanını aldı. Unutma, herif işçi sınıfından geliyor. Dolayısıyla aralarında hâlâ biraz garip ve avam takımından kalıyor. Her neyse, sonuç olarak bizim herif kadının ağzından girip burnundan çıktı ve onu tavlamayı başardı. Nereye gitse kadın da yanındaydı... Üstelik kendi çetesi de vardı ve hâlâ daha onlarla ilişkisi devam ediyor."

"Anlamadım."

"Çoğu eski okul arkadaşı, üniversiteden tanıştığı birkaç kişi. Yani çevresindekilerden bahsediyorum."

"Birinin kitapçısı var, değil mi?"

Kemp başını salladı. "Ronald Steele. Çevresi onu Suey olarak bilir. Dükkânın adı o yüzden Suey Books."

"Garip bir lakap," dedi Patience.

"O adı nereden aldı bilmiyorum," dedi Kemp. "Bilmek *isterdim* ama bilmiyorum."

"Başka kim var?" diye sordu Rebus.

"Kaçı hâlâ bir arada bilmiyorum. İlginç olanları Rab Kinnoul ve Andrew Macmillan."

"Aktör olan Rab Kinnoul mu?"

"Ta kendisi."

"İlginç. Onunla ya da karısıyla konuşmam gerekecek."

"Niye ki?"

Kemp bir şeyler öğrenmeye çalışsa da Rebus başını iki yana salladı. "Jack'le bir ilgisi yok. Birkaç çalıntı kitap. Bayan Kinnoul koleksiyoncuymuş."

"Profesör Costello'nun kitapları olmasın?"

"Tam üstüne bastın."

Kemp tipik bir muhabirdi. "Gelişme var mı?"

Rebus omuz silkti.

"Sakın henüz erken deme," dedi Kemp.

Gülünce Patience da onunla güldü. Ama Rebus bir şeyi ancak fark etmişti.

"*Bildiğimiz* Andrew Macmillan mı?"

Kemp başını salladı. "Okul arkadaşıymışlar."

"Tanrım." Rebus plastik kaplı masaya baktı. Kemp, Patience'a Andrew Macmillan'ın kim olduğunu açıklıyordu.

"Çok başarılı bir adamdı. Bir gün tepesi attı ve eve gidip karısının kafasını kopardı."

Patience derin bir nefes aldı. "Hatırladım," dedi. "Kafasını bulamadılar, değil mi?"

Kemp başını iki yana salladı. "Kızına da aynısını yapacakmış ama kız kaçıp canını kurtarmış. Zavallı o günden sonra bir daha toparlanamadı."

"Ona ne oldu?" diye sordu Rebus. Birkaç yıl önce Glasgow'da yaşanan bir olaydı, Edinburgh'da değil.

"Sanırım," dedi Kemp, "yeni yapılan psikiyatri kliniğinde."

"Duthil mi?" diye sordu Patience.

"Evet. Highlands'te. Galiba Grantown yakınlarındaydı, değil mi?"

Rebus'un coğrafyası pek iyi olmasa da Grantown'ın, Deer Lodge'dan *pek* uzak olmadığına emindi. "Jack onunla görüşmeye devam ediyor mu?"

Omuz silkme sırası Kemp'e geldi. "Bilmem."

"Ve aynı okulda mı okumuşlar yani?"

"Öyle duydum. Bence Liz Jack çok daha ilginç bir karakter. Jack'in etrafındakiler onu uzak tutmaya çok uğraşmış."

"Öyle mi, neden?"

"Çünkü kadın hâlâ herkesin tanıdığı asi çocuk. Hâlâ eski arkadaşlarıyla takılıyor. Jamie Kilpatrick, Matilda Merriman falan. Parti, içki, uyuşturucu, toplu seks... Tanrı bilir, daha neler...

Basına hiçbir şey sızmadı." Tekrar Patience'a döndü. "Hiçbir şey duyamıyoruz ve duysak bile iyi bir sansürden geçeceği şüphesiz."

"Hadi ya?"

"Bilirsiniz, editörler en iyi zamanlarda bile gergin olur. Ayrıca şunu bilmelisiniz ki, Sör Hugh Ferrie ailesi söz konusu olduğunda hakaret davası açmaktan hiç çekinmez."

"Elektronik fabrikasını mı kastediyorsun?"

"Mesela."

"Peki ya Bayan Jack'in eski arkadaşları?"

"Asiller, çoğu eski zengin, bazıları da yeni zengin."

"Peki ya hanımefendinin kendisi?"

"Galiba Jack'i daha en baştan cesaretlendiren oydu. Jack hep siyasete girmek istedi ve milletvekillerinin bekârı pek makbul değildir. İnsanlar yoldan çıkacağından şüphelenir. Bence güzel, paralı ve babası nüfuz sahibi birisini aradı. Ona denk gelince de fırsatı kaçırmadı. Ayrıca halkın bildiği kadarıyla da sorunsuz bir evlilik. Liz sadece fotoğraf çektirmek için ortaya çıkar ve sonra yine gözden kaybolur. Gregor'dan çok farklıdır. Ateş ve buz. Kadın ateş, adam da buzdur ve genellikle de viskiyle birliktedir..."

Kemp o gece pek konuşkandı. Dahası da vardı ama tümü spekülasyondan ibaretti. Yine de farklı bir açıdan bakmak iyi olmuştu. Rebus tuvalete gittiğinde bunları düşündü. Horsehair'in tuvaleti her zamanki gibi tıkalıydı. Dikkatsiz olanların üzerine tavandan su damlıyordu ve duvar yazıla-

rı da genelde doğru düzgün yazı yazmayı bilmeyen yobazların işiydi: 1960'ı UNUTMA. Tükenmez kalemle yazılmış yeni şeyler de vardı. "İsa Duası kadar sarhoş. Cenete ki Yüce Babamız, onların ismile kutsanmış..."

Rebus ona istediği şeyleri söylemezse Kemp'ten alacaklarının bu kadar olduğunu anladı. Uzatmanın manası yoktu. Tuvaletten çıktığında genç bir adamın Patience'la konuştuğunu gördü. Adam bara doğru yürümeye başladığında, Patience da gülümseyerek arkasından baktı.

Rebus oturmadan, "Kimdi o?" diye sordu.

"Oxford Terrace'taki komşum," dedi Patience. "Trading Standards'ta çalışıyor. Onu tanımamana şaşırdım."

Rebus bir şeyler geveledikten sonra parmağıyla saatine vurdu.

"Chris," dedi. "Hepsi senin hatan. Çok ilginç şeyler anlattın. Yirmi dakika önce restoranda olmamız gerekiyordu. Kevin ve Myra bizi öldürecek. Haydi, Patience, gidelim. Chris dinle, irtibatı koparmayalım. Bu arada..." Muhabirin kulağına eğilerek kısık sesle konuştu. "Bak bakalım genelev baskınını gazetelere kimin haber verdiğini bulabilecek misin? *Bu* bir haberin başlangıcı olabilir." Doğruldu. "Görüşürüz."

"Görüşürüz, Chris," diyen Patience yerinden kalktı.

"Tamam, tekrar görüşmek üzere." Chris Kemp bir başına kalınca acaba söylediğim bir şey yüzünden mi, diye düşündü.

Dışarı çıktıklarında Patience Rebus'a dönerek, "Kevin ve Myra mı?" diye sordu.

"Eski dostlarımız," dedi Rebus. "Kaçmak için mazeret. Ayrıca sana yemek sözü verdim. Hem sen de yemekte bana şu yan komşumuzdan bahsedebilirsin."

Kadın koluna girdi ve kadının arabasına yürüdüler. Patience, Rebus'un daha önce kıskandığını hiç görmemişti, bu nedenle anlaması zordu, ama şu an kıskandığından emindi. Mucizeler ardı arkasına geliyordu...

3
Tehlikeli Basamaklar

Edinburgh'da bahar. Dondurucu bir soğuk ve neredeyse yatay yağan bir yağmur. Ah, Edinburgh rüzgârı, rüzgâr şakası, rüzgâr komedisi. Herkesi pantomimci gibi yürütür, gözleri sulandırır ve yaşları kırmızı yanaklarda kurutur. Ayrıca uzaklardaki bira fabrikalarının tuhaf kokularını da size taşır. Gece don olmuştu. Kürkle kaplı Lucky bile yatak odasının penceresinde miyavlayıp içeri girmek istemişti. Rebus onu içeri alırken kuşlar ötüyordu. Saatine baktı: iki buçuk. Kuşlar neden bu kadar erken ötüyordu? Altıda tekrar uyandığında susmuşlardı. Belki de yoğun saate denk gelmek istememişlerdi...

Sıcaklık sıfırın altında olduğundan soytarı arabasını ancak beş dakika sonra çalışabildi. Belki de radyatör ızgarasına artık o kırmızı burunlardan almanın vakti gelmişti. Great London Road Polis Karakolunun merdivenleri de buz tuttuğundan Rebus attığı her adıma dikkat etmek zorunda kaldı.

Tehlikeli Basamaklar. Bu konuda yapacak bir şey yoktu. Rivayetler henüz tazeydi: Great Lon-

don Road artık miadını doldurmuştu. Bir iddiaya göre kapatılacaktı. Nihayetinde tam da otel ya da işyeri yapılabilecek bir konumdaydı. Ya çalışanlar? Söylentiye göre onlar da dağıtılacaktı. Çoğu St. Leonard's'taki Bölge İdare Merkezine nakledilecekti. Merkez, Rebus'un Marchmont'taki dairesine daha yakındı; ama Dr. Patience Aitken'a ve Oxford Terrace'a daha uzaktı. Rebus kendi kendiyle bir anlaşma yaptı: Eğer gelecek bir ya da iki ay içinde bu rivayetlerin gerçeğe dönüşeceğine dair üstlerinden bir haber gelirse, Patience'ın yanına taşınmayacaktı. Ama Great London Road'un durumu muallakta kalır ya da (Oxford Terrace'tan beş dakika uzaktaki) Fettes Merkeze tayin edilirse... O zaman? O zaman ne olacak? Anlaşmanın bu kısmı hâlâ belirsizdi.

"Günaydın, John."

"Selam, Arthur. Mesaj var mı?"

Danışmadaki polis başını iki yana salladı. Rebus kulaklarını ve yüzünü ısıtmak için elleriyle ovduktan sonra merdivenden çıkarak, tehlikeli taş zeminin yerini tehlikeli muşamba zemine bıraktığı odasına girdi. Bir de tehlikeli telefon vardı...

"Ben Rebus."

"John?" Ses Emniyet Amiri Watson'a aitti. "Vaktin var mı?"

Rebus, Watson'ın onun saatlerdir ofisinde çalışmakta olduğunu düşünmesi umuduyla masasındaki kâğıtları kurcalayarak ses çıkardı.

"Şey, amirim..."

"Numara yapma, John. Beş dakika önce de aradım."

Rebus kâğıt karıştırmayı bıraktı. "Hemen geliyorum, amirim."

"Çabuk ol." Telefon kapandı. Rebus omuzlarından hep su alan su geçirmez ceketini çıkardı. Eliyle ceketinin omuzlarını yokladı. Islaktılar. Bu durum pazartesi sabahı Watson'la toplantı yapmaktan duyacağı sevinci perçinledi. Derin bir nefes alıp eski zamanlardaki dans edip şarkı söyleyen bir adam gibi ellerini açtı.

"Gösteri vakti," dedi kendi kendine. Sadece beş gün sonra yine hafta sonuydu. Ardından Dufftown polis karakolunu arayıp Deer Lodge'u kontrol etmelerini istedi.

"Dear mı?" diye sordu ses.

"Hayır, D-iki E-R," diye düzeltti Rebus.

"Bakacağımız belli bir şey var mı?"

Bir milletvekilinin karısı... Bir grup seksten arta kalanlar... Kokain dolu çuvallar... "Hayır," dedi. Rebus. "Belli bir şey yok. Sadece bulduğunuz şeyi bana bildirin yeter."

"Tamam, ama biraz sürebilir."

"Ne kadar çabuk, o kadar iyi." Bunu derken Rebus gitmesi gereken bir yeri hatırladı. "Ne kadar çabuk, o kadar iyi."

* * *

Emniyet Amiri Watson her zamankinden farklı değildi.

"Dün Gregor Jack'in evinde ne halt ediyordun?"

Rebus gafil avlanmıştı. Hemen hemen. "Kim söyledi?"

"Boş ver. Sen soruma cevap ver." Sessizlik. "Kahve?"

"Hayır diyemem."

Watson'ın karısı yılbaşı hediyesi olarak ona kahve makinesi almıştı. Belki de Teachers viskisini azaltması yönünde ona bir imada bulunmak istemişti. Belki bu sayede eve ayık dönmesi mümkün olabilirdi. Şimdilik sabahları Watson'ı hiperaktif yapmaktan başka bir işe yaramamıştı. Ama öğleden sonra, yemeğin ardından, tam tersi ağırlık çöküyordu. En güzeli, sabahları Watson'dan uzak durup izin istemek ya da son gelişmelerden bahsetmek için öğleden sonrayı beklemekti. Şanlıysan ufak bir şeyle yırtardın. Ama sabahları... Sabahlar farklıydı.

Rebus sert kahvesini aldı. Geniş filtresine yarım paket kahve dökülmüş olmalıydı ve şimdi de Rebus'un kan dolaşımına karışıyordu.

"Gülünç gelecek, amirim, ama ben sadece geçiyordum."

Watson masasına yerleşip, "Haklısın," dedi. "*Gülünç*. Sadece oradan geçiyor olduğunu varsaysam bile..."

"İşin aslı, amirim, bunun dışında diyebileceğim pek bir şey yok." Watson kupasını iki eliyle tutarak arkasına yaslanıp anlatmasını bekledi. Aklından ne geçtiği belliydi: Güzel olacak. Ama

Rebus'un yalan söyleyerek kazanabileceği bir şey yoktu. "Gregor Jack'i severim," dedi. "Yani milletvekili olarak. Onun hep iyi bir vekil olduğunu düşünmüşümdür. O yüzden... Yani o geneleve baskın yapmamızın kötü bir zamanlama olduğunu düşündüm." Kötü bir zamanlama mı? Dediğine kendi inanıyor muydu? "O yüzden, oradan geçerken, yani gece Çavuş Holmes'un yeni evinde kalmıştım... Kendisi Jack'in seçim bölgesinde oturuyor... Uğrayıp bir bakayım dedim. Civarda bir sürü muhabir vardı. Neden durduğumu ben de bilmiyorum ama sonra garaj yolunda Jack'in arabasını fark ettim. Bunun tehlikeli olabileceğini düşündüm. Yani resmi gazetelere çıkarsa plakasına kadar herkes onun Jack'in arabası olduğunu bilirdi. Tedbirden zarar gelmez diye düşünüp içeri girdim ve arabayı çekmelerini tavsiye ettim."

Rebus durdu. Tüm olanlar bundan ibaretti, öyle değil mi? Neyse, diyebileceği başka bir şey de yoktu. Watson düşünceliydi. Konuşmadan önce kahvesinden bir yudum daha aldı.

"Yalnız değilsin, John. Sürüngen Operasyonu yüzünden ben de kendimi suçlu hissediyorum. Gerçi böyle hissetmem manasız ama yine de... Şimdi de basın meseleye üşüştü ve zavallının istifasını istiyorlar."

Rebus bundan şüpheliydi. Jack hiç de istifa etmeye hazır ya da istekli birine benzemiyordu.

"Eğer Jack'e yardım edebilirsek..." Rebus'la göz göze gelmek isteyen Watson tekrar durdu.

Rebus'u tüm bunların resmiyet dışı, kayıt dışı olacağı yönünde ikaz ediyordu. Bu konu, Rebus'un çok daha üzerindeki, hatta Watson'ın bile üzerindeki bir seviyede zaten *karara* bağlanmıştı. Acaba Emniyet Amiri bu yüzden zılgıt mı yemişti? "Eğer ona yardım etme imkânımız varsa," dedi, "elimizden geleni yapmak istiyorum, John, anladın mı?"

"Anladım, amirim." Sör Hugh Ferrie'nin güçlü dostları vardı. Rebus *ne kadar* güçlü olduklarını merak etmeye başladı...

"Anlaştık o zaman."

"Bir şey daha var, efendim. Genelevle ilgili bilgiyi size kim verdi?"

Rebus daha cümlesini tamamlamadan Watson başını iki yana salladı. "Bunu söyleyemem, John. Aklından geçenleri tahmin edebiliyorum. Jack'e tuzak kurulduğunu düşünüyorsun. Öyleyse bile bunun muhbirimle bir ilgisi yok. Bundan eminim. Eğer Jack'e tuzak *kurulduysa* cevaplanması gereken asıl soru *bizim* neden oraya gittiğimiz değil, *onun* neden orada olduğudur."

"Ama gazeteler de biliyor. Yani Sürüngen Operasyonundan haberleri var."

Watson başını salladı. "Yine benim muhbirimle ilgili değil. Ama evet, bunu ben de düşündüm. Demek ki içimizden biri haber verdi."

"Yani baskının ne zamana planlandığını bizden başka bilen yok muydu?"

Watson nefesini tuttuktan sonra başını iki yana salladı. Tabii ki yalan söylüyordu. Rebus bunu görebiliyordu. Daha fazla zorlamak mana-

sızdı. Bu yalanın bir nedeni olmalıydı ve zamanı geldiğinde bu neden ortaya çıkacaktı. Şimdilik kurcalamak gereksizdi. Rebus'u asıl endişelendiren Bayan Jack'ti. *Endişeli* miydi? Pek sayılmaz. *Meraklı* daha doğru bir tabir olurdu. Evet, onu merak ediyordu.

"Kayıp kitaplarla ilgili bir gelişme var mı?"

Ne kayıp kitabı? Ah, *o* kitaplar... Omuz silkti. "Tüm kitapçılarla konuştuk. Kitapların listesini verdik. Hatta ilgili dergilere bile bildirmiş olabiliriz. Hiçbir kitapçının onları alacağına ihtimal vermem. Bu arada... Hâlâ konuşmadığımız özel koleksiyoncular var. Biri de Rab Kinnoul'un karısı."

"Aktör olan mı?"

"Evet o. South Queensferry'de oturuyor. Karısı ilk baskıları topluyormuş."

"Bence sen gitsen daha iyi, John. Rab Kinnoul'la konuşmaya sıradan bir memurun gitmesi iyi olmaz."

"Peki, amirim." İstediği cevap buydu. Kahvesini bitirdi. Sinirleri tavadaki et gibi cızırdıyordu. "Başka bir şey var mıydı?"

Watson'ın onunla işi bitmişti ve kupasını yeniden doldurmak üzere kalkıyordu. Rebus ofisten çıkarken o da, "Bu şey bağımlılık yapıyor," dedi. "Ama sayesinde yerimde duramaz oldum."

Rebus buna ağlasa mı, gülse mi bilemedi.

* * *

Rab Kinnoul profesyonel bir oyuncuydu.

Televizyon dizilerinde oynayarak ünlenmişti: bir Londra dizisinde oynayan İskoç bir göçmen, köy yaşamını konu alan bir dizide genç köy doktoru, *The Sweeney* ya de kiralık katili canlandırdığı *Knife Ledge* gibi önemli dizilerde misafir oyunculuk.

Son işi ses getirmişti. Londralı bir ajansın dikkatini çekince düşük bütçeli bir filmde suikastçıyı oynaması teklif edilmiş ve film beklenenin üzerinde beğenilince Avrupa'nın kalanı ve ABD'de de gösterilmişti. Filmin yönetmeni daha sonra Hollywood'a taşınmış ve oradaki yapımcıları Rab'ın Elmore Leonard uyarlaması olan bir filmdeki gangster rolü için ideal olduğuna ikna etmişti.

Böylece Hollywood'a giden Kinnoul pek çok polisiye dizide irili ufaklı roller oynadı ve onlarda da başarılı oldu. Her şekle girebilecek bir yüze ve gözlere sahipti. Acımasız olması gerekiyorsa acımasız olurdu. Sapık olması gerekiyorsa sapık olurdu. Bu rollere kolayca uyum sağlayabiliyordu ama kariyeri biraz farklı seyretse kolayca romantik bir filmde de başrol oynayabilir, sevimli bir arkadaşı ya da bir kurtarıcıyı canlandırabilirdi.

Şimdi artık İskoçya'ya geri dönmüştü. Senaryoları değerlendirdiği, kendi film şirketini kuracağı ve emekli olacağı yönünde söylentiler vardı. Rebus otuz dokuz yaşında emekli olmayı hayal edemiyordu. Elli yaşında emekli olunabilirdi, ama otuz dokuz yaşında değil. İnsan bütün gün

ne yapardı? Kinnoul'un South Queensferry'nin dışındaki evine gitmekle cevabını alması bir oldu. Tüm vaktini evinin dışını boyayarak geçirebilirdi; işte Rab Kinnoul'un evi o kadar büyüktü. Fort Rail Köprüsü gibiydi; bir tarafın boyası bittiğinde diğer taraf çoktan kirlenmiş olurdu.

Kısacası uzaktan bakıldığında bile çok büyük bir evdi. Bir tepenin üzerinde kuruluydu; etrafında uzun çimenler ve tek tük ağaçlar haricinde hiçbir şey yoktu. Yakınından geçen bir nehir, Firth of Forth'a dökülüyordu. Evi çevresinden ayıran bir çit olmadığından Rebus tüm arazinin Kinnoul'a ait olduğunu varsaydı.

Eğer 1960'lar hâlâ "modern" kabul ediliyorsa, ev moderndi ve kır evi tarzında olsa da beş kat daha büyüktü. Rebus'a kartpostallarda gördüğü İsviçre köşklerini hatırlattı, ancak onların dışı ahşap olurdu, oysa bu binanın dışı çakıllı harçtı.

Çakıl taşlı garaj yoluna park ederken, "Daha güzel sosyal konutlar da gördüm," diye mırıldandı. Fakat ancak arabadan indikten sonra evin niteliklerinden birini fark edebildi. Manzara. İki muhteşem Forth Köprüsü yakında olduğu gibi deniz de ışıl ışıl ve sakindi, güneş Fife'ın yeşil suları üzerinde parlıyordu. Rosyth görülmese de doğudaki, Gregor Jack ve Rab Kinnoul'un okula gittiği kıyı şehri Kirkcaldy seçilebiliyordu.

Çok geçmeden oturma odasına girdikleri sırada Cath Kinnoul, "Hayır," dedi. "İnsanlar sürekli aynı hatayı yapıyor."

Kadın, Rebus manzaraya bakmaya devam ederken kapıya çıkmıştı.

"Manzarayı beğendiniz mi?"

Rebus ona bakıp gülümsedi. "Kirkcaldy şu yönde mi?"

"Galiba, evet."

Rebus dönüp evin merdivenlerinden çıkmaya başladı. Merdivenin iki yanında çiçekler ve taş kenarlar mevcuttu. Bayan Kinnoul bahçe işleriyle uğraşmayı sevecek birine benziyordu. Giyimi ve tebessümü ev hanımı olduğu izlenimi veriyordu. Dalgalı saçını arkada toplamıştı. 1950'lerden kalma bir hali vardı. Rebus karşısına ne çıkacağını tahmin etmese de, Hollywood tarzı bir sarışın da olabilirdi, bunu beklemediği kesindi.

"Ben Cath Kinnoul," dedi kadın elini uzatıp. "Affedersiniz, isminizi unuttum."

Haliyle gelmeden önce arayıp geleceğini haber vermişti. "Müfettiş Rebus," dedi.

"Tabii ya, evet," dedi kadın. "Lütfen buyurun."

Haliyle işi telefonda halletmesi de mümkündü. Bazı nadir kitaplar çalındı... Sizinle temasa geçen oldu mu? Eğer böyle bir şey olursa lütfen bize haber verin. Ama tüm polisler gibi Rebus da kimle ve neyle karşı karşıya olduğunu görmek isterdi. İnsanlar yüz yüzeyken muhtemelen bir şeyleri açık ederdi. Rahatsız ve gergin olurlardı. Gerçi Cath Kinnoul rahatsız olmuşa benzemiyordu. Oturma odasına bir çay tepsisiyle geldi. Rebus pencereden doyamadığı manzaraya bakıyordu.

"Kocanız okula Kirkcaldy'de gitti, değil mi?"

Kadın şöyle cevap vermişti: "Hayır, insanlar sürekli aynı hatayı yapıyor. Galiba Milletvekili Gregor Jack yüzünden." Tepsiyi masanın üzerine koydu. Rebus pencereden başını çevirip odaya baktı. Duvarda Rab Kinnoul'un filmlerinden kalma çerçeveli resimleri vardı. Ayrıca diğer aktör ve aktrislere ait resimler de mevcuttu. Resimler imzalıydı. Odaya üzerinde bir video kayıt cihazı olan otuz sekiz inçlik bir televizyon hâkimdi. Televizyonun iki yanında da yere yığılmış video kasetler duruyordu.

"Buyurun oturun, Müfettiş. Şeker ister misiniz?"

"Sadece süt, lütfen. Kocanız ve Gregor Jack'ten bahsediyordunuz..."

"Ah, evet, ikisi de ünlü kişiler olduğundan insanlar onların birbirini tanıdığını varsayıyor."

"Tanımıyorlar mı?"

Kadın güldü. "Evet, tanıyorlar ama benim sayemde. Galiba hikâyeler birbirine karışmaya başladı. Gazetelerde Rab ve Gregor'un okul arkadaşı olduğu haberleri çıktı ama alakası yok. Rab, Dundee'de okula gitti. Gregor'la okuyan *benim*. Okuduğumuz üniversite de aynı."

Demek ki genç İskoç gazetecilerin gururu da her zaman doğruyu yakalayamıyordu. Rebus çay fincanı ve tabağını teşekkür edercesine başını sallayarak aldı.

"O zamanlar Catherine Gow'dum. Rab'la tanıştığımda o çoktan televizyon işine girmişti.

Edinburgh'da gösteri yapıyordu. Bir gösterisinden sonra onunla barda tanıştım."

Kadın dalgın bir halde çayını karıştırdı. "Artık Rab Kinnoul'un karısı Cath Kinnoul'um ve kimse bana Gowk demiyor."

"Gowk mu?" Rebus yanlış duyduğunu zannetti çünkü bu kelime guguk kuşu anlamına gelse de şapşal anlamında da kullanılırdı. Kadın başını kaldırıp ona baktı.

"Takma adım. Hepimizin takma adı vardı. Gregor'un ki Sefil'di."

"Ronald Steele'inki de Suey."

Kadın çayı karıştırmayı bırakıp ona sanki ilk kez görüyormuş gibi baktı. "Evet. Ama nasıl..."

"Kitapçısının adından," dedi Rebus.

"Sahi ya," dedi. "Neyse, şu kitaplara gelince..."

Rebus'un üç şey dikkatini çekti. Ortalıkta, koleksiyoncu olduğu varsayılan bir kişinin önem vereceği bazı değerli kitaplar vardı. İkinci olarak kadın kocasından çok Gregor Jack hakkında konuşmaya meyilliydi. Üçüncü olarak Cath Kinnoul yatıştırıcı tarzı bir ilaç kullanıyordu. Kelimeleri uzatarak söylüyordu ve gözkapakları kapanmak üzere gibiydi. Valium, hatta Moggies olabilirdi.

"Evet," dedi Rebus. "Kitaplar." Sonra da etrafına bakındı. Aktörlerin tümü bunun etkiyi artırmak için yapıldığını bilirdi. "Bay Kinnoul evde değil mi?"

Kadın gülümsedi. "Çoğu kişi ona Rab der. Onu televizyonda gördükleri için onu tanıdıklarını ve

ona Rab diye hitap etmeye haklarının olduğunu düşünürler. Bay Kinnoul... Polis olduğunuz belli." Kadın neredeyse ona parmak sallayacaktı ama vazgeçip çayını içti. Fincanı sapından değil de gövdesinden tutup son damlasına kadar içtikten sonra nefes verdi.

"Susamışım," dedi. "Affedersiniz ne diyordunuz?"

"Bana Gregor Jack'ten bahsediyordunuz."

Kadın şaşırdı. "Öyle mi?"

Rebus başını salladı.

"Evet, doğru. Gazetede okudum. O ve Liz hakkında çok kötü şeyler söylemişler."

"Bayan Jack mi?"

"Liz, evet."

"Nasıl biridir?"

Cath Kinnoul sanki biraz ürperdi. Yavaşça ayağa kalkıp boş fincanı tepsiye bıraktı. "Çay ister misiniz?" Rebus başını iki yana salladı. Kadın kendi fincanına süt, bolca şeker ve biraz çay koydu. "Susamışım," dedi. Fincanı iki eliyle tutarak pencereye gitti. "Liz başına buyruk bir kadındır. Bu yönüyle ona hayranım. Herkesin tanıdığı bir adamla olmak kolay değildir. Nadiren görüşürler."

"Adam sürekli uzakta olduğu için mi?"

"Evet, ama kadın da sürekli uzakta. Onun da kendi hayatı ve arkadaşları var."

"Onu iyi tanır mısınız?"

"Hayır, pek sayılmaz. Okulda neler yaptık inanamazsınız. Düşünüyorum da..." Pencereye dokundu. "Evi beğendiniz mi, Müfettiş?"

Rebus sohbetin gidişatındaki bu değişime hazırlıksızdı. "Ev... Epey büyük, değil mi?" diye cevap verdi. "Bolca odası vardır."

"Yedi yatak odası var," dedi. "Ra, bir Rock yıldızından almış. Eğer bir *yıldız*ın evi olmasaydı, almazdı sanırım. Sadece iki kişiyken yedi tane yatak odasını ne yapacağız... Ah, işte Rab geldi."

Rebus pencereye gitti. Garaj yoluna bir Land-Rover giriyordu. Ön koltukta elleri direksiyonda, kalıplı biri vardı. Land-Rover son bir gürültüyle durdu.

Rebus hemen konuya dönerek, "Kitaplara dönersek," dedi, "galiba kitap topluyorsunuz?"

"Evet, nadir kitapları toplarım. Genelde ilk baskılar." Cath Kinnoul da farklı bir role bürünüp polise yardımcı olan kişi gibi davranmaya başlamıştı...

Ön kapı açılıp kapandı. "Cath? Dışarıdaki kimin arabası?"

Rab Kinnoul odaya girdi. Bir seksen boylarındaydı ve muhtemelen yüz kiloydu. Kırmızı ekose gömleğinin altındaki göğsü genişti. Bol, kahverengi kadife bir pantolon giymiş, dar ve ince bir kemer takmıştı. Kızıla çalan sakalını bırakmaya başlamıştı ve Rebus'un hatırladığından daha uzun olan kahverengi saçları kulaklarının üzerinde kıvrılıyordu. Bir açıklama bekler gibi baktığı Rebus ona doğru yürüdü.

"Müfettiş Rebus, bayım."

Kinnoul önce şaşırdı, sonra rahatladı ve Rebus'a göre sonra da endişelendi. Sorun gözle-

rindeydi: Hiç değişmiyor gibi bir halleri vardı. Rebus bunun üzerine şaşkınlık, rahatlama ve endişenin belki de kendi zihninde olduğunu düşünmeye başladı.

"Müfettiş... Bir terslik mi var?"

"Hayır, bayım. Sadece çalınan bazı nadir kitaplarla ilgili özel koleksiyoncularla görüşüyoruz."

"Öyle mi?" Kinnoul gülümsedi. Rebus onu ekranda gülümserken gördüğünü hiç hatırlamıyordu. Nedenini anlamak zor değildi. Kinnoul sırıttığında öncekinin aksine saf ve iyi niyetli bir gence benziyordu. "Yani Cath'le konuşmaya mı geldiniz?" Rebus'un omzu üzerinden karısına baktı. "Sen iyi misin, Cath?"

"İyiyim, Rab."

Kinnoul tekrar Rebus'a baktı. Tebessüm kayboldu. "Belki kütüphaneyi görmek istersiniz, Müfettiş? Cath'le orada konuşabilirsiniz."

"Teşekkürler, bayım."

* * *

Rebus, Edinburgh'a dönerken ara yolları kullandı. Bu yollar daha düzgün ve kesinlikle daha sakindi. Kinnoul'un kütüphanesinde, Kinnoul'un karısının üzerine titrediği ve onu Rebus'la yalnız bırakmaya bile razı olamadığı haricinde pek bir şey öğrenemedi. Neden korkuyordu ki? Bir kitap bulma bahanesiyle kütüphaneye gelerek bir kitap alıp oturmuş ve onların konuşmalarına kulak kabartmıştı. Bu arada Rebus kadına basit

sorular yöneltmiş, çalınan kitapların bir listesini bırakmış ve Cath Kinnoul'a bu kitaplara denk geldiği takdirde kendilerini aramasını tembihlemişti. Kadın da listenin fotokopisine bakarken başını sallamıştı.

Kütüphane, muhtemelen geçmişte yatak odası olan, evin üst kattaki odalarından biriydi. İki duvarı raflarla kaplıydı ve bunların çoğu camlıydı. Camların arkasında da sıra sıra kitaplar duruyordu. Kitaplar Rebus'a göre sıradan olsa da Cath Kinnoul'u hülyalar âleminden çekip çıkarmaya yettiler. Kitaplardan bazılarını Rebus'a gösterdi.

"İlk baskı... İnek derisi kaplı... Bazı sayfaları hâlâ açılmamış. Bir düşünsenize kitap 1789 baskısı ama o sayfaları açarsam ilk okuyan kişi ben olacağım. Ah, bir de Burns'ün Creech baskısı var... Burns ilk kez Edinburgh'da basıldı. Modern kitaplarım da var. Muriel Spark... *Midnight's Children*... George Orwell..."

"Tümünü okudunuz mu?"

Rebus'a sanki cinsel tercihini sormuş gibi baktı. Kinnoul araya girdi.

"Cath koleksiyoncudur, Müfettiş." Gelip elini kadının beline koydu. "Pul, porselen ya da bebek de olabilirdi ama kitap oldu. O kitap topluyor." Kadını kendine çekti. "Onları okumaz, toplar."

Rebus şu anda parmaklarını direksiyona vurarak başını iki yana sallıyordu. Teybe Rolling Stones kaseti koymuştu. Düşünmesine yardım ediyordu. Bir tarafta muhteşem bir kütüpha-

neye sahip Profesör Costello vardı. Kitaplarını defalarca okumuş ve servet etseler de hâlâ *okunmaları* için ödünç vermekten çekinmiyordu. Diğer taraftaysa Cath Kinnoul duruyordu. Ona neden acıdığını kendi de bilmiyordu. Öyle biriyle evli olmak zor... Neyse, zaten bunu kendisi de söylememiş miydi? Gerçi bunu söylerken Elizabeth Jack'ten bahsediyordu. Rebus'un Bayan Jack'e duyduğu ilgi gittikçe *hayranlığa* dönüşmeye başladı. Onunla en kısa zamanda tanışmayı umuyordu.

* * *

Ofise girmesiyle Dufftown'dan bir telefon geldi. Merdivenlerde başka bir rivayet daha duymuştu. Gelecek haftanın ortasında Great London Road'un kapatılacağına dair resmi açıklama yapılacaktı. Rebus, o zaman ben de Marchmont'a dönerim, diye düşündü.

Telefon çalıyordu. Telefon hep ya tam içeri girdiğinde ya da tam çıkarken çalardı. Sandalyesinde saatlerce oturur ama telefon bir kez bile çalmazdı...

"Alo, ben Rebus."

Karşıdan, Sibirya'dan arama yapılmasına yetecek bir süre ses gelmedi.

"Müfettiş Rebus'la mı görüşüyorum?"

Rebus iç çekip sandalyesine oturdu. "Evet."

"Bayım, bağlantı çok kötü. Ben Memur Moffat. Birisinin Deer Lodge'a gitmesini istemişsiniz."

Rebus doğruldu. "Evet."

"Efendim oraya gittim ve..." Heyecanlanan bir Geiger sayacını andıran bir ses çıktı. Rebus ahizeyi kulağından uzaklaştırdı. Gürültü kesildiğinde memur hâlâ konuşuyordu. "Daha başka ne söyleyebilirim bilmiyorum, efendim."

"Söylediğin her şeyi baştan söyleyebilirsin," dedi. "Hatta korkunç patlamalar oldu az önce."

Memur Moffat tekrar başlayıp bu sefer her kelimeyi tane tane söyledi. "Diyorum ki, efendim, Deer Lodge'a gittim ama evde kimse yoktu. Dışarıda araba da yoktu. Pencereden içeri baktım. Birisinin orada bir süre kaldığını söyleyebilirim. Sanki parti verilmiş gibiydi. Şarap şişeleri, kadehler falan vardı. Ama hiç kimseyi göremedim."

Rebus, "Komşulara sordun mu...?" diye söze başlasa da daha bitmeden bunun salakça bir soru olduğunu anladı. Memur güldü.

"Komşusu *yoktu* ki. En yakın komşuları olan Bay ve Bayan Kennoway tepenin öte tarafında, bir buçuk kilometre uzakta oturuyor."

"Anladım. Peki, başka söyleyebileceğin bir şey yok mu?"

"Aklıma gelen bir şey yok. Yani özellikle soracağınız bir şey yoksa... Demek istediğim, kulübenin o milletvekiline ait olduğunu biliyorum. Gazetede okudum..."

"Onunla bir alakası yok," dedi Rebus hemen. Ortalığa yeni dedikoduların yayılmasını istemiyordu. "Sadece Bayan Jack'le konuşmak istedim. Orada olabileceğini düşünmüştük."

"Evet, arada bir orada kalırmış diye duydum."

"Eğer bir şey duyarsan haber ver, olur mu?"

"Söylemenize gerek yok, efendim." Ama Rebus söylemişti. Memur biraz alınmış gibiydi.

Rebus, "Teşekkürler," dese de "hı hı," şeklinde bir cevaptan sonra telefon kapandı.

Kendi kendine, "Sen de siktir git," dedikten sonra Gregor Jack'in ev telefonunu aramaya koyuldu.

* * *

Büyük ihtimalle telefonun fişi hâlâ çekikti. Yine de denemeye değerdi. Herhalde numarayı bilgisayarda bulabilirdi, yine de Rebus rehbere bakmanın daha kolay olacağını düşündü. Ayrıca "Edinburgh ve Lothians'taki Milletvekilleri" adında tümünün adres ve telefonlarının yazılı olduğu bir liste de bulmuştu. Numarayı çevirince telefon çaldı. Aslında bunun anlamı...

"Alo?"

"Bay Urquhart'la mı görüşüyorum?"

"Ne yazık ki kendisi şu anda burada değil..."

Ama Rebus'un sesin sahibini tanıması uzun sürmedi. "Bay Jack, siz misiniz? Ben Müfettiş Rebus. Dün..."

"Ah, evet, merhaba Müfettiş. Şanslısınız. Telefonun fişini bu sabah taktık ve Ian bütün gün gelen telefonlarla uğraştı. Az önce ara verdi. İş bitince fişi çekmemiz gerektiğini düşünse de, o gidince ben tekrar taktım. Tümüyle tecrit olmak hiç hoşuma gitmiyor. Nihayetinde seçmenlerimle..."

"Ya Bayan Greig?"

"Çalışıyor. İş devam etmeli, Müfettiş. Arka odada bir şeyler yazıyor olmalı. Helen..."

"Peki ya Bayan Jack? Bir haber var mı?"

Konuşma hızı birden kesildi. Kuru bir öksürük işitti. Rebus adamın yüzünün şeklinin değiştiğini, hatta parmağını kaşıdığını ya da elini saçlarında gezdirdiğini hayal edebiliyordu...

"Ah... Evet, bahsetmeniz çok garip çünkü bu sabah aradı."

"Sahi mi?"

"Evet, zavallı aşkım. Sürekli arıyormuş ama pazar günü telefon kesik, bugün de hep meşgul olduğundan..."

"Demek kulübede."

"Evet. Bir hafta kalacaktı. Ona gelmemesini söyledim. Bu keşmekeşe girmesinin bir manası yok. Çok geçmeden sona erer zaten. Avukatım..."

"Bay Jack, Deer Lodge'u kontrol ettik."

Tekrar sessizlik. Sonra: "Ah?"

"Orada hiç kimseyi bulamadılar."

Rebus'u ter basmaya başladı. Suçu içerinin ısısına atabilirdi ama *tek* suçlunun o olmadığını biliyordu. Bu işin sonu nereye varacaktı? Hangi yöne doğru gidiyordu?

"Ah." Bu seferki soru değildi. "Anladım."

"Bay Jack, bana söylemek istediğiniz bir şey var mı?"

"Evet, Müfettiş, galiba var."

Temkinli bir şekilde sordu: "Gelmemi ister misiniz?"

"Evet."

"Tamam, hemen geliyorum. Bir yere ayrılmayın."

Ses yok.

"Bay Jack, iyi misiniz?"

"Evet."

Ama Gregor Jack'in sesi iyiymiş gibi çıkmıyordu.

* * *

Rebus'un arabası tabii ki yine çalışmadı. Sesi gittikçe son günlerini yaşayan bir astım hastası gibi çıkmaya başlamıştı.

"Sorun mu var?" Sorunun sahibi kendi arabasına binmek üzere olan, otoparkın diğer tarafındaki Brian Holmes'tu. Rebus arabasının kapısını kapatıp hızla Holmes'un henüz çalıştırdığı Metro'sunun yanına gitti.

"Eve mi?"

"Evet." Başıyla Rebus'un arabasını işaret etti. "Durum parlak görünmüyor. Bırakayım mı?"

"Hiç fena olmaz, Brian. Dilersen sen de gelebilirsin."

"O da ne demek şimdi?"

Rebus yolcu kapısını açmaya çalışsa da beceremedi. Holmes kapıyı açmadan önce bir an tereddüt etti.

"Bu akşam yemek yapma sırası bende," dedi. "Geç kalırsam Nell fena köpürür..."

Rebus oturup emniyet kemerini taktı.

"Sana yolda anlatırım."

"Nereye gidiyoruz?"

"Oturduğun yerden uzak değil. Korkma, geç kalmazsın. Başka araçla dönerim ama kalırsan da şikâyet etmem."

Holmes temkinli olsa da anlayışı kıt değildi. "Milletvekilini mi kastediyorsun?" dedi. "Bu sefer ne yaptı?"

"İnan düşünmeye bile korkuyorum, Brian."

* * *

Önünde hiç basın mensubu olmayan dış kapı açıktı. Araba garajda olduğundan garaj yolu boştu. Holmes'un arabasını ana yolun kenarına park ettiler.

"Güzel yermiş," dedi Holmes.

"Sen bir de içeriyi gör. Ingmar Bergman tarzı film seti gibi."

Holmes başını iki yana salladı. "Hâlâ aklım almıyor," dedi. "Dün buraya kafana göre gelip zorla içeri..."

"Zorla değil, Brian. Neyse dinle. Ben Jack'le konuşurken sen de ortalığı koklayıp çürük bir şey var mı diye bak."

"Gerçekten çürük bir şeyi mi kastediyorsun?"

"Bahçede çürüyen ceset falan bulmanı beklemiyorum. Sadece gözünü ve kulağını dört aç."

"Ya burnum?"

"Dilersen onu da kullanabilirsin."

Ayrıldılar. Rebus ön kapıya giderken Holmes da evin yan tarafındaki garaja yöneldi. Rebus kapıyı çaldı. Saat altıya geliyordu. Helen Greig çoktan evine dönmüş olmalıydı.

Ama kapıyı açan Helen Greig oldu.

"Merhaba," dedi. "Buyurun, içeri girin. Gregor oturma odasında. Yolu biliyorsunuz."

"Evet. Hâlâ çalışıyor musunuz?" Parmağını kol saatinin üzerine koydu.

"Ah evet," dedi gülümseyerek, "köleden farkım yok."

Rebus'un gözünün önüne nahoş bir görüntü geldi. Jack deri takım içinde ve Helen Greig tasmalı... Gözlerini kırparak görüntüyü savuşturdu. "Kendisi iyi mi?"

"Gregor mu?" Güldü. "Bu şartlar altında iyi sayılır. Niye?"

"Sadece merak ettim."

Kadın biraz düşündü fakat tam bir şey diyecekti ki vazgeçti. "Size ne ikram edebilirim?"

"Bir şey istemiyorum, teşekkür ederim."

"O zaman sonra görüşürüz." Bunu dedikten sonra kıvrımlı merdivenden evin arkasındaki ofisine çıktı. Holmes'a bundan bahsetmeyi unutmuştu. Eğer Holmes odanın penceresinden içeri bakmaya kalkarsa... Neyse, bir çığlık duyarsa nedeni belliydi. Oturma odasının kapısını açtı.

Gregor Jack yalnızdı ve müzik dinliyordu. Ses kısık olmasına rağmen Rebus Rolling Stones olduğunu anladı. Birkaç saat önce dinlediği albümdü: *Let it Bleed*.

Bir elinde viski kadehi olan Jack oturduğu deri kanepeden kalktı. "Müfettiş çabuk geldiniz. Benim kötü bir huyuma şahit olduğunuz. Neyse, hepimizin kötü *bir* huyu yok mu zaten?"

Rebus genelevdeki manzarayı hatırladı. Jack aklından geçeni anlamış olacak ki mahcup bir ifadeyle gülümsedi. Rebus'la el sıkıştı. Sol elindeki parmağına yara bandı taktığını gördü. Kötü bir huy, minik bir kusur...

Jack onun gördüğünü fark etti. "Egzama," dedi ve sanki devamını getirecek gibiydi.

"Evet, söylemiştiniz."

"Öyle mi?"

"Dün."

"Kusura bakmayın, Müfettiş. Genelde böyle değilimdir ama son birkaç gündür..."

"Haklısınız." Jack'in arkasındaki şömine rafında duran bir kart Rebus'un dikkatini çekti. Dün orada değildi.

Jack kendi elindeki kadehi hatırladı. "Size bir şey ikram edebilir miyim?"

"Eğer ederseniz kabul ederim, efendim."

"Viski olur mu? Zaten başka bir şey..."

"Ne varsa, Bay Jack." Ve nedendir bilinmez ekledi: "Rolling Stones'un eski şarkılarını ben de severim."

"Ben de öyle," dedi Jack. "Günümüz müzikleri berbat." Şöminenin yanındaki içkilerin durduğu cam raflara gitti. O içki koyarken Rebus da dün Urquhart'ın bazı kâğıtlara baktığı masanın başına gitti. İmzalanmayı bekleyen belgeler (tümünün başında Avam Kamarası simgesi mevcuttu) ve parlamentoyla ilgili notlar vardı.

Jack, Rebus'un içkisiyle gelirken, "Bu iş," dedi, "ondan ne çıkarırsan odur. Sadece asgari

seviyede çalışan vekiller var ama inanın asgarisi bile yığınla iş demek. Şerefe."

"Şerefe." İkisi de içti.

"Bir de azami çalışanlar var," dedi Jack. "Seçmen bölgelerinde çalıştıkları gibi, bir de parlamentoda çalışırlar. Tartışırlar, yazarlar, katılırlar..."

"Peki, siz hangi taraftasınız, efendim?" Rebus adamın çok konuşup az şey söylediğini düşündü.

"Tam ortadayım," diyerek eliyle işaret etti. "Lütfen oturun."

"Teşekkürler." Rebus sandalyeye, adam kanepeye oturdu. Rebus viskinin sulandırıldığını fark edip bunun kimin marifeti olduğunu merak etti. Acaba Jack bunu biliyor muydu? "Telefonda dediniz ki..." diye söze girdi Rebus.

Jack kumandayla müziği kapattı. Rebus kumandayı duvara çevirdiğini fark etti, görünürde bir müzik seti yoktu. "Karımla ilgili açık konuşmak istiyorum, Müfettiş," dedi. "İtiraf ediyorum ki onun hakkında endişeliyim. Daha önce söylemek istemedim..."

"Neden, efendim?" Şimdiye kadar söyledikleri önceden hazırlanmışa benziyordu. Ama hazırlanması için yaklaşık bir saati vardı. Çok geçmeden bu hazır kısmın biteceği belliydi. Rebus sabırlıydı. Urquhart'ın nerede olduğunu merak etti...

"Şöhret, Müfettiş. Ian, Liz'in bana ayak bağı olduğunu düşünüyor. Bence biraz abartıyor ama Liz... Yani çok dengesiz sayılmaz ama..."

"Sizce gazeteleri okudu mu?"

"Yüzde yüz diyebilirim. Magazin gazetelerini hep okur. Dedikoduları sever."

"Ama aramadı."

"Hayır, aramadı."

"Ve bu size göre biraz acayip, değil mi?"

Jack yüzünü buruşturdu. "Hem evet hem de hayır, Müfettiş. Demek istediğim, ne düşüneceğimi ben de bilmiyorum. Tümünü gülerek geçiştirmesi de mümkün ama..."

"Kendine zarar verebileceğini mi düşünüyorsunuz, efendim?"

"Kendine zarar vermek mi?" Jack birden idrak edemedi. "İntihar mı yani? Hayır, asla, ama kendini mahcup hissederse ortadan kaybolması mümkün. Ya da kim bilir, belki başına bir terslik, bir kaza falan gelmiş olabilir. Eğer öfkelendiyse... Sadece bir ihtimal..." Dirsekleri dizleri üzerinde, başını öne eğdi.

"Sizce polisin devreye girmesi gerekir mi, efendim?"

Jack parlayan gözlerle ona baktı. "Önemli olan da bu zaten. Eğer *resmen* kaybolduğunu bildirirsem ve bulunduğunda bilerek kaybolduğu ortaya çıkarsa..."

"Canı istediğinde ortadan kaybolacak türde biri mi?" Rebus'un kafası karmakarışıktı. Birisi Jack'e tuzak kurmuştu... Ama bunu yapan karısı olamazdı, değil mi? Pazar gazeteleri tarzı bir yorum... Yine de kafasına takıldı.

Jack omuz silkti. "Kesin bir şey söyleyemem çünkü Liz'in ne yapacağı hiç belli olmaz."

"Efendim, isterseniz pek belli etmeden soruşturmaya başlayabiliriz. Otellere, pansiyonlara falan bakarız..."

"Liz pansiyonda kalmaz. Arayacaksanız en *pahalı* otellere bakın."

"Tamam, otellere bakarız. Gidebileceği arkadaşları var mı?"

"Pek yok."

Rebus acaba Jack fikrini değiştirecek mi diye bekledi. Nihayetinde katil Andrew Macmillan vardı. Sonuçta tanıdığı biriydi ve yakınlardaydı. Ama Jack sadece omuz silkip, "Pek yok," diye tekrarladı.

"Bir liste verirseniz çok faydası olur, efendim. Hatta onları kendiniz de arayabilirsiniz. Sırf hatır sormak için aramış gibi yaparsınız. Bayan Jack oradaysa zaten söyleyeceklerdir."

"Ama o onlara söylememelerini tembihlemişse iş değişir."

Haklıydı.

"Tabii bir de o adalardan birine gidip hiçbir şey duymamış olma ihtimali de var..."

Siyaset, sonunda her şey siyasetle ilgiliydi. Rebus'un Gregor Jack'e duyduğu saygı gittikçe azalmasına karşın, nedendir bilinmez onu daha çok sevmeye başladı. Ayağa kalkıp içki rafına gitti ve kadehi oraya koydu. Şömine rafına gidip kartı aldı. Kartın ön yüzünde, genç bir adamı üstü açık bir arabada yolcu koltuğunda şampanya ve buz kovasıyla gösteren bir karikatür vardı. Üzerinde İYİ ŞANSLAR yazıyordu. İçine keçeli

kalemle şöyle bir not yazılmıştı: "Korkma, Sürü seninle." Altı tane imza bulunuyordu.

"Okul arkadaşlarım," dedi Jack. Gelip Rebus'un yanında durdu. "Ve üniversite günlerinden kalma birkaç tane. O zamandan beri hiç ayrılmadık."

Rebus isimlerden bazılarını tanısa da tanımamış gibi yapıp Jack'ten bilgi almaya devam etti.

"Gowk, Cathy Gow. Artık Cath Kinnoul oldu. Aktör Rab Kinnoul'la evli." Parmağıyla diğer imzayı işaret etti. "Tampon, Tom Pond. Edinburgh'da mimardır. Bilbo, Bill Fisher. Londra'da bir dergide çalışıyor. Tolkien'i çok sever." Jack'in sesi daha titrek çıkmaya başladı. Rebus kendi okul arkadaşlarını düşününce hiçbiriyle görüşmediğini hatırladı. "Suey, Ronnie Steele..."

"Neden Suey?"

Jack gülümsedi. "Sana söylesem mi bilmiyorum. Ronnie beni öldürür." Biraz düşündükten sonra omuz silkti. "İsviçre'ye okul gezisine gitmiştik. Kızın biri Ronnie'nin odasına girdiğinde onu... şey yaparken gördü. Sonra herkese bunu anlatınca Ronnie o kadar mahcup oldu ki dışarı koşup yola yattı. Kendini öldüreceğini söylese de tek araba bile geçmedi. Sonunda o da kalktı."

"İntiharı (*suicide*) Suey diye mi kısalttınız?"

"Evet." Jack tekrar karta baktı. "Sexton, Alice Blake. Sexton Blake. Anlaması zor olmamıştır." Jack gülümsedi. "Alice de Londra'da çalışıyor. Halkla ilişkilerle ilgili bir alanda."

"Ya bu..." Rebus son gizli isim olan Mack'i işaret edince Jack'in yüzünün şekli değişti.

"Ah o... Andy Macmillan."

"Bay Macmillan bu aralar ne yapıyor?" Rebus'un aklına ister istemez Bıçak Mack tabiri geldi...

Jack kayıtsızdı. "Hapiste galiba. Çok acı bir hikâye, çok acı."

"Hapiste mi?" Rebus konuyu irdelemeye istekliydi fakat Jack'in niyeti başkaydı. Karttaki isimleri işaret etti.

"Müfettiş, bir şey dikkatini çekti mi?"

Evet, Rebus'un dikkatini çekmişti ama bahsetmeyi düşünmemişti. "Evet, isimlerin tümünü tek kişi yazmış."

Jack gülümsedi. "Bravo."

"Bay Macmillan hapiste ve Bay Fisher ve Bayan Blake'in imzalamaları da pek mümkün görünmüyor. Haber daha dün duyuldu..."

"Evet, haklısın."

"Peki kim..."

"Cathy. Kendisi hiç çaktırmasa da eskiden çok mahir bir sahtekârdı. Hepimizin imzasını ezbere bilirdi."

"Fakat Bay Pond, Edinburgh'da oturuyor... O kendisi imzalayamaz mıydı?"

"Galiba iş için ABD'ye gitti."

"Ya Bay Steele..." Rebus parmağıyla "Suey" imzasına tıkladı.

"Suey yakalaması kolay biri değildir, Müfettiş."

"Demek öyle," diye cevap verdi Rebus.

Kapı çaldı.

"Helen, içeri gel."

Helen Greig başını kapıdan uzattı. Üzerindeki yağmurluğun kemerini takıyordu. "İşim bitti, Gregor. Ian dönmedi mi?"

"Hayır. Galiba uykusuz kaldığı zamanın acısını çıkarıyor."

Rebus kartı şömine rafının üzerine koydu. Gregor Jack'in çevresi dostlarla mı çevriliydi, yoksa durum göründüğünden tümüyle farklı mıydı?

"Ayrıca bir polis daha var," dedi Helen Greig. "Arka kapıdaydı..."

Kapı ardına kadar açıldı ve Brian Holmes içeri girdi. Rebus, Holmes'un Milletvekili Gregor Jack'in karşısında biraz tedirgin olduğunu fark etti.

"Teşekkürler, Helen, yarın görüşürüz."

"Gregor, yarın Westminster'da olacaksın."

"Ah, evet, unutmuşum. O zaman ertesi gün görüşürüz."

Helen Greig gitti ve Rebus, Brian Holmes'u Jack'e takdim etti. Holmes hâlâ bir tuhaf görünüyordu. Neler oluyordu? Nedeni Jack olamazdı, değil mi? Sonunda Holmes boğazını temizledi. Milletvekiliyle göz teması kurmaktan kaçınarak Rebus'a bakıyordu.

"Efendim, görmeniz gereken bir şey var. Arkadaki çöp tenekesinde. Cebimdeki bazı şeyleri atmak için çöp tenekesinin kapağını kaldırdığımda..."

Gregor Jack'in yüzü bembeyaz oldu.

"Tamam," dedi Rebus. "Önden buyur, Brian." Eliyle işaret etti. "Siz de öyle, Bay Jack."

* * *

Evin arkası aydınlıktı. Bir ormangülü çalısının dibinde iki plastik çöp kovası duruyordu. İkisinin de içine siyah birer çöp torbası konmuştu. Holmes kapağı sol eliyle kaldırıp Rebus içini görebilsin diye havada tuttu. Rebus ezilmiş bir tahıl gevreği paketi ile birkaç bisküvi paketi gördü.

"Altında," dedi Holmes. Bunun üzerine Rebus tahıl gevreği paketini kaldırdı. Tam orada küçük bir hazine sandığı vardı. Kırılmış ve içindeki bandı dışarı çıkmış iki kaset... Bir fotoğraf paketi... İki küçük altın rengi vibratör... İki çift uyduruk görünüşlü kelepçe ve çeşitli fantezi kıyafetleri... Rebus bunu önce diğerleri bulsaydı, neler olacağını düşünmeden edemedi.

"Açıklayabilirim," dedi Jack.

"Mecbur değilsiniz, efendim. Bizi ilgilendirmez." Rebus bunu söylerken çok bariz bir şeyi ima etmişti: Bizi ilgilendirmez ama açıklarsanız çok iyi olur.

"Paniğe kapıldım. Aslında tam panik de değil ama genelevde olanlar ve ardından Liz'in nerede olduğunu bilmemek derken... Geleceğinizi biliyordum ve o şeylerden kurtulmak istedim." Terliyordu. "Demek istediğim, garip görüneceğini biliyordum. O yüzden atmaya karar verdim.

Onlar benim değil Liz'in eşyaları. Arkadaşları... Yaptıkları partiler... Yanlış bir intiba edinmenizi istemedim."

Rebus, ya da doğru bir intiba, diye geçirdi içinden. Aldığı fotoğraf paketlerinden biri kendiliğinden açıldı. "Affedersiniz," deyip onları topladı. Polaroid resimlerdi ve bir partide çekilmişlerdi. Hem de ne partiydi. Peki, resimdekiler kimdi?

Rebus resmi Jack'in de görebileceği şekilde kaldırdı. Resimde iki kadın Gregor Jack'in gömleğini çıkartıyordu. Tümünün gözleri kırmızıydı.

"Gittiğim ilk ve son parti," dedi Jack.

"Siz öyle diyorsanız, efendim," dedi Rebus.

"Bakın, Müfettiş, karım *kendi* hayatını yaşar. Onun seçimleri... Benim de elimde değil." Mahcubiyetin yerini öfke almaya başlamıştı. "Hoşuma *gitmiyor*. *Arkadaşlarını* da sevmiyorum ama bu *onun* seçimi."

"Anlıyorum, efendim." Rebus resimleri tekrar çöp kovasına attı. "Belki de karınızın... arkadaşları nerede olduğunu biliyordur? Bu arada tekrar ön sayfaya çıkmak istemiyorsanız bence onlardan temelli kurtulsanız iyi olur. Gazetecilerin ilk bakacağı yer çöp kovasıdır. Boş yere bu işe 'elini kirletmek' demiyorlar. Ayrıca tekrar ediyorum, Bay Jack, bu *bizi* ilgilendirmez... Şimdilik."

Fakat Rebus'un içgüdüleri ona bunun uzun sürmeyeceğini söylüyordu.

Uzun sürmeyecekti.

* * *

Eve döndüklerinde Rebus meseleleri teker teker ele almaya karar verdi. Kolay değildi. Jack karısının az sayıdaki arkadaşlarının isim ve adreslerini yazdı. Yüksek sosyete olmasalar da Horsehair'in birkaç kademe yukarısında oldukları kesindi. Ardından Rebus Liz'in arabasını sordu.

"Siyah BMW," dedi Jack. "3 serisi. Geçen sene yaş gününde hediye etmiştim."

Rebus kendi arabasını hatırladı. "Peki, plakası nedir?" Ezberden söylediğinde Rebus'un şaşırdığını gören Jack gülümsedi.

"Ben muhasebeciyim," dedi. "Rakamları hiç unutmam."

"Haklısınız. Neyse, biz..."

Evin kapısının açılıp kapandığını duydular. Koridorda konuşmalar vardı. Kayıp karısı mı dönmüştü? Üçünün dönüp baktığı oturma odasının kapısı açıldı.

"Gregor? Bakın garaj yolunda kimi buldum..."

Ian Urquhart, Gregor Jack'in misafirleri olduğunu görünce şaşırdı. Arkasından odaya bitkin görünümlü bir adam girdi. Uzun ve zayıftı, siyah saçları ve sağlık sigortasıyla alınmış gibi duran yuvarlak gözlükleri vardı.

"Gregor," dedi adam. Gregor Jack'in yanına gitti ve tokalaştılar. Jack elini adamın omzuna koydu.

"Daha önce gelmek istedim," diye sözlerini sürdürdü adam, "ama nasıl olduğunu bilirsin." Gözlerinin altındaki siyah halkalar ve çökmüş omuzlarıyla gerçekten de tükenmiş görünüyor-

du. Konuşması ve hareketleri ağırdı. "Galiba İtalyan sanat kitaplarından iyi bir koleksiyon buldum..."

Artık misafirlerin varlığını kabul etmeye hazır görünüyordu. Rebus, Urquhart'la tokalaştı. Misafir Rebus'u başıyla selamladı.

"Galiba müfettiş Rebus sensin," dedi.

"Evet."

Şaşıran Gregor Jack, "Nereden bildin?" dedi.

"Bileğindeki tırmık izlerinden," diye cevapladı ziyaretçi. "Vanessa bana Müfettiş Rebus'un geldiğini ve Rasputin'in de onun üzerinde iz bıraktığını söyledi..."

"Siz de Bay Steele olmalısınız," diyen Rebus adamla tokalaştı.

"Çok doğru," dedi Steele. "Geldiğinizde orada olmadığım için kusura bakmayın. Gregor'un söyleyeceği gibi yakalaması kolay biri..."

Jack araya girip, "Değildir," dedi. "Evet, Ronnie. Müfettişe söyledim."

"Kitaplardan bir iz yok sanırım?" diye sordu Rebus, Steele'e. Adam omuz silkti.

"Benim elimi yakarlar, Müfettiş. Onların kaç para edeceğine dair bir fikriniz var mı? Bence özel bir koleksiyona gitmiştir."

"Yani sipariş üzerine mi çalındı?"

"Mümkün. Ama çok geniş bir yelpaze..." Steele mevzudan çabucak bıkmışa benziyordu. Tekrar Gregor'a dönüp kollarını açarak kısmen omuz silkti. "Gregor, bu insanlar sana ne yapmaya çalışıyor?"

Kendine içki koymakta olan Urquhart, "Belli ki bir yerlerde birisi onun emekli olmasını istiyor," dedi.

"İyi de oraya neden gittin?"

Asıl soruyu soran Steele olmuştu. Bunu sorduğunda sessizlik uzun süredir devam ediyordu. Urquhart ona içki verirken Gregor Jack odadaki dört kişiye sanki cevap içlerinden birindeymiş gibi baktı. Rebus, Holmes'un tüm muhabbetten kopmuş, duvardaki bir tabloyu incelemekte olduğunu gördü. Jack sonunda nefes verip başını iki yana salladı.

"Sanırım gitsek iyi olacak," dedi Rebus sessizliği bozarak.

* * *

Holmes'la birlikte garaj yolundan ana yola çıkmadan önce Jack'e söyledikleri son şey, "Çöp kovalarını boşaltmayı unutmayın, efendim," olmuştu. Holmes Rebus'u, bir vasıtayla şehir merkezine gidebileceği Bonnyrigg'e bırakmayı kabul etti, ancak arabaya binip çalıştırana kadar tek kelime etmediler. Holmes ikinci vitese geçerken nihayet konuştu: "İyi bir adam. Acaba bizi de o partilerden birine davet eder mi?"

Rebus uyarırcasına bir ses tonuyla, "Brian!" dedi ve ekledi: "*Onun* değil karısının partileri. Fotoğraftaki ev onun evi gibi durmuyordu."

"Öyle mi? Dikkat etmemişim. Tek gördüğüm ateşli iki kadının soyduğu bir milletvekiliydi." Holmes güldü.

"Ne?"

"Strip Jack Naked[2]?"

"Ne?"

"Bir kâğıt oyunu," dedi Holmes. "Strip Jack Naked. *Beggar My Neighbour* adıyla da bilinir."

"Ciddi misin?" dedi Rebus, ilgilenmemiş gibi görünmeye çalışarak. Aslında birisinin Jack'e yapmaya çalıştığı şey de bu değil miydi? Lakabı Sefil olan adamı sefil bir konumuna düşürüp mahvetmeye çalışmıyorlar mıydı?

Yoksa Jack göründüğü kadar masum değil miydi? Dürüst olmak gerekirse hiç de masum *görünmüyordu*. Gerçek: Bir geneleve gitmişti. Gerçek: En az bir "uçuk" partiye katıldığını gösteren delilleri ortadan kaldırmayı denemişti. Gerçek: Karısına erişilemiyordu. Rebus hâlâ bu adama güvenmiyordu. Dini bakımdan Presbiteryenden ziyade "Pessimisteryen" olabilirdi ama Rebus bazı alanlarda inancına güvenmeyi bırakmazdı.

İnanç ve umut. Genelde eksik kaldığı yön hayırseverlikti.

---

[2] Strip Jack Naked (Jack'i çıplak bırak), iskambil kağıtlarıyla oynanan bir oyundur. Oyunda asıl hedef rakibin kartlarını bitirmektir -ed.n.

4
Tüyolar

"Bu haberi elimizden geldiğince gazetelerden uzak tutmamız lazım," dedi Emniyet Amiri Watson.

Rebus sessiz kalırken Lauderdale, "Peki, amirim," diye cevap verdi. Gregor Jack'ten değil, Water of Leith'teki boğulma hadisesiyle ilgili bir şüpheliden bahsediyorlardı. Adam iki memur ve bir kayıt cihazıyla birlikte bir sorgu odasındaydı. Soruşturmaya yardım ediyordu ve çok az şey söylemişti.

"Hiçbir şey çıkmayabilir de."

"Haklısınız, amirim."

Odaya keskin bir nane kokusu hâkimdi ve belki de Başmüfettiş Lauderdale bu yüzden her zamankinden daha ciddi görünüyor ve konuşuyordu. Watson ona bakmadığı anlarda yüzünü buruşturuyordu. Rebus birden Emniyet Amirine, üçüncü dünya rakiplerine yenilen İskoç takımlarına acıdığı gibi acıdı. Onun gibi beceriksiz olmadığına sevindi.

"Belki de bir barda duyulan bir böbürlenmeden ibarettir. Adam sarhoşmuş. Nasıldır bilirsiniz."

"Biliriz, amirim."

"Yine de..."

Yine de sorgu odasında biri vardı. Bu adam Leith'teki kalabalık bir barda herkese Dean Köprüsünün altına o cesedi kendisinin attığını anlamıştı.

"Ben yaptım, tamam mı? Ben! Ben! Benim işim. O kadın hak etmişti. Hepsi hak ediyor."

Bunu da gelecek ay on dokuzuna basacak ve barda henüz çalışmaya başlamış, korku dolu bir barmen ihbar etmişti.

Hak etmişti... *Hepsi* hak ediyor... Adam ancak polis bara gelince susmuş, bir köşeye sinip sessizce sigarasını içmeye başlamıştı. Bira bardağı da ağır gelmiş olacak ki bileği hafif öne eğilmiş, ayakkabılarına ve ahşap zemine bira damlıyordu.

"Evet, bayım, bu insanlara anlattığınız şeyi bize de anlatır mısınız? Dilerseniz karakola gidelim. Orada da sandalye var. Oturur, ne varsa anlatırsınız."

Oturuyordu ama bir şey anlattığı yoktu. Ne bir isim ne de bir adres. Barda onu tanıyan biri de çıkmamıştı. Binadaki dedektifler ve üniformalıların çoğu gibi Rebus da ona dikkatle bakmış ama bir şey çıkaramamıştı. Türünün kederli ve zayıf bir örneğiydi. Otuzlu yaşlarının sonlarındaydı, saçı seyrelip beyazlamaya başlamıştı, yüzünde çizgiler vardı, kirli sakallıydı ve el boğumları soyulmuştu.

"O sıyrıklar nasıl oldu? Kavgaya mı karıştın? Yoksa kadını atmadan önce dövdün mü?"

Ses yok. Korkmuş görünse de direniyordu. Onu burada tutmaya devam etme şansları zayıftı. Avukata ihtiyacı yoktu. Tek yapması gerekenin susmak olduğunu biliyordu.

"Daha önce başın derde girdi mi? Neler olacağını biliyorsun, değil mi? O yüzden susuyorsun. Sus bakalım, aynen devam et."

Patolog Dr. Curt acilen çağırıldı. Kaza mı, intihar mı, yoksa cinayet mi bilinmesi gerekiyordu. Buna mecburdular. Ama henüz bir haber gelmeden adam konuşmaya başladı.

"Sarhoştum," dedi, "ağzımdan çıkandan haberim yok. Hangi akla hizmet söyledim bilmiyorum." İşte tekrar tekrar anlatmaktan vazgeçmediği hikâyesi buydu. Ondan adını ve adresini öğrenmek istediler. "Sarhoştum," dedi. "Hepsi bu. Artık ayıldım ve gitmek istiyorum. Söylediklerim için üzgünüm. Artık gidebilir miyim?"

Onları rahatsız eden kişi bardan götürülünce hiçbiri ondan şikâyetçi olmadı. Adamı kendilerinden sayıp korumuşlardı. Adam çekip gidecekti ve belki de onu bir daha bulamayacaklardı.

"Seni bırakmadan önce adını ve adresini almamız şart."

"Sarhoştum. Artık gidebilir miyim?"

"Adın ne?"

"Lütfen, gitmek istiyorum."

Curt hâlâ açıklamaya hazır değildi. Bir ya da iki saat. Bazı sonuçları bekliyordu.

"Sızlanmayı bırak da adını söyle."

"İsmim William Glass. 48 Semple Caddesi, Granton adresinde oturuyorum."

Bir sessizlik ve sonra iç çekme. Memurlardan biri diğerine, "Kontrol eder misin?" dedi. Sonra: "O kadar da zor değilmiş, değil mi, Bay Glass?"

* * *

"Adamı serbest bıraktılar," dedi Holmes, Rebus'a.

"İyi yapmışlar. Zaten bir şey çıkacağı yoktu."

Holmes ofise girip boştaki sandalyeye yerleşti.

"Ben senin üstünüm diye hiç çekinme," dedi Rebus, "kendini ofisinde gibi hisset."

"Teşekkürler, efendim," dedi Holmes oturduğu yerden. "Çekinmem. Herif adresini Semple Caddesi, Granton olarak vermiş."

"Granton Yolunun ilerisi mi?"

"Evet." Holmes etrafına baktı. "Burası fırın gibi. Neden camı açmıyorsun?"

"Sıkıştı, kaloriferler de..."

"Evet, ya böyle cayır cayır yakarlar ya da hiç yanmaz. Burası..." Holmes başını iki yana salladı.

"Biraz bakımla hallolmayacak şey yok."

"İlginç," dedi Holmes. "Senin duygusal biri olduğunu bilmezdim."

"Duygusal mı?"

"Evet, buraya bağlı gibisin. Ben hiç düşünmeden St. Leonard ya da Fettes'i tercih ederim."

Rebus burnunu kırıştırdı. "Onlar karaktersiz yerler," dedi.

"Karakter demişken, erkek uzvundan haber yok mu?"

"Brian, o espri iyice kabak tadı verdi artık. Yerine başka bir şey bulsan nasıl olur?" Rebus burnundan nefes verip oynadığı kalemi elinden bıraktı. "Bayan Jack'le ilgili haber var mı diye soruyorsun ve cevabım, hayır, yok. Arabanın eşkâlini bildirdik ve bütün havalı otellere baktık. Şimdilik ses yok."

"Peki, bu ne anlama..."

"Aynı cevap: Hiç. Bir İona ruhani arınma tesisinde, İskoçya'da küçük bir çiftlik sahibiyle birlikte ya da dağın birinde tırmanış yapıyor olabilir. Kocasına kızgın olabileceği gibi, hiçbir şey bilmiyor da olabilir."

"Peki, o bulduğumuz fantezi eşyaları?"

"Ne olmuş onlara?"

"Şey..." Holmes ne diyeceğini bilemedi. "Bir şey yok."

"Şimdi doğru bir şey söyledin, Çavuş. Bir şey yok. Bu zaman zarfında yeterince işim var zaten." Rebus elini önündeki rapor ve dava dosyalarının üzerine koydu. "Ya senin?"

Holmes ayağa kalktı. "Benim işim hiç bitmez, efendim. Lütfen beni dert etmeyin."

"Dert etmek benim tabiatımda var, Brian. Sen benim evladım gibisin."

Holmes kapıya giderken, "Sen de babamdan farksızsın," diye cevap verdi. "Senden ne kadar uzak olursam, kendimi o kadar iyi hissediyorum."

Rebus bir kâğıdı buruşturup top yapsa da atmaya fırsat bulamadan kapı kapandı. Bazı günler işleri eğlenceli olabiliyordu. Eğer Gregor Jack'i unutabilirse yükü epey hafifleyecekti. Jack şu an neredeydi? Avam kamarasında mı? Bir heyetle toplantıda mı? İşadamları ve lobicilerle mi görüşüyor? Tümü Rebus'un ofisi ve hayatından çok uzak görünüyordu.

William Glass... İsim ona hiçbir şey ifade etmiyordu. Bill Glass, Billy Glass, Willie Glass, Will Glass... Hiçbir şey çağrıştırmadı. 48 Semple Caddesinde oturuyor. Dur bakalım... Granton'daki Semple Caddesi. Dosya dolabına gidip bir dosya çıkardı. Evet, daha geçen ay Granton'da biri bıçaklanmıştı. Birisi ağır yaralansa da ölen olmamıştı. Kurban 48 Semple Caddesinde oturuyordu. Rebus hatırladı. Tümü kiralık olan bekâr odaları. Kiralık bir bekâr odası. Eğer William Glass 48 Semple Caddesinde oturuyorsa, o zaman bekâr odasında kalıyor demekti. Rebus telefonla Lauderdale'i arayıp durumu ona anlattı.

"Devriye arabası onu bıraktığında memurlara orada oturduğu söylenmiş. İsmi de dediği gibi William Glass'mış."

"Evet, ama bekâr odaları geçicidir. Kiracılar işsizlik maaşlarını alıp yarısını, kimi zaman da yarısından fazlasını ev sahibine bırakırlar. Demek istediğim, bu sağlam bir adres sayılmaz. Canı istediğinde ortadan kaybolabilir."

"Neden birdenbire şüphe edeceğin tuttu, John? Vaktimizi boşa harcadığımızı düşünmüyor muydun?"

Lauderdale her zamanki gibi Rebus'un cevabını bilmediği bir soru sormuştu.

"Haklısınız, efendim," dedi. "Sadece haber vermek istedim."

"Teşekkürler, John. Böyle düşünmen büyük incelik." Bir sessizlik, Rebus'a Lauderdale'in "safına" geçmesi için yapılan bir davet. Sessizlikten sonra: "Profesör Costello'nun kitaplarında bir gelişme var mı?"

Rebus iç çekti. "Hayır, efendim."

"Öyleyse ben seni daha fazla tutmayayım, John. Görüşürüz."

"Görüşürüz, efendim." Rebus eliyle alnını sildi. Sanki Kalvinist cehennemi için giysi provası yapılıyormuş gibi sıcaktı.

* * *

Fan takılıp açıldı ve bir saat kadar sonra Doktor Curt o fanın üzerine atılacak pisliği onlara temin etti.

"Evet, cinayet," dedi. "Yüzde yüz diyebilirim. Bulgularımı meslektaşlarımla tartıştım ve onlar da benimle hemfikir." Ardından ağızdan çıkan köpükleri, açılmayan elleri ve tek hücreli yosun türlerini açıklamaya başladı. Suya batmayla boğulma arasındaki farkları anlattı. Ölen kadın yirmili yaşlarının sonunda ya da otuzlarının başındaydı ve ölmeden önce bolca içki içmişti. Ama suya atılmadan önce ölmüştü ve ölüm nedeni de başının arkasına aldığı, sağ elini kullanan birinin marifeti olan bir darbeydi (kanama başın sağ tarafındaydı).

İyi de kimdi bu kadın? Kadının ölüm sonrası çekilen fotoğrafları bakılacak gibi değildi. Yüz ve kıyafet eşkâli bildirilse de onu teşhis eden çıkmamıştı. Üzerinde kimlik, çanta ya da ceplerinde herhangi bir şey yoktu...

"Suç mahallini tekrar arayıp bakın bakalım çanta falan bulabilecek misiniz? Mutlaka *bir* eşyası vardır."

"Nehri de arayalım mı, efendim?"

"Gerçi onun için saat biraz geç ama, evet, denemeye değer."

Dr. Curt kendisini dinleyenlere anlatmaya devam ederek, "Alkol suyu bulandırmış," deyip gülümsedi. "Ve balıklar da kalanını yemiş: balık parmağı, balık ayağı, balık midesi..."

"Evet, efendim, anladım, efendim."

Rebus bu acayip esprilerden kurtulabilmek için elinden geleni yaptı. Bir keresinde kazara bir espri yapıp Dr. Curt'ün gözdesi olmak gibi büyük bir hata yapmıştı. Günün birinde Holmes daha büyük bir hata yapacak ve Dr. Curt'ün yeni gözdesi o olacaktı... Rebus doktorun yanından uzaklaşıp Lauderdale'in ofisine gitti. Lauderdale tam da telefonu kapatıyordu. Rebus'u görünce olduğu yerde kaldı. Rebus nedenini tahmin edebiliyordu.

"Glass'ın bekâr odasına birini gönderdim."

"Herif ortadan kaybolmuş, değil mi?" dedi Rebus.

Eli hâlâ ahizenin üzerinde olan Lauderdale, "Evet," diye cevap verdi. "Arkasında hiçbir şey bırakmamış."

"Bulması zor olmaz, efendim."

"John, bu işle sen ilgilen. Ayrılalı en fazla bir saat olmuş. Hâlâ şehirdedir. Muhtemelen Granton civarındadır."

Rebus bu faaliyet fırsatından memnun bir halde, "Hemen çıkıyoruz, efendim," dedi.

"Ayrıca, John..."

"Efendim."

"O kadar böbürlenmene gerek yok."

* * *

Böylece gün hayret verici bir hızla sona erdi. Fakat William Glass'ı bulmayı başaramadılar. Granton, Pilmuir, Newhaven, Inverleith, Canonmills, Leith, Davidson's Mains... Otobüsler, barlar, sahil, botanik bahçesi, lokantalar ya da oyun sahalarında yoktu. Sağlık ve sigorta ofisinden aldıkları bilgi haricinde ne bir arkadaşını ne de bir akrabasını bulabildiler. Sonunda Rebus adamın masum olabileceğine hükmetti. Ama şimdilik ellerinde başka bir şey mevcut değildi. Güzel bir benzetme olmasa da, Dr. Curt'ün de diyebileceği gibi, kurban söz konusu olduğunda köprünün altından çok sular akmıştı.

Oyunun sonunda Lauderdale'e rapor veren Rebus, "Elimizde hiçbir şey yok, efendim," dedi. Galiba o günlerden biriydi. Ortada hiçbir şey olmasa da Rebus kendini bitkin hissediyordu. Hem fiziksel hem de zihinsel olarak. O derece ki Holmes'un nazik içme teklifini reddettiği gibi gi-

deceği yer konusunda bile kafa yormamıştı. Oxford Terrace'a, yani Dr. Patience'ın ihtimamına, Lucky'ye, ıslık çalan muhabbet kuşlarına, tropik balığa ve henüz görmek nasip olmayan evcil kirpiye doğru gidiyordu.

* * *

Rebus çarşamba sabahı kalkar kalkmaz Gregor Jack'in evini aradı. Dün bütün günü Parlamento ve akşamı da onun tabiriyle, "berbat bir etkinlikte" geçiren Jack'in sesi yorgun geliyordu. Adam yeni ve sahte bir samimiyet gösteriyordu ve Rebus bunun nedeninin çöpe atılanlardan haberdar olmaları olduğunu biliyordu.

Rebus da yorgundu. Aralarındaki tek fark maaşlarıydı...

"Bay Jack, karınızdan haber geldi mi?"

"Hiç."

Yine aynı kelime. Hiç.

"Müfettiş, sende haber var mı?"

"Hayır, bayım."

"Hiç haber olmaması, kötü haber olmasından iyidir derler. Aklıma gelmişken, gazetede Dean Köprüsünde zavallı bir kadının öldürüldüğünü okudum."

"Maalesef öyle."

"Benim asıl kendimi düşünmem gerekir, değil mi? İşin aslı bu sabah bir seçim bölgesi toplantısı var ve belki de sorunlarım asıl şimdi başlayacak. Eğer bir şey duyarsan lütfen bana haber ver."

"Elbette, Bay Jack."

"Teşekkürler, Müfettiş. Hoşça kalın."

"Güle güle, efendim."

Olması gerektiği gibi gayet resmi bir konuşma olmuştu. "Toplantıda iyi şanslar" cümlesine bile yer yoktu. Toplantıda olacakları biliyordu. İnsanlar milletvekillerinin adının skandala karışmasını sevmezdi. Sorular sorulacak ve cevap istenecekti...

Rebus çekmeceyi açıp Elizabeth Jack'in arkadaş listesini çıkardı. Antikacı Jamie Kilpatrick (belli ki soylu ailesinin yüz karası); the Hon. Matilda Merriman, bir zamanların kabine üyesiyle takıldığı için adı çıkmıştı; Julian Kaymer, bir tür sanatçı; Martin Inman, profesyonel ev sahibi; Louise Patterson-Scott, emlak milyarderinin ayrı yaşayan karısı...

İsimlerin ardı arkası kesilmiyordu ve çoğu da, Jack'in tabiriyle, "sefahat düşkünü ayyaşlardı". Chris Kemp'in dediği gibi çoğunun sülalesi zengindi ve Gregor Jack'in çevresiyle alakaları yoktu. Ama aralarında istisna teşkil eden biri vardı. Gregor Jack bu ismi listeye eklerken Rebus bile tanımıştı.

"Ne? Barney Byars mı? Kamyoncu mu?"

"Evet nakliyeci."

"Diğerlerinin arasında biraz sırıtmıyor mu?"

Jack kabul etmek zorunda kalmıştı. "Aslında Barney benim okul arkadaşım. Ama zamanla Liz'le de arkadaş oldular. Bazen böyle şeyler olabiliyor."

"Yine de pek bu gruba uygun olduğunu..."

"İnan bana, Müfettiş Rebus, görsen hayret edersin. Zannettiğin gibi değil." Jack'in tane tane konuşmasından Rebus söylediklerinde ciddi olduğunu anladı. Yine de... Byars diğer bir ünlü evlattı. Okuldayken otostopçu olarak isim yapmıştı ve hafta sonları tek kuruş ödemeden Londra'ya gittiğini iddia ederdi. Okuldan sonra otostopla Fransa, İtalya, Almanya ve İspanya'yı gezerek yine isminden söz ettirmişti. Nakliye işine merak salmış ve taşımacılık ruhsatı aldıktan sonra bir de kamyon satın almıştı... Şimdi Rebus'un bildiği en büyük nakliye şirketinin sahibiydi. Rebus geçen sene Londra'ya gittiğinde Piccadilly Circus'tan geçen Byars Nakliyatçılık kamyonu görmüştü.

Liz Jack'i gören olup olmadığın sormak Rebus'un işiydi. Jamie Kilpatrick ya da Julian Kaymer'le diğerleri ilgilenebilirdi; Barney Byars'ı kendine ayırmıştı. Birkaç hafta geçmeden kendime bir imza defteri almam gerekecek, diye düşündü.

* * *

Şansına Byars Edinburgh'daydı. Rebus ofisindeki kıza numarasını vermiş ve bir saat kadar sonra da Byars onu aramıştı. Öğleden sonra meşguldü ve akşam da "birkaç şerefsizle" yemek yiyecekti ama eğer müsaitse altıda Rebus'la bir içki içebilirdi. Rebus içkiyi hangi lüks otelde içeceklerini düşünmüş ve Byars, Rebus'un müdavimi olduğu mekânlardan biri olan Sutherland

Bar'ı önerince şaşırmış, hatta biraz da hüsrana uğramıştı.

"Tamamdır," dedi. "Saat altıda."

Bu da o günün tümüyle dolduğunu gösteriyordu. Bir de Yüksek Edebiyat davası vardı tabii ama ondan herhangi bir mucize beklemiyordu. Ne zaman bir şey çıkacağı kesin değildi. Ona göre kitaplar çoktan Atlantik'in diğer yakasına gitmişti. Bir de ortalıkta serbestçe dolaşan cinayet soruşturması şüphelisi William Glass vardı. O da işsizlik maaşını almak için ortaya çıkabilirdi. Eğer böyle bir şey yaparsa göründüğünden daha salak demekti. Kim bilir, belki de çok kurnaz bir adamdı. O zaman ne sağlık ve sigorta ofisine gider ne de eski kaldığı yere geri dönerdi. Bu durumda bir yerlerde parası olması gerekirdi.

Sonuç: Git ve şehrin evsizleriyle konuş. Glass hırsızlık ya da dilencilik yapmak zorunda kalabilir. Dileneceği yerde başka dilenciler de olacaktır. Eşkâlini verip karşılığında küçük bir ödül olduğunu söyle, sonra da bırak işi senin yerine başkaları halletsin. Evet, Lauderdale'e söylemeye değerdi. Fakat Rebus, Lauderdale'le fazla görüşmek istemiyordu çünkü başmüfettiş onun gözüne girmeye çalıştığı gibi bir izlenime kapılabilirdi.

"Zorda kalmadıkça hayatta yapmam," dedi kendi kendine.

Brian Holmes iyi bir zamanlamayla plastik bir poşet ve bardakla geldi.

"Ne getirdin?" diye sordu birden acıkan Rebus.

"Polis değil misin? Sen söyle." Holmes poşetten çıkardığı sandviçi Rebus'a uzattı.

"Mısırlı Chuck mı?" diye sordu Rebus.

"Hayır pastırmalı çavdar ekmeği."

"Ne?"

"Ve kafeinsiz kahve." Holmes bardağın kapağını açıp içindekini koklayarak sırıttı. "Trafik ışıklarının yanındaki yeni mekândan."

"Nell sana sandviç hazırlamıyor mu?"

"Artık kadınlar erkeklerle eşit haklara sahip."

Rebus dediğine inandı. Müfettiş Gill Templer'ı, onun psikoloji kitaplarını ve feminizmi düşündü. Talepkâr Dr. Patience Aitken'ı düşündü. Hatta başına buyruk Elizabeth Jack'i düşündü. Erkekler karşısında güçlü olan kadınlar... Ama sonra Cath Kinnoul'u hatırladı. Hâlâ verilen kayıplar vardı.

"Güzel mi?" diye sordu.

Holmes bir diş aldığı sandviçin kalanına bakıyordu. "Fena değil," dedi. "Farklı."

Pastırma... Sutherland Bar'ın menüsüne girmesi çok zaman alacak bir sandviç malzemesi.

* * *

Barney Byars da Sutherland'in müdavimlerinden sayılırdı. Rebus altıya beş kala, Byars ise yirmi beş geçe geldi. Ama onu beklediğine fazlasıyla değecekti.

"Müfettiş, geç kaldığım için özür dilerim. Şerefsizin biri bir sözleşmede yüzde beş indirim *ve* altmış gün vade istedi. Herifin dünyadan haberi

yok. Ona bunun fayton değil, nakliye şirketi olduğunu söyledim."

Adam Fife aksanıyla konuşuyordu ve sesi bardaki diğer tüm sesleri bastıracak seviyedeydi. Barda oturan Rebus ayağa kalkıp bir masaya geçmelerini teklif etti. Oysa Byars çoktan onun yanındaki tabureye yerleşip kollarını barın üzerine koymuştu bile. Rebus'un kadehini işaret etti.

"Güzel mi?"

"İdare eder."

"O zaman ben de bir tane alayım." Korkudan mı, hayranlıktan mı, yoksa kabiliyetinden midir nedir, barmen söyleneni hemen yerine getirdi.

"Bir tane daha içer misin, Müfettiş?"

"Hayır, teşekkürler."

"Bir de viski," dedi Byars. "Duble olsun."

Byars barmene elli sterlin verdi. "Üstü kalsın," dedi. Sonra da kahkahayı patlattı. "Şakaydı evlat, şaka."

Barmen yeni ve gençti. Banknotu sanki elini yakacakmış gibi aldı. "Bozuk yok muydu?" Aksanı batı sahilini andırıyordu. Rebus, Sutherland'de ne kadar dayanabileceğini merak etti.

Byars sinirlense de Rebus'un yardım teklifini reddederek elini cebine atıp iki tane kırışık bir sterlin ve bozukluk çıkardı. Elliyi geri alıp bozuklukları barmene iterken Rebus'a göz kırptı.

"Sana bir sır vereyim, Müfettiş. Beş tane on sterlinle tek elli sterlin arasında seçim yapmam gerekse mutlaka tek elli sterlini seçerim. Neden biliyor musun? Cebinde onluk varken kimse seni

ciddiye almaz ama ellilik çıkardın mı birden seni Karun zannederler." Bozuklukları sayarak kasaya koyan barmene baktı. "Evlat, yiyecek bir şey var mı?" Barmen başına misket tanesi isabet etmiş gibi irkilip döndü.

"Galiba öğle yemeğinden kalma İskoç usulü et suyu çorba var." Byars başını iki yana salladı. "Etli börek ya da sandviç yok mu?" diye sordu.

Barmen oradaki son sandviçi uzattı. Pastırmaya benzese de sonradan ızgara et olduğu anlaşıldı.

"Bir sterlin on şilin," dedi barmen. Byars tekrar elliliği çıkardıktan sonra homurdanıp yerine beş sterlin çıkardı. Rebus'a dönüp kadehini kaldırdı.

"Şerefe." İkisi de içti.

"Fena değilmiş," dedi Byars bira için.

Rebus sandviçi işaret etti. "Daha sonra akşam yemeğine gitmeyecek miydin?"

"Öyle, ama parayı *ben* ödüyorum. Böylece orada fazla yemem gerekmeyecek." Tekrar göz kırptı. "Belki de bir kitap yazsam iyi olur. Herkes için iş tüyoları gibi bir şey. Bu arada, bir seferinde garsonun birine bahşiş ne demek diye sorduğumda ne cevap verdi biliyor musun?"

Rebus bir tahminde bulundu. "Hızlı servisin teminatı mı?"

"Hayır, çorbana işememelerinin teminatı!" Byars'ın sesi yine megafon seviyesine çıkmıştı. Gülüp sandviçinden bir diş aldı, çiğnerken hâlâ sırıtıyordu. Boyu bir yetmiş beş civarındaydı ve yapılıydı. Yeni bir kot ve siyah deri ceket giymişti

ve ceketin altında beyaz polo gömlek vardı. Böyle bir yerde sıradan biri gibi görünüyordu. Rebus onu lüks otel ve barlarda zenginlerle takılırken hayal etti. İmaj, dedi kendi kendine. Bu da diğer bir imaj: zorlu adam, ciddi adam, çok çalışan ve diğerlerinin çok çalışmasını bekleyen adam; her zaman öylesini tercih ederdi.

Sandviçini bitirip kucağındaki kırıntıları toplamaya başladı. Viskisini koklarken, "Fife'lısın," dedi.

"Evet," diye cevap verdi Rebus.

"Belli. Gregor Jack de oradan. Onun hakkında konuşmak istediğini söyledin. Genelev haberiyle mi ilgili? Ben pek içime sindiremedim." Önündeki boş tabağı işaret etti. "Gerçi bu sandviçi sindirmek daha zor olacak."

"Aslında... Bay Jack'ten ziyade Bayan Jack hakkında konuşmaya geldim."

"Lizzie mi? Sorun ne?"

"Nerede olduğunu bilmiyoruz. Bir fikriniz var mı?"

Byars boş boş baktı. "Lizzie'yi tanıdığım kadarıyla, bu işi Interpol'e devretsen iyi olur. Inverness'te de olabilir İstanbul'da da."

"Neden Inverness dediniz?"

Byars ne cevap vereceğini düşündü. "Aklıma ilk orası geldi." Sonra başını salladı. "Ama demek istediğini anladım. Deer Lodge'da olabileceğini düşündüm. Oraya baktınız mı?"

Rebus başıyla onayladı. "Bayan Jack'i en son ne zaman gördünüz?"

"İki ya da üç hafta önce. İstersen bakabilirim. İlginçtir kulübedeki bir hafta sonu partisinde görmüştüm. Çoğunlukla Sürüdekiler vardı." Başını içkisinden kaldırdı. "Bunu açıklasam iyi olacak..."

"Gerek yok, Sürünün ne olduğunu biliyorum. Üç hafta önce dediniz, değil mi?"

"Evet, istersen kontrol edebilirim."

"Bu hafta sonu partisi tüm hafta sonu boyunca sürüyor muydu?"

"Yani... sadece birkaç arkadaş, hepsi de medeni insanlar." Gözleri ışıldadı. "Ah, nereye varmaya çalıştığını anladım. Demek Liz'in partilerini sen de biliyorsun. Hayır, benim gittiğim çok sakin bir etkinlikti. Biraz içki ve pazar günü de doğa yürüyüşü. Pek benim tarzım değil ama Liz davet edince..."

"Siz onun diğer türlü partilerini mi tercih edersiniz?"

Byars güldü. "Haliyle! İnsan sadece bir kez genç olur, Müfettiş. Demek istediğim, hiçbiri yasadışı değil, değil mi?"

Adam hakikaten merak etmişti ve haksız da değildi. Bir polisin bu partilerden neden haberi vardı? Gregor haricinde biri söylemiş olamazdı ve Gregor da tam olarak ne anlatmıştı?

"Bildiğim kadarıyla bir sorun yok. Yani Bayan Jack'in neden ortadan kaybolduğunu bilmiyorsunuz?"

"Aklıma birkaç neden geliyor." Byars önündeki iki içkiyi de bitirmişti fakat bir üçüncüsüne

kalacakmış gibi görünmüyordu. Sanki bir türlü rahat edememiş gibi tabure üzerinde kımıldanıp durdu. "Öncelikle gazetedeki o haber. Ben olsam ben de kaçardım. Yani karısının Gregor'un yanında olmamasının ne kadar kötü bir görüntü sunduğunu biliyorum ama..."

"Diğer nedenler?"

Byars kısmen ayağa kalktı. "Bir sevgili," dedi. "Belki de sevgilisi onu Tenerife'e götürmüştür." Tekrar göz kırptı. Sonra da sanki bir şey hatırlamış gibi yüzü ciddileşti. "Bir de gelen telefonlar var," dedi.

"Telefon mu?"

Artık tümüyle ayağa kalkmıştı. "İsimsiz telefonlar. Lizzie anlattı. Ona değil de Gregor'a geliyormuş. Siyasette bu tür şeyler olur. Birisi arayıp şu Sör ya da bu Lord olduğunu iddia edip Gregor'u telefona çağırıyormuş. O gelince de telefon kapanıyormuş. Öyle söyledi."

"Bayan Jack bu telefonlar yüzünden tedirgin miydi?"

"Evet, epey rahatsız olduğu belliydi. Saklamaya çalışsa da görebiliyordunuz. Gregor'unsa umurunda bile olmadı, gülüp geçti. Birilerinin onu böyle tedirgin etmesine izin vermezdi. Karısı gelen mektuplardan da bahsetmiş olabilir. Gregor mektupları aldığında başkalarının görmesine izin vermeden yırtıp atıyormuş galiba. Bence emin olmak için Lizzie'ye sorun." Durdu. "Tabii bir de Gregor'a."

"Tabii ki."

"Tamam o zaman..." Byars elini uzattı. "İhtiyacın olursa numaram sende var, Müfettiş."

"Evet." Tokalaştılar. "Yardımınız için teşekkür ederim, Bay Byars."

"Ne demek. Ayrıca Londra'ya gitmek istersen, bil ki kamyonlarım oraya haftanın dört günü gidiyor. Tek kuruş ödemez, yine de yol masrafını alabilirsin."

Tekrar göz kırpıp sırıttıktan sonra geldiği gibi dikkat çekici bir şekilde gitti. Barmen tabağı ve bardağı almaya geldi. Rebus gencin taktığı kravatın klipsli olduğunu fark etti, Sutherland'de standart uygulamaydı. Bir müşteri tutmaya çalışırsa kravat elinde kalırdı.

"Benim hakkımda mı konuştu?"

Rebus gözlerini kırptı. "Bunu da nereden çıkardın?"

"İsmimin geçtiğini duydum." Rebus bardağın sonunda kalan tortuları da yuttu. Çocuğun adı Gregor muydu... Lizzie olamazdı herhalde. "Adın ne?"

"Lawrie."

* * *

Rebus ancak yolun yarısını geçtikten sonra Stockbridge'in rahatlığına ve Patience Aitken'a değil de Marchmont'a, ihmal edilmiş dairesine gittiğini fark etti. Öyle olsun. Dairesi havasız ve soğuktu. Telefonun yanındaki bardak, yeşil ve beyazın karışımı ilginç bir şehir kültürü olan Glasgow'u hatırlatıyordu.

Eğer oturma odası küflenmeye yüz tutmuşsa mutfak daha da beter olmalıydı. Rebus gözde sandalyesine oturup telesekreteri açarak mesajlarını dinledi. Pek mesaj yoktu. Gill Templer nerede olduğunu merak etmişti... Sanki bilmiyordu. Kızı Samantha, Londra'daki yeni dairelerinden arayıp adresi ve telefon numarasını vermişti. Ayrıca arayanın bir şey söylemekten vazgeçtiği birkaç arama daha vardı.

"Öyle olsun." Rebus telesekreteri kapatıp cebinden çıkardığı not defterine bakarak Gregor Jack'i aradı. Jack'in isimsiz çağrılarla ilgili neden bir şey söylemediğini öğrenmek istemişti. Jack'i çıplak bırak... Komşunu mahvet... Eğer Gregor Jack'i mahvetmeye çalışan biri *varsa*, Jack neden pek telaşlı görünmüyordu. İstifa etmediği gibi rahatsız olmuşa da benzemiyordu. Kim bilir, belki de Rebus'la oyun oynuyordu... Peki ya ünlü suikastçı Rab Kinnoul ne olacaktı? Karısından uzakta olduğu onca zaman neler yapıyordu? Ve Ronald Steele. "Yakalaması zor bir adam." Acaba *hepsi* işin içinde olabilir miydi? Nedeni Rebus'un insanlara güvenmemesi ya da Pessimisteryen yetiştirilmesi değildi. Bir şeyler döndüğünden emindi; sadece henüz ne olduğunu bilmiyordu.

Ya evde kimse yoktu ya da kimse telefonu açmıyordu. Belki de telefonun fişi çekilmişti. Veya...

"Alo?"

Rebus saatine baktı. Yediyi çeyrek geçiyordu. "Bayan Greig?" dedi. "Ben Müfettiş Rebus. Sizi bu saatlere kadar çalıştırıyor mu?"

"Müfettiş Rebus gördüğüm kadarıyla siz de bu saatlere kadar çalışıyorsunuz. Bu sefer ne oldu?"

Ses tonundan sabırsız olduğu belliydi. Belki de Urquhart onu fazla sıcak davranmaması yönünde ikaz etmişti. Belki de Deer Lodge'un adresini Rebus'a onun verdiği ortaya çıkmıştı...

"Mümkünse Bay Jack'le konuşmak istiyorum."

"Korkarım mümkün değil." Ses tonunda korktuğuna dair bir iz yoktu. Bilakis gayet mağrur bir edayla konuşuyordu. "Kendisi bu gece bir etkinlikte konuşma yapacak."

"Peki, bu sabahki toplantısı nasıldı?"

"Toplantı mı?"

"Seçim bölgesinde toplantısı olduğunu..."

"Ah, o mu? İyiydi."

"Ona zorluk çıkarmadılar yani?"

Güldü. "North and South Esk'in ondan kurtulması için kafayı yemiş olması gerek."

"Yine de rahatlamış olmalı."

"Bilemem. Öğleden sonra golf sahasındaydı."

"Güzel."

"Sizce haftada bir gün izin yapmaya hakkı vardır değil mi, Müfettiş?"

"Elbette. Ben de onu kastettim." Rebus durdu. Söyleyecek bir şeyi yoktu. Sadece konuşmayı uzatarak Helen Greig'in ağzından bilmediği bir şey kaçırmasını sağlamaya çalışıyordu. "Ah," dedi, "o telefon aramalarıyla ilgili..."

"Hangi aramalar?"

"Bay Jack'e gelen isimsiz aramalar."

"Neden bahsettiğinizi bilmiyorum. Kusura bakmayın ama kapatmam gerek. Annem sekize çeyrek kala beni evde bekliyor."

"Tamam, Bayan G..." Telefon çat diye kapandı.

Golf mu? Hem de bu öğleden sonra. Jack'in aşırı hevesli olması gerekirdi. Gün ortasından beri Edinburgh'a yağmur yağmıştı. Kirli camlarından dışarı baktı. Artık yağmur yağmıyordu ve sokaklar pırıl pırıldı. Birden dairesi ona her zamankinden boş ve soğuk göründü. Rebus telefonu açıp bu sefer de Patience Aitken'ı aradı. Ona yolda olduğunu söyleyecekti. Kadın nerede olduğunu sordu.

"Evdeyim."

"Ah? Kalan eşyalarını almaya mı gittin?"

"Evet."

"Eğer varsa bir de yedek takım getir."

"Olur."

"Benim kitap zevkimi beğenmediğinden kendi kıymetli kitaplarını da getirebilirsin."

"Patience, aşk romanlarını oldum olası sevemedim." Gerçek hayattaki gibi kurguyu severim, diye geçirdi içinden. Yere saçılmış olan "kıymetli" kitaplarına baktı. Birini aldı, ne zaman satın aldığını hatırlamaya çalışsa da beceremedi.

"Ne istiyorsan getirebilirsin, John. Burada ne kadar bol yerimiz olduğunu biliyorsun."

Yerimiz mi? Biz mi?

"Tamam Patience. Sonra görüşürüz." Ahizeyi iç çekerek yerine koyduktan sonra etrafına bakındı. Üzerinden yıllar geçmesine karşın, karısı

Rhona'nın raflardan alıp götürdüğü şeylerin yerleri hâlâ boş duruyordu. Mutfakta da kurutucu ve bulaşık makinesinin yeri hâlâ boştu. Duvarda onun poster ve resimlerinin olduğu yerlerde hâlâ dikdörtgen şeklinde izler vardı. Daireyi en son ne zaman dekore etmişti? '81 mi, yoksa '82 mi? Fena da görünmüyordu. Kimi kandırıyordu? Çöplükten farksızdı.

"John Rebus, hayatını ne hale getirdin?" Cevap karşısındaydı. Gregor Jack daha genç olduğu halde ondan çok daha başarılıydı. Barney Byars da ondan daha genç ve başarılıydı. Ondan daha *yaşlı* ve *başarısız* bir tanıdığı var mıydı? Öğleden sonrayı birlikte geçirdiği şehir merkezindeki dilenciler hariç aklına kimse gelmedi; onların yanına gitmekle de kendini onlar gibi hissetmekten başka hiçbir şey elde edememişti...

Ne düşünüyordu? "İhtiyar bir sefile dönüşmektesin." Kendine acımak çare değildi. Çare Patience'ın yanına taşınmaktı... Peki, neden öyle hissetmiyordu? Neden bunu da diğer sorunlardan biri gibi görüyordu?

Başını sandalyenin arkasına yasladı. İki arada bir derede kaldım, diye geçirdi içinden. Orada bir süre oturup tavana baktı. Dışarısı karanlıktı ve Kuzey Denizinden gelen sis şehri örtmüştü. Sis çöktüğünde Edinburgh zamanda geriye gitmiş gibi görünürdü. Leith sokaklarında asker toplama birimlerini görmeyi, parke taşlar üzerinde giden arabaların ve High Street'te pencereden dökülen pis suların seslerini işitmeyi beklerdiniz.

Eğer daireyi satarsa kendine yeni bir araba alıp kalanını da Samantha'ya gönderebilirdi. *Eğer* satarsa... *Eğer* Patience'ın yanına taşınırsa...

"Pislik altın olsa köşeyi dönmemiz çok sürmezdi," derdi babası. Sefil ihtiyar onun hangi köşe olduğunu açıklamamıştı.

Tanrım, şimdi bu da nereden gelmişti aklına?

Faydası yoktu. Burada doğru düzgün düşünemiyordu. Belki de bu dairede acı tatlı nice hatırası olması yüzündendi. Belki de sadece akşam vakti içi kararmıştı.

Ya da hiç durmadan ve elinde olmadan (kendine elinde olmadığını söylemişti) zihninde beliren Gill Templer'in yüzü nedeniyle böyle oluyordu.

5
Nehirden Yukarı

Darp ve hırsızlık: Tam da kasvetli perşembe sabahına göre bir şey. Hastanede yatan kurbanın başı sargılı, yüzü çürük içindeydi. Rebus onunla konuşmuştu ve telefon geldiği sırada Jock's Lodge'daki evde parmak izi ve ifade alınmasına nezaret ediyordu. Arayan Brian Holmes'tu.

"Evet Brian?"

"Bir boğulma vakası daha."

"Boğulma mı?"

"Nehirde bir ceset daha bulundu."

"Aman Tanrım. Bu sefer nerede?"

"Şehrin dışında, Queensferry yönünde. Yine kadın. Bu sabah yürüyüş yapan birisi bulmuş." Birisi ona bir şey verirken durdu. Rebus teşekkür edilen kişinin gittiğini işitti. Holmes kahvesini yudumlarken, "Bizim Bay Glass'ın işi olamaz mı?" dedi. "Şehirde kalacağını bekliyorduk ama kuzeye de gitmiş olabilir. Queensferry yürüyüş mesafesinde ve görülebileceği yollar haricinde kullanabileceği bolca açık arazi var. Kaçak olsam ben de oraya giderdim..."

Evet, Rebus o bölgeyi biliyordu. Daha geçen gün orada değil miydi? Sakin tali yollar, trafik

yok, görecek kimse yok... Düşünecek olursa... Kinnoul'un evinin oradan geçen bir nehir vardı.

"Brian..." diye başladı.

"Bir şey daha var," diye sözünü kesti Holmes. "Cesedi bulan kadının kim olduğunu tahmin et?"

"Cathy Gow," dedi Rebus sakin bir ifadeyle.

Holmes şaşırdı. "Kim? Neyse, hayır, o değil, Rab Kinnoul'un karısı bulmuş... Hani şu aktör olan. Cathy Gow da kim?"

* * *

Kinnoul çiftinin evinden sonrası yokuş ve uçurum kenarıydı. Kısa bir yürüyüş mesafesi olsa da hoş bir alan olduğu söylenemezdi. Hızlı akan nehirden elli metre sonra dar bir yol başlıyor ve bu yol genişleyerek sahile kadar iniyordu. Buraya gelmek isteyen biri ya Kinnoul'ların evinin yanından ya da bu yoldan yürümeliydi.

"Araba izi var mı?" diye sordu Rebus, Holmes'a. İkisi de şiddetli rüzgâr yüzünden ceketlerinin önünü kapatmıştı.

"Aklında belli bir araba var mı?" diye sordu Holmes. "Yol asfalt. Ben de baktım ama lastik izine rastlamadım."

"Nereye gidiyor?"

"Çiftlik yoluna katılıyor ve onun sonunda da haliyle bir çiftlik var." Holmes ısınmaya çalışarak ağırlığını bir ayağından diğerine veriyordu.

"Çiftliği kontrol edip..."

"Şu an birisi o dediğini yapmakla meşgul."

Rebus başını salladı. Holmes yapılması gerekenleri artık öğrenmişti: O bir şey yapar, sonra da doğru yapmış mı diye Rebus kontrol ederdi.

"Ya Bayan Kinnoul?"

"Evde bir polis memuruyla birlikte çay içiyor."

"Fazla sakinleştirici içmesin. İfadesini almamız lazım."

Rebus buraya yaptığı önceki ziyareti anlatana kadar Holmes neden bahsettiğini anlamadı. "Ya Bay Kinnoul?"

"Bu sabah erkenden bir yerlere gitmiş. Bayan Kinnoul da bu yüzden yürüyüşe çıkmış. Yalnız olduğunda sabahları hep yürüyüş yaptığını söyledi."

"Adamın nereye gittiği belli mi?"

Holmes omuz silkti. "Kadın sadece iş için gittiğini söyledi. Nerede ve ne zamandır orada olduğunu bilmiyor. Ama bu akşam dönebileceğini söyledi."

Rebus tekrar başını salladı. Yolun yakınında, nehrin üzerinde duruyorlardı. Son yağmurun ardından her yer ıslaktı. Burası dereden ziyade nehir demeye yetecek kadar derin ve geniş sayılabilirdi. Polislerin de dâhil olduğu diğerleri uzun çizmelerini giyip buz gibi suyun içini yoklayarak delil arıyordu, adli tıp uzmanları cesedin tepesine dikilmişti, uzun bir yağmurluk giymiş ve yakalarını yukarı kaldırmış Dr. Curt'e ek olarak kamera ve fotoğraf makineleriyle teşhis birimi de cesedin başındaydı. Dr. Curt kendi kendine bir şeyler mırıldanarak Rebus ve Holmes'a doğru geldi.

"Üçümüz tekrar ne zaman karşılaşacağız... Lanet fundalık falan filan... Günaydın, Müfettiş."

"Günaydın, Doktor Curt. İşimize yarayacak ne buldunuz?"

Curt gözlüğünü çıkarıp üzerindeki su damlalarını sildi. Gözlüğünü tekrar takarak, "Çift taraflı zatürre ki hiç şaşırmadım," dedi.

"Kaza mı, intihar mı, suikast mı?" diye sordu Rebus.

Curt başını yavaşça iki yana salladı. "Müfettiş, biliyorsun ben öyle kesin kararlar veremem. Bu zavallı kadının diğeri kadar suda kalmadığı belli, yine de..."

"Ne kadar kalmış?"

"En fazla bir gün... Ama suyun ağırlığı ve içindeki çer çöp yüzünden epey hırpalanmış... Aslında bulunması bile büyük bir şans."

"Nasıl yani?"

"Çavuş söylemedi mi? Bileği bir dala takılmış. Aksi takdirde çok büyük ihtimalle nehirden denize sürüklenirdi."

Rebus nehrin izlediği yolu düşündü... Sadece yerleşimlerden geçiyordu... Evet, burada suya düşen bir ceset iz bırakmadan kaybolabilirdi...

"Kim olduğu biliniyor mu?"

"Üzerinde kimlik bulamadık. Parmaklarında bir sürü yüzük var. Kıyafeti de düzgün. Bakmak ister misin?"

"Neden olmasın? Gel, Brian."

Ama Holmes kımıldamadı. "Ben daha önce baktım, efendim. Ama size engel olmayayım..."

Bunun üzerine Rebus patoloğun peşinden yokuş aşağı indi. Bir yandan da düşünüyordu: Bir cesedi buraya getirmek kolay değil... Ama yukarıdan aşağı yuvarlaması kolay... Evet yuvarla... Su sesi duyunca da nehre düştüğünü varsay... Bileğinin dala takıldığını bilemezsin. Ama başlangıçta, ölü *ya da* diri, onu buraya getirebilmek için araba şarttı. William Glass bir araba çalabilir miydi? Neden olmasın, artık herkes araba çalmayı biliyor gibiydi. İlkokul çocukları bile nasıl yapılacağını gösterebiliyordu...

"Dediğim gibi," dedi Curt, "epey hırpalanmış... Ölüm öncesi mi, sonrası mı kestirmek zor. Ayrıca Dean Köprüsündeki diğer boğulmaya gelince..."

"Evet?"

"Kısa süre önce cinsel ilişkiye girmiş. Vajinasında sperm kalıntıları var. DNA profilini çıkarmayı başardık. Ah, işte burada..."

Ceset plastik bir örtünün üzerine konmuştu. Evet, üzerindeki güzel bir yazlık elbiseydi ancak şu anda yırtık ve çamur içindeydi. Yüzü de çamura bulanmıştı ve çürüklerle doluydu... Saçları geriye yatıktı ve kafatasının bir kısmı ortaya çıkmıştı. Rebus yutkundu? Bunu görmeyi bekliyor muydu? Emin değildi. Ama gördüğü fotoğraflar sayesinde kim olduğunu anlamıştı.

"Onu tanıyorum," dedi.

"Ne?" Adli tıp uzmanları bile durup hayretle ona baktı. Manzara Brian Holmes'un da ilgisini çekmiş olacak ki o da hızla yokuştan aşağı indi.

"Onu tanıyorum. En azından tanıdığımı zannediyorum. Hayır, *eminim*. İsmi Elizabeth Jack. Arkadaşları ona Liz ya da Lizzie diyor. Milletvekili Gregor Jack'in karısı."

"Aman Tanrım," dedi Dr. Curt. Rebus'la Holmes bakıştı, ikisi de ne diyeceğini bilmiyordu.

* * *

Haliyle teşhis süreci bu kadarla sınırlı değildi. Ölümü kesinlikle şüpheli olsa da bunun bir savcı tarafından *resmen* onaylanması gerekiyordu. Söz konusu savcı hâlihazırda oradaydı ve o sakin sakin başını sallarken, Dr. Curt de heyecanlı bir İtalyan'a yakışır şekilde ellerini kullanarak bir şeyler anlatıyordu. Onu dinleyen kişinin gittikçe rengi solarken o bıkıp usanmadan tek hücreli yosunların hareketlerini anlatmaya devam etti.

Teşhis birimi, her yarım dakikada bir objektif camlarını silerek, video ve fotoğraf çekmeye devam etti. Yağmurun şiddeti artarken gökyüzü de iyice karardı. Savcı otopsinin şart olduğunu kabul etti. Ceset Edinburgh Cowgate'teki morga götürülecek ve orada resmi teşhis yapılacaktı. Bu teşhis sırasında da maktulü hayattayken tanıyan iki sivil ile iki polis memuru hazır bulunacaktı. Eğer cesedin Elizabeth Jack'e ait *olmadığı* anlaşılırsa Rebus'un başı büyük beladaydı. Cesedin alınışını izleyen Rebus kara kara düşünmeye başladı. Belki de Dr. Curt'ün zatürre teşhisi doğruydu. Gideceği yeri biliyordu: Kinnoul'ların evi. Şansı varsa orada bir fincan sıcak çay bulabilir-

di. Su içindeki adli tıp ekibi arabalarına doluşup Fettes'teki merkeze geri döndü.

"Haydi, Brian," dedi Rebus. "Gidip Bayan Kinnoul ne durumda bir bakalım."

* * *

Cath Kinnoul şoka girmiş gibiydi. Doktor gelmiş ama Rebus ve Holmes gelmeden önce gitmişti. Islak ceketlerini asarlarken Rebus polis memuruyla usulca bir şeyler konuştu.

"Kocası gelmedi mi?"

"Hayır, efendim."

"Durumu nasıl?"

"Uyuşmuş halde."

Rebus üzülmüş gibi görünmeye çalıştı. Zor değildi. Memur aklından geçeni okuyup gülümsedi.

"Çay ister misiniz?"

"Şu an sıcak olan hiçbir şeye hayır diyemem."

Cath Kinnoul oturma odasındaki büyük koltuklardan birinde oturuyordu. Kadın Rebus'un onu son gördüğü zamandan beri küçülmüş ve gençleşmiş gibi görünürken, koltuğun da onu yutmaya çalışıyormuş gibi bir hali vardı.

"Tekrar merhaba," dedi sahte bir neşeyle.

"Müfettiş... Rebus?"

"Evet, bu da Çavuş Holmes. Lütfen ismiyle dalga geçmeyin çünkü söylenecek her şeyi çoktan duymuştur, değil mi Çavuş?"

Holmes, Rebus'un bunları Kinnoul'u canlandırmak için yaptığının farkındaydı. Hevesle başı-

nı salladı. Bir yandan da kükreyen bir odun ya da kömür ateşi görebilmek üzere etrafına bakıyordu. Ama önünde durabileceği kükreyen bir gaz ateşi bile yoktu. Sadece kendini zor ısıtan tek ızgaralı bir elektrik sobasıyla iki kalorifer mevcuttu. Onlardan birinin önünde durup pantolonunu kurutmaya çalıştı. Bunu yaparken de duvardaki resimlere bakıyormuş gibi davranıyordu. Rab Kinnoul bir aktörle... Bir komedyenle... Bir sunucuyla...

"Kocam televizyonda çalışıyor," diyerek açıklama getirdi Bayan Kinnoul.

"Peki bugün nerede olduğunu biliyor musunuz, Bayan Kinnoul?" diye sordu Rebus.

"Hayır," dedi kadın usulca. "Hiçbir fikrim yok."

Merhumu sağken tanıyan iki şahit... Rebus, Cath Kinnoul'dan fayda gelmeyeceğini düşündü. Bu haliyle Liz Jack'i görürse daha teşhis bile edemeden dağılırdı. Hâlihazırda birileri Gregor Jack'le temasa geçmeye çalışıyordu ve Jack morga muhtemelen Urquhart veya Helen Greig'le geleceğinden ikinci şahit olarak ikisinden biri yeterli olurdu. Cath Kinnoul'u rahatsız etmek manasızdı.

"Islanmışsınız," dedi kadın. "İçecek bir şey ister misiniz?"

"Polis memuru çay yapıyor..." Ama Rebus bu cevabı verirken kadının kastettiğinin bu olmadığını biliyordu. "Ama zahmet olmazsa bir damla viski fena olmaz."

Kadın başıyla dolabı işaret etti. "Sağ tarafta," dedi. "Buyurun alın."

Rebus kadına da ikram etmeyi düşündü ancak sonra hangi ilaçları kullandığını bilmediğini fark etti. İki ince uzun kadehe Glenmorangie doldurduktan sonra birini kaloriferin önünde duran Holmes'a verdi.

"Dikkat et de buharlaşma," dedi Rebus. O sırada polis memuru çay tepsisiyle içeri girdi. Alkolü görünce kaşları çatılır gibi oldu.

"İşte çayımız geldi," diyen Rebus elindeki içkiyi tek dikişte bitirdi.

* * *

Morgda Gregor Jack sanki Rebus'u tanımıyor gibiydi. Ian Urquhart fısıldayarak Rebus'a Jack'in haftalık seçim bölgesi toplantısından geldiğini söyledi. Bu toplantı genelde cuma günleri yapılıyor olmasına karşın, bu cuma Avam Kamarasında bir tezkere görüşülecekti ve Gregor Jack de o görüşmelere katılmak istemişti. O yüzden çarşamba günü Gregor zaten orada olduğundan, cuma gününün boş kalması için toplantıyı perşembeye almaya karar vermişlerdi.

Tüm bunları sessizce dinleyen Rebus şöyle düşündü: Bana bunları neden anlatıyorsun? Ama Urquhart'ın gergin olduğu ve konuşmak istediği belliydi. İşvereninin başına skandal üzerine skandal gelmesini ve işinin gittikçe zorlaşmasını saymasak bile morgların insan üzerinde bu türden bir etkisi olurdu.

"Golf nasıl gidiyor?" diye sordu Rebus.

"Ne golfu?"

"Dünkü."

"Ah." Urquhart başını salladı. "Gregor'unkini diyorsun. Bilmem. Henüz sormadım."

Demek Urquhart dâhil değildi. Uzun süre sessiz kalması artık konuşacak konu kalmadığını düşündürse de konuşma dürtüsü karşı konulacak gibi değildi.

"Rutin bir oyundur," diye devam etti Urquhart. "Gregor ve Ronnie Steele her çarşamba öğleden sonra oynar."

Ah, Suey, genç intihar meraklısı...

Rebus sıradaki soruyu şaka yollu sormaya çalıştı. "Gregor *hiç* çalışmıyor mu?"

Urquhart hayretle baktı. "O sürekli çalışır. O golf oyunu haricinde hiç boş vakti yok."

"Ama Londra'ya pek sık gitmiyor."

"Gregor için seçim bölgesi önce gelir."

"Sana oy verenlere bakarsan onlar da sana bakar, değil mi?"

"Onun gibi bir şey," dedi Urquhart. Sohbet süresi sona ermişti. Teşhise geçilecekti. Gregor Jack cesedi görmeden önce zaten yeterince kötüyken, gördükten sonraki hali içler acısıydı.

"Aman Tanrım, o kıyafet..." Yere yıkılacak gibi olunca Urquhart onu kolundan tuttu.

"Yüzüne bakabilir misiniz?" dedi birisi. "Emin olmamız gerekiyor."

Hepsi birden yüzüne baktı. Evet, diye düşündü Rebus, nehrin kenarında gördüğü kişi buydu.

Gregor Jack titreyen bir sesle, "Evet," dedi. "Bu benim karım... Bu Liz."

Rebus aslında rahat bir nefes aldı.

* * *

Hiç kimsenin hesabı katmadığı şey Sör Hugh Ferrie olmuştu.

"Bir miktar baskı uygulandığını söyleyebilirim," dedi Emniyet Amiri Watson.

Rebus her zamanki gibi dilini tutamadı. "Ne gerek var ki? Halihazırda yapmadığımız neyi yapmamızı bekliyorlar?"

"Sör Hugh şimdiye William Glass'ı yakalamış olmamız gerektiğini düşünüyor."

"Ama biz daha..."

"Sör Hugh'un asabi olduğunu hepimiz biliyoruz ama haksız da değil..."

Rebus, yani yüksek mevkilerde tanıdıkları var, diye düşündü.

"Haklı ve bunu medyanın ilgisi patlamadan yapmalıyız. Tek söylediğim, bu davaya elimizden geldiğince ağırlık verelim. Glass'ı gözaltına alıp herkese haber verelim ve otopsi raporunu mümkün olan en kısa sürede alalım."

"Boğulma vakalarında o kadar çabuk olmaz."

"John, Dr. Curt'ü tanıyorsun, değil mi?"

"Epey yakından diyebilirim."

"Onu biraz daha dürtmeye ne dersin?"

"Ya o da beni dürterse ne olacak, amirim?"

Watson yaramaz yeğeninden usanan bitkin bir amca gibi baktı. "O zaman daha sert dürt.

Onun meşgul olduğunu *biliyorum*. Ders verdiğini, üniversitede çalıştığını ve daha bir sürü şey yaptığını biliyorum. Ama ne kadar beklersek medya da boşlukları o kadar çok tevatürle doldurur. Konuş onunla, John. Mevzunun ciddiyetini anlamasını sağla."

* * *

Ciddiyet mi? Ne ciddiyeti? Dr. Curt, Rebus'a hep tekrar ettiği şeyi söylemişti. Bu iş aceleye gelmez... Hassas bir iştir... Suya atılmayla boğulmayı ayırt etmek... Profesyonel itibar... Hataya yer yok... Çok acele az sürat... Sabır erdemdir... Damlaya damlaya göl olur...

Bütün bu sözleri doktorun Teviot Place'teki ofisindeki randevuları arasında duymuştu. Patoloji bölümünün hem tıp hem de hukuk fakültesiyle ilişkisi olan Adli Tıp Biriminin Teviot Place'teki Tıp Fakültesinde ofisleri vardı. Bu Rebus'a doğal göründü. Kadavralarla ilgilenecek öğrencilerin Ticaret Hukuku öğrencileriyle karışması hoş olmazdı.

"Tek hücreli yosunlar," dedi Dr. Curt. "Sudan çıkan kadının derisi... Kan köpürmesi... Şişen akciğerler..." Artık tümüyle kendinden geçmişti ve hiçbiri de işine yarayacak şeyler değildi. Doku testleri... İncelemeler... Tek hücreli yosunlar... Toksikoloji... Çatlaklar... Tek hücreli yosunlar. Dr. Curt'ün bu minik alglere takıntısı vardı.

"Tek hücreli yosunlar," diye düzeltti doktor.

Rebus bu düzeltme üzerine başını eğdi. "Anlaşıldı," deyip ayağa kalktı. "Elinizden geldiğince çabuk davranın, doktor bey, olur mu? Eğer beni ofiste bulamazsanız tek hücreli telefondan da arayabilirsiniz."

"Elimden geldiğince çabuk," dedi Dr. Curt gülerek. O da ayağa kalktı. "Ama bir şeyi şimdiden söyleyebilirim." Rebus için ofisin kapısını açtı.

"Nedir?"

"Bayan Jack kıllarını aldırmış. Yani tümüyle tertemiz..."

* * *

Teviot Place, Buccleuch Caddesinden pek uzak değildi, bu yüzden Rebus, Suey Books'a uğramaya karar verdi. Ronald Steele yakalaması zor bir adam olduğundan ona denk gelmeyi ummuyordu. Perde arkasında gözden ırak yerlerde çalışmakla meşguldü. Dükkân açıktı ve bisiklet hâlâ aynı yerdeydi. Rebus kapıyı temkinli bir şekilde iterek açtı.

"Merak etme," dedi içeriden bir ses. "Rasputin dolaşmaya çıktı."

Rebus kapıyı kapatıp masaya yaklaştı. Masada aynı kız oturuyor ve tıpkı bir önceki gelişinde yaptığı gibi, kitapları etiketlemeye devam ediyordu. Raflarda başka kitaba yer kalmamıştı. Rebus yeni kitapların nereye konacağını merak etti.

"Ben olduğumu nereden anladın?" diye sordu.

"Pencereden gördüm." Başıyla dükkânın önünü işaret etti. "Dışarıdan pis gibi görünse de dışarıyı gayet güzel gösterir. Çift taraflı ayna gibidir."

Rebus baktı. Evet, dükkânın içi dışarıdan karanlık olduğundan içerisi görünmese de dışarısı gayet net görülebiliyordu.

"Eğer kitapları soracaksan bir iz yok."

Rebus başını salladı. Düşündüğü şey bu *değildi*...

"Ronald da burada değil." Kadın büyük kol saatine baktı. "Yarım saat önce gelmesi gerekirdi. Galiba işi çıktı."

Rebus başını sallamaya devam etti. Steele ona bu kızın adını söylemişti. Neydi? "Dün burada mıydı?"

Kız başını iki yana salladı. "Dün kapalıydık. Biraz hasta olduğumdan gelemedim. Üniversitede dersler başladığında çarşambaları işler çok iyi değildir, çünkü çarşamba yarın gün ders olur. Ama şimdi..."

Rebus kızın ismini düşündü: Vaselin... Vanilya... Vanessa! Evet, ismi buydu.

"Neyse, yine de teşekkürler. Kitaplara dikkat etmeyi unutma..."

"Ah, işte Ronald geldi."

Kapı açılırken Rebus da dönüp baktı. Ronald Steele kapıyı kapatıp koridordan masaya doğru yürümeye başladığında birden dengesini kaybeder gibi olunca raflardan birine tutundu. Gözüne bir kitap takıldı ve onu diğerlerinin arasından çekip aldı.

"*Sudan Çıkmış Balık*," dedi. "Sudan çıkmış..." Kitabı tüm gücüyle fırlattı. Kitap diğer bir rafa çarpıp yere düştü. Ardından yaşlı gözlerle kitapları rastgele alıp atmaya başladı.

Vanessa çığlık atarak ona doğru koştu fakat Steele onu, Rebus'u ve masayı geçip bir kapıdan girerek dükkânın arka tarafına geçti. Diğer bir kapının kapandığı duyuldu.

"Arkada ne var?"

Kitapları toplamaya çalışan Vanessa, "Tuvalet," dedi. "Ona ne olmuş öyle?"

"Kötü bir haber almıştır," dedi Rebus. Kıza kitapları toplamasında yardım etti. Doğrulup *Sudan Çıkmış Balık* kitabının arkasındaki yazıya baktı. Kapak resminde mütevazı bir şekilde şezlongda oturan bir kadın ve ona doğru eğilmiş ve dudakları kadının çıplak omuzlarının hemen dibinde olan bir adam vardı. "Bunu alsam iyi olur," dedi. "Tam bana göre bir şeye benziyor."

Vanessa kitabı aldıktan sonra başını kaldırıp Rebus'a baktı. Az önce yaşadığı şok yüzünden yüzündeki hayret ifadesini anlamak kolay olmuyordu. "Elli peni," dedi usulca.

"Öyle olsun," diye cevap verdi Rebus.

* * *

Resmi teşhisin ardından otopsi olması gerektiği şekilde yapıldı. Akla gelen bir sürü korkunç soru vardı.

Cath Kinnoul'un sorgulanması gerekiyordu. Kocası yanındayken ve sakinleştirici kullanmış halde nazikçe sorgulandı. Hayır, cesede dikkatle bakması gerekmemişti çünkü uzaktan bile ne olduğunu anlamıştı. Üzerindeki elbiseyi görmesi yetmişti, üzerindekinin bir elbise olduğunu an-

laması yetmişti. Hemen eve dönüp polisi aramıştı. Acil durumlarda yapılması gerektiği gibi acil yardım hattını çevirmişti. Hayır, nehre geri dönmemişti. Bir daha oraya gidebileceğinden de şüpheliydi.

Ve Bay Kinnoul'a dönülerek bu sabah nerede olduğu soruldu. "İş toplantısındayım," dedi. Muhtemel ortakla ve destekçilerle yapılan bir toplantıydı. Bağımsız bir televizyon şirketi kurmaya çalışıyordu ve bu bilgi dışarı sızmasa iyi olurdu. Ya önceki akşam? Evde karısıyla birlikte geçirmişti. Peki, bir şey görmüş ya da duymuşlar mıydı? Hayır. Bütün gece televizyon izlemişlerdi ama televizyonda normal yayını değil, Bay Kinnoul'un oynadığı filmlerin video kasetlerini izlemeyi tercih etmişlerdi. *Knife Ledge*... Ünlü suikastçı.

"Bay Kinnoul filmlerden birkaç numara kapmışsınızdır mutlaka."

"Rol yapma konusunda mı?"

"Hayır, cinayetten bahsediyorum..."

Ve bir de Gregor Jack vardı... Rebus bu işin dışında tutulmuştu. Not ve dökümlere daha sonra bakardı. Dâhil olmak istememişti. Zaten önyargılı olmasına yetecek kadar fazla şey biliyordu. Bay Jack, Urquhart, Helen Greig ve Elizabeth Jack'in arkadaşlarıyla ilgilenme işini diğer dedektiflere bıraktı. Bu sadece bir kaybolan kadın davası değildi; işin içinde ölüm vardı. Jamie Kilpatrick, The Hon, Matilda Merriman, Julian Kaymer, Martin Inman, Louise Patterson-Scott

ve hatta Barney Byars. Tümü sorgulanmıştı ya da sorgulanacaktı. İleriki bir tarihte tümünün tekrar sorgulanması gerekebilirdi. Doldurulması gereken boş günler vardı. Liz Jack'in hayatının son bir haftası meçhuldü. Neredeydi? Kiminle görüşmüştü? Ne zaman ölmüştü? (Lütfen acele et, Dr. Curt.) *Nasıl* ölmüştü? (Yine Dr. Curt.) Arabası neredeydi?

Rebus tüm not ve dökümleri okudu. Gregor Jack ve Ronald Steele sorgularını okudu. Çarşamba günü golf oynadığı gerçek mi diye öğrenmek üzere Braidwater Golf Sahasına bir polis gönderildi. Rebus, Steele'in sorgusunu dikkatle okudu. Elizabeth Jack kendisine sorulduğunda Steele, "Beni hep eğlenceli olmamakla suçlardı. Galiba haklıydı. Pek parti insanı değilimdir," demişti. "Ayrıca param da yok. Liz para saçan zengin insanları ya da parası olmadığı halde para saçan tipleri sever."

Biraz ağırına mı gitmişti, yoksa acı gerçeği mi ifade ediyordu?

Tüm bunlara Rebus bir soru daha ekledi: Elizabeth Jack Edinburgh'dan hiç ayrılmamış olabilir miydi?

Bir de bundan ayrı William Glass'ın bulunması vardı. Eğer Queensferry'ye *gittiyse* sırada neresi olurdu? Batıda Bathgate, Linlithgow ya da Bo'ness olabilir miydi? Ya da kuzeyde Fort to Fife'ın karşısı? Polis seferber edildi. Eşkâl dağıtıldı. Liz, *gerçekten* Deer Lodge'da mı kalmıştı? William Glass nasıl ortadan kaybolmuştu? Ba-

yan Jack'in ölümüyle kocasının geneleve gitmesi arasında bir bağlantı var mıydı?

Gazetelerin en çok ilgilendiği bu son soru oldu. Elizabeth Jack'in intihar ettiğine karar vermiş gibiydiler. Tatildeyken kocasının yaptıklarını öğrenmiş ve dönüş yolunda gerçekle yüzleşemeyeceğini fark etmişti... Belki de arkadaşı Aktör Rab Kinnoul'a uğramaya karar vermişti... Ama gittikçe daha da çaresiz hissetmiş ve Dean Köprüsü haberini de okuyunca intihara karar vermişti. Rab Kinnoul'un evinin yukarısından nehre atlamıştı. Bu kadar.

Ama hepsi bu kadar değildi. Asıl her şey şimdi başlıyordu. Nihayetinde içinde her şeyi barındıran bir haberdi: bir aktör, bir milletvekili, bir seks skandalı, bir ölüm. Başlık yazarları hangisini önce yazacaklarına karar vermekte zorlanacaktı. Seks Skandalına Karışan Vekilin Karısı TV Yıldızının Nehrinde Boğuldu. Ya da Vekil Arkadaşının Karısının İntiharı Yüzünden Aktörün Çektiği Istırap. Sorunu görebiliyordunuz... Bütün bu iyelik ekleri...

Ya yas tutan koca? Korumacı arkadaşları ve ailesi tarafından medyadan uzak tutuldu. Ama herhangi bir noktanın aydınlatılması gerektiğinde polise ifade vermekten çekinmedi. Diğer taraftan kayınpederi basına açıklama yapmaktan hiç sakınmazken, polise kelimeleri sayıyla söyler gibiydi.

"Benimle neden konuşmak istiyorlar? Yapanı bulursanız ihtiyacınız olanı öğrenirsiniz. O hay-

vanın hapse tıkılmasını istiyorum. Sağlam bir hapse koyun, yoksa onu bizzat boğmaktan kendi alıkoyamam."

"Elimizden geleni yapıyoruz, Sör Hugh."

"Peki, bu yeterli mi? Asıl bilmek istediğim bu."

"Elimizden geleni..."

Evet, elimizden gelen... Geriye bir tek soru kalıyor: Bunu gerçekten *biri* mi yaptı? Bu soruya sadece Dr. Curt cevap verebilirdi.

6
Highland Oyunları

Rebus yatıya kalmak için çanta hazırladı. Patience Aitken'ın, Rebus'un forma girmesi gerektiğini düşündüğünde onun için aldığı kocaman bir spor çantasıydı bu. Birlikte bir spor salonuna kaydolmuşlar, birlikte aletler satın almışlar ve dört beş kez salona birlikte gitmişlerdi. *Squash* oynamış, masaj yaptırmış, saunaya girmiş, yüzmüş, pahalı aletlerin olduğu jimnastik salonundan sağ salim çıkmış, koşmayı denemiş... Ama giderek zamanlarının çoğunu, fiyatların herhangi bir barın iki katı olduğu spor salonu barında geçirmeye başlamışlardı.

O yüzden çanta artık spor çantası olmaktan çıkıp yatı çantası olmuştu. Gerçi Rebus çok fazla yatıya da kalmazdı. Yedek bir gömlek, çorap, iç çamaşırı, diş fırçası, fotoğraf makinesi, not defteri ve ceket aldı. Konuşma kılavuzu da gerekir miydi? Muhtemelen ama onda olduğunu zannetmiyordu. Yatmadan önce okuyacak bir şey de lazımdı. *Sudan Çıkmış Balık* kitabını da çantaya koydu. Telefon çaldı. Ama Patience'ın dairesindeydi ve onun da telesekreteri vardı. Yine de...

Oturma odasından geçip mesajı dinledi. Sonra da arayanın sesini duydu. "Ben Brian Holmes, Rebus'la temas kurmaya..."

Rebus ahizeyi kaldırdı. "Brian, ne oldu?"

"Ah, nihayet. Muhtemelen çoktan tepelere doğru yola çıkmışsındır."

"Şimdi çıkıyordum."

"Önce karakola uğramak istemediğinden emin misin?"

"Neden?"

"Çünkü Dr. Curt'ün açıklama yapması an meselesi..."

* * *

Boğulmada sorun boğulma ve batırılmanın tümüyle iki farklı şey olmasıydı. Kişi (bilinci açık ya da kapalı) suya düşebilir (ya da itilebilir) ve boğulurdu. Ya da bir ceset polisi yanıltmak ya da delilleri gizlemek için suya atılmış olabilirdi. Bu durumda ölüm nedenini ve saatini anlamak zorlaşırdı. Ölüm sertliği olabilirdi de olmayabilirdi de. Vücuttaki çürük ve ezikler kayaların ve sudaki diğer nesnelerin eseri olabilirdi.

Diğer taraftan göğse bastırıldığında ağız ve burundan çıkan köpük kişinin suya girdiğinde canlı olduğunu gösterirdi. Beyin, ilik ve böbrekteki tek hücreli yosunların varlığı da aynı şeye işaretti. Dr. Curt'ün açıklamaktan hiç bıkmadığı mikroorganizmalar olan tek hücreli yosunlar akciğer zarına nüfuz edip hâlâ çarpan kalp tarafından kanla birlikte tüm vücuda pompalanırdı.

Başka belirtiler de vardı. Bronş tüplerindeki kum tabakası suyun yutulduğunu gösterirdi. Suya düşen canlı biri bir şeylere tutunmaya çalışacağından, cesedin elleri sıkılmış olurdu. Sudan çıkarılan kadının derisi, saçları ve tırnaklarının dökülmesi, vücudun şişmesi... Bunlar sayesinde cesedin suda ne kadar kaldığı anlaşılabilirdi.

Curt'ün dediğine göre, gereken tüm testler henüz tamamlanmamıştı. Toksikoloji testinin tamamlanması birkaç gün daha süreceğinden maktulün ölmeden önce içki ya da ilaç alıp almadığı bilinemezdi. Vajinada sperm bulunmasa da maktulün kocası kadının haplarla sorunu olduğunu ve onun yerine hep prezervatif kullandığını söylemişti...

Rebus zavallı Jack'in bu tip soruları nasıl cevapladığını düşündü. Ama cevaplanması gereken bundan çok daha nahoş sorular da vardı.

Herkes işine gücüne bakabilmek için onun susmasını beklerken, Dr. Curt sözlerine devam etti: "Elimizde olanlar bir dizi olumsuzdan ibaret. Ağız ve burunda köpük yok... Kum tabakası yok... Sıkılmış eller yok. Dahası ölüm sertliğine bakılırsa maktul suya atılmadan önce ölmüş ve kapalı bir mekânda saklanmış. Resimde bacakların eğiminin sıra dışı olduğunu görebilirsiniz."

O noktada artık biliyorlardı... Ama yine de söylemedi.

"Cesedin suda sekiz saatten az, yirmi dört saatten de fazla kalmadığını söyleyebilirim. Ölü-

müne gelince, suya atılmadan önce ama çok da önce değil. Birkaç saat fark olduğunu söyleyebilirim."

"Peki, ölüm nedeni?"

Dr. Curt gülümsedi. "Kafatası fotoğrafları sağ tarafta bariz bir çatlak gösteriyor. Arkadan sert bir cisimle vurulmuş. Derhal öldüğünü söyleyebilirim..."

Dahası da vardı ama fazla değildi ve polisler kendi aralarında mırıldanmayı sürdürdü. Rebus ne mırıldandıklarını biliyordu: Dean Köprüsündeki ölümle aynıydı. Ama öyle değildi. Dean Köprüsünde bulunan kadın oraya taşınmak yerine orada öldürülmüştü. Ayrıca öldürüldüğü yer şehrin ortasındaki bir nehrin kıyısındaki yoldu. Peki ya Liz Jack... Liz Jack nerede öldürülmüştü? Herhangi bir yer olabilirdi. İnsanlar William Glass'ın bulunması gerektiğini söylerken Rebus tam tersini düşünüyordu: Bulunması gereken Bayan Jack'in BMW'siydi. Eşyalarını toplamıştı ve Lauderdale'in de onayladığı üzere yola çıkmaya hazırdı. Memur Moffat onu orada karşılayacaktı ve Gregor Jack de anahtarları teslim etmişti.

"Kısacası, bayanlar baylar," dedi Curt. "Bence cinayet. Evet, gerisi de adli tıp uzmanları ve size kalmış."

* * *

Lauderdale, Rebus'un çantasını görünce, "Gidiyor musun?" diye sordu.

"Evet, efendim."

"İyi avlar, Müfettiş." Lauderdale durdu. "Oranın adı neydi?"

"Bir Mason için bile pahalı olan yerin mi, efendim?"

"Anlamadım... Hah, *dear lodge*."

Rebus göz kırpıp arabasına doğru yürüdü.

* * *

İskoçya yaklaşık her otuz kilometrede bir gayet olumlu şekilde değişiyordu: arazi, yapı ve lehçeler. Ama arabadan çıkmazsanız fark etmeniz çok zordu. Yollar, yol kenarındaki benzin istasyonları ve hatta ana caddelerindeki dükkânlarıyla şehirler bile aynıydı... Tümü birbiri ardına gözden kaybolup gitti. Ama onların ötesine bakmak, daha *derinleri* görmek de mümkündü. Rebus, küçük ama çeşitlilik içeren bir ülke, diye düşündü. Okulda coğrafya öğretmenleri İskoçya'nın üç bölgeye ayrıldığını söylemişti: Southern Uplands, Lowlands ve Highlands... Bunun gibi bir şey. Coğrafya, hikâyeyi anlatmaya başlamamıştı. Ama belki de tam tersiydi. Kuzeye, güney şehirlerinde ve sahil kasabalarında yaşayanlardan çok farklı insanların yaşadığı bir yere gidiyordu.

Perth'te durup bir şeyler aldı: elma, çikolata, yarım şişe viski, sakız, bir kutu hurma ve bir şişe süt... Kuzeyde neleri bulamayacağın belli olmazdı. Şimdilik turist yolundaydı ama ana yoldan çıkarsa...

Blairgowrie'de balık ve patates için durup yemeğini lokantadaki formika bir masanın üze-

rinde yedi. Patates tuz, sirke ve kahverengi sosa bulanmıştı. Üzerine margarin sürülmüş iki dilim beyaz ekmek. Bir bardak çay. Rebus balığa başlamadan önce üzerindeki hamuru alıp yedi.

"Hoşuna gitmişe benziyor," dedi aşçının karısı. Hoşuna gitmişti. En çok da bu gece Patience nefesini koklayıp kolesterol, tuz ve nişasta kontrolü yapmayacağı için memnundu...

Tezgâhın üzerindeki yiyecek listesine baktı. Kırmızı, beyaz ve siyah puding, yahni, tütsülenmiş sosis, hamurlu sosis, etli börek, kıymalı börek, tavuk... Yanında soğan ve yumurta. Rebus daha fazla direnemedi. Yolda yemek için bir paket daha patates kızartması aldı...

Bugün salıydı. Elizabeth Jack'in cesedi bulunalı beş, öleli de muhtemelen altı gün olmuştu. Rebus insan hafızasının zayıf olduğunu biliyordu. Kadının fotoğrafları gazetelerde, televizyonlarda ve yüzlerce polis posterinde yayınlanmıştı. Yine de bir şeyler bilen kimse çıkmamıştı. Tüm hafta sonu çalışmış, Patience'ı çok az görmüş ve sonunda bunu denemesi gerektiğine karar vermişti.

Etrafındaki manzara daha vahşi ve sessiz bir hal aldı. Glenshee'deydi. İçinden olabildiğince hızlı geçti. Bu mekânda insanı rahatsız eden bir şeyler vardı. Şeytanın Dirseği gençliğindeki gibi tehlikeli bir yer değildi; yol ve dönemeç düzeltilmişti. Braemar... Balmoral... Ballater'dan hemen önce Cockbridge ve Tomintoul'a döndü, yolun bu kısmı kışın kardan kapanan ilk yer olurdu. Kasvetli olduğu kadar da etkileyiciydi.

Durmadan devam etti. Buzulların şekillendirdiği derin vadiler. Rebus'un coğrafya öğretmeni çok şevkli biriydi.

Menziline yaklaşmıştı. Çavuş Moffat ve Gregor Jack'in tariflerine göre ilerliyordu. Gregor Jack... Rebus onu yanına almamıştı. Dâhil olması riskli olabilirdi. Rebus, Jack'in saklayacak bir şeyleri olduğunu düşünüyor değildi. Yine de... Diğerleri, Rab Kinnoul, Ronald Steele ve Ian Urquhart... Kesinlikle... Belki kesin değil ama... Yine de bir şey... Kelimelerle ifade edemiyordu. Artık bunu düşünmek de istemiyordu. Tüm ihtimalleri düşündükçe başı dönmeye başlıyordu.

"Sol, sonra sağ... Köknar fidanlığının yanından giden yolu izle... Tepeye çık... Kapıdan geç. *Hazine avı* gibi." Arabası hiç sorun çıkarmıyordu. (Tahtaya vur.) Tahtaya vurmak mı? Arabayı durdurup elini pencereden uzatması yeterliydi. Artık fidanlık yerini ormana bırakmıştı. Yolun tekerlek izi dışında kalan yerleri otlarla kaplıydı. Büyük çukurlardan bazıları çakılla doldurulmuştu ve Rebus'un hızı on kilometreye düşmüş olsa da bu titreyip sallanmasını engellemeye yetmiyordu. İleride bir yerleşim alanı olması imkânsızmış gibi duruyordu. Belki de yanlış yere gelmişti. Ama takip ettiği lastik izleri yeniydi. Ayrıca dönüş yapacak yer olmadığından dönüp geri gitmeye çalışmaya da niyeti yoktu.

Sonunda zemin düzeldi ve çakılda ilerlemeye başladı. Uzun bir dönemeçten sonra kendini birden bir evin önünde buldu. Dışarıdaki çimen-

lerin üzerine park etmiş bir Mini Metro vardı. Evin önünden küçük bir dere akıyordu. Evin bir bahçesi yoktu, onu yerine çayırla orman ve havada da çam kokusu vardı. Evin arkasında, uzakta, arazi hiç durmadan yükseliyordu. Rebus arabadan inerken sinirlerinin toparlanmaya başladığını hissetti. Metronun kapısı açıktı ve içinden polis üniformalı bir tarım işçisi çıktı.

Guinness rekoru gibi bir şeydi: Bir Mini Metro'ya en fazla ne kadar iri bir adam sığabilir? Yirmili yaşlarının başında bir gençti. Rebus'a bakıp sırıttı.

"Müfettiş Rebus? Ben Memur Moffat." Rebus'un sıktığı el kürek kadar büyük olsa da şaşırtıcı derecede yumuşak ve nazikti. "Dedektif Çavuş Knox da gelecekti ama bir işi çıktı. O yüzden özürlerini ve iyi dileklerini iletip bu vazifeyi bana devretti."

Boynunu ovalamakta olan Rebus gülümsedi. Ardından omurgasının iki tarafına başparmaklarını bastırıp doğrularak nefes verdi. Omurgası kıtlayıp esnedi.

"Uzun bir yolculuktu galiba," dedi Memur Moffat. "Ama çabuk geldiniz. Ben geleli daha beş dakika oldu."

"Etrafa tekrar göz atabildin mi?"

"Hayır, beklesem daha iyi olur diye düşündüm."

Rebus başını salladı. "Dışarıyla başlayalım. Büyük bir yermiş. Geçtiğim o yoldan sonra daha sade bir yer görmeyi beklemiştim."

"İşin aslı, ev yoldan önce yapılmış. Güzel ve bakımlı bir bahçesi ve garaj yolu varmış ve orman da yok gibiymiş. Tabii bunlar benim devrimden önceydi. Burası 1920'lerde yapılmış sanırım. Kelman mülkünün bir bölümüdür. Mülkün kalanı parça parça satıldı. Geçmişte burayı mülkün işçileri adam ederdi. Artık kimse kalmadığından bu hale geldi."

"Ev yine de bakımlı görünüyor."

"Öyle ama birkaç kaplama eksik. Olukların da tamir edilmesi lazım."

Moffat, bu işlerden anlayan biri gibi kendinden emin konuşuyordu. Evin etrafında dönmeye başladılar. İki katlı taş bir binaydı. Rebus'a göre bu bina Edinburgh'un kenar mahallelerinde olsa göze garip gelmezdi: Ama ormandaki bir açıklıkta böyle bir yere denk gelmeyi beklemezdi. Arka kapısı ve onun yanında da çöp tenekesi vardı.

"Buralarda çöp tenekelerinin boşaltıldığı bir yer var mı?"

"Yolun kenarına indirirsen çöpçüler gelip alır."

Rebus çöpün kapağını kaldırdı. Koku berbattı. Çürük somon, tavuk ve ördek kemiği.

"Geyik ya da vahşi kedilerin çöpü talan etmemesine şaşırdım," dedi Moffat.

"Bu çöp epey zamandır buradaymış gibi duruyor, haksız mıyım?"

"Açıkçası bu çöpün geçen hafta burada olduğunu sanmıyorum, efendim. Tabii kastettiğiniz buysa."

Rebus, Moffat'a baktı. "Aslında onu kastediyordum," dedi. "Geçen hafta ve ondan önceki birkaç gün Bayan Jack evde değildi. Siyah bir BMW kullanıyordu ve iddiaya göre burada kalmıştı."

"Kaldıysa bile konuştuğum kimse onu görmemiş."

Rebus kapı anahtarını kaldırdı. "Bakalım evin içerisi bize ne anlatacak?" Ama önce arabasına gidip iki çift plastik eldiven aldı. Birini polis memuruna verdi. "Senin eline olur mu bilmiyorum," dedi ama oldular. "Tamam, sen yine de eldivenle bile olsa bir şeylere dokunmamaya çalış. Kazayla bir parmak izini silebilirsin. Unutma, burada basit bir suçtan değil, cinayetten bahsediyoruz. Anladın mı?"

"Evet, efendim." Moffat havayı kokladı. "Patates güzel miydi? Sirke kokusu buraya kadar geliyor."

Rebus arabanın kapısını kapattı. "Gidelim."

* * *

Ev, en azından dar koridor, rutubet kokuyordu. Koridorun kapıları ardına kadar açıktı ve Rebus ilk kapıdan geçip evin önünden arkasına kadar uzanan bir odaya girdi. Odanın dekorasyonu abartılı değildi. Üç kanepe, iki koltuk, armut koltuklar ve etrafa saçılmış minderler vardı. Yerde televizyon, video ve müzik seti duruyordu ve hoparlörlerden biri devrilmişti. Ayrıca ortalık dağınıktı.

Bolca bardak, kadeh ve kupa mevcuttu. Rebus kadehlerden birini kokladı. Şarap. Daha doğrusu bir zamanlar öyleydi. Boş şarap, şampanya ve konyak şişeleri. Ve kadehlerin hızla yere düşüp dağıldıkları yerlerde, duvar, halı ve minderler üzerinde bıraktığı lekeler. Küllükler doluydu ve yerdeki yastıklardan birinin altında kısmen görünen bir el aynası vardı. Etrafında beyaz toz izleri bulunuyordu. Kokain. Onu olduğu yerde bırakıp müzik setine giderek müzik seçimini inceledi. Çoğunlukla kaset. Fleetwood Mac, Eric Clapton, Simple Minds... Ve opera. *Don Giovanni* ve *Figaro'nun Düğünü*.

"Efendim, parti mi yapmışlar?"

"Evet, ama ne zaman?" Rebus bunların tek bir gecenin ürünü olmadığı fikrine kapıldı. Şişeler kenara itilerek yerde boş bir alan açılmıştı ve bu alanın ortasında tek şişe ve birinin kenarında ruj izi olan iki kupa duruyordu.

"Sence kaç kişi?"

"Yarım düzine, efendim."

"Mümkün ama bu kadar içki altı kişiye çok."

"Belki de partiler arasında ortalığı temizlemeye zahmet etmediler."

Rebus da aynısını düşünüyordu. "Etrafa bir bakalım."

Salonun ilerisinde eskiden yemek ya da misafir odası, şimdiyse geçici yatak odası olarak kullanılan bir ön oda vardı. Zeminin yarısını yatak, diğer yarısını da bir uyku tulumu kaplamıştı. Burada da iki boş şişe olmasına karşın, hiç

bardak yoktu. Duvarlara birkaç resim asılmıştı. Yatağın üzerinde 43 numara bir çift erkek ayakkabısı duruyordu ve birinin içine mavi bir çorap sokulmuştu.

Geriye sadece mutfak kalmıştı. Mutfakta en çok göze çarpan şey mikrodalga fırındı, onun yanında boş konserveler ve mikrodalgada patlatılmak üzere mısır paketleri duruyordu. Konservelerde bisküvi ve et vardı. İki lavabo bulaşıklarla ve pis suyla doluydu. Üzerinde herhangi bir bulaşık bulunmayan, sadece çorba lekeleri olan bir de kahvaltı masası bulunuyordu. Ama masanın etrafındaki zeminde boş cips paketleri, devrilmiş bir küllük, ekmek dilimleri, mutfak eşyaları, plastik bir önlük ve peçeteler mevcuttu.

"Masayı temizlemenin en çabuk yolu," dedi Moffat.

"Evet," dedi Rebus. "*Postacı Kapıyı İki Kere Çalar*'ı izledin mi? Jack Nicholson'ın oynadığı ikincisini soruyorum?"

Moffat başını iki yana salladı. "Ama *The Shining*'i izledim."

"Alakası bile yok. O filmde Jack Nicholson'ın patronunun karısıyla üstünde sevişebilmek için masayı böyle temizlediği bir sahne vardı."

Moffat şüpheyle masaya baktı. "Hayır," dedi. Anlaşılan bu hiç aklına gelmemişti. "Filmin adı ne demiştiniz?"

"Sadece bir fikir," dedi Rebus.

* * *

Bir de üst kat vardı. Banyo evdeki en temiz yerdi. Tuvaletin yanında dergiler dizilmiş olsa da bir fikir edinmenizi sağlamayacak kadar eskiydiler. İki yatak odası daha vardı. Biri aşağıdaki gibi üstünkörü bir şekilde yatak odasına çevrilmişken, diğerinde yeni dört direkli bir yatak, dolap, komodin ve tuvalet masası mevcuttu. İlginçtir, yatağın üzerine bir Highland sığırı kafası konmuştu. Rebus tuvalet masasının üzerindeki eşyalara baktı: fondöten, rujlar, parfümler ve diğer makyaj malzemeleri. Dolapta giysiler olduğunu gördü; çoğu kadın için olsa da erkek pantolonları da vardı. Gregor Jack karısı evden çıktığında üzerinde nasıl bir kıyafet olduğunu söyleyememişti. Hatta küçük yeşil valizi kaybolana kadar yanına eşya alıp almadığını bile bilmiyordu.

Rebus yeşil valizin yatağın altında olduğunu görünce çıkarıp açtı. Çekmecelerin çoğu gibi valiz de boştu.

"Orada yedek elbise bulundururuz," demişti Jack dedektiflere. "Sadece acil durumlar için."

Rebus yatağa baktı. Yastıklar şişkindi ve yorgan yatağın üzerine düzgünce serilmişti. Kısa süre önce kullanıldığına mı işaretti? Kim bilir? Burası evdeki son odaydı. Yüz elli kilometrelik seyahatinin sonunda ne öğrenmişti? Bayan Jack'in valizinin (Bay Jack'in yanına aldığını *söylediği* valiz) burada olduğunu öğrenmişti. Başka? Hiç. Oturduğu yatak gıcırdadı. Doğrulup yorganı kaldırdı. Yatağın üzeri gazetelerle kaplıydı. Pazar gazeteleriydi ve tümünde de aynı haber açıktı.

Genelev baskınında yakalanan milletvekili.

Demek ki buradaydı ve biliyordu. Baskından, Sürüngen Operasyonundan haberi vardı. Tabii başka biri gelip bunları kasten koymadıysa... Hayır, bariz olandan şaşma. Gözüne başka bir şey takıldı. Yastıklardan birini kaldırdı. Yatağın başına bağlı bir siyah külotlu çorap gördü. Yatağın dibine de bir tane bağlanmıştı. Moffat merakla baksa da Rebus gencin bugünlük yeterince şey öğrendiğine hükmetti. Yine de ilginç bir senaryoydu. Kadını yatağa bağlayıp orada bırakmak. Moffat eve gelir, bakıp gider ve orada olduğundan haberi bile olmazdı. Ama hayır. Eğer birini *gerçekten* bağlamak istiyorsan çorap kullanmazsın. Kurtulması çok kolaydır. Çoraplar seks oyunları içindir. Bağlamak isteyen daha sağlam şeyler kullanırdı, ip ya da kelepçe gibi... Gregor Jack'in çöp tenekesindeki kelepçeler gibi.

Hiç değilse Rebus kadının bildiğini öğrenmişti. Peki, neden kocasını aramamıştı? Kulübede telefon yoktu.

Hâlâ çoraplara ilgisini kaybetmemiş olan Moffat'a, "En yakın telefon kulübesi nerede?" diye sordu.

"Cragstone Çiftliğinin dışında, iki kilometre kadar uzakta."

Rebus saatine baktı. Saat dörttü. "Bugünlük bir de oraya bakalım yeter. Ayrıca burada parmak izi aranmasını istiyorum. Bolca bulunacağından eminim. Sonra da dükkân, benzin istasyonu, bar

ve otelleri kontrol edeceğiz. En azından otuz kilometre çapında bunu yapmamız gerek."

Moffat hayretle baktı. "Bu çok geniş bir bölge."

Rebus onu duymazdan geldi. "Siyah bir BMW. Bugün yeni broşürler de basılacak. Bayan Jack'in resmiyle aracın eşkâli ve plakası var. Ayrıca eğer buraya geldiyse, ki *gelmiş*, mutlaka *birisi* onu görmüştür."

"Şey... İnsanlar böyle şeylerle pek ilgilenmez."

"Evet, ama kör de değiller, değil mi? Ayrıca hafıza kaybı yaşadıklarını da zannetmem. Hadi gel, telefon kulübesine ne kadar çabuk bakarsak pansiyonuma o kadar çabuk dönebilirim."

* * *

Rebus'un ilk planı arabada uyuyup konaklama parasını cebe indirmekti. Ama hava hiç iç açıcı değildi ve geceyi arabada geçirme fikri de pek cazip gelmeyince... Telefon kulübesine giderken yatak ve kahvaltı reklamı olan bir kulübenin önünde durdu. İhtiyar kadın başta şüphelense de sonradan boş yerleri olduğunu söyledi. Rebus ona bir saate döneceğini söyleyerek kadına odayı havalandırması için zaman tanıdı. Ardından arabasına dönerek, Cragstone Çiftliğine kadar Moffat'ın dikkatli sürüşünü takip etti.

Aslında çiftlik sayılmazdı. Anayoldan ayrılan bir yol bir grup eve erişiyordu: evler, kulübeler ve bir ahır. Anayolun kenarındaki telefon kulübesi çiftlikten elli metre uzakta, yolun karşısındaydı ve iri araçlarını park etmelerine yetecek ka-

dar boş bir alanın da kenarındaydı. Eski kırmızı renkli kulübelerden biriydi.

"Değiştirmeye cesaret edemezler," dedi Moffat. "Çiftlikteki Bayan Corbie izin vermez." Rebus başta anlamasa da telefon kulübesinin kapısını açınca ne demek istediğini gördü. Öncelikle kulübenin içine bir halı konmuştu, hem de sık dokumalı, güzel bir halı. Ayrıca oda spreyi kokuyordu ve telefonun yanındaki rafta küçük bir çiçek saksısı vardı.

"Benim dairemden bakımlı," dedi Rebus. "Ne zaman taşınabilirim?"

"Bayan Corbie böyledir," dedi Moffat. "Evinin bu kadar yakınındaki pis bir telefon kulübesinin onu kötü göstereceğini düşünmüş olmalı. Kim bilir ne zamandır burayı tertemiz tutuyor."

Yazık olmuştu çünkü Rebus bir şeyler bulmak istiyordu, delil ya da ipucu gibi şeyler. Ama burada bir şey olsa bile çoktan çöpe atılmış olmalıydı.

"Bayan Corbie'yle konuşmak istiyorum."

"Bugün günlerden salı," dedi Moffat. "Salıları kız kardeşine gider." Rebus, ani bir frenle sinyal verip çiftlik yoluna giren bir aracı işaret etti. "Ya o?"

Yüzü asılan Moffat zoraki gülümsedi. "Oğlu Alec. Cinsin tekidir. Bize bir şey söylemez."

"Başı sürekli belada mı?"

"Genelde aşırı hız yüzünden. Buradaki yerel yarışçılardan biridir. Onu suçlayamam çünkü burada yeniyetmelerin yapabileceği pek bir şey yok."

"Sen de yeniyetmeliği arkanda bırakalı çok olmamıştır ama bak *senin* başın belaya girmemiş."

"Benim için kilise vardı, efendim. İnanın bana, Tanrı korkusu insanın göz ardı edebileceği bir şey değil."

* * *

Rebus'un ev sahibi Bayan Wilkie de korkulacak biriydi. Her şey yatak odasında üstünü değiştirirken başladı. Güzel bir odaydı, biraz gereksiz yere kalabalık olsa da rahat bir yatak ve siyah beyaz bir televizyon bulunuyordu. Bayan Wilkie ona mutfağı gösterip ne zaman isterse kendine çay ve kahve yapabileceğini söylemişti. Sonra da ona banyoyu gösterip eğer banyo yapmak isterse suyun sıcak olduğunu söyledi. Sonra onu tekrar mutfağa götürüp ona ne zaman isterse kendine çay ve kahve yapabileceğini söyledi.

Rebus kadına bunu daha önce duyduğunu söylemeye cesaret edemedi. Ufak tefek cılız sesli bir kadındı. İlk ve ikinci gelişi arasında kadın oda görevlisi kıyafetini giyip bir inci kolye takmıştı. Yetmişli yaşlarının sonunda olmalıydı. Kocası Andrew 1982'de öldüğünden duldu ve pansiyonculuğu para için olduğu kadar yalnız kalmamak için de yapıyordu. Geçen sonbaharda birkaç gece kalan Alman reçel alıcısı gibi iyi ve ilginç misafirleri olmuştu.

"İşte yatak odanız. Biraz havalandırdım ve..."

"Teşekkürler," diyen Rebus, çantasını yatağın üzerine koyduğunda kadının bakışlarını fark edince çantayı hemen alıp yere bıraktı.

"Yatak örtüsünü kendi ellerimle yaptım," dedi kadın gülümseyerek. "Bir keresinde bana yatak

örtüleri yapıp satmamı söylediler ama bu yaşta..." Kadın güldü. "Bunu söyleyen bir Alman beyefendiydi. İskoçya'ya reçel almaya gelmiş. Olacak şey mi? Birkaç akşam burada kaldı..."

Sonunda görevlerini hatırladı. Akşam yemeğini yiyecekleri masayı hazırlamak üzere odadan çıktı. Yemek. Saatine baktı. Eğer durmadıysa saat daha beş buçuk bile değildi. Ama o zaten yatak ve kahvaltı için para ödemişti ve bir otel yemeği ikramiye sayılırdı. Moffat onu Dufftown'ın nimetleriyle baş başa bırakmadan önce, ona en yakın barı tarif etmişti: "Turist mekânı, turist fiyatı." Tanrı korkusu...

Tam pantolonunu çıkarmıştı ki kapı açıldı ve Bayan Wilkie içeri girdi.

"Andrew, sen misin? Galiba bir ses duydum." Gözleri dalgındı. Rebus kımıldamadan durduktan sonra yutkundu.

"Git ve bize yemek hazırla," dedi usulca.

"Ah, evet," dedi Bayan Wilkie. "Açsındır. Uzun süredir yoktun..."

Ardından, hızlıca bir duş alma fikri çekici geldi. Mutfağa baktığında Bayan Wilkie'nin bir şeyler mırıldanarak fırınla uğraştığını gördü. Banyoya gitti. Kapıda kilit yoktu. Daha doğrusu vardı ama yerinden çıkıp aşağı sarkmıştı. Etrafına baktığında kapıya dayayabileceği hiçbir şey göremedi. Şansını denemeye karar verip iki musluğu da açtı. Su çok tazyikli olduğundan küvet çabucak sıcak suyla doldu. Rebus üstünü çıkarıp küvete girdi. Yolculuk yüzünden sertleşmiş

olan omuzlarını ovuşturdu. Sonra da omuzları, boynu ve kafasının suya gömülmesi için dizlerini kaldırdı. Batma. Dr. Curt'ü, batma ve boğulma arasındaki farkı hatırladı. Kırışan deri... Dökülen saç ve tırnak... Bronşlarda kum...

Duyduğu sesle yüzeye çıktı. Gözlerini temizleyip baktığında Bayan Wilkie'nin elinde bir elbeziyle ona baktığını gördü.

"Ah," dedi kadın. "Tatlım, özür dilerim." Sonra kapıyı kapatıp seslendi: "Burada olduğunu unutmuşum. Ben de tam... Neyse boş ver, acelesi yok."

Rebus gözlerini sıkıca kapatıp tekrar suya daldı...

* * *

Yemek, biraz farklı olsa da, şaşırtıcı derecede lezzetliydi. Peynirli puding, haşlanmış patates ve havuç. Ardından da konserve puding ve hazır muhallebi.

"Çok pratik," dedi Bayan Wilkie. Banyosunda çıplak bir adam görmesinin neden olduğu şok geçmiş olacak ki yemek boyunca havalardan, turistlerden ve siyasetten bahsettiler. Rebus, bulaşığı yıkayabilir miyim diye sorduğunda, hayır, cevabını alınca rahatladı. Ardından Bayan Wilkie'den evin anahtarını alıp dolu mide ve temiz bir vücut ve kıyafetlerle Heather Hoose'un yolunu tuttu.

Kendi barına vereceği türden bir isim değildi. Salona girdiğinde boş olduğunu görünce bara yöneldi. Barda iki erkek ve bir kadın oturmuş bir

şeylere gülerken barmen de kadehlere viski koyuyordu. Grup içeri girip onlardan fazla uzağa oturmayan Rebus'a baktı.

"İyi akşamlar."

Sanki onu görmüyormuş gibi başlarını salladılar ve selamını alan barmen barın üzerine üç duble viski koydu.

Müşterilerden biri on sterlin uzatarak, "Bir tane de kendine al," dedi.

"Teşekkürler," dedi barmen. "Sonraya saklasam iyi olur."

Şişe ve camların arkasındaki duvar aynalı olduğundan Rebus belli etmeden grubu inceleme fırsatı buldu. Barın önünde biri eski Renault 5, diğeri de Daimler olan iki araba vardı. Rebus sahiplerini tahmin edebileceğini düşündü.

Barmen ve Renault 5'in sahibi, "Ne alırdınız, efendim?" dedi.

"Fıçı bira."

"Hemen."

Asıl ilginç olan hali vakti yerinde üç İngiliz turistin içkilerini bar kısmında içiyor olmasıydı. Belki de Heather Hoose'un bir salona sahip olmak gibi bir niteliği olduğunu fark etmemişlerdi. Üçünün de, çoğunlukla içki yüzünden, biraz dağınık bir halleri vardı. Boyalı sarı saçlı kadının çehresi sertti. Yanakları kıpkırmızı ve kirpikleri kapkaraydı. Sigarasından nefes çekince başını arkaya atıp dumanını tavana üflüyordu. Rebus boynundaki çizgileri saymayı denedi. Belki de ağaç halkalarıyla aynı işe yarıyordu...

"İşte buyurun." Önündeki altlığın üzerine bira bardağını koydu. Rebus beş sterlin uzattı.

"Sakin bir akşam."

Muhtemelen aynı şeyi gruba da söylemiş olan barmen, "Hem sezon başlamadı hem de hafta ortası," dedi. "Daha sonra işler açılır." Sonra da kasaya gitti.

Üçü içinde viskisini bitirmiş tek kişi olan İngiliz, "İşin bittiğinde bana bir viski daha ver," dedi. Otuzlu yaşlarının sonundaydı ve kadından daha gençti. Formda ve zinde görünse de biraz itimat edilmez bir havası vardı. Bu izlenimin kaynağı sanki düşecek ya da sıçrayacak gibi kambur duruyor olmasıydı. Ayrıca kafası da mahmur gözkapaklarıyla birlikte hafifçe sağa sola kayıyordu.

Grubun daha genç olan üçüncü üyesi de otuzlu yaşlarındaydı. Fransız sigarası içip barın üstündeki içkilere bakıyordu. Rebus, ya da aynadan, benim *ona* baktığım gibi o da *bana* bakıyor, diye düşündü. Mümkündü. Adamın sigarasının külünü silkelerken sergilediği kendine has tavrı Rebus'un dikkatini çekti. Rebus adamın sigarayı içerken dumanı içine çekmeyip ağzında tuttuğunu ve tek seferde verdiğini fark etti. Diğerleri ayaktayken o yüksek bar taburelerinden birine dayanmıştı.

Rebus ilgisini çektiklerini inkâr edemezdi. Sıra dışı bir gruptu. Ve daha da sıra dışı olacaklardı...

Salona iki kişi girmişti ve orada kalacak gibi görünüyorlardı. Barmen yeni müşterilere hizmet

etmek için iki bölüm arasındaki kapıdan geçince, iki erkekle kadın arasındaki konuşmanın başlamasına vesile oldu.

"Tanrın, herife bak. Daha *bizim* siparişi vermedi."

"Jamie abartma, boş boş duruyor değiliz ya?"

"Kendi adına konuş. İlki boğazımı bile ıslatmadı. Baştan çok istememiz gerekirdi."

"Benimkini al," dedi kadın. "Belki söylenmeyi kesersin."

"Ben söylenmiyorum," diyen kambur adam tekrar söylenmeye başladı.

"O zaman siktir git."

Rebus gülmemek için kendini zor tuttu. Kadın bunu sanki çok kibar bir şey dermiş gibi söylemişti.

"Sen de siktir git, Louise."

"Susun," diye onları uyardı Fransız sigarası içen. "Yalnız değiliz."

Diğer adam ve kadının baktığı Rebus bardağı dudaklarına götürüp ileri bakmaya devam etti.

"Hayır yalnızız," dedi adam. "Yapayalnızız."

Bu son sözle sohbet sona erdi. Barmen geri döndü.

Ortam canlanmaya başladı. Üç bölge sakini gelip yakındaki bir masada domino oynamaya başladı. Rebus, acaba onlara gelip ortama renk katmaları için para mı ödeniyor, diye düşündü. Gerçi Meadowbank Thistle-Raith Rovers'da bile daha fazla renk var denebilirdi. İki kişi daha gelip Rebus'la üçlünün arasına oturdu. Sanki bara

onlardan önce birilerinin gelip *onların* yerini kapmasını hakaret olarak kabul etmiş gibi bir halleri vardı. O yüzden sessizce içkilerini içip üçlüden biri bir şey dediğinde de bakıştılar.

"Bu gece dönecek miyiz?" diye sordu kadın, "dönmeyeceksek kalacak bir yer bulalım."

"Kulübede yatabiliriz."

Rebus kadehini indirdi.

"Saçmalama," dedi kadın.

"Buraya o yüzden gelmedik mi?"

"Benim gözüme uyku girmez."

"O zaman sen de gözün açık uyursun."

İngiliz'in kahkahası sessiz barı doldurdu. Masada bir domino takırdadı. Sonra bir diğeri. Rebus kadehini olduğu yerde bırakıp gruba yaklaştı.

"Kulübeden bahsettiğinizi mi duydum?"

İngiliz ona baktı. "Sana ne?"

"Ben polis memuruyum." Rebus kimliğini çıkardı. Bara sonradan gelen ikili içkilerini bitirip gitti. Kimliğin bazen böyle bir etkisi olurdu...

"Dedektif Müfettiş Rebus. Hangi kulübeyi kastettiniz?"

Üçü de birden ayılmış görünüyordu. Aslında rol yapıyorlardı, ama iyi bir roldü bu, öğrenmesi yıllar alırdı.

"Tekrar soruyorum, memur bey," dedi İngiliz. "Seni niye ilgilendiriyor?"

"Hangi kulübeden bahsettiğinize bağlı, bayım. Dufftown'da güzel bir karakol var. Dilerseniz bu sohbete orada devam edebiliriz."

"Deer Lodge," dedi Fransız sigarası içen. "Bir arkadaşımıza ait."

"Aitti," diye düzeltti kadın.

"Demek Bayan Jack'in arkadaşlarısınız?"

Öyleydiler. Kendilerini tanıttılar. İngiliz aslında Jamie Kilpatrick adındaki antikacı bir İskoç'tu. Kadın bir perakende devinin (ayrı) eşi olan Louise Patterson-Scott'tı. Diğer adamsa ressam Julian Kaymer'di.

"Polisle zaten konuştum," dedi Julian Kaymer. "Dün beni aradılar."

Evet, *hepsi* sorgulanmış ve Bayan Jack'in yerini bilip bilmedikleri sorulmuştu. Ama onu haftalardır görmemişlerdi.

"Onunla telefonda konuştum," dedi Bayan Patterson-Scott. "Tatile çıkmadan birkaç gün önceydi. Nereye gideceğini söylemedi. Sadece birkaç gün uzaklaşmak istiyorum dedi."

"Peki sizin burada ne işiniz var?" diye sordu Rebus.

"Ölünün başında bekleme geleneği," dedi Kilpatrick. "Biz de böyle yas tutuyoruz. O yüzden neden gidip bizi rahat bırakmıyorsun?"

"Siz ona bakmayın, Müfettiş," dedi Julian Kaymer. "Biraz tepesi atık."

"Ne?" dedi Kilpatrick. "Biraz tepem mi atık?"

"Hassas," dedi Rebus.

"Aynen, Müfettiş."

Kaymer hikâyeyi anlatmaya devam etti. "Benim fikrimdi. Telefonda konuştuk, hepimiz çok üzülmüştük. Ben de neden en son buluştuğumuz yere, kulübeye gitmiyoruz dedim."

"En son partide mi görüşmüştünüz?" diye sordu Rebus.

Kaymer başını salladı. "Bir ay önceydi."

"Epey büyük bir partiydi," diye onayladı Kilpatrick.

"Kısacası buraya gelip Lizzie'nin anısına birkaç kadeh içip dönecektik," diye devam etti Kaymer. "Herkesin işi gücü olduğundan sadece biz geldik."

"Aslında, sizin evin içine bakmanızı *rica* ediyorum," dedi Rebus. "Ama karanlıkta oraya gitmenin bir anlamı yok. Ayrıca henüz parmak izi alınmadığından orada iz bırakmanızı da *istemem*."

Bunu duyunca şaşırdılar. Curt'ün bulgularını bu sabah açıkladığını hatırlayan Rebus, "Duymadınız mı?" diye sordu. "Bayan Jack öldürüldü. Bu artık bir cinayet soruşturması."

"Ah, olamaz!"

"Tanrım..."

"Ben..."

Bilmem kimin karısı Louise Patterson-Scott yerdeki halının üzerine kustu. Julian Kaymer ağlarken Jamie Kilpatrick'in yüzünün rengi kaçtı. Barmen dehşet içinde bakarken domino oyuncuları da oynamayı bıraktı. İçlerinden biri köpeğinin olaya burnunu sokmasına engel oldu. Köpek masanın altına gizlenip ihtiyar bacaklarını yaladı...

John Rebus'un gözünden yerel renkler.

* * *

Sonunda Dufftown'dan çok uzak olmayan bir otel bulundu. Üçü geceyi orada geçirecekti. Rebus, Bayan Wilkie'ye boş odası var mı diye sormayı düşünse de sonra vazgeçmişti. Otelde kalır ve sabaha kulübede Rebus'la buluşurlardı. Erkenden olmalıydı çünkü bazılarının yapacak işleri vardı.

Rebus pansiyona geri döndüğünde Bayan Wilkie gaz ocağının yanında örgü örüp televizyon izliyordu. Kafasını oturma odasının kapısından uzattı.

"İyi geceler, Bayan Wilkie."

"İyi geceler, oğlum. Duanı etmeyi unutma. Birazdan gelir üstünü örterim..."

Rebus kendine çay yapıp odasına girdikten sonra sandalyeyi kapının arkasına dayadı. Odanın hava alması için camı araladı ve televizyonu açıp yatağa uzandı. Fakat televizyonun görüntüsünde bir sorun vardı ve düzeltemedi. Görüntü sürekli kayıyordu. Sonunda televizyonu kapatıp çantasından *Sudan Çıkmış Balık* kitabını çıkardı. Okuyacak başka bir şeyi olmadığı gibi uykusu da yoktu. Kitabın ilk bölümünü açtı.

* * *

Rebus ertesi sabah içinde kötü bir hisle uyandı. Yana döndüğünde yanında yatan Bayan Wilkie'nin, "Haydi, Andrew, kaynaşma vakti," demesinden korkmuştu. Neyse ki kimse yoktu. Kadın kapının önündeydi ve içeri girmeye çalışıyordu.

"Bay Rebus, Bay Rebus." Kapıya önce hafif hafif, sonra sertçe vurdu. "Galiba kapı sıkışmış, Bay Rebus. Uyandınız mı? Size çay getirdim."

Bu süre boyunca Rebus yataktan çıkıp yarı giyinmişti. "Geliyorum, Bayan Wilkie."

Ama ihtiyar kadın panik içindeydi. "Kilitli kaldınız, Bay Rebus. Kapı sıkışmış! Marangoz çağırayım mı? Olamaz."

"Sakin olun, Bayan Wilkie. Ben hallederim." Rebus gömleğinin düğmelerini iliklemeden ağırlığını kapıya vererek kapattıktan sonra sandalyeyi çekip tekrar yerine koydu. Sonra da sanki kapıyı zorlayarak açıyormuş gibi yaptı.

"Bay Rebus iyi misiniz? Aman Tanrım, ilk kez böyle bir şey oluyor. Daha önce..."

Rebus bardağı ve çay tabağını kadından alıp çayı tabaktan tekrar bardağa döktü. "Teşekkürler, Bayan Wilkie." Havayı kokladı. "Bir şey mi pişiyor?"

"Ah, evet. Kahvaltı." Bunu dedikten sonra da merdivenlerden aşağı indi. Rebus bu sıkışmış kapı numarasını yaptığı için kendini biraz suçlu hissetti. Kahvaltıdan sonra ona kapının iyi olduğunu ve marangoz çağırmasına gerek olmadığını söyleyecekti. Ama önce tam olarak uyanması gerekiyordu. Saat yedi buçuktu. Çay soğumuş olabilirdi ama hava sıcak olacağa benziyordu. Yatağa oturup kafasını toparladı. Bugün hangi gündü? Çarşamba. Bugün ne yapacaktı ve hangi sırayla yapması gerekirdi? Üç ahbap çavuşla kulübeye gidecekti. Sonra da Bayan Corbie'yle

konuşacaktı... Dün gece uyumadan önce aklına gelen bir şey daha vardı. Evet, neden olmasın? Zaten buradaydı. Kahvaltıdan sonra telefon ederdi. Kokuya bakılırsa, kahvaltı Patience'ın her zamanki seçimi olan müsli ya da tahıl gevreğinden ziyade, kızartmaydı. Ah, diğer şeyi hatırladı. Dün gece Patience'ı aramayı düşünmüştü. Bugün arayıp hatırını sorabilirdi. Bir süredir Patience ve evcil hayvanlarını düşünüyordu. Ardından tamamen giyinip alt kata indi...

* * *

Kulübeye ilk varan o oldu. İçeri girip oturma odasında dolaştı. Derhal bir şeylerin değiştiğini fark etti. Ortalık daha derli topluydu? Öyle mi? En azından öncekinden daha az çöp vardı. Şişelerin yarısı gitmişti. Acaba başka neler gitti, diye düşündü. Yastıkları kaldırıp boş yere el aynasını aradı. Lanet olsun. Hemen mutfağa koştu. Kırılan arka camın parçaları lavabo ve zemindeydi. Mutfak önceki gibi berbat haldeydi. Tek farkı mikrodalganın gitmiş olmasıydı. Yavaşça üst kata çıktı. Ev boş görünse de belli olmazdı. Banyo ve küçük yatak odası eskisi gibiydi. Ana yatak odası da öyle. Hayır. Dur bir dakika. Külotlu çoraplar yataktan sökülmüş, masumca yerde yatıyorlardı. Eğilip birini aldıktan sonra tekrar bıraktı. Düşünceli bir halde alt kata döndü.

Birisi girip mikrodalgayı çalmış gibi görünüyordu. Daha doğrusu öyle görünmesi istenmişti. Ama hiçbir hırsız boş şişe ve aynaları almak ya

da yataktan çorapları çözmek gibi şeyler yapmazdı. Demek ki birileri delilleri ortadan kaldırmak istemişti ve geriye artık sadece Rebus'un sözü kalmıştı.

"Evet, efendim, yerde bir ayna olduğundan eminim. Ayrıca üzerinde beyaz toz kalıntıları vardı..."

"*Hayal* görmediğinden emin misin, Müfettiş? Yanılıyor olmayasın?"

Hayır, yanılmıyordu ama artık çok geçti. Neden gelen kişi şişelerin tümünü değil de bazılarını almıştı? Demek ki sadece bazı şişelerin üzerinde parmak izleri vardı. Peki aynayı neden almıştı? Muhtemelen yine parmak izleri yüzünden...

Ah aptal John, bunu dün akıl etmen gerekirdi.

"Aptalım ben aptal."

Hep onun yüzünden olmuştu. Üç ahbap çavuşa kulübenin yakınına gitmemelerini söylememiş miydi? Çünkü parmak izleri alınacaktı. Sonra da evin önünde polis bırakmadan onları salıvermişti. Bütün gece burada bir polisin beklemesi gerekirdi.

"Aptal, aptal."

Onlardan biri olmalıydı. Kadın ya da diğer iki adamdan biri. İyi de neden? Böyle bir şeyi neden yapmışlardı? Orada oldukları ispatlanmasın diye mi? Yine, neden? Manasızdı. Hiçbir anlamı yoktu.

"Aptal."

Bir arabanın park ettiğini duyunca oraya gitti. Bir Daimler'di, sürücü Kilpatrick'ti, Patter-

son-Scott yolcu koltuğunda, Julian Kaymer ise arka koltuktaydı. Kilpatrick epey sakinleşmişe benziyordu.

"Günaydın, Müfettiş."

"Günaydın, bayım. Otel nasıldı?"

"İdare eder."

"Ortalamanın üstünde," diye ekledi Kaymer.

Kilpatrick ona döndü. "Julian, benim gibi mükemmelliğe alıştığında, artık 'ortalama' ve 'üstünde' kelimelerini kullanmazsın."

Kaymer dilini çıkardı.

Louise Patterson-Scott, "Çocuklar, çocuklar," dese de tümünün keyfi yerinde görünüyordu.

"Epey neşelisiniz," dedi Rebus.

"İyi bir uyku ve uzun bir kahvaltı sayesinde," diye cevap verdi Kilpatrick midesine vurarak.

"Dün gece otelde mi kaldınız?"

Soruyu anlamamışa benziyorlardı.

"Çıkıp bir yerlere gitmediniz mi?"

"Hayır," dedi Kilpatrick temkinli bir tonda.

"Bay Kilpatrick, bu sizin arabanız değil mi?"

"Evet..."

"Ve dün gece anahtarlar sizde miydi?"

"Bakın, Müfettiş..."

"Sizde miydi, değil miydi?"

"Galiba bendeydi. Ceketimin cebindeydi."

"Ceket yatak odasında mı asılıydı?"

"Evet, bakın içeri girip..."

"Odaya gelen biri oldu mu?"

"Müfettiş," diyerek araya girdi Louise Patterson-Scott. "Neler olduğunu açıklarsanız..."

"Birisi dün gece kulübeye girip muhtemel delilleri ortadan kaldırmış. Bu çok ciddi bir suçtur, bayan."

"Ve siz de bizden birinin..."

"Henüz hiçbir şey düşünmüyorum, bayan. Ama yapan kişi arabayla gelmek zorunda ve Bay Kilpatrick'in de arabası var."

"Müfettiş Julian ve ben de araba sürmeyi biliyoruz, Müfettiş."

"Evet," dedi Kaymer, "ayrıca hepimiz dün gece geç saatte brendi içmeye Jamie'nin odasına gittik..."

"Yani herhangi biriniz arabayı alabilir miydi?"

Kilpatrick omuz silkti. "Hâlâ anlamış değilim," dedi, "neden böyle bir şeyi yapmak..."

"Dediğim gibi, Bay Kilpatrick, henüz hiçbir şey düşünmüyorum. Tek bildiğim, sürmekte olan bir cinayet davası var. Bayan Jack'in son görüldüğü yer bu kulübe ve şimdi de birisi delilleri ortadan kaldırdı." Rebus durdu. "Tek bildiğim bunlar. Artık içeri girebiliriz ama lütfen hiçbir şeye dokunmayın. Size birkaç soru sormak istiyorum."

* * *

Aslında sormak istediği şuydu: Buraya son geldiğinizde ev yine bu halde miydi? Ama çok fazla şey soruyordu. Evet şampanya, konyak ve şarap içtiklerini hatırlıyorlardı. Mikrodalgada mısır patlattıklarını hatırlıyorlardı. Bazıları arabalarına binip gitmiş, kalanlarsa farklı yatak odalarında

sızmıştı. Gregor'u görmemişlerdi. O partileri sevmezdi. En azından karısının partilerini.

"Gregor biraz sıkıcıdır," dedi Jamie Kilpatrick. "En azından genelev haberini görene kadar öyle düşünürdüm. Ama sonra..."

Öte yandan yakın zamanda başka bir parti daha yapılmıştı. Barney Byars o gece barda Rebus'a öyle olduğunu söylemişti. Gregor'un arkadaşları olan "Sürü"nün katıldığı bir parti. Rebus'un buraya geldiğini başka kimler biliyordu? Bulabileceklerini başka kim bilebilirdi? Başka kim bunları bulmasına engel olmak isteyebilirdi? Gregor Jack biliyordu ve o bildiğinden muhtemelen Sürünün de haberi vardı. Belki bu üçlünün işi değildi; belki tümüyle farklı bir şeydi.

"Artık burada parti yapamayacağımızı düşünmek garip geliyor," dedi Louise Patterson-Scott. "Liz'in öldüğüne ve bir daha onu göremeyeceğimize inanamıyorum." Yüksek sesle ağlamaya başladı. Jamie Kilpatrick ona sarılınca kadın yüzünü göğsüne gömdü. Sonra elini uzatıp Julian Kaymer'i de çekti ve birbirlerine sarıldılar.

Memur Moffat geldiğinde de aşağı yukarı bu haldeydiler...

* * *

Rebus, memur pek yanaşmasa da, ondan kapıyı sürgüleyip burada nöbet tutmasını istedi. Adli tıp ekibi öğleden önce gelecekti ve Dedektif Knox da onlarla birlikte olacaktı.

"Eğer bir şeyler okumak istersen banyoda dergiler var," dedi Rebus, Moffat'a. "Ya da daha iyisi..." Arabayı açıp çantasından *Sudan Çıkmış Balık*'ı çıkardı. "Sende kalsın. Hediyem farz et."

Daimler çoktan gitmişti ve Rebus da kendi arabasına binip Memur Moffat'a el salladıktan sonra yola çıktı. Dün gece *Sudan Çıkmış Balık*'ın her satırını okumuştu. Genç bir İtalyan heykeltıraşla zengin ama canı sıkılmış bir kadın arasındaki sonu kötü biten berbat bir aşk hikâyesiydi. Heykeltıraş, kadının kocasının işinde çalışmak üzere İngiltere'ye gelmişti. Kadın başta onu oyuncak gibi kullansa da sonra âşık olmuştu. Başta ona ilgi duyan heykeltıraşsa sonradan dikkatini kadının yeğenine çevirmişti. Ve böyle devam edip gidiyordu.

Rebus, Ronald Steele'in kitabı raftan alıp öylesine bir nefretle fırlatmasının asıl nedeninin ismi olabileceğini düşündü. Evet, isim (genç heykeltıraşın heykelinin de ismiydi), yani sudan çıkmış balık Liz Jack'ti. Ama Rebus kadının sudan mı çıktığını, yoksa kendini aşıp fazla mı ileri gittiğini merak etti.

* * *

Cragstone Çiftliğine gidip arabasını arkaya park ederken tavuk ve ördeklerin kaçışmasına neden oldu. Bayan Corbie evdeydi ve onu fırından güzel kokuların geldiği mutfağa götürdü. Koca mutfak un yüzünden bembeyazdı ama geriye çok az hamur işi kalmıştı. Rebus, *Postacı*

Kapıyı İki Kere Çalar'daki sahneyi hatırlamadan edemedi.

"Otur," dedi kadın. "Çayı yeni demledim..."

Rebus'a çay, meyveli çörek, taze tereyağı ve çilek reçeli ikram etti.

"Bayan Corbie, pansiyon açmayı hiç düşündünüz mü?"

"Ben mi? Bende o sabır yok." Ellerini beyaz bir elbezine sildi. Sürekli ellerini siliyor gibiydi. "Yeterli yer olmadığından değil. Kocam geçen sene öldüğünden sadece Alec'le ben kaldık."

"Bütün çiftliği siz mi idare ediyorsunuz?"

Kadın yüzünü buruşturdu. "Daha doğrusu *edemiyoruz*. Alec hiç ilgilenmiyor. İki işçimiz var ama Alec ilgilenmeyince onlar da ilgilenmiyorlar. Satmak zorunda kalabiliriz ki zaten Alec'in istediği de bu. Galiba satmamamın tek nedeni de bu..." Ellerine baktı. Sonra da elleriyle bacaklarına vurdu. "Tanrım, neler anlatıyorum? Neyse, Müfettiş, siz ne öğrenmek istemiştiniz?"

Emniyette bunca zaman geçiren Rebus tecrübesi sayesinde karşısında vicdanı rahat birinin oturduğunu biliyordu. Genelde insanların polislere neyin peşinde olduğunu sormaları bu kadar sürmezdi. Eğer uzun *sürüyorsa* kişi ya polisin neden orada olduğunu biliyordu ya da kesinlikle saklayacak ya da korkacak bir şeyi yoktu. Sonunda Rebus sorusunu sordu.

"Bayan Corbie, telefon kulübesini ışıl ışıl tuttuğunuzu fark ettim. Acaba yakın zamanlarda şüpheli bir şey dikkatinizi çekti mi diye merak

ettim. Yani telefon kulübesiyle ilgili demek istiyorum."

"Ah, bir düşüneyim." Bir elini yanağına koydu. "Bilemiyorum... Ne tür bir şey, Müfettiş Bey?"

Rebus kadının gözlerine bakamadı çünkü kadının ona yalan söylemeye başladığını biliyordu.

"Mesela telefon açan bir kadın. Kulübede bırakılan bir şey... Bir not ya da telefonu numarası gibi bir şey olabilir."

"Hayır, kulübede hiçbir şey yoktu."

Sesi biraz gerildi. "Belki kulübenin dışında vardır, Bayan Corbie. Özellikle bir hafta önce, geçen çarşamba ya da perşembe günü..."

Kadın başını iki yana salladı. "Bir çörek daha ister misiniz, Müfettiş?"

İstedi ve çöreği sessizce yemeye başladı. Bayan Corbie de düşüncelere dalmış gibiydi. Kadın ayağa kalkıp fırına baktı. Sonra da çaydanlıktan çay koyup yerine döndü ve kucağına koyduğu ellerine bakmaya başladı.

Ama hiçbir şey demeyince ilk konuşan Rebus oldu.

"Geçen çarşamba burada mıydınız?"

Kadın başını salladı. "Salı yoktum ama. Salı günleri kız kardeşime giderim. Çarşamba tüm gün buradaydım."

"Ya oğlunuz?"

Omuz silkti. "Belki buradaydı, belki de Dufftown'da. Gezip tozmayı sever..."

"Şimdi burada mı?"

"Hayır, şehre gitti."

"Hangi şehre?"

"Söylemedi. Çıkıp gitti..."

Rebus ayağa kalkıp mutfak penceresine gitti. Tavukların arabasının lastiklerini gagaladığı bahçeye baktı. Hatta biri arabanın kaputuna çıkmıştı.

"Bayan Corbie, telefon kulübesini bu evden görmek mümkün mü?"

"Ah... Evet, oturma odasından görülür. Ama orada pek zaman geçirmeyiz, daha doğrusu ben geçirmem. Ben mutfağı tercih ederim."

"Bakabilir miyim?"

Oturma odasında *kimin* epey zaman geçirdi belliydi. Kanepe, sehpa ve televizyon masası arasında doğrudan bir bağlantı vardı. Sehpanın üzerinde sıcak bardakların bıraktığı izler görülüyordu. Kanepenin yanındaki yerde küllük ve cips kırıntıları vardı. Sehpanın yanında da üç boş bira kutusu duruyordu. Bayan Corbie yüzünü ekşiterek boş kutuları aldı. Rebus pencereye gidip dışarı baktı.

Telefon kulübesi güçbela görülebiliyordu. Alec Corbie'nin bir şey görmesi mümkündü. Mümkündü ama pek muhtemel değildi. Daha fazla vakit harcamanın bir anlamı yoktu. Corbie'yi sorgulama işini Dedektif Knox'a bırakabilirdi.

"Tamam o zaman," dedi, "yardımınız için teşekkürler, Bayan Corbie."

"Ah." Kadının rahat bir nefes aldığı belliydi. "Nasıl isterseniz, Müfettiş. Sizi yolcu edeyim."

Ama Rebus denemeye değer son bir kozu olduğunu biliyordu. Bahçede Bayan Corbie'nin yanında durup etrafına baktı.

"Çocukken çiftlikleri çok severdim. Arkadaşım bir çiftlikte kalırdı." Yalan söylüyordu. "Her akşam çaydan sonra oraya giderdim. Çok güzeldi." Dönüp kocaman açtığı gözleriyle kadına gülümsedi. "Biraz dolaşmamın mahzuru var mı?"

"Ah." Kadının rahatlığı yerini büyük bir korkuya bıraktı ama bu Rebus'u durduracak değildi. Böylece kadının cevap vermesine fırsat tanımadan ahır ve kümesler arasında yürümeye başladı. Rahatsız olan tavuk ve ördekler dört bir yana kaçıştı. Ayakları altında samanlar hışırdıyordu ve havaya keskin bir inek kokusu hâkimdi. Beton kabinler, hortumlar ve sızdıran bir musluk. Yerde su birikintileri. Ahırdaki hasta gibi görünen bir inek ona bakıp gözlerini kırptı. Ama onu ilgilendiren hayvanlar değil, köşedeki brandaydı.

"Brandanın altında ne var, Bayan Corbie?"

"O Alec'in malı," diye çığlık attı kadın. "Sakın dokunma! Hiçbir ilgisi..."

Ama Rebus çoktan brandayı çekmişti bile. Ne bulmayı umut ediyordu? Bir şey ya da hiçbir şey. Ama Elizabeth Jack adına kayıtlı, siyah bir BMW 3 buldu. Yüzünü buruşturma sırası Rebus'a gelse de bunu büyük bir rahatlamayla nefes verdikten sonra yaptı.

"Bayan Corbie, bu ne biliyor musunuz?" dedi. "Bu tam da benim aradığım araba."

Ama Bayan Corbie dinlemiyordu. "O iyi bir çocuktur. Kimseye kötülük yapmaz. O olmazsa ben ne yaparım." Ve böylece devam etti. Rebus arabanın etrafında ona hiç dokunmadan döndü. Şansına adli tıp ekibi yoldaydı. Onlara epey iş çıkacaktı...

Ama bir dakika, bu da ne? Arka koltukta bir şey var.

"Beklenmeyeni bekle, John," diye mırıldandı kendi kendine.

Orada bir mikrodalga duruyordu.

7
Duthil

Rebus, rapor vermek ve kuzeyde bir gün daha kalmak üzere izin istemek için Edinburgh'u aradı. Lauderdale arabanın bulunmasından o kadar etkilenmişti ki Rebus ona kulübeye girildiğinden bahsetmeyi unuttu. Alec Corbie eve döndüğünde (sarhoş olduğu halde arabayla gelmişti) tutuklanıp Dufftown'a götürüldü. Rebus yüzünden yerel polis hiç olmadığı kadar yoğun çalıştığı için kulübedeki Dedektif Çavuş Knox'u adam yetersizliğinden çiftliğe çağırmak zorunda kaldılar. Knox Memur Moffat'a ağabeyi ya da kuzeni olabilecek kadar benziyordu.

"Adli tıp önce arabaya baksın," dedi Rebus. "Kulübe bekleyebilir."

Knox çenesini sıvazladı. "Arabayla çekilmesi gerekebilir."

"Treyler daha iyi olur."

"Elimden geleni yaparım. Nereye götürülmesini istersiniz?"

"Emniyetli ve çatısı olan bir yere."

"Polis garajı olur mu?"

"Olur."

"Tam olarak ne arıyoruz?"

"Tanrı bilir."

Rebus, Bayan Corbie'nin oturup yanmış çöreklere baktığı mutfağa gitti. Konuşmak için ağzını açsa da bir şey demedi. Kadın oğlunu korumak için yalan söylemişti. Ama artık oğlu ellerindeydi ve tek önemli olan da oydu. Rebus olabildiğince sessiz bir şekilde çiftlikten çıkıp bindiği arabasını çalıştırırken kaputundaki tavuğun kendisine minik bir hediye bıraktığını fark etti.

* * *

Alec Corbie'nin sorgusuna katılmak için Dufftown polis karakolundaydı.

"Gırtlağına kadar pisliğe battın, evlat. Hemen anlatmaya başla ve hiçbir şeyi es geçme."

Masada karşılıklı oturan Rebus ve Corbie sigara içerken, Rebus'un arkasındaki duvara yaslanmış olan Dedektif Knox içmiyordu. Corbie'nin umursamaz maço tavırlarının silinmesi uzun sürmedi.

"Bu bir cinayet soruşturması. Kurbanın arabası senin ahırında bulundu. Parmak izine bakılacak ve senin parmak izlerini bulursak cinayetle suçlanacaksın. Eğer kendini kurtarmak istiyorsan hemen anlatmaya başla."

Sözlerinin etkisini görünce: "Gırtlağına kadar pisliğe battın, evlat. Hemen anlatmaya başla ve hiçbir şeyi es geçme."

Corbie dökülmeye başlamadan önce bir ağrı kesici istedi.

"Başım çatlıyor."

"Gündüz içersen böyle olur," diyen Rebus, aslında baş ağrısının nedeninin içmek değil içmeyi sonlandırmak olduğunu biliyordu. Getirilen tabletleri suyla birlikte içti. Corbie öksürdükten sonra bir sigara daha yaktı. Rebus kendi sigarasını söndürdü. Artık daha fazla içmek istemiyordu.

"Araba yoldaki cepte park etmişti," dedi. "Saatlerce orada durunca sonunda gidip baktım. Anahtarlar üzerindeydi. Çalıştırıp çiftliğe getirdim."

"Neden?"

Omuz silkti. "Hediye atı asla geri çevirme," dedi. "Daha doğrusu hediye beygir gücünü." İki dedektif de etkilenmedi. "Yani hazine bulmuş gibiydim. Bilirsiniz, kim bulursa onundur."

"Sahibinin geri gelebileceğini hiç düşünmedin mi?"

Tekrar omuz silkti. "Hiç aklıma gelmedi. Tek düşündüğüm beni BMW'yle görenlerin nasıl kıskanacağıydı."

"Onunla yarışa mı katılacaktın?" Soru Dedektif Knox'a aitti.

"Tabii ki."

Knox, Rebus'a açıkladı. "Tali yollarda teke tek araba yarışları yapıyorlar."

Rebus, Moffat'ın tabirini hatırladı: yeniyetme yarışçılar. "Demek sahibini görmedin?" diye sordu.

Corbie omuz silkti.

"Bu da ne demek?"

"Belki demek. Yanında bir araba daha vardı. İçindeki çift tartışıyor gibiydi. Onları bahçeden duydum."

"Ne gördün?"

"BMW'nin park ettiğini ve diğer aracın da onun önünde olduğunu."

"Diğer araca dikkat etmedin mi?"

"Hayır, ama sesleri duyabiliyordum. Bir kadınla bir erkekti."

"Ne tartışıyorlardı?"

"Bilmiyorum."

"Bilmiyor musun?"

Corbie kendinden emin bir şekilde başını iki yana salladı.

"Tamam," dedi Rebus. "Peki, bu ne zaman oldu..."

"Çarşamba. Çarşamba sabahı, öğle vakti de olabilir."

Rebus düşünceli bir halde başını salladı. Şahitlerin tekrar sorgulanması gerekecekti... "Bu süre boyunca annen neredeydi?"

"Her zamanki gibi mutfaktaydı."

"Ona bu tartışmadan bahsettin mi?"

Corbie başını iki yana salladı. "Hayır."

Rebus tekrar başını salladı. Çarşamba sabahı: Elizabeth Jack o gün öldürüldü. Park yerinde münakaşa...

"Tartışma olduğundan emin misin?"

"Zamanında ben de böyle şeyler yaşadım. Tartıştıklarından eminim. Kadın çığlık atıyordu."

"Hepsi bu kadar mı, Alec?"

Corbie ilk adının kullanılmasıyla rahatlamışa benziyordu. Belki de onlara bunları anlattıktan sonra başı belaya girmeyecekti...

"Diğer araba gitti ama BMW hâlâ oradaydı. Camları siyah olduğundan içinde kimse var mı, yok mu, belli değildi. Ama radyo çalıyordu. Öğleden sonra..."

"Yani araba bütün sabah orada mıydı?"

"Aynen. Öğleden sonra..."

"Saati tam olarak biliyor musun?"

"Hayır. Televizyonda at yarışı gibi bir şey vardı galiba."

"Devam et."

"Dışarı baktığımda *başka* bir arabanın geldiğini gördüm. Belki de aynı araba geri gelmişti."

"Yine mi doğru düzgün göremedin?"

"İkinci seferde gördüm. İşe yarar mı bilmem ama maviydi, açık mavi. Eminim."

Arabaların kontrolü gerekecekti... Jamie Kilpatrick'in Daimler'i mavi değildi. Gregor Jack'in Saab'ı mavi değildi. Rab Kinnoul'un Land Rover'ı mavi değildi.

"Neyse," diye devam etti Corbie. "Sonra *yine* bağrışmalar oldu. Radyonun sesi de yükseldiğinden BMW'den geliyor diye düşündüm."

Rebus takdir eder gibi başını salladı.

"Sonra?"

Corbie omuz silkti. "Ortalık yine sessizleşti. Tekrar baktığımda araba gitmişti ama BMW hâlâ oradaydı. Daha sonra gidip yolun karşısından baktım. Yolcu kapısı aralıktı. İçinde kimse yok

gibiydi, ben de yolun karşısına geçtim. Anahtarlar kontağın üzerindeydi..." Son bir kez omuz silkti. Her şeyi anlatmıştı.

Anlattıkları gayet ilginçti. İki diğer araba mı? Yoksa sabahki araba geri mi dönmüştü? Liz Jack telefon kulübesinden kimi aramıştı? Hangi konuda tartışmışlardı? Radyonun sesi tartışmayı gizlemek için mi, yoksa mücadelenin duyulmasına engel olmak için mi açılmıştı? Başı tekrar dönmeye başladı. Kahve içmeyi teklif etti. Şeker ve bisküvilerle birlikte üç plastik bardak geldi.

Rahatlayan Corbie bacak bacak üzerine atıp bir sigara daha yaktı. Knox bisküvilerin hepsini silip süpürdü.

"Peki," dedi Rebus, "şimdi de mikrodalgadan bahset..."

Mikrodalga kolaydı. Mikrodalganın da yol kenarında bulunan bir hazine olduğunu söyledi.

"Buna inanmamızı beklemiyorsun ya?" diye tersledi Knox. Ama Rebus inanabilirdi.

"İyi de gerçek bu, Dedektif Knox," dedi Corbie, "ister inanın ister inanmayın, bu sabah arabayla çıktığımda onu hendekte gördüm. İnanamadım. Birisi öylece atmıştı. Sağlam göründüğünden alıp eve getirdim."

"Peki, neden sakladın?"

Corbie oturduğu yerde kımıldandı. "Annem çaldığımı düşünebilirdi. *Bulduğuma* hayatta inanmazdı. O yüzden bir hikâye uydurana kadar saklamaya karar verdim..."

"Dün gece bir hırsızlık oldu," dedi Rebus. "Birisi Deer Lodge'a girmiş. Orayı biliyor musun?"

"Genelevde basılan milletvekilinin yeri."

"Doğru. Mikrodalga dün gece oradan çalındı."

"Benim işim değil."

"Yakında öğreniriz. Orada da parmak izi alınacak."

"İşiniz gücünüz temizlik," dedi Corbie. "Annemden betersiniz."

"Doğru," deyip ayağa kalktı Rebus. "Son bir şey, Alec. Araba hakkında annene ne söyledin?"

"Pek bir şey değil. Arkadaşımın dedim."

Kadın muhtemelen inanmamıştı, buna rağmen oğlunu kaybederse çiftliğini de kaybedeceğini biliyordu.

"Peki, Alec," dedi Rebus. "Hepsini kâğıda yazmanın vakti geldi. Bize söylediklerini olduğu gibi yaz. Dedektif Knox sana yardım eder." Kapının yanında durdu. "Ardından eğer bize doğruyu söylediğine *hâlâ* ikna olmamışsak, sarhoş halde araba kullanma meselesini konuşuruz."

* * *

Bayan Wilkie'nin pansiyonuna dönüş epey sürünce Rebus, Dufftown'da kalmadığına pişman oldu. Yine de yolda düşünme fırsatı elde etmişti. Karakoldan telefon açıp bir görüşmeyi yarın sabaha ertelemişti. Yani günün kalanı onundu. Tepelerin üzerini bulutlar kaplamıştı. Güzel hava buraya kadardı. Rebus, Highlands'i böyle hatırlıyordu: kasvetli ve zorlu. Geçmişte burada katli-

amlar, zoraki göçler ve kan davaları gibi korkunç şeyler olmuştu. Yanlış hatırlamıyorsa, yamyamlık vakalarına bile rastlanmıştı. Çok korkunç şeyler...

Liz Jack'i kim, neden öldürdü? Her zaman önce kocalardan şüphelenilirdi, başkaları ondan şüpheleniyor olabilirdi, ancak bir şekilde Rebus'un aklına yatmayan bir şeyler vardı. Peki, neden olmasındı?

Neden olmasın?

Delillere bakalım. O çarşamba sabahı Jack toplantıdaydı, sonra da golf oynamış ve akşam da bir etkinliğe katılmıştı... İyi de kime göre? Jack ve Helen Greig'e göre. Ayrıca arabası da beyazdı. Maviyle karıştırılmış olması mümkün değildi. Ayrıca birileri Jack'in ayağını kaydırmak istiyordu. İşte Rebus'un bulması gereken kişi *oydu*... Tabii o kişi Liz Jack değilse. Bunu da düşünmüştü. Ama isimsiz telefonlar vardı... Peki, kime göre? Barney Byars'a göre. Helen Greig bunu onaylamamıştı. Rebus, Gregor Jack'le tekrar konuşması gerektiğini fark etti. Karısının sevgilisi var mıydı? Rebus'un öğrendiklerine bakılırsa galiba bu sorunun aslında, kaç sevgilisi vardı, diye sorulması gerekiyordu. Bir? İki? Üç? Ya da acaba yok yere kadının günahını mı alıyordu? Nihayetinde Elizabeth Jack hakkında hemen hiçbir şey bilmiyordu. Sadece diğerlerinin onun hakkındaki düşüncelerini dinlemişti, oysa onun hakkında *doğrudan* bir bilgiye sahip değildi. Fakat arkadaş ve mobilya seçimine bakılırsa, pek zevk sahibi biri olduğu söylenemezdi...

* * *

Perşembe sabahı. Ceset bulunalı bir hafta oldu.

Rebus erken uyansa da kalkmak için acele etmedi ve Bayan Wilkie'nin odaya kadar gelip ona çay getirmesine müsaade etti. Kadın dün gece onu kayıp oğlu ya da merhum kocasına benzetmeden güzel bir gece geçirdiğinden, Rebus bu sabah onu yatak odasından mahrum etmeye gerek olmadığını düşündü. Bu sabah sadece çay değil zencefilli çörek de vardı. Çay sıcaktı ancak bu kez de hava soğuk ve kapalıydı. Neyse önemli değil. Başka bir yerde hürmetlerini sunduktan sonra medeniyete geri dönecekti.

Aceleyle kahvaltısını bitirip çıkmadan önce Bayan Wilkie'nin yanağından bir makas aldı.

Kadın kapıdan ona el sallayarak, "Yine gelin," dedi. "Umarım reçeller çok satar..."

Ardından öyle bir yağmur bastırdı ki silecekler bile başa çıkamadı. Arabayı durdurup haritaya baktıktan sonra araçtan inip silecekleri biraz salladı. Daha önce de olmuştu: Sıkışıp kalıyorlardı ve biraz dürtülmeleri gerekiyordu. Bu kez epey zorlaması gerekmişti. Üstelik görünürde bir garaj da yoktu. Yavaşça devam etti ve bir süre sonra yağmur ne kadar şiddetlenirse camın o kadar netleştiğini fark etti. Asıl sorun, yavaş yağarak şekilleri bozup bulanıklaştıran yağmurdu. Şiddetli yağmur damlaları öyle çabuk gelip gidiyordu ki görüntüyü bozmak yerine camı temizliyordu.

Duthil'e gidene kadar yağmurun şiddeti hiç azalmadı.

Duthil Özel Hastanesi suç işleyen delilerin tedavisi için inşa edilmiş bir yerdi. İngiltere'deki diğer "özel hastaneler" gibi o da sadece bir hastaneydi, hapishane değil. Oraya gelen hastalara da mahkûm gibi değil, hasta gibi davranılırdı. Amacı cezalandırmaktan ziyade tedavi etmekti ve binaları kadar yöntem ve araçları da moderndi.

Bunların tümünü Rebus'a hastanenin başhekimi Frank Forster güzel ama işlevsel ofisinde anlatmıştı. Rebus dün gece Patience'la uzun bir konuşma yapmıştı ve o da ona hemen hemen aynı şeyleri söylemişti. Rebus buranın yine de hapishaneye benzediğini düşündü. Buraya getirilenler belli bir süre kalmaları için getirilmiyordu. Ana kapılar elektronikti, bekçiler vardı ve Rebus her nereye gitse kapıların arkalarından kilitlendiğini gördü. Fakat Dr. Forster boş zamanları değerlendirme tesislerinden, çalışan-hasta oranından ve haftalık diskodan bahsediyordu... Gurur duyduğu belliydi. Abarttığı da ortadaydı. Rebus onu olduğu kişi gibi gördü: özel bir hastanenin faydalarının, tedavi şeklinin ve yaklaşımının reklamını yapması için seçilmiş birisi. Geçen yıllarda Broadmoor gibilerin eleştirdiği yerlerden biri. Eleştiriden kurtulmak için iyi bir halka ilişkilere ihtiyaçları vardı ve Dr. Forster da bu iş için uygundu. Öncelikle Rebus'tan çok daha gençti. Ayrıca sağlıklı bir görüntüsü vardı ve güler yüzlüydü.

Rebus'a Gregor Jack'i hatırlattı. Aynı şevk, enerji ve kamusal imaj. Rebus eskiden bu havayı

sadece ABD'deki başkanlık seçim kampanyalarında görürdü, oysa artık her yerde karşılaşmak mümkündü: tımarhanelerde bile. Yönetimi deliler değil, gösteriş meraklıları ele geçirmişti.

"Üç yüzden fazla hastamız var," dedi Forster, "çalışanların onları olabildiğince tanımasını istiyoruz. Sadece yüzlerinden değil isimlerinden bahsediyorum. Hem de ilk isimlerinden. Burası Bedlam değil, Müfettiş Rebus. O günler çok şükür gerilerde kaldı."

"Ama burası bir güvenli bir tesis."

"Evet."

"Suçlu delilerle ilgileniyorsunuz."

Forster tekrar gülümsedi. "Çoğu hastamızın öyle olduğunu anlamazsınız bile. Çoğunun, yüzde altmışa yakınının, IQ'sunun normalin üzerinde olduğunu biliyor muydunuz? Hatta bazıları benden daha zeki!" Bunu söyledikten sonra gülüp tekrar ciddileşti. "Hastalarımızın çoğunun kafası karışıktır. Bunalımda ya da şizofrendirler. Ama televizyonda gördüğünüz manyaklar gibi değil. Mesela Andrew Macmillan'ı ele alalım." Dosya Forster'ın masasının üzerinde duruyordu. Dosyayı açtı. "Hastane açıldığından beri bizimle. Öncesinde... Çok daha nahoş bir ortamdaymış. Buraya gelmeden önce hiç ilerleme kaydedememiş. Ama artık çok daha fazla konuşuyor ve bazı faaliyetlere katılmaya hazır hale geldi. Bence kendisi çok iyi bir satranç oyuncusu."

"Peki, hâlâ tehlikeli değil mi?"

Forster buna cevap vermemeyi tercih etti. "Arada bir panik atak yaşadığı olur, ya da aşırı

terleme, ama geçmişte olduğu gibi gözü dönmüyor." Dosyayı kapattı. "Müfettiş, Andrew Macmillan'ın tümüyle düzelme yolunda olduğunu söyleyebilirim. Söyler misiniz, onunla neden konuşmak istiyorsunuz?"

Rebus, Sürüyü, "Mack" Macmillan ve Gregor Jack arasındaki dostluğu, Elizabeth Jack cinayetini ve kendisinin yakın zamanda Duthil'den sadece altmış kilometre uzakta olduğunu anlattı.

"Acaba ziyarete geldi mi diye merak ettim."

"Dilerseniz bakabiliriz." Forster tekrar dosyayı açtı. "İlginç, burada Bay Macmillan'ın Bay Jack'i tanıdığına ya da öyle bir lakabı olduğuna dair bir not yok. Mack dediniz, değil mi?" Kalemine uzandı. "Not edeyim..." Not ettikten sonra tekrar dosyaya baktı. "Geçmişte Bay Macmillan bazı milletvekilleri ve önemli kişilere mektup göndermiş. Bay Jack'in ismi..." Bir süre sessizce okumaya devam ettikten sonra dosyayı kapatıp telefonu kaldırdı. "Audrey, bana son ziyaretlerin kaydını getirebilir misin? Son bir ayın mesela. Teşekkürler."

Duthil turizm merkezi değildi ve gözden ırak olan gönülden de ırak olduğundan ziyaretçi sayısı düşüktü. O yüzden Rebus'un aradığı şeyi bulması uzun sürmedi. Ziyaret cumartesi günü, yani Sürüngen Operasyonunun ertesi günü, ama haberin halka açıklanmasından önce yapılmıştı.

"Eliza Ferrie," dedi, "ziyaret edilen hasta: Andrew Macmillan. Hasta yakınlığı: Arkadaş. Üçte ve sonra da dört buçukta imzalanmış."

"Normal ziyaret saatlerimiz," dedi Forster. "Normalde hastalar ziyaretçilerini ana eğlence salonunda kabul eder ama siz Andrew'la koğuşunda görüşebilirsiniz."

"Koğuşu mu?"

"Aslında sadece dört yataklı, büyük bir oda. Ama hastane havası vermek için koğuş diyoruz. Andrew, Kinnoul koğuşunda."

"Neden Kinnoul?" diye sordu Rebus.

"Nasıl?"

"Koğuşun adı neden Kinnoul?"

Forster gülümsedi. "Aktörün adını verdik. Rab Kinnoul'u duymuşsunuzdur. O ve karısı hastaneye maddi yardımda bulunur."

Rebus, Cath Kinnoul'un Sürüden biri ve Macmillan'la okul arkadaşı olduğunu söylememeyi tercih etti... Onu ilgilendirmezdi. Ama Kinnoul çifti önem listesinde üst sıralara çıkmıştı: en azından Cath. Zannedildiği gibi eski arkadaşını unutmuş değildi. *Artık kimse bana Gowk demiyor*. Liz Jack de ziyarete gelmiş ama kızlık soyadını kullanmayı tercih etmişti. Bunu anlayabiliyordu: Gazeteciler affetmezdi. Milletvekilinin karısı manyak katili ziyaret etti. Bütün bu sahiplik ekleri. Gazetelerin aradıkları haberi çok yakında bulacaklarını bilemezdi...

"Belki de ziyaretten sonra tesislerimizi gezmek istersiniz?" dedi Dr. Forster, "yüzme havuzu, spor salonu, atölye..."

"Atölye mi?"

"Temel tamirat işleri. Araba tamiri gibi şeyler."

"Yani hastalara anahtar ve tornavida mı veriyorsunuz?"

Forster güldü. "Ve iş bitince hepsini sayarak geri alıyoruz."

Rebus'un aklına bir fikir geldi. "*Araba* tamiri mi dediniz? Silecekten anlayan biri var mı?"

Forster tekrar gülse de Rebus başını iki yana salladı.

"Dalga geçmiyorum, ciddiyim," dedi.

"Öyleyse bir bakalım birini bulabilir miyiz?" Forster ayağa kalktı. "Hazırsanız gidelim, Müfettiş."

"Hazırım," dese de öyle olduğundan şüpheliydi.

* * *

Bir sürü koridordan geçtiler ve Rebus'a Kinnoul koğuşunu gösterecek hastabakıcı yığınla kapıyı açmak zorunda kaldı. Belindeki kemerden zincir bir anahtarlık sarkıyordu. Rebus sohbet etmeye çalışsa da hastabakıcı kısa cevaplarla soruları geçiştirdi. Sadece bir hadise yaşandı. Bir koridordan geçerlerken açık bir kapıdan uzanan bir el Rebus'u tuttu. Küçük ve ihtiyar bir adam, parlak gözleri ve çok az kımıldayan ağzıyla bir şeyler anlatmaya çalışıyordu.

Hastabakıcı adamın elini Rebus'un ceketinden çekerek, "Odana geri dön, Homer," dedi. Adam içeri gitti. Rebus kalp atışının yavaşlamasını bekledikten sonra sordu: "Ona neden Homer dedin?"

Hastabakıcı ona baktı. "Çünkü ismi o." Sessizce yürüdüler.

Forster haklıydı. Birkaç inleme, sızlanma ya da çığlık olsa da hiçbir şiddet alameti yoktu. İnsanların televizyon izlediği büyük bir odanın önünden geçtiler. Forster ne çıkacağı belli olmadığından normal televizyon yayınına izin verilmediğini söylemişti. O yüzden seçilmiş videoları izliyorlardı. *Sound of Music* özellikle seviliyor gibiydi. Hastalar sessiz bir hayranlıkla izliyorlardı.

"Onlara ilaç mı verildi?" diye sordu Rebus.

Hastabakıcının birden çenesi açıldı. "Boğazlarından aşağı dökebildiğimiz kadar. Böylece olmayacak işlere kalkışmıyorlar."

Demek ki işin sırrı buydu...

Hastabakıcı, "Onlara ilaç vermenin yanlış bir tarafı yok," dedi, "ASK'a uygun."

"ASK mı?"

"Akıl Sağlığı Kanunu. Yatıştırmanın tedavinin bir parçası olduğunu kabul eder."

Rebus hastabakıcının ziyaretçilere söylemek için ezberlediği bir metni tekrar ettiği gibi bir hisse kapıldı. İriyarı bir adamdı: Uzun değil ama genişti ve kolları iriydi.

"Ağırlık çalışması mı?"

"Kim? Onlar mı?"

Rebus gülümsedi. "Seni kastettim."

"Ah." Adam sırıttı. "Evet, biraz ağırlık çalıştım. Bu tür yerlerde her şey hastalar içindir; çalışanlar için hiçbir şey olmaz. Ama burada güzel bir spor salonumuz var. Evet, epey güzeldir. Buradan..."

Bir kapı daha açıldı ve bir koridor daha göründü ama bu koridorun sonundaki bir tabela

diğer bir kapıyı gösteriyordu. Kinnoul Koğuşu. "Burası," diyen hastabakıcı kapıyı açtı. Sesi sertleşmişti. "Haydi, duvara git."

Rebus önce hastabakıcının *onunla* konuştuğunu sandı fakat sonra emrin muhatabı olan ince ve uzun adamın karşı duvarın dibine gidip yüzünü onlara döndüğünü gördü.

"Ellerini duvara yasla," dedi hastabakıcı. Andrew Macmillan avuçlarını arkasındaki duvara dayadı.

"Bak," dedi Rebus, "bu gerçekten gerekli mi?"

Macmillan sırıttı. Hastabakıcı Rebus'a, "Merak etmeyin," dedi. "Ona verdiğimiz ilaçlardan sonra ısırmaz. Oraya oturabilirsiniz." Üzerinde satranç tahtası olan bir masayı işaret etti. İki sandalye vardı. Rebus, Andrew Macmillan'a dönük olana oturdu. Dört yatak olmasına karşın, diğerleri boştu. Oda aydınlıktı ve duvarlar sarıya boyanmıştı. Demirli üç pencereden içeri az da olsa güneş ışığı giriyordu. Gitmeye niyetli olmayan hastabakıcı Rebus'un arkasında durunca ona Corbie ve Knox'un da olduğu Dufftown'daki sorgu odasını hatırlattı.

"Günaydın," dedi Macmillan usulca. Saçları gittikçe seyreliyor gibiydi. Yüzü uzun olsa da zayıf değildi. Rebus bu yüzü "müşfik" olarak tarif edebilirdi.

"Günaydın, Bay Macmillan. İsmim Müfettiş Rebus."

Bunu duyan Macmillan heyecanlandı. Öne doğru yarım adım attı.

"Duvara yaslan," dedi hastabakıcı. Macmillan durup geriledi.

"Hastane müfettişi misin?" diye sordu.

"Polis müfettişiyim."

"Ah." Yüzü biraz asıldı. "Buraya şey için geldin sandım... Burada bize pek iyi davranmıyorlar da." Durdu. "Bunu söylediğim için şimdi bana ceza verecekler. Belki de hücreye koyacaklar. Her şikâyeti mutlaka bildiriyorlar. Ama ben her fırsatta söylüyorum, yoksa kimse bir şey yapmayacak. Bazı nüfuzlu dostlarım var, Müfettiş." Rebus bu sözlerin ondan ziyade görevli için söylendiğini düşündü. "Yüksek mevkilerde dostlarım var."

Rebus sayesinde artık Dr. Forster da bunu biliyordu.

"Güvenebileceğim dostlar. İnsanların burada olanları bilmesi gerek. Mektuplarımızı sansürlüyorlar. Ne okuyacağımıza onlar karar veriyor. *Das Kapital*'i bile okumama izin vermiyorlar. Ayrıca bize ilaç veriyorlar. Akıl hastası olduğumuz halde *aklı başında* cinayet işleyenlerden daha az hakkımız var. Bu adil mi? Bu insani mi?"

Rebus'un verecek cevabı yoktu. Ayrıca asıl konuya odaklanmak istiyordu.

"Elizabeth Jack sizi ziyaret etmiş."

Macmillan bir an düşündükten sonra başını salladı. "Ama beni ziyarete geldiğinde Jack değil, Ferrie'dir. Bu bizim sırrımızdır."

"Nelerden konuştunuz?"

"Neden sordun?"

Rebus, Macmillan'ın Liz Jack'in ölümünden haberi olmadığına hükmetti. Nasıl bilecekti ki? Burada haberlere erişimi yoktu. Rebus'un parmakları önündeki satranç tahtasının taşlarına gitti.

"Bay Jack hakkındaki bir soruşturmayla ilgili."

"Ne yaptı?"

Rebus omuz silkti. "Ben de onu bulmaya çalışıyorum, Bay Macmillan."

Macmillan yüzünü gün ışığına döndü. Fısıltı gibi çıkan bir sesle, "Dünyayı özledim," dedi. "Bir sürü arkadaşım vardı."

"Onlarla görüşmeye devam ediyor musunuz?"

"Ah, evet," dedi Macmillan. "Gelip beni hafta sonları evlerine götürürler. Akşamları sinemaya, tiyatroya, bara gideriz. Birlikte harika vakit geçiririz." Acı acı gülüp kafasına vurdu. "Sadece burada."

"Ellerini duvara daya."

"Neden?" diye çıkıştı. "Neden ellerimin sürekli duvarda olması gerek? Neden oturup normal insanlar gibi konuşamıyorum." Öfkelendikçe sesi kısıldı. Ağzının iki kenarında salya belirirken alnındaki damar da şişti. İki kez derin nefes aldıktan sonra başını hafif öne eğdi. "Özür dilerim, Müfettiş. Biliyorsun, bana ilaç veriyorlar. Ne verdiklerini ancak Tanrı bilir. Üzerimdeki etkisi işte bu."

Rebus, önemli olmadığını söylemesine rağmen içinden titriyordu. Aklı başında mıydı, değil miydi? Duvara zincirlenen akıllı sağlığına ne olurdu? Zincirliydi ama zincirler gerçek değildi.

Macmillan nefes nefese, "Eliza... Ferrie'yi... sormuştun," dedi. "Haklısın, ziyaretime geldi. Çok şaşırdım. Yakında evleri olduğunu biliyordum ama daha önce hiç gelmemişti... Lizzie... Eliza... Çok uzun zaman önce bir kez gelmişti. Ama Gregor... Neyse o meşgul bir adam, değil mi? Ve diğeri de meşgul bir kadın. O şeyleri duydum..."

Rebus onun Cath Kinnoul'dan duyduğuna emindi.

"Evet geldi. Güzel bir saat geçirdik. Geçmişten ve dostlardan konuştuk. Dostluktan. Evliliklerinde sorun mu var?"

"Neden sordunuz?"

Diğer bir sırıtma. "Yalnız geldi, Müfettiş. Bana tek başına tatilde olduğunu söyledi. Yine de onu dışarıda bekleyen bir adam vardı. Ya Gregor'du ve beni görmek istememişti ya da... Arkadaşlarından biriydi."

"Nereden biliyorsunuz?"

"Hastabakıcı söyledi. Müfettiş, bu gece gözüne uyku girmesini istemiyorsan, söyle ona sana ceza bloğunu göstersin. Dr. Forster'ın ceza bloğundan bahsetmediğine eminim. Böyle konuştuğum için belki de beni oraya atar."

"Kes artık, Macmillan."

Rebus hastabakıcıya döndü. "Bu doğru mu?" diye sordu. "Bayan Jack'i dışarıda bekleyen biri mi vardı?"

"Evet, arabada biri vardı. Adamın biri. Onu sadece pencereden gördüm. Bacaklarını esnetmek için arabadan indi."

"Tipi nasıldı?"

Görevli başını iki yana salladı. "Onu gördüğümde arabaya biniyordu. Sadece sırtını gördüm."

"Araba ne markaydı?"

"Black 3 serisi, eminim."

"Evet, Müfettiş, işine gelen şeyleri fark etmekte üzerine yoktur."

"Uzatma, Macmillan."

"Müfettiş, kendine şunu sor. Eğer burası *hastaneyse* neden buradaki görevlilerin tümü Hapishane Çalışanları Birliği üyesidir? Burası hastane değil. Burası kafadan çatlaklarla dolu bir depo. Ama işin ilginci *idare* o çatlakların elinde."

Yavaşça duvardan uzaklaştı, ayakları uyuşuk olsa da enerjisinin yerinde olduğu belliydi. Damarları dışarı fırlamıştı.

"Duvara dayan..."

"Çatlaklar! Kafasını kopardım! Tanrı biliyor, ben..."

"Macmillan." Hastabakıcı da hareketlendi.

"Ama çok zaman önceydi... Farklı..."

"Seni ikaz ediyorum..."

"Öyle çok... Öyle çok istiyorum ki..."

"Bu kadar yeter." Hastabakıcı onu kollarından tuttu.

"Toprağa dokunmak istiyorum."

Hastabakıcı bacaklarını ve kollarını bağlarken, Macmillan fazla direnmedi. Hastabakıcı onu yere yatırmıştı. Rebus'a, "Yatağa yatırırsam kendini aşağı atıp yaralar," dedi.

Bağlandığı için sanki huzur bulan Macmillan da, "Ve sende bunu istemezsin," dedi. "Hayır, sen de bunu istemezsin."

Rebus gitmek için kapıyı açtı.

"Müfettiş!"

Döndü. "Evet, Bay Macmillan?"

Macmillan kafasını kapıya çevirdi. "Benim için toprağa dokun... Lütfen."

Rebus hastaneden çıkarken bacakları girdiği zamana kıyasla daha çok titriyordu. Yüzme havuzunu ya da spor salonunu görmek istememişti. Onun yerine görevliden kendisine ceza bloğunu göstermesini istemiş ama isteği reddedilmişti.

"Bakın," demişti, "burada olup bitenlerden rahatsız olabilirsiniz, ben de bir kısmından rahatsız olabilirim ama gerçek bu. Sözde hastalar ama onlara sırtınızı dönemez, onları yalnız bırakamazsınız. Ampul yutup kalem sıçmaya ve kafalarını televizyona sokmaya kalkarlar. Demek istediğim, ne yapacakları hiç belli olmaz. Açık fikirli olmaya çalışın, Müfettiş. Kolay olmadığını biliyorum ama deneyin."

Rebus adama ağırlık çalışmasında şans diledikten sonra avluya çıkmıştı. Bir çiçekliğin önünde durup ellerini toprağa daldırdı. Güzel bir histi. Dışarıda olmak güzel bir histi. Toprak, temiz hava ve serbestçe dolaşabilmeyi doğuştan hakkımız olarak görmemiz çok ilginçti.

Başını kaldırıp hastanenin pencerelerine baksa da hangisinin Macmillan'ın koğuşuna ait olduğunu kestiremedi. Pencerelerde hayat belirtisi

yoktu. Doğrulup arabasına gitti, bindikten sonra dışarı baktı. Kısa süreli güneş ışığı ortadan kaybolmuştu. Tekrar yağmur başlamış ve görüşü engelliyordu. Rebus düğmeye bastı ve sileceği çalıştırınca düzgün çalıştıklarını gördü. Gülümseyip ellerini direksiyona dayayarak kendine şu soruyu sordu.

"Duvara zincirlenen akıl sağlığına ne olur?"

* * *

Güneye dönerken farklı bir yola sapıp Kinross'a geldi. Loch Leven'ı (Rebus çocukken aileler buraya pikniğe gelirdi) geçip bir sonraki kavşaktan sağa dönerek Fife'ın maden kasabalarına doğru ilerlemeye başladı. Bu bölgeyi iyi bilirdi. Burada doğup büyümüştü. Gri evleri, köşedeki dükkânları ve barları bilirdi. İnsanlar yabancılara olduğu kadar dost ve komşularına karşı da temkinliydi. Sokak köşesi diyalogları kavgadan farksızdı. Annesi ve babası onu ve kardeşini cumartesi günleri Kirkcaldy'ye alışverişe, pazar günleri de Loch Leven'a pikniğe götürürdü. Arabanın arkasında oturup ton balıklı sandviç yiyip portakal suyu ve plastik kokan termoslardan çay içerlerdi.

Yaz tatillerinde karavanla St. Andrews'a ya da Blackpool'da pansiyona giderler ve Michael'ın orada sürekli başı belaya girip ağabeyi tarafından kurtarılması gerekirdi.

"Bunun için de bolca takdir toplardım."

Rebus sürmeye devam etti.

Byars Nakliyatçılık köylerden birindeki dik bir yokuşun ortasındaydı. Yolun karşısında bir okul vardı. Çocuklar çantalarını sallayarak ve küfrederek evlerine gidiyordu. Bazı şeyler hiç değişmezdi. Byars Nakliyatçılık'ın bahçesinde sıra sıra tırlar, ne olduğu belirsiz iki araba ve bir Porsche Carrera vardı. Arabalardan hiçbiri mavi değildi. Ofislerin prefabrik barakalar olduğunu gördü. Ana ofis yazana doğru gitti (birisi yazının altına patron yazmıştı) ve kapıyı çaldı.

İçerideki sekreter başını kelime işlemcisinden kaldırıp baktı. Masanın yanındaki ısıtıcı yüzünden oda aşırı sıcaktı. Sekreterin arkasında bir kapı daha vardı. Rebus, Byars'ın o kapının arkasında yüksek sesle konuştuğunu duyabiliyordu. Karşısında konuşan biri olmadığından Rebus adamın telefonda konuştuğuna hükmetti.

"Söyle o dangalaklara hemen buraya gelsinler." Sessizlik. "Hasta mı? Hasta mı? Kesin kadın peşindedir. Gerçi onu da suçlayamam..."

Sekreter Rebus'a, "Yardımcı olabilir miyim?" diye sordu.

Byars'ın sesi, "Sen onun dediğini boş ver," dedi. "Burada dün Liverpool'da olması gereken bir yük var."

"Bay Byars'la görüşmek istiyorum."

"Lütfen oturun. Bay Byars müsait mi, bir bakayım. İsminiz neydi?"

"Dedektif Müfettiş Rebus."

O anda Byars'ın ofisinin kapısı açıldı ve Byars dışarı çıktı. Bir elinde telsiz telefon, diğerinde de bir kâğıt vardı. Kâğıdı sekretere verdi.

"İşte iki gün sonra Londra'dan gelecek mal." Byars'ın sesi daha yüksek çıkmaya başlamıştı. Rebus, Byars'ın, sekretere çaktırmadan onun bacaklarına baktığını fark etti. Bütün bu gösteri onun için mi sergileniyor diye merak etti...

Byars sonunda dikkatini Rebus'a çevirdi. Durumu anlaması bir saniye süren Byars başıyla onu selamladı. "Ne halt ederse etsin," dedi telefona. "Rapor alırsa tamam, yoksa onu işten atarım." Telefonu kapatıp elini uzattı.

"Müfettiş Rebus, buraya seni hangi rüzgâr attı?"

"Geçiyordum," dedi Rebus, "ve..."

"Yalana bak! Buradan bir sürü kişi geçer ama bir şey isteyecek olanlar hariç kimse durmaz. O zaman bile onlara devam etmelerini söylerim. Fakat sen doğruca buraya geldin, değil mi? Neyse, ofisime geçelim. Beş dakikam var." Sekretere dönüp elini onun omzuna koydu. "Sheena, Liverpool'daki herifi ara ve ona yarın sabah kesin geleceğini söyle."

"Peki, Bay Byars. Kahve ister misiniz?"

"Hayır, Sheena. İstemez. Polislerin ne içmeyi sevdiğini bilirim." Rebus'a göz kırptı. "İçeri gel, Müfettiş."

Byars'ın ofisi muzır neşriyat satan bir kitapçının arka odası gibiydi. Duvarları birbirine bağlı tutan şey çıplak ünlülerin takvimleri ya da resimleri olmalıydı. Takvimler garaj ve tedarikçilerin hediyesine benziyordu. Byars, Rebus'un onlara baktığını gördü.

"Resimler çok işe yarıyor," dedi. "Boynu dövmeli kıllı bir tır sürücüsü buraya girdiğinde karşısında nasıl bir adam olduğunu anlar."

"Ya bir kadın gelirse?"

Byars güldü. "O da anladığını *zanneder*. Gerçi yanlış anlar da diyemem." Byars viskisini içki dolabında değil, bir Wellington çizmenin içinde tutuyordu. Çizmenin diğer eşinden iki kadeh çıkarıp kokladı. "Sabah çiği gibi tertemiz," deyip içkileri koydu.

"Teşekkürler," dedi Rebus. "Güzel araba."

"Dışarıdakini mi diyorsun? Öyle, fena değildir. Hiç çizik yok. Ama bir de sigorta primini gör. Yokuşlarda iyidir. Düz yolda gidiyor gibi hissedersin. Sağlığına." Tek dikişte içtikten sonra nefes verdi.

Rebus bir yudum aldıktan sonra önce kadehe, sonra da şişeye baktı. Byars güldü.

"Kaliteli bir şey olacağını mı zannettin? Ben işadamıyım, hayırsever değil. Şişeye bakar, ne içtiklerini anlayıp etkilenirler. Tıpkı duvardaki resimler gibi. Oysa içtikleri kalitesiz bir içkidir. Çoğu kişi fark etmez."

Rebus bunu iltifat olarak kabul etti. Byars tümüyle görüntüden ibaretti. Milletvekilleri ve aktörlerden farkı var mıydı? Ya da polislerden? Tümü de asıl niyetlerini perde arkasında saklardı.

"Evet, neden benimle konuşmak istedin?"

Açıklaması zor değildi. Byars'a, Deer Lodge'da düzenlenen son parti hakkında fazladan birkaç şey sormak istiyordu.

"Fazla kişi yoktu," dedi Byars. "Bazıları geç saatte su koyuverdi. Tom Pond orada değildi sanırım, ama gelmesi beklenmişti. Evet, o tarihte ABD'deydi. Suey oradaydı ama."

"Ronald Steele mi?"

"Aynen o. Liz, Gregor ve ben de tabii. Cathy Kinnoul da oradaydı ama kocası yoktu. Bakalım, başka kim vardı... Ah, bir de Gregor'a çalışan çift. Urquhart..."

"Ian Urquhart mı?"

"Evet, bir de genç bir kız..."

"Helen Greig mi?"

Byars güldü. "Madem biliyorsun neden soruyorsun? Evet, galiba oydu."

"Gregor'a çalışan çift dedin. Sende çift olduklarına dair bir intiba mı bıraktılar?"

"Hayır. Bence Urquhart *hariç* herkes kızla yatmaya çalışıyordu."

"Başaran oldu mu?"

"Bildiğim kadarıyla olmadı ama birkaç şampanyadan sonra benim gözüm pek bir şey görmez. Liz'in partilerindeki tipler gibi değilimdir. Yani çılgın değilimdir. Herkes bolca içti ama hepsi bu."

"Hepsi mi?"

"Evet, bilirsin Liz'inkiler biraz çılgındır." Byars anıları canlanmış olacak ki takvimlere doğru baktı. "Az buz da çılgın değildirler hani..."

Rebus, Byars'ın dünden razı bir şekilde Patterson-Scott, Kilpatrick ve diğerlerine katıldığını hayal edebiliyordu. Ayrıca Byars'ın kabalığına

hoşgörü gösterdiklerini de tahmin edebiliyordu. Byars'ın partinin canı ve ruhu olduğunu anlamak zor değildi. Ama muhtemelen onunla birlikte gülmek yerine, *ona* gülüyorlardı...

"Sen gittiğinde kulübe nasıldı?" diye sordu Rebus.

Byars burnunu kırıştırdı. "İğrenç. Önceki partiden beri temizlenmemişti. Gregor'un değil de Liz'in partilerinden biriydi. Gregor'un suçu yok. Liz ya da başka birinin temizletmesi gerekiyordu. Berbattı." Gülümsedi. "Aslında polis olduğundan bunları sana söylememem gerekir ama o gece orada kalmadım. Sabaha karşı dörtte geri döndüm. Sarhoştum ama yolda çarpacağım kimse yoktu. Bir de şunu dinle. Arabayı durdurduğumda ayaklarımın üşüdüğünü fark ettim. Garajda arabadan inince gördüm ki ayakkabı giymemişim! Sadece tek bir çorap var. Nasıl oldu da fark etmedim bilmiyorum..."

8
Kin ve Fesat

John Rebus bir kahraman gibi mi karşılandı? Hayır. Bazıları onun davayı karıştırmaktan başka işe yaramadığını düşünüyordu. Belki de öyleydi. Emniyet Amiri Watson hâlâ asıl şüphelinin William Glass olduğu fikrindeydi. Oturup Rebus'un raporunu dinlerken Başmüfettiş Lauderdale de diğer bir sandalyede ileri geri sallanıp bazen tavana, bazen de pantolonundaki kırışıklıklara baktı. Cuma sabahıydı. Ortalık kahve kokuyordu. Rebus konuşurken onun sinir sisteminde de kahve akıyordu. Watson kimi zaman araya girerek, cılız bir sesle sorular sordu ve malum soruyu da sona sakladı.

"Tüm bunların sonucu ne, John?"

Rebus da malum cevabı verdi.

"Bilmiyorum, amirim."

"Şunu açıklığa kavuşturalım," dedi Lauderdale başın kaldırarak. "Kadın telefon kulübesindeydi. Bir adamla arabada buluştu. Tartıştılar. Adam çekip gitti. Kadın orada bir süre bekledi. Sonra başka bir araba belki de aynı araba geldi. Tekrar tartışma. O araba gidince kadın kendi arabasıyla

orada kaldı. Ve ondan sonra bir de baktık ki kadın kocasının arkadaşının evinin yakınındaki bir nehirde yüzüyor." Lauderdale sanki Rebus'un itiraz etmesini beklermiş gibi durdu. "Ne zaman ve nerede öldüğünü bilmiyoruz, tek bildiğimiz bir şekilde Queensferry'ye geldiği. Şimdi de bu aktörün karısının Gregor Jack'in eski arkadaşı olduğunu mu söylüyorsun?"

"Evet."

"Arkadaştan öte olduklarına dair bir şey var mı?"

Rebus omuz silkti. "Bildiğim kadarıyla yok."

"Peki ya aktör Rab Kinnoul? Belki o ve Bayan Jack..."

"Belki."

Başmüfettiş kendine içki koymak için ayağa kalkarken, "Mantıklı, değil mi?" dedi. "Yani Bay Kinnoul bir cesetten kurtulmak *isterse*, hızlı akan bir nehirden daha iyisini nereden bulacak. Nehir cesedi denize taşır ve ceset ya haftalar sonra ortaya çıkar ya da hiç çıkmaz. Ayrıca filmlerinde hep katili canlandırıyor. Belki sonunda etkisinde kalmıştır."

"Fakat Kinnoul çarşamba günü boyunca bir dizi görüşme yapmış," dedi Lauderdale.

"Ya çarşamba gecesi?"

"Evde karısıyla birlikteymiş."

Watson başını salladı. "Bayan Kinnoul'a geri döndük. Yalan söylüyor olabilir mi?"

"Adamın etkisi altında olduğu kesin," dedi Rebus. "Ayrıca bir sürü antidepresan kullanıyor. Çarşamba akşamı Queensferry'de evle olmakla

Temmuz'un on ikisinde Londonderry'de olmak arasındaki farkı bildiğinden bile şüpheliyim."

Watson gülümsedi. "Güzel söyledin, John, ama biz eldekilerden şaşmayalım."

"Kaldı ki elimizde çok az doğru var," dedi Lauderdale. "Demek istediğim hepimiz baş şüphelinin kim olduğunu biliyoruz: Bayan Jack'in kocası. Kadın onun genelevde pantolonu aşağıda yakalandığını öğrendi, kavga ettiler, adam belki de öldürmeye niyeti olmadan kadına vurdu ve kadın öldü."

"Pantolonu üzerindeydi," dedi Rebus.

"Ayrıca," diye ekledi Watson, "Bay Jack'in de şahitleri var." Önündeki kâğıttan okumaya başladı. "Sabah seçim bölgesi toplantısı. Öğleden sonra golf, ki golf oynadığı kişi de onayladı ve Dedektif Broome kontrol etti. Ardından akşam yemeğinde Edinburgh'un merkezinde seksen kişi önünde konuşma yaptı."

"Ve beyaz bir Saab sürüyordu," dedi Rebus. "Davaya ilgili Bay ve Bayan Jack'in tüm arkadaşlarının arabalarını kontrol etmemiz lazım."

"Detektif Holmes'u çoktan o işle görevlendirdim," dedi Lauderdale. "Adli tıp da BMW'yle ilgili raporun sabaha hazır olacağını söyledi. Ama bir sorum daha var." Rebus'a döndü. "Görünüşe göre Bayan Jack yaklaşık bir haftalığına bir sebeple kuzeye gitmiş. Bu zaman zarfında hep Deer Logde'da mı kalmış?"

Rebus'un herife hakkını teslim etmesi gerekti çünkü bugün Lauderdale'in hızına yetişemiyor-

du. Watson sanki aynı şeyi kendisi de düşünmüş gibi başını sallıyordu ama tabii ki düşünmemişti. Ama Rebus düşünmüştü.

"Sanmıyorum," dedi. "*Bence* orada biraz vakit geçirdi, aksi takdirde pazar gazeteleri ve yeşil çanta orada olmazdı. Ama bütün bir hafta... Şüpheliyim. Yakın zamanda orada yemek pişirildiğine ya da yendiğine dair bir işaret yok. Bulduğum her şey partilerden birine ya da diğerine ait. Birisinin oturma odasını temizlemeye çalışması bir ya da iki kişinin orada oturup bir şeyler içtiğini gösterir. Ama o son partiye de ait olabilir. Aslında bunu parmak izlerini alırken misafirlere de sorabiliriz..."

"Parmak izlerini almak mı?" dedi Watson.

Lauderdale sinirli bir ebeveyn gibi konuşuyordu. "Onların parmak izlerini eleyebilmek için, amirim. Kimliği belirlenemeyen bir parmak izi var mı görmüş oluruz."

"Bize ne faydası olacak ki?" diye sordu Watson.

"Mesele şu, amirim," diye başladı Lauderdale, "eğer Bayan Jack, Deer Lodge'da kalmadıysa, nerede ve *kiminle* kaldı? Hatta bu zaman zarfında kuzeyde olduğu bile şüpheli."

"Ah..." deyip sanki her şeyi anlamış gibi başını salladı Watson.

"Bir de cumartesi günü Andrew Macmillan'ı ziyaret etmiş," diye ekledi Rebus.

"Evet," diyerek kaldığı yerden devam etti Lauderdale, "ama çarşamba günü de çiftliğin dı-

şındaki kulübedeymiş. Bu iki gün arasında ne oldu?"

"Gazetelerle birlikte pazar günü kulübedeymiş," dedi Rebus. Sonra da Lauderdale'in ne anlatmaya çalıştığını fark etti. "Haberi görünce," diye devam etti, "tekrar güneye doğru yola çıkmış olabilir mi?"

Lauderdale ellerini açıp tırnaklarına baktı. Sadece, "Böyle bir teori var," demekle yetindi.

"Ortalık teoriden geçilmiyor," diyen Watson bir elini masaya vurdu. "Bize somut bir şey gerek. Dostumuz Glass'ı da unutmayalım. Hâlâ onunla, en azından Dean Köprüsü hakkında konuşmamız gerek. Bu arada..." İzleyecekleri yolu kestirmek, talimat ya da fikir vermek istiyordu. Ama vazgeçip kahvesine döndü. Rebus ve Lauderdale sabırla ağzından çıkacak incileri beklerken nihayet, "Bu arada," dedi, "dikkatli olalım."

Rebus, Lauderdale'in peşinden ofisten çıkmayı beklerken ihtiyarın artık iyice yaşını göstermeye başladığını düşündü. *Hill Street Blues* çok ama çok uzun zaman önceydi. Kapıyı kapatıp çıktıktan sonra koridorda Lauderdale, Rebus'u kolundan tuttu. Sesi heyecanlı ve tıslama gibi çıkıyordu.

"Anlaşılan Emniyet Amirimiz her şeyden elini eteğini çekmeye başladı. Üstlerinin bunu fark edip onu emekli etmesi uzun sürmez." Neşesini gizlemeye çalışıyordu. Rebus bir-iki hatanın yeterli olacağını biliyordu. Acaba Lauderdale bu maksatla bir-iki fiyasko tezgâhlar mı diye merak

etti. Birisi gazetelere Sürüngen Operasyonunu haber vermişti. Tanrım, sanki çok uzun zaman önce olmuş gibi geliyordu. İyi de Chris Kemp o konuda araştırma yapmayacak mıydı? Bir ara unutmayıp Kemp'e ne bulduğunu sormalıydı. Hâlâ yapılması gereken bir sürü iş vardı...

Tam kolunu Lauderdale'in elinden kurtarırken Watson'ın kapısı açıldı ve Watson kapıda durup ikisine baktı. Rebus hissettiği kadar suçlu ve sinsi görünüp görünmediklerini merak etti. Watson gözlerini ona çevirdi.

"John," dedi. "Bay Jack seni aradı. Gidip onu görürsen minnettar olurmuş. Anlaşılan seninle konuşmak istediği bir şey var..."

* * *

Rebus bahçe kapısının ziline bastı. Diyafondan gelen ses Urquhart'a aitti.

"Evet?"

"Ben Müfettiş Rebus. Bay Jack'le görüşmeye geldim."

"Tamam, Müfettiş. Hemen geliyorum."

Rebus demir parmaklıklardan içeri baktı. Beyaz Saab evin dışına park edilmişti. Yavaşça başını iki yana salladı. Bazıları bir türlü laftan anlamıyordu. Bekleyen arabalardan bir muhabir Rebus'a ne olduğunu sormak üzere gönderildi. Diğerleri arabaların içinde oturmuş, radyo dinleyip gazete okuyor, termoslarından çorba ya da kahve içiyorlardı. Başından beri buradaydılar ve sıkılmışlardı. Rebus kapının açılmasını bekler-

ken buz gibi rüzgâr ceketinin yakasından içeri girip ensesinden dökülmüş soğuk su gibi onu titretti. Urquhart'ın evden çıkışını izledi, anlaşılan elindeki anahtarları düzene sokmaya çalışıyordu. Keşfe gönderilen muhabir hâlâ Rebus'un yanındaydı ve yaklaşan Urquhart'a soru sormaya hazırlanıyordu.

"Hiç zahmet etme, evlat," dedi Rebus.

Urquhart kapıya vardı.

"Bay Urquhart," dedi muhabir, "önceki beyanınıza eklemek istediğiniz bir şey var mı?"

"Hayır," deyip kapıyı açtı Urquhart. "Ama dilersen senin için tekrar edeyim: İkile!"

Rebus geçtikten sonra kapıyı kapatıp kilitledi, ardından da emin olmak için parmaklıklarından tutup salladı. Muhabir asık bir suratla arabalardan birine döndü.

"Kuşatma altındasınız," dedi Rebus.

Urquhart epeydir uyumamışa benziyordu. Eve doğru yürürlerken, "Akıl alır gibi değil," dedi. "Gece gündüz oradalar. Ne öğrenmeyi umduklarını Tanrı bilir."

"İtiraf olabilir mi?" dedi Rebus. Aldığı karşılık cılız bir tebessüm oldu.

"Müfettiş, itiraf diye bir şey söz konusu değil." Tebessüm yüzünü terk etti. "Fakat George'un hali iyi değil... Tüm bu yaşananlar onu mahvetti... Neyse, birazdan kendiniz de görürsünüz."

"Beni neden çağırdığını biliyor musunuz?"

"Söylemedi, Müfettiş..." Urquhart durdu. "Şu anda çok hassas, yani her şeyi söyleyebilir. Uma-

rım hayalle gerçeği birbirinden ayırt edebilirsiniz." Ardından tekrar yürümeye başladı.

"Hâlâ viskisine su katıyor musun?" diye sordu Rebus.

Urquhart ona manidar bir ifadeyle baktıktan sonra başını salladı. "Onun ihtiyacı olan şey bu değil, Müfettiş. Onun arkadaşa ihtiyacı var."

Andrew Macmillan da arkadaşsızlıktan mustaripti. Rebus, Jack'le Andrew Macmillan hakkında konuşmak istese de acelesi yoktu. Saab'ın yanında durunca Urquhart'ın da durmasına neden oldu.

"Ne oldu?"

"Saab'ları hep çok sevmişimdir," dedi Rebus. "Ama hiç alacak kadar param olmadı. Acaba bir dakikalığına sürücü koltuğuna otursam, Bay Jack bir şey der mi?"

Urquhart ne diyeceğini bilemedi. Sonunda omuz silkmeyle baş sallama arası bir hareket yaptı. Rebus sürücü kapısını yoklayınca kilitli olmadığını gördü. Koltuğa yerleşip ellerini direksiyona koyarken Urquhart'ın da görebilmesi için kapıyı açık bıraktı.

"Çok rahat," dedi Rebus.

"Öyle olmalı."

"Ne yani, siz hiç sürmediniz mi?"

"Hayır."

"Ah." Rebus camdan dışarıya, sonra da yolcu koltuğuna ve zemine baktı. "Tasarımı iyi ve rahat. Epey geniş." Sonra oturduğu yerde dönüp arka koltuğa ve zemine baktı. "Bayağı bir geniş," dedi. "Çok güzel."

"Belki Gregor bir tur atmanıza izin verir?"

Rebus hevesle ona baktı. "Acaba? Yani tabii ki tüm bu hadise sona erdikten sonra." Arabadan indi. Urquhart homurdandı.

"Sona ermek mi? Milletvekiliysen bu tür şeyler sona ermez. Genelev... Gazetelerdeki o suçlamalar yeterince berbat değilmiş gibi bir de cinayet çıktı. Hayır." Başını iki yana salladı. "Bunun sona ereceği yok, Müfettiş. Bu yağmur bulutu değil, bu bir çamur banyosu ve çamur yapıştı mı çıkmaz."

Rebus kapıyı kapattı. "Kapıyı kapattığında çıkan ses de güzel, haksız mıyım? Bayan Jack'i ne kadar iyi tanırdınız?"

"Gayet iyi. Sıklıkla gördüğüm biriydi."

"Ama ben Bay ve Bayan Jack'in ayrı hayatlar yaşadığını zannediyordum?"

"O kadar da değil. Nihayetinde evliydiler."

"Ya aşk?"

Urquhart biraz düşündü. "Evet, diyebilirim."

"Her şeye rağmen mi?" Rebus sanki arabayı satın almayı düşünüyormuş gibi etrafında dolaşmaya başladı.

"Pek anladım diyemem."

"Demek istediğim, ayrı arkadaşlar, ayrı yaşam tarzları, ayrı tatiller..."

"Gregor bir milletvekili Müfettiş. Canı istediğinde istediği şeyi yapamaz."

"Ama aksine Bayan Jack ne isterse yapar, öyle mi?" diye sordu Rebus. "Yani başına buyruk biridir."

"Evet, öyle de denebilir."

Rebus başını sallayıp bagaja vurdu. "İçinde ne var?"

Urquhart gelip bagajı açtı.

"Tanrım," dedi Rebus. "Hakikaten de genişmiş. Epey derin, değil mi?"

Ayrıca tertemizdi. En ufak bir çamur, toprak ya da iz yoktu. Sanki hiç kullanılmamış gibiydi. İçinde bir yedek benzin bidonu, bir uyarı levhası ve bir de yarım golf seti vardı.

"Golf oynamayı seviyor, değil mi?"

"Evet sever."

Rebus bagajı kapattı. "Nesini sevdiklerini hiç anlayamadım. Top çok küçük ve saha çok büyük. İçeri girelim mi?"

* * *

Gregor Jack'in cehenneme gidip geri dönmüş gibi bir hali vardı. Saçını en son birkaç gün önce taramıştı ve kıyafetlerinin durumu da saçlarınınkinden farklı değildi. Tıraş olmuştu ama gelişigüzel olduğundan bazı yerleri atlamıştı. Rebus odaya girince ayağa kalkmaya zahmet etmedi. Selam verip kadehiyle boş bir sandalyeyi işaret etti. Rebus dikkatle yaklaştı.

Jack'in kristal bardağında viski ve yerde de dörtte üçü boş bir viski şişesi vardı. Oda havasız ve pisti. Jack viskiden bir yudum aldıktan sonra kırmızı parmağını bardağın kenarıyla kaşıdı.

"Seninle konuşmak istedim, Müfettiş Rebus."

Rebus oturunca sandalyeye gömüldü. "Evet, bayım?"

"Kendim ve Liz hakkında bazı şeyler anlatmak istiyorum."

Yine önceden hazırlanmış bir konuşmaydı. Odada sadece ikisi vardı. Urquhart kahve yapmaya gideceğini söylemiş, Watson'la yaptığı görüşmenin etkisini hâlâ üzerinden atamayan Rebus ise çay istemişti. Helen Greig annesi hastalandığından evindeydi; Urquhart mutfağa gitmeden önce "yine" diye vurgulamaktan da geri kalmamıştı. Sadık kadınlar: Helen Greig ve Cath Kinnoul. Fazlasıyla sadık. Ya Elizabeth Jack? Onun durumu biraz farklı... Tanrım düşünmesi bile korkunç! Özellikle de ölmüş ve hiç tanımadığın bir kadın hakkında. Bir yatağa bağlanmaktan hoşlanan...

"Aslında bir alakası... Bilmiyorum, belki de vardır." Jack durdu. "Gördüğün gibi, Müfettiş, acaba Liz hakkımdaki haberleri görüp kızarak bir şey mi yaptı diye düşünmeden edemiyorum... Belki uzak durdu, belki de..." Ayağa fırlayıp pencerenin kenarına giderek boş boş dışarı baktı. "Demek istediğim, ya sebebi bensem?"

"Sebep mi?"

"Liz'in cinayetinden ben sorumluysam. Birlikte olsaydık, burada olsaydık, belki de bunlar hiç yaşanmayabilirdi. Yaşanmazdı. Demek istediğimi anladın mı?"

"Bayım, kendinizi suçlamanın hiçbir faydası..."

Jack birden ona döndü. "Ama elimde değil. Kendimi suçluyorum."

"Bay Jack, neden oturmuyorsunuz?"

"Gregor de lütfen."

"Tamam... Gregor. Neden oturup sakinleşmiyorsun?"

Jack ona söyleneni yaptı. Bir sevdiğini kaybetmek insanları farklı şekillerde etkiler, güçlüyü zayıfa, zayıfıysa güçlüye çevirirdi. Ronald Steele kitapları dört bir yana fırlatmıştı. Gregor Jack ise sefil bir hale gelmişti. Tekrar parmağın kaşıdı. "Ama tüm bu olanlar çok ironik," dedi.

"Neden?" Rebus çayın bir an önce gelmesini temenni etti. Belki Urquhart'ın karşısında Jack kendisini biraz toparlardı.

Jack gözlerini Rebus'a dikerek, "O genelev," dedi. "Her şey orada başladı. Oraya gitmemin nedeni..."

Rebus sandalyede öne doğru geldi. "Oraya neden gittin, Gregor?"

Gregor Jack durup yutkundu, sanki cevap verip vermemeyi düşünürken zaman kazanıyor gibiydi. Sonra cevabını verdi.

"Kız kardeşimi görmeye gittim."

Odaya öyle bir sessizlik çöktü ki Rebus saatin tıklamasını duymaya başladı. Ardından kapı açıldı.

Urquhart odaya girerek, "Çay hazır," dedi.

* * *

Urquhart'ın gelmesini iple çeken Rebus şimdi de gitmesini istiyordu. Oturduğu yerden kal-

kıp şömine rafına gitti. Sürünün gönderdiği kart hâlâ orada olmasına karşın, yanına başka teselli kartları da eklenmişti; diğer milletvekilleri, eş dost ve halktan gelen kartlar.

Urquhart odadaki atmosferi sezmişti.

Tepsiyi masaya koyup tek kelime etmeden çıktı. Kapının kapanmasıyla Rebus, "Kız kardeşim derken neyi kastediyorsunuz?" diye sordu.

"Ne demekse o. Kız kardeşim o genelevde çalışıyor. Daha doğrusu öyle olduğunu zannediyordum çünkü bana öyle *söylendi*. Beni geneleve çekmek için kurulmuş bir tuzak olabileceğini düşündüm. Bu konuda çok düşündüm ve sonunda gitmeye karar verdim. Bunu söyleyen kişi kendinden çok emindi."

"Kim söyledi?"

"Telefonla arayan biri. Epeydir o telefonları alıyordum..." Ah, evet, Rebus o aramaları soracaktı. "Ben telefona varana kadar arayan kapatıyordu. Ama bir gece arayan bana denk gelince, 'Kız kardeşin New Town'da bir genelevde çalışıyor,' dedi. Bana adresini verip eğer gece yarısı gidersem onu bulabileceğimi söyledi." Kelimeler sanki sevmediği bir yemekti ama kendisine resmi bir yemekte sunulduğundan tüküremiyor ve çiğnemek zorunda kalıyordu... Yutkundu. "Gittim ve kız kardeşim oradaydı. Arayan doğruyu söylemişti. Onunla konuşmaya çalıştığım sırada polis geldi ama bu bir tuzaktı. Muhabirler de oradaydı..."

Rebus yataktaki kadını, onun bacaklarını havaya kaldırışını ve tişörtünü çıkarıp gazetecilere gösterişini hatırladı...

"Neden o zaman bir şey söylemedin, Gregor?"

Jack güldü. "Durum zaten felaketti. Bir de herkes kız kardeşimin bir fahişe olduğunu öğrenirse, daha mı iyi olacaktı?"

"Peki, neden şimdi bana anlatıyorsun?"

Sesi sakinleşti. "Şu anda suyun dibindeyim gibi hissediyorum, Müfettiş. Sadece ihtiyacım olmayan ağırlıkları atıyorum."

"Demek en başından beri birinin sana tuzak kurduğunu biliyordun."

"Ah, evet."

"Kim olabileceğine dair bir fikrin var mı? Yani hiç düşmanın var mı?"

Tekrar gülümsedi. "Ben milletvekiliyim, Müfettiş. Asıl şaşırtıcı olan *dostlarımın* olması."

"Ah evet, Sürü. Onlardan biri olabilir mi?"

"Müfettiş, düşünmediğim ihtimal kalmasa da hiçbir şey bulabilmiş değilim." Başını kaldırıp Rebus'a baktı. "Ciddiyim."

"Arayanın sesini tanımadın mı?"

"Ses boğuktu. Muhtemelen erkekti ama inan kadın bile olsa fark edemezdim."

"Tamam, o zaman bana biraz da kız kardeşinden bahset."

Her şeyi anlattı. Evi genç yaşta terk etmiş ve ondan bir daha haber alamamışlardı. Londra'da olduğuna ve evlendiğine dair belli belirsiz şeyler kulaklarına gelmiş olsa da hepsi buydu. Ardından bir telefon...

"Arayan nereden biliyor olabilir?"

"İşte bu da gizemini hâlâ koruyor, çünkü Gail'den kimseye bahsetmedim."

"Ama okul arkadaşların biliyordur."

"Olabilir ama içlerinde hatırlayan olduğunu zannetmem. Okulda bizden iki sınıf gerideydi."

"İntikam almak için dönmüş olabilir mi?"

Jack ellerini açtı. "Neyin intikamı?"

"O zaman kıskançlıktandır."

"Neden sadece temasa geçmeyi denemedi?"

Haklıydı. Rebus, eğer hâlâ ortalardaysa kadınla temasa geçmeye karar verdi. "O tarihten sonra ondan haber aldın mı?"

"Ne öncesinde ne de sonrasında."

"Gregor, neden onu görmek istedin?"

"İlk olarak merak ettim." Sesi kesildi.

"İkinci olarak."

"İkinci... Bilmem. Belki de konuşarak onu yaptığı o şeyden vazgeçirmek istedim."

"Onun iyiliği için mi, senin iyiliğin için mi?"

Jack gülümsedi. "Haklısın, fahişe bir kız kardeşin bana pek faydası olmaz."

"Orospuluktan daha kötü fahişelik şekilleri de var."

Etkilenen Jack başını salladı. "Çok anlamlı, Müfettiş. Bunu konuşmalarımdan birinde kullanabilir miyim? Gerçi artık pek konuşma yapacak fırsatım olacağını zannetmiyorum. Ne taraftan bakarsan bak, kariyerim sona erdi."

"Sakın vazgeçmeyin. Robert the Bruce'u düşünün."

"Bir de örümceği mi demek istedin? Örümceklerden nefret ederim. Liz de nefret eder." Durdu. "*Ederdi.*"

Rebus konuşmayı sürdürmek istedi. Jack'in içtiği viski hesaba katılırsa sızması an meselesiydi. "Deer Lodge'daki son partiyi sorabilir miyim?"

"Ne olmuş o partiye?"

"İlk olarak kimler katıldı?"

Hafızasını yoklamak Jack'in ayılmasını sağladı. Gerçi Barney Byars'ın dediklerine ekleyecek pek bir şeyi yoktu. O gece herkes içip eğlenmiş, ertesi gün de yakındaki bir dağa tırmanıp Heather Hoose'da öğle yemeği yedikten sonra evlerine dönmüşlerdi. Jack'in tek pişmanlığı Helen Greig'i de davet etmiş olmasıydı.

"Daha önce bizi öyle görmüş müydü bilmiyorum. Barney Byars fil taklidi yaptı. Bilirsin pantolonunun ceplerini çıkarıp..."

"Biliyorum."

"Gerçi Helen çoğunlukla eğlendi ama yine de..."

"İyi bir kız, değil mi?"

"Annemin evlenmemi isteyeceği türden bir kız."

Rebus, benimkinin de, diye geçirdi içinden. İçki Jack'in sadece dilini değil, aksanını da gevşetmişti. Cila sıyrılıp gitmiş, geriye Kirkcaldy, Leven ve Methil gibi kasabaların ham odunu kalmıştı.

"Bu parti bir-iki hafta önceydi, değil mi?"

"Üç hafta önce. Döneli beş gün olmuştu ki Liz tekrar tatile çıkmaya karar verdi. Valizini alıp çekip gitti. Bir daha da onu görmedim..." Yumru-

ğunu kaldırıp kanepeye vurduğunda ne ses çıktı ne de iz bırakabildi. "Bunu bana neden yapıyorlar? Ben buranın gördüğü en iyi milletvekiliyim. Bana inanmıyorsan, dilediğine sorabilirsin. Bir madenci köyüne, çiftliğe, fabrikaya ya da çay partisine gidelim. Hepsi bana aynı şeyi söyleyecektir: Aferin Gregor, aynen böyle devam et." Tekrar ayağa kalktı, ayakları yere sağlam bassa da vücudunun kalanı sallanıyordu. "Çalışmaya, çok çalışmaya devam et. Hiç kolay değil, bundan hiç şüphen olmasın." Sesi gittikçe yükseldi. "Onlar için bir tarafımı yırttım. Sonra birden tüm hayatımı mahvettiler. Neden ben? Neden ben? Liz ve ben... Liz..."

Urquhart kapıyı iki kez çaldıktan sonra kafasını kapıdan uzattı. "Her şey yolunda mı?"

Jack zoraki gülümsedi. "Her şey yolunda, Ian. Kapının arkasından dinliyordun, değil mi? Tabii, tek kelimesini bile kaçırmak istemezsin."

Urquhart Rebus'a baktı. Rebus başını salladı: Burada her şey gerçekten de yolundaydı. Urquhart çıkıp kapıyı kapattı. Gregor Jack kanepeye yığıldı. "Her şeyi berbat ediyorum," deyip elleriyle yüzünü ovuşturdu. "Ian iyi bir dosttur..."

Ah, evet dostlar.

"Son zamanlarda o isimsiz telefonlardan geldi mi?" diye sordu Rebus.

"Ne?"

"Birisi mektuplardan da bahsetti."

"Ah, evet mektuplar. İmzasız mektuplar."

"Hâlâ duruyorlar mı?"

Jack başını iki yana salladı. "Saklamaya değmezlerdi."

"Başka gören oldu mu?"

"Okumaya da değmezdi."

"Bay Jack, içlerinde tam olarak ne yazıyordu?"

"Gregor," diye hatırlattı. "Lütfen bana Gregor de. İçlerinde ne mi yazıyordu? Zırva. Saçma sapan şeyler..."

"Hiç zannetmem."

"Ne?"

"Birisi bana mektupları kimseye açtırmadığınızı söyledi. Aşk mektubu olabilirlermiş."

Jack şaşırdı. "Aşk mektubu mu?"

"Bence de değiller. Ama Ian Urquhart ya da herhangi birinin hangi mektupları size açmadan vermeleri gerektiğini nasıl bildiklerini merak ettim. El yazısından mı? Ama anlamak zor olur, değil mi? Bence posta mühründen anlaşıldı, nihayetinde zarfın üzerindeydi. O mektupların nereden geldiğini söyleyeyim, Bay Jack. Onlar Duthil'den, eski dostunuz Andrew Macmillan'dan geldiler. Ayrıca içlerinde zırva falan da yoktu. Sadece özel hastanelerdeki sistemle ilgili bir şey yapmanı istedi, değil mi?"

Jack oturup sanki suçüstü yakalanmış bir çocuk gibi kadehine baktı.

"Haksız mıyım?"

Jack başını salladı. Rebus da başını salladı. Kız kardeşinin fahişe olması utanç vericiydi ama eski bir dostun katil olması daha da utanç veri-

ciydi. Ayrıca deliydi. Gregor Jack halkın güvenini kazanmak ve bunu devam ettirebilmek için çok uğraşmıştı. Ortalıkta gülümseyerek dolaşmış ve sıkmadığı el kalmamıştı. Seçim bölgesi ve *halk* için çok çalışmıştı. Ama özel hayatı... Tek kelimeyle bir enkazdı. Jack'in saklamaya çalışması da durumu daha beter etmiş ve sonunda yağmurdan kaçarken doluya tutulmuştu.

"Bir kampanya başlatmamı istedi," dedi Jack. "Yapamazdım. Bu seferberliği neden başlatıyorsunuz, Bay Jack? Eski bir dostuma yardım etmek için. Bu hangi eski dost, Bay Jack? Karısının kafasını kesen bir eski dost. Şimdi müsaadenizle... Ah, bu arada gelecek seçimde bana oy vermeyi unutmayın..." Sonra da delirmiş gibi gülmeye başladı. Çok geçmeden gülmesi ağlamaya döndü ve yanağından süzülen yaşlar kadehine damlamaya başladı.

"Gregor," dedi Rebus usulca. İsmini usulca, defalarca tekrar etti. Jack burnunu çekerek yaşlı gözlerle ona baktı. "Gregor," dedi Rebus. "Karını sen mi öldürdün?"

Jack gözlerini gömleğinin koluna sildi, burnunu çekip tekrar sildi. Başını iki yana salladı.

"Hayır," dedi. "Hayır, karını ben öldürmedim."

* * *

Çünkü onu William Glass öldürdü. Dean Köprüsü altındaki kadını ve Elizabeth Jack'i o öldürdü.

Rebus tüm olayı kaçırmıştı. Şehre döndüğünde dünyadan haberi yoktu. Great London Road Karakolunun merdivenlerinden çıkarken hiçbir şey bilmiyordu. Ve sevinçten yerinde duramayan insanların olduğu bir yere girdi. Tanrım, bu da ne demekti? Karakol açık mı kalacaktı? St. Leonard'a taşınmayacaklar mıydı? O zaman kendisine söz verdiği gibi Patience Aitken'ın yanına yerleşmesi gerekecekti. Hayır, sevincin karakolun açık kalması ya da yıkılmasıyla bir ilgisi yoktu. Nedeni William Glass'tı. Polisin biri onu Barnton'daki bir marketin arkasındaki çöp tenekelerinin arasında uyurken bulmuştu. Şimdi gözaltındaydı ve konuşuyordu. Ona çorba, sınırsız çay ve sigara vermişler ve o da anlatmaya başlamıştı.

"İyi de ne anlatıyor?"

"İkisini de kendisinin yaptığını söyledi."

"*Ne* söyledi?"

Rebus hesap yapmaya başladı. Barnton... Queensferry'den o kadar da uzak değildi. Kuzeye ya da batıya gideceğini düşünseler de o gizlice şehre geri dönmüştü... Tabii başta Queensferry'ye gittiğini varsayarsak.

"İki cinayeti de itiraf etti."

"Yanında kim var?"

"Başmüfettiş Lauderdale ve Müfettiş Dick."

Lauderdale! Tanrım, adam bu işe bayılıyordu. Bu onun amirinin tabutuna çaktığı son çivi olabilirdi. Ama Rebus'un aklında başka işler vardı. İlk olarak Jack'in kız kardeşinin bulunmasını istemişti. Adı Gail Jack olsa da o ismi kullanması

pek muhtemel değildi. Sürüngen Operasyonunun notlarını inceledi. Gail Crawley. İşte o. Haliyle serbest bırakılmıştı. Londra'da bir adres vermişti. Onu sorgulayan memurlardan birini buldu.

"Evet, güneye gideceğini söyledi. Onu tutacak bir şey yoktu elimizde. Zaten istemedik de. Sadece gönderip bir daha geri gelmemesini söyledik, o kadar. Glass'ı böyle yakalamak inanılmaz bir şey, değil mi?"

"Evet, inanılmaz," dedi Rebus. Notların ve Gail Crawley'nin fotoğrafının fotokopisini alıp üzerlerine bir şeyler kaydetti. Sonra da Londra'daki eski bir dostunu aradı.

"Ben Müfettiş Flight."

"Selam George. Ne zaman emekli oluyorsun?"

Güldü. "Sen söyle. Beni kalmaya ikna eden sensin."

"Seni kaybetmeyi göze alamam."

"Yani bir şey mi isteyeceksin?"

"Resmi bir iş, George, ama hızlı..."

"Anlaşıldı. Söyle bakalım neymiş?"

"Bana faks numaranı verirsen, sana ayrıntıları gönderirim. Eğer kadın bu adresteyse onunla konuşmanı istiyorum. İki telefon numarası yazdım. Beni dilediğin zaman arayabilirsin."

"İki numara, öyle mi? Bayağı derine inmişsin."

Derin... İhtiyacım olmayan ağırlıkları atıyorum...

"Öyle de denebilir, George."

"Nasıl biri?" Gail'i değil, Patience'ı kastediyordu.

"Evcimen bir kadın, George. Evcil hayvanlar, mumlar ve akşamları evde oturmak."

"Mükemmel." George Flight durdu. "En fazla üç ay sürer."

"Pislik herif," dedi Rebus sırıtarak. Flight tekrar güldü.

"Öyleyse dört ay olsun," dedi. "Son teklifim bu."

* * *

Bunu hallettikten sonra Rebus karakolun sinir sisteminin merkezi olan yere, tuvalete gitti. Tavanın bir kısmı çöküp yerine karton konmuş ve soytarının biri de bunun üzerine bir göz çizmişti. Rebus ellerini yıkadı, kuruladı, dedektiflerden biriyle konuştu ve sigara paylaştı. Bilerek vakit geçiriyordu. Sonunda kapı açıldı ve beklediği kişi geldi. Gelen, sorgu sırasında sıkça tuvaleti kullanan Lauderdale'di.

"Böyle gidip gelirsen şüpheli biraz terler çünkü neler olup bittiğini merak eder," demişti Rebus'a zamanında.

"Ne var ne yok?" diye sordu Rebus. Lauderdale gülümseyip lavaboya giderek yüzünü ve ensesini yıkadı. Halinden memnun görünüyordu. Dahası kokmuyordu da.

"Galiba amirimiz ilk kez bir şeyi düzgün yaptı," dedi Lauderdale. "Glass'a ağırlık vermemiz gerektiğini söylemişti."

"İtiraf etti mi?"

"Etti sayılır. Gerçi başta biraz savunma yapmayı denedi."

"Neymiş savunması?"

Lauderdale ellerini kurularken, "Medya," dedi. "Medya onu cinayet işlemeye zorlamış. Söylediğine göre, ondan bunu yapması *bekleniyormuş*."

"Dominoyu tamamlamaya tek taşı kalmış gibi."

"Ne kastettiğini bilmiyorum ama bunları ona ben söyletmedim. Tümü kayıtlı."

Rebus başını iki yana salladı. "Hayır, demek istediğim, eğer yaptığını söylüyorsa yeterlidir. Bu arada, JFK'yi vuran da benim."

Lauderdale lekeli aynada kendine baktı. Hâlâ muzaffer bir edası vardı ve gömleğinin yakasından uzanan kafası kaidenin üzerindeki golf topuna benziyordu.

"İtiraf etti, John," dedi, "itiraf basit bir şey değildir."

"Geceleri sokakta yatan biri için de mi? Brasso'da sıradan bir polise yakalanmış. İtiraf ruha iyi gelebilir ama bazen sadece sıcak çorba ve çay için bile itiraf ederler."

Lauderdale kendine çekidüzen verip Rebus'a döndü. "Sen kötümser birisin, John."

"Glass'ın cevap *veremeyeceği* soruları bir düşün. O sorulardan bazılarını ona sor. Bayan Jack, Queensferry'ye nasıl gitti? *Orada* nehre nasıl atıldı? Sadece bunu sor. Dökümü okumayı çok isterim. Konuşmanın tek taraflı olduğundan eminim."

Rebus üstünde kırıntı arayan Başmüfettiş Lauderdale'i orada bırakıp çıktı. Bir tane bulmuş

olacak ki birden kaşları çatıldı ve tuvalette hesapladığından daha uzun süre kaldı...

* * *

"Bana bundan daha fazlası lazım, John."

Üçü birlikte yatakta yatıyordu: Rebus, Patience ve kedi Lucky. Rebus Amerikan aksanıyla cevap verdi.

"Sana neyim varsa verdim, bebek."

Patience gülümsese de ikna olmuş değildi. Doğrulup çenesini kendine doğru çektiği dizlerinin üzerine koydu. "Ne yapacağını... Ne yapacağımızı bilmem gerekiyor. Bana mı taşınacaksın, yoksa birlikte mi taşınacağız karar veremedim."

Son bir espri ve kaçış gayretiyle, "Kâh içeride, kâh dışarıda," dedi. Kadın tüm gücüyle omzuna yumruk attı. Rebus nefesini tuttu. "Benim vücudum çabuk morarır," dedi.

"Benim de öyle!" Gözleri yaşlı olmasına karşın ağlayıp ona bu keyfi yaşatacak değildi. "Bir başkası mı var?"

Rebus hayretle baktı. "Hayır. Bunu da nereden çıkardın?"

Patience'ın kucağında yatmak için yatağa çıkan kedi şimdi de yorganı tırmalıyordu. Kedi yerleşince kadın başını okşadı. "İçimden bir ses bana söylemediğin bir şeyler var diyor. Sanki söylemek için cesaretini toplamaya çalışıyor ama bir türlü beceremiyor gibisin. Ne olduğunu *bilmek* istiyorum."

Bilecek bir şey mi vardı? Henüz taşınmaya karar vermemişti. Ayrıca hâlâ Gill Templer'ı tam anlamıyla unutabilmiş değildi. Bilecek ne vardı ki?

"Nasıl olduğunu bilirsin, Patience. Polisler pek de mutlu tipler değildir."

"Neden burnunu soktun?"

"Ne?"

"Tüm o davalara neden burnunu soktun? Senin yaptığın da diğerleri gibi bir iş. Ben hastalarımı işten çıkınca unutabiliyorum. Sen neden yapamıyorsun?"

Ona o geceki tek dürüst cevabı verdi. "Bilmem."

Telefon çaldı. Patience yerdeki telefonu alıp aralarında tuttu. "Sana mı bana mı?" diye sordu.

"Sana."

Kadın ahizeyi kaldırdı. "Alo? Evet, ben Doktor Aitken. Evet, merhaba, Bayan Laird. Şimdi mi? Doğru mu bu? Soğuk algınlığı olmasın?"

Rebus saatine baktı. Dokuz buçuktu. Acil durumlarla ilgilenme sırası Patience'daydı.

Arayan konuşmaya devam ederken, "I-hı," dedi. Ahizeyi uzak tutup tavana bakarak çığlık atarmış gibi yaptı. "Peki, Bayan Laird. Hayır, siz dokunmayın, ben hemen geliyorum. Adres neydi?"

Arama bitince yataktan fırlayıp giyinmeye başladı. "Bayan Laird'in kocası bu kez kesin gidici olduğunu söylüyormuş. Son üç aydır bu üçüncü oluyor, bıktım bu heriften."

"Seni götürmemi ister misin?"

"Hayır, gerek yok, ben giderim." Durdu ve gelip yanağından öptü. "Teklif için teşekkürler."

"Rica ederim." Keyfi kaçan Lucky gözünü tekrar yorgana dikti. Rebus başını okşamak istese de kedi kaçındı.

"Sonra görüşürüz," diyen Patience onu tekrar öptü. "Konuşmamız bitmedi."

"Nasıl istersen."

"İstiyorum." Bunu dedikten sonra odadan çıktı. Rebus kadının oturma odasında eşyalarını topladığını ve ardından kapının açılıp kapandığını işitti. Kedi, Rebus'u terk edip yatağın Patience'ın kalktığı sıcak kesimine yöneldi. Rebus kalkmaya niyetlense de vazgeçti. Telefon tekrar çaldı. Başka bir hasta mı acaba? Açmak istemese de telefon çalmayı sürdürdü. Dümdüz bir sesle, "Alo," diyerek telefonu açtı.

"Acele etmeseydin keşke," dedi George Flight. "Rahatsız etmedim ya?"

"Ne durumdasın, George?"

"İşin aslı sen aradığından beri ishalim. Kesin dün gece Hint restoranında yediğim kebap yüzünden. Neyse, istediğin bilgiyi de buldum, Müfettiş."

"Demek öyle, Müfettiş? Zahmet olmazsa benimle de paylaşır mısın?"

Flight homurdandı. "Bu kadar uğraştıktan sonra alacağım teşekkür bu mu olacaktı?"

"Londra Polis Teşkilatının ne tür teşekkürlerle ilgilendiğini hepimiz biliyoruz, George."

"Telefonun kulakları vardır John," dedi Flight. "Neyse adresten bir şey çıkmadı. Orada Bayan

Crawley'nin bir arkadaşı oturuyor ama onu haftalardır görmemiş. Son duyduğunda Crawley Edinburgh'daymış."

"Hepsi bu mu?"

"Croft'la bağlantılı iki serseriye sormayı denedim."

"Croft da kim?"

Flight iç çekti. "Genelevi işleten kadın."

"Ah, evet."

"Ama geçmişte onunla bir anlaşma yapmıştık. Belki de işini bu yüzden kuzeye taşımış olabilir. Her neyse, bunun üzerine ben de onun iki eski 'iş ortağıyla' konuştum."

"Sonuç?"

"Hiç. Kayda değer hiçbir şey çıkmadı."

"Peki, yine de teşekkürler, George."

"Kusura bakma, John. Buralara ne zaman geleceksin?"

"Sen *buralara* ne zaman geleceksin?"

"Yanlış anlama, John, ama orada kare sosis ve köpüklü biradan başka bir şey yok. Bana uymaz."

"O zaman seni füme somonundan ve Scotch'undan uzak tutmayayım. İyi geceler, George."

Telefonu kapatıp düşündü. Sonra da yataktan çıkıp giyinmeye başladı. Bu durumdan hoşnut görünen kedi yatağın üzerine yayıldıkça yayıldı. Rebus bir kâğıt kalem bulup Patience'a not bıraktı. "Sensiz kendimi yalnız hissedince dolaşmaya çıktım, John." Birkaç öpücük eklemeyi düşündü. Evet, birkaç öpücük iyi giderdi.

"xxx"

Araba anahtarı, ev anahtarları ve parasının üzerinde olup olmadığını kontrol ettikten sonra evden çıkıp kapıyı arkasından kilitledi.

* * *

Bilmeyen göremezdi.

Güzel bir gece yolculuğuydu. Gökyüzü bulutlu olduğundan hava çok soğuk değildi ve yağmur ya da rüzgâr yoktu. Sürüş için fena bir gece değildi. Inverleith, sonra Granton, sahile doğru iniş. William Glass'ın bulunduğu yeri geç... Sonra Granton Yolu... Sonra Newhaven. Rıhtım.

Bilmeyen göremezdi.

Tek başına yolculuk eden yalnız bir adamdı. Karanlık kapı eşiklerinden çıktılar ya da sodyum ışıklarıyla aydınlatılan bir moda gösterisi gibi defalarca trafik ışıklarından geçtiler. Tekrar tekrar. Sürücüler yavaşça yollarına devam ederken istediği hiçbir şeyi göremeyince Salamander Caddesi boyunca gidip geri döndü. Ah, işte bir tane. Çekingen, yalnız, sessiz ve istekli. Eski püskü arabasıyla gece vakti dolaşıp arıyor... Belki de sadece bakıyordu... Tabii ki kışkırtılmadığı sürece...

Arabayı durdurdu. Kadın yanına geldi. Üzerindeki kıyafetler kalitesizdi. Bir beden büyük bir yağmurluk ve altında kırmızı bluzla mini etek. Kadının bacakları çok ince ve itici olduğundan Rebus mini etek giymekle hata ettiğini düşündü. Üşümüşe benziyordu; daha doğrusu

üşütmüş ve hastalanmış gibiydi. Yine de gülümsemeye çalıştı.

"Atla," dedi Rebus.

"Elle on beş, ağza alma yirmi beş, diğeri de otuz beş."

Saf. Onu hemen orada tutuklayabilirdi. Müşterinin kim olduğundan emin olana kadar asla ama asla paradan bahsetmemesi gerekirdi.

"Atla," diye tekrarladı. Öğreneceği çok şey vardı. Kadın bindi. Rebus kimliğini çıkardı. "Dedektif Müfettiş Rebus. Seninle konuşmak istiyorum, Gail."

"Neden bir türlü vazgeçmiyorsunuz?" Hâlâ Cockney aksanı olsa da Fife aksanından etkilenecek kadar uzun süre kuzeyde kalmıştı. Birkaç hafta sonra belki kalan kısmı da düzelirdi.

Anlayışı biraz kıttı. Sonunda, "Adımı nereden biliyorsun?" diye sordu. "Sen de mi baskındaydın? Yoksa bedava iş pişirme peşinde misin?"

Konu bambaşkaydı. "Gregor hakkında konuşmak istiyorum."

Kızın yüzünün rengi kaçınca geriye sadece makyajı kaldı. "O kim ki?"

"Senin ağabeyin. İstersen evinde, istersen karakolda konuşuruz. İkisi de bana uyar." Kadın niyeti olmasa da arabadan inermiş gibi yaptı. Ama Rebus'un bir dokunuşu durmasına yetti.

"Evimde konuşalım," dedi kadın. "Ama bütün gece sürmesin olur mu?"

* * *

Bekâr odalarıyla dolu bir binadaki küçük bir daireydi. Rebus kadının buraya hiç erkek getirmediği izlenimine kapıldı. Mekân sıradan bir yer olmayıp pek çok şahsi eşyası vardı. Öncelikle tuvalet masasının üzerinde bir bebek resmi duruyordu. Ayrıca duvarlarda, tümü de Gregor Jack'in düşüşüne ilişkin gazete kupürleri asılıydı. Onlara bakmak yerine resmi aldı.

"Onu yerine koy!"

O da koydu. "O kim?"

"Çok merak ediyorsan benim." Yatakta oturmuştu, kollarını arkasına doğru uzatmış ve bağdaş kurmuştu. Oda soğuktu ve ortalıkta herhangi bir ısıtma cihazı da görünmüyordu. Açık çekmecelerden kıyafetler sarkmıştı ve yer makyaj malzemeleriyle doluydu. "Şu işi halledelim," dedi.

Oturacak yer olmadığından Rebus elleri ceplerinde ayakta durdu. "Ağabeyinin o geneleve seninle konuşmak için geldiğini biliyorsun, değil mi?"

"Yani?"

"Ve eğer bunu birine söylediysen..."

"Neden söyleyeyim ki?" diye tersledi. "Manyak mıyım ben. Ona iyilik borçlu değilim."

"Neden?"

"Neden mi? Çünkü numaracının teki de ondan. Hep öyleydi. Annem ve babam onu hep benden daha çok severdi..." Sesi kısıldı ve sustu.

"Evden bu yüzden mi ayrıldın?"

"Seni ilgilendirmez."

"Görüştüğün eski arkadaşların var mı?"

"Eski arkadaşım yok."

"Kuzeye geldin. Burada ağabeyine denk gelme ihtimalin olduğunu biliyordun."

Homurdandı. "Arkadaş çevrelerimizin benzer olduğu söylenemez."

"Öyle mi? Ben fahişelerin en iyi müşterilerinin milletvekilleri ve hâkimler olduğunu sanırdım."

"Benim için müşteri müşteridir, o kadar."

"Ne zamandır bu işi yapıyorsun?"

Kollarını kavuşturdu. "Sana ne?" Gözleri doldu. Bu gece ikinci kez bir kadını ağlama noktasına getirmişti. Eve gidip banyo yapmak istiyordu ama evi neresiydi?

"Gail, son bir soru daha."

"Bayan Crawley diyeceksin."

"Bayan Crawley, son bir soru daha."

"Neymiş?"

"Birisi genelevde çalıştığını biliyordu ve bunu ağabeyine söyledi. Kim olabileceğine dair bir fikrin var mı?"

Biraz düşündü. "Hiçbir fikrim yok."

Yalan söylüyordu. Rebus kupürleri işaret etti. "Hâlâ onunla ilgileniyorsun, değil mi? O gece seni görmeye geldi çünkü seni düşü..."

"Sakın bana bu zırvaları anlatma!"

Rebus omuz silkti. Haklıydı. Ama bu kadını Gregor Jack'in safına çekemezse, bu işin arkasında kimin olduğunu bulamazdı.

"Gail, sen bilirsin. Neyse, eğer konuşmak istersen ben Great London Road polis karakolun-

dayım." Kartını çıkarıp üzerine telefon numarasını yazdı.

"Çok zayıf ihtimal."

"Sen bilirsin." Birkaç adımda kapıya erişti.

"Ne kadar zor, benim için o kadar iyi." Ama kadının sözleri etkisini kaybetmişti. Belli bir şey olmasa da belki de bir başlangıçtı.

9
Menzil İçinde

Pazartesi sabahı Elizabeth Jack'in BMW'sinin incelendiği Dufftown'dan ilk bulgular gelmeye başladı. Sürücü tarafındaki halının üzerinde Bayan Jack'le aynı kan grubuna ait kan damlaları bulunmuştu ve mücadele izlerini andıran işaretler vardı: ön panelde ve her iki ön kapının iç kısımlarında çizikler ve sanki ayakkabının topuğu çarpmış gibi duran radyodaki hasar.

Rebus notları Başmüfettiş Lauderdale'in ofisinde okuduktan sonra iade etti.

Lauderdale esnememeye çalışarak, "Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

"Ne düşündüğümü biliyorsun," dedi Rebus. "Bence Bayan Jack o bekleme yerinde, arabasının içinde veya dışında öldürüldü. Belki kaçmaya çalışırken arkadan kafasına vuruldu. Belki saldırgan önce onu bayılttı ve sonra da Dean Köprüsü katilinin işiymiş gibi gözükmesi için kafasına arkadan vurdu. Nasıl olursa olsun, William Glass'ın işi olduğuna inanmıyorum."

Lauderdale omuz silktikten sonra çenesini ovalayarak tıraş vaktinin yakınlığını kontrol etti.

"Hâlâ yaptığını iddia ediyor. Dilediğin zaman ifadesini okuyabilirsin. Peşinde olduğumuzu bildiğinden gizlenmiş. Yemek için para lazımmış. Bayan Jack'e yaklaşıp arkadan kafasına vurmuş."

"Neyle?"

"Taşla."

"Peki, kadının eşyalarını ne yapmış?"

"Nehre atmış."

"Daha neler..."

"Kadının parası yokmuş. O yüzden de kızmış."

"Uyduruyor."

"Bana gayet makul..."

"Hayır! Kusura bakmayın, efendim, ama Sör Hugh Ferrie'yi memnun etmek için işin kolayına kaçmaktan başka bir şey değil bu. Doğru olup olmaması sizin için önemli değil mi?"

"Kulağını aç ve iyi dinle..." Lauderdale'in yüzü öfkeden kızardı. "Şu tarihe kadar bize ne söyleyebildin, Müfettiş? Hiç. Elinde somut ve mahkemede ciddiye alınabilecek tek bir kanıt bile yok. Hiçbir şey yok."

"Kadın Queensferry'ye nasıl gitmiş? Onu oraya kim götürmüş? Nasıl bir ruh halindeymiş?"

"Uzatma artık, ben de kusursuz olmadığını *biliyorum*. Hâlâ bazı boşluklar var..."

"Boşluk mu? Sizin boşluk dediğiniz yere Hampden bile sığar!"

Lauderdale gülümsedi. "Yine abartmaya başladın, John. Neden bu sefer göründüğünden daha basit olduğunu kabul edemiyorsun?"

"Bakın, efendim, dilerseniz Glass'ı Dean Köprüsü cinayetiyle suçlayın, benim için fark etmez. Ama Bayan Jack konusunda lütfen açık fikirli olun... En azından adli tıp ekibinin arabayı incelemesini bekleyin."

Lauderdale biraz düşündü.

"Sadece araba incelemesi bitene kadar," diye üsteledi Rebus. Vazgeçmeye hazır değildi: Lauderdale pazartesi sabahlarından nefret ederdi ve Rebus'u ofisinden kovabilmek için hemen her şeye razı olması mümkündü.

"Tamam, John," dedi Lauderdale. "Senin dediğin gibi olsun. Ama sakın fazla güvenme. Unutma, *senin* dediğin gibi açık fikirli olacağım, tamam mı?"

"Tamam."

Lauderdale biraz rahatlamışa benziyordu. "Bu sabah Emniyet Amirini gördün mü?" Rebus görmemişti. "Galiba gelmedi. Belki de yorucu bir hafta sonu geçmiştir."

"Bizi ilgilendirmez, efendim."

Lauderdale ona baktı. "Tabii ki bizi ilgilendirmez ama Emniyet Amirinin *kişisel* sorunları işini yapmasına mâni oluyorsa..."

Telefon çaldı. Lauderdale ahizeyi kaldırdı. "Evet?" oturduğu yerde doğruldu. "Evet, amirim. Ben mi, amirim?" Hemen not defterini açtı. "Ah evet on." Saatine baktı. "Hemen geliyorum. Kusura bakmayın, efendim." Ahizeyi kapatırken kıpkırmızı olmuştu.

Rebus, "Emniyet Amiri mi?" diye sorunca Lauderdale başını salladı.

"Beş dakika önce onunla toplantıda olmam gerekiyordu. Unutmuşum." Lauderdale ayağa kalktı. "John, senin işin yok mu?"

"Çok. Galiba Detektif Holmes bakmam için bazı arabalar bulmuş."

"Ah? Kullandığın o hurdadan kurtulmayı mı düşünüyorsun? Vakti gelmişti."

Espri anlayışı bundan ibaret olan Lauderdale buna gerçekten güldü.

* * *

Brian Holmes onun için yığınla araba bulmuştu. Doğrusu işi halleden çaylak bir dedektifti. Holmes şimdiden iş buyurmayı öğrenmişti. Jack ailesinin arkadaşları tarafından kullanılan arabaların listesi. Marka, plaka ve renk. Rebus çabucak bir göz attı. Mavi arabası olan tek kişi Alice Blake'ti (Sürünün Sexton Blake'i) ama Londra'da oturuyordu. Beyaz, kırmızı, siyah ve bir de yeşil araba vardı. Ronald Steele yeşil Citroën BX sürüyordu. Rebus, Holmes'un çöp tenekelerini karıştırdığı akşam o arabayı Gregor Jack'in evinin dışında görmüştü... Yeşil mi? Evet, yeşil. Maviyle yeşil arası bir rengi olduğunu hatırladı. *Açık fikirli ol.* Evet, yeşildi ama yeşili maviyle karıştırmak kırmızıyı maviyle ya da siyah veya beyazla karıştırmaktan daha kolaydı. Değil mi?

Bir de o çarşamba günü meselesi vardı. Herkes sorgulanmıştı: O sabah ve öğleden sonra neredeydiler? Bazılarının cevabı diğerlerininkinden daha muğlaktı. Gregor Jack'in şahitleri

çoğundan daha sağlamdı. Mesela Steele sabah hakkında kesin bir şey söylememişti. Yardımcısı Vanessa o gün izinliydi ve Steele de dükkâna gidip gitmediğini hatırlamıyordu. Günlüğünden de hatırlamasına yardım edecek bir şey çıkmadı. Jamie Kilpatrick akşamdan kalma olduğundan uyuyordu; ne ziyaretçisi ne de arayanı olmuştu. Julian Kaymer ise stüdyosunda "yaratmakla" meşguldü. Rab Kinnoul da emin değildi; toplantılarını hatırlasa da kimlerle toplandığını hatırlamıyordu. Kontrol edebilirdi ama zaman alırdı...

Zaman Rebus'un sahip olmadığı bir şeydi. Onun da bulabileceği tüm dostlara ihtiyacı vardı. Şimdilik iki şüpheliyi elemişti: yurtdışında olan Tom Pond ve Duthil'de olan Andrew Macmillan. Pond baş ağrısıydı. Henüz ABD'den dönmemişti. Telefonla sorgulanmıştı, trajediden haberi olsa da parmak izi alınamamıştı.

Deer Lodge'a gitmiş ya da gidebilecek herkesin parmak izleri alınmıştı, alınıyordu veya alınacaktı çünkü izlerin doğru bir şekilde elenmesinden emin olmak istemişlerdi. Böylece kulübeden alınacak izlerden biri dışarıda kalırsa, yabancı birine ait izi ayırt edebileceklerdi. Son derece zahmetli ve vakit alan bir işti. Ama cinayet davaları böyle çözülürdü. Aslında suç mahalli uzak bir yer olduğunda işleri daha kolaydı. Rebus'un Elizabeth Jack'in öldürüldüğünden ve cinayetin de yoldaki bekleme yerinde işlendiğinden şüphesi yoktu. Alec Corbie gördüğü bir şeyi söylemiyor olabilir miydi? Belki de bildiğinden bile haberi

yoktu. Belki de önemli olduğunu düşünmemişti. Ya Liz Jack, Andrew Macmillan'a onun bir ipucu olduğunu fark etmeyeceği bir şey söylemişse ne olacaktı? Macmillan daha kadının öldüğünü bile bilmiyordu. Rebus söylese nasıl tepki verirdi? Belki hafızasını canlandırırdı. Ya da tam tersi etkisi de olabilirdi. Ayrıca dediklerine itimat edilebilir miydi? Gail Crawley gibi onun da Gregor Jack'e kin güdüyor olması mümkün değil miydi? Belki başkaları da vardı?

Gregor Jack gerçekte kimdi? Kusurlu bir aziz mi, yoksa şerefsizin teki miydi? Macmillan'ın mektuplarını görmezden gelmişti: Kız kardeşinin onu küçük düşürmesine engel olmaya çalışmıştı; karısı onu küçük düşürmüştü. Arkadaşları gerçekten arkadaşı mıydı? Ya da onlar gerçekten bir "sürü" müydü? Kurtlar sürü halinde gezer. Köpekler sürü halinde gezer. Muhabirler de öyle. Rebus hâlâ Chris Kemp'le konuşmadığını hatırladı. İşe yarar bir şey çıkması ihtimali çok düşüktü ama elden ne gelirdi, şu anda yapacak daha iyi bir işi yoktu.

* * *

Zayıf ihtimal demişken, arabasının da hayatta kalması ihtimali giderek düşüyordu. Vitesi bire attığında tuhaf hırıltı ve gıcırtılar duydu. Ama araba kötü gitmiyordu (silecekler hariç, yine sıkışmışlardı). Onlar olmadan da kuzeye kadar gidip dönmüştü. Tüm bunlar Rebus'u düşünmeye sevk etti. Sanki ölmek üzere olan bir hastanın

son nefesini vermeden önce geçici bir süre düzelmesi gibiydi.

Belki bir dahaki sefere otobüsle giderdi. Nihayetinde Chris Kemp'in dairesiyle Great London Road arasında sadece on beş dakika vardı. Sesi tacize uğramış gibi çıkan santraldaki kadın, sorar sormaz ona adresi vermişti. Adresi de ancak Kemp'in izinde olduğunu öğrenince istemişti. Kadın önce muhabirin ev telefonunu vermiş, Rebus üç rakamlı alan kodunu tanıyınca da adresi istemişti.

"Rehbere de bakabilirdiniz," demişti kadın telefonu kapatmadan önce.

"Sana da teşekkürler," diye cevap verdi Rebus kapanan telefona.

İkinci kattaki bir daireydi. Giriş kapısındaki zile basıp bekledi. Beklemesi uzadıkça uzadı. Önce araması gerekirdi. Sonra diyafondan bir cızırtı duydu: "Evet?" Ses boğuktu, Rebus saatine baktı. İkiye çeyrek vardı.

"Chris, uyandırmadım ya?"

"Kim o?"

"John Rebus, aşağı inersen sana kahvaltı ısmarlarım."

Bir homurtu. "Saat kaç?"

"İkiye geliyor."

"Tanrım... Bana acilen kahve lazım. Köşede bir bakkal var. Oradan süt alır mısın? Ben de su ısıtıcısını açayım."

"Hemen dönerim."

Diyafon sessizliğe gömüldü. Rebus sütü aldıktan sonra tekrar zile bastı. Kapı otomatik açılınca

içeri girdi. İkinci kata vardığında nefes nefeseydi ve Patience'ın bodrum katında oturmayı neden sevdiğini hatırladı. Kemp'in dairesinin kapısı aralıktı. Kapının üzerindeki Kemp'in isminin altına bantla V. Christie ismi yapıştırılmıştı. Rebus kız arkadaşı olduğunu tahmin etti. Koridor duvarında lastiği olmayan bir bisiklet tekerleği duruyordu. Ayrıca kule gibi dizilmiş kitap yığınları da vardı. Aralarından dikkatle geçti.

"Sütçü!" diye seslendi.

"Buradayım."

Oturma odası koridorun sonundaydı. Büyüktü ama hemen hiç boşluk yoktu. Üzerinde geçen haftaki tişört ve iki hafta önceki kot olan Kemp elini saçlarında gezdirdi.

"Günaydın, Müfettiş. Tam vaktinde geldin. Saat üçte birisiyle buluşacağım."

"Anlaşıldı. Ben de geçiyordum..."

Kemp inanmadığını gösterir gibi bir bakış atıp lavaboda iki bardağı yıkamaya koyuldu. Oda hem oturma odası hem de mutfaktı. Şöminenin üzerinde ocak olsa da üzerine süsler ve saksı koymuştu. Lavabonun yanında duran asıl ocak yağ içindeydi. Yemek masasının üzerinde kelime işlemci, kâğıt kutuları, dosyalar ve masanın yanında da alt çekmeceleri açık, dört çekmeceli, yeşil metal bir dosya dolabı vardı. Zeminin çoğu gazete, dergi ve kitaplarla kaplıydı, ayrıca bir kanepe, koltuk, televizyon, video ve müzik seti mevcuttu.

"Güzelmiş," dedi Rebus. Ciddiydi ama Kemp başını çevirip surat yaptı.

"Sözde bugün burayı temizleyecektim."

"Sana kolay gelsin."

Bardaklara kahve ve süt kondu. Su ısıtıcı suyu kaynattıktan sonra kapatıldı ve Kemp bardakları doldurdu.

"Şeker?"

"Hayır, teşekkürler." Rebus merak etme fazla kalacak değilim der gibi kanepenin koluna oturdu. Bardağı bir baş işaretiyle aldı. Kemp koltuğa yerleştikten sonra kahvesinden bir yudum alsa da ağzı yanınca yüzünü buruşturdu.

"Tanrım," dedi.

"Zor bir gece miydi?"

"Zor bir hafta."

Rebus yemek masasına doğru gitti. "İçki kötü bir şeydir."

"Belki, ama ben *işten* bahsediyorum."

"Ah, affedersin." Masadan dönüp lavabo ve ocağın yanından geçip buzdolabına geldi. Kemp süt kutusunu su ısıtıcısının yanındaki buzdolabının üzerine koymuştu. Sütü oradan alarak, "Şunu dolaba koysam iyi olur," dedi Rebus. Buzdolabını açtı. "Ah, şuna bak," dedi. "Sütün varmış. Taze de görünüyor. Bakkala gitmeme gerek yokmuş."

Süt kutusunu diğerlerinin yanına koyduktan sonra dolabı kapatıp kanepenin koluna döndü. Kemp sırıtmaya gayret ediyordu.

"Sabah sabah cin gibisin."

"Gerektiğinde tam tersi de olabilirim. Rebus amcandan ne saklıyorsun söyle bakayım. Yoksa

sadece sakladığın şeyi kontrol etmek için zaman mı kazanmak istedin? Uyuşturucu falan mı var? Belki de üzerinde çalıştığın bir haberle ilgili bir şeydir... Gece geç saatlere kadar çalıştığın şey olmasın? Yoksa bilmem gereken bir şey mi? Ne dersin?"

"Yapma, Müfettiş. Unuttun mu *sana* iyilik yapan kişi benim."

"Hafızamı tazelemen gerekecek."

"Genelev haberine ilişkin neler bulabileceğime ve gazetelerin bunu nasıl bilebildiğine bakmamı istedin."

"Ama beni aramadın, Chris."

"Çok meşguldüm de ondan."

"Hâlâ öylesin. Unuttun mu üçte görüşmen var. Bana bildiklerini ne kadar çabuk anlatırsan, o kadar çabuk giderim." Rebus koldan kayıp kanepeye yerleşti. Kanepenin yaylarının battığını hissedebiliyordu.

Kemp sandalyesinin ucuna oturarak, "Şey," dedi, "görünen o ki birisi hepsine haber vermiş. Tüm gazeteler sadece kendilerine haber verildiğini zannetmiş. Ama gittiklerinde öyle olmadığını görmüşler."

"Nasıl yani?"

"Basmaları gereken bir haber var. Eğer onlar basmaz da rakipleri basarsa..."

"Editörleri bu haberi neden atladıklarını sorar."

"Kesinlikle. O yüzden haberi yayan kişi tüm gazetelerde çıkmasını garanti altına almış."

"İyi de kim yapmış?"

Kemp başını iki yana salladı. "Kimse bilmiyor. İsim vermemiş. Perşembe günü tüm gazeteler aranmış. Cuma gecesi polisin Edinburgh'daki bir genelevi basacağı söylenmiş... Eğer gece yarısı orada olursanız bir milletvekili bulacağınız kesin denmiş."

"Bunu arayan mı söylemiş?"

"Evet, tam olarak 'İçeride en az bir milletvekili olacak,' demiş."

"Ama belli bir isim vermemiş, değil mi?"

"Gerek yok ki. Asiller, milletvekilleri, aktörler, şarkıcılar... Gazetelere bu meslek gruplarından birini bir kez söylemen yeterli. Bir daha peşini bırakmazlar."

"Peki, bundan çıkacak sonuç ne?"

"Jack'e tuzak kurulduğu belli. Ama arayan ismini söylememiş."

"Yine de..."

"Öyle."

Rebus düşüncelere daldı. Kanepeye yayılmamış olsaydı, ayakta düşündüğünü de söyleyebilirdi. Aslında Gregor Jack'e büyük bir iyilik yapsın mı, yapmasın mı diye kendisiyle tartışıyordu. Aleyhine olanlar: Jack'e iyilik borcu yoktu; ayrıca tarafsız kalmaya devam etmeliydi, Lauderdale'in anlatmaya çalıştığı da bu değil miydi? Lehine olanlar: Aslında sadece bir taneydi: Sadece Jack'e bir iyilik yapmış olmayacak, Jack'e tuzak kuran kişiyi de ortaya çıkarmış olacaktı. Kararını verdi.

"Chris, sana bir şey söylemek istiyorum..."

Kemp haber kokusu aldı. "Kaynak gösterebilir miyim?"

Rebus başını iki yana salladı. "Ne yazık ki hayır."

"Peki, doğru mu?"

"Ah, evet onu garanti edebilirim."

"Anlat o zaman."

Vazgeçmek için son şans. Hayır, vazgeçecek değildi. "Sana Gregor Jack'in geneleve neden gittiğini söyleyeceğim?"

"Neden?"

"Ama önce bir şey bilmek istiyorum, gizlediğin bir şey mi var?"

Kemp omuz silkti. "Hiç sanmıyorum."

Rebus ona hâlâ inanmıyordu ama Kemp'in Rebus'a bir şey anlatması için bir sebebi yoktu. Rebus'un da *ona* bilmesini istemeyeceği bir şey anlatacağı yoktu. Ne dost ne de düşman olarak yarım dakika kadar sessizce oturdular; Noel ateşkesinde cephedeki askerler gibiydiler. Her an bir siren ya da bomba sesi barışı bozabilirdi. Rebus, Kemp'in bilmek isteyeceği *bir* şeyi bildiğini hatırladı: Ronald Steele lakabını nasıl edinmişti...

"Söyle bakalım," dedi Kemp, "oraya neden gitmiş?"

"Çünkü birisi ona kız kardeşinin orada çalıştığını söylemiş."

Kemp cevap vermedi.

"Fahişelik yapıyor demişler," dedi Rebus. "İsmini vermeyen birisi onu arayıp söylemiş. O da bakmaya gitmiş."

"Salaklık bu."

"Bence de."

"Peki, orada mıymış?"

"Evet. Kendine Gail Crawley adını seçmiş."

"Nasıl yazılıyor."

"C-r-a-w-l-e-y."

"Bundan emin misin?"

"Eminim, çünkü kızla konuştum. Hâlâ Edinburgh'da ve çalışmaya devam ediyor."

Kemp sesinin tonunu korusa da gözlerindeki ışıltıyı gizleyemedi. "Bunun büyük bir haber olduğunun farkındasın, değil mi?"

Rebus omuz silkip bir şey demedi.

"Yayınlamamı istiyor musun?"

Tekrar omuz silkti.

"Neden?"

Rebus elindeki boş bardağa baktı. Neden? Çünkü bu halka açıklandıktan sonra, Jack'i arayan kişi, en azından kendince başarısız olacaktı. Başarısız olunca da başka bir şey denemeye kalkışabilirdi. Eğer kalkışırsa Rebus hazır olacaktı...

Kemp başını salladı. "Peki, teşekkürler. Bunun üzerinde biraz düşüneyim ben."

Rebus da başını salladı. Kemp'e söylediğine şimdiden pişman olmuştu. Adam şöhret peşinde koşan bir muhabirdi. Haberi nasıl aktaracağını bilmesi mümkün değildi. Jack'i iyi ya da kötü gösterecek şekilde çarpıtması mümkündü...

Kemp ayağa kalkarak, "Bu arada," dedi, "görüşmeye gitmeden banyo yapsam iyi olur."

"Tamam," diyen Rebus ayağa kalktıktan sonra bardağı lavaboya koydu. "Kahve için teşekkürler."

"Süt için teşekkürler."

Banyo, ön kapının yolu üzerindeydi. Rebus saatine baktı. "Sen banyoya gir," dedi. "Ben kendim giderim."

"Peki, sonra görüşürüz."

"Görüşürüz, Chris." Kapıya giderken altındaki döşeme tahtalarının gıcırdayıp gıcırdamadığını kontrol etti, sonra köşeden baktığında Kemp'in banyoya girdiğini gördü. Su sesi duyuldu. Rebus kapının sürgüsünü açıp öylece bıraktı. Ardından kapıyı açıp sertçe kapattı. Dışarıda beklerken geriye gitmesin diye kapının kolunu tuttu. Kapının üzerindeki dürbünden görülmemek için duvara yaslandı. Kemp kapıya gelirse sürgünün açık olduğunu görecekti... Bir dakika geçti. Kapıya gelen olmadı. Daha önemlisi merdivenden inip çıkan da olmadı. Orada ne yaptığını açıklamaya çalışması hoş olmazdı.

İki dakika sonra eğilip posta kutusundan içeri baktı. Banyo kapısı biraz aralıktı. Su sesine ek olarak Kemp'in şarkı söylediğini de duyabiliyordu. Suyun akmaya devam etmesi ona ihtiyaç duyduğu gürültüyü sağladı. Kapıyı usulca açıp içeri girdi ve kapatırken arasına yığından aldığı bir kitabı koydu. Diğer kitapların devrilmesine zor engel oldu. Rebus nefesini tutarak sessizce kapının önünden geçti. Su akıyor, Kemp hâlâ şarkı söylüyordu. Bu kısmı kolaydı; eğer kandırmak için göstereceği bir şeyi olmazsa asıl zor olan dönüş kısmıydı.

Oturma odasına gidip masaya baktı. Dosyalarda bir şey yoktu. Kemp'in üzerinde çalıştığı "büyük haber" gibi bir şey bulamadı. Rakam sı-

rasına göre dizilmiş bilgisayar disketlerinde de bir şey bulamadı. Dosya dolabındaki açık çekmecede de ilginç bir şey yoktu. Sırtını masaya döndü. Boş kâğıtların altına gizlenmiş müsvedde kâğıtlar da bulamadı. Müzik setinin arkasındaki plak yığınını kurcaladığında da bir şey çıkmadı. Kanepenin altı... Hayır. Dolaplar... Çekmeceler... Hayır. Büyük demir ocağa gitti. Arka planda, birkaç saksının gerisinde Kemp'in Yılın Genç Gazetecisi Ödülü duruyordu. Ocağın önündeyse mücevher kutuları vardı. Birini açınca içinde nükleer silahlanma karşıtı kampanya rozeti ile Katalan Ulusal Kongresi küpeleri olduğunu gördü. Diğer bir kutuda "Nelson Mandela'ya Özgürlük" rozeti ve fildişini andıran bir yüzük bulunuyordu. Kız arkadaşına ait olmalıydı. Üçüncü kutudaysa minik bir uyuşturucu paketi buldu. Gülümsedi. Birisine yarın hafta bile yetmezdi. Kemp'in saklamaya çalıştığı şey bu muydu? Rebus mahkûmiyetin şöhret peşindeki gazetecinin sicilinde pek hoş görünmeyeceğini düşündü. Uyuşturucu bulunduran birinin diğer şöhretlerin yaptıklarını eleştirmesi kolay olmazdı.

Boş ver. Asıl önemlisi şimdi duyulmadan ve görülmeden daireden çıkmaktı. Su sesi kesildi. Artık onun sesini bastıracak bir gürültü yoktu... Ocağın yanına çömelip düşündü. En iyisi cesur bir yaklaşım sergilemekti. Yanından geçip git ve anahtarlarımı unuttum gibisinden bir şey söyle. Kemp'in bunu yutması mümkün değildi. Ne yaptığını açıkça söylemesi bile bu yalandan daha iyiydi.

Düşünürken kendini karşısındaki mini fırına, daha doğrusu fırının kapalı kapağına bakarken buldu. Üzerindeki bitkinin iki dalı kapağın arasına sıkışmıştı. Yoksa aradığını bulmuş muydu? Kapağı açıp dalları kurtardı. Fırında birkaç kitap vardı. Eski ciltli kitaplar. Birini alıp baktı.

John Knox kadere dair. İşte ilginç bir tesadüf diye *buna* denirdi.

* * *

Banyonun kapısı açıldı.

"Tanrım!" Kafası suyun üzerinde duran Chris Kemp birden yerinden fırladı. Rebus klozetin kapağını indirip üzerine oturdu.

"Devam et, Chris. Ben sana engel olmayayım. Sadece senden birkaç kitap alabilir miyim diye düşünmüştüm." Tuttuğu kitap destesine vurdu. Yedisi de dizleri üzerinde duruyordu. "Kitap okumayı severim."

Kemp kızardı. "Arama emrin nerede?"

Rebus şaşırdı. "Arama emri mi? Arama emrine neden ihtiyacım olsun ki? Sadece birkaç kitap ödünç alacağım o kadar. Gerçi onları eski dostum Profesör Costello'ya da gösterebilirim. Profesör Costello'yu tanıyorsun, değil mi? Bu kitaplar tam ona göre. O yüzden ödünç almama bir şey demezsin. Dilersen gidip arama emri..."

"Siktir git."

"Lafına dikkat et, evlat," dedi Rebus. "Gazeteci olduğunu unutma. Sen bizim lisanımızın

koruyucususun. Onu kötüye kullanırsan kendine kötülük edersin."

"Sana iyilik yapmamı istediğini zannediyordum?"

"Ne? Jack ve kız kardeşi hakkındaki haberi mi diyorsun?" Rebus omuz silkti. "Aslında ben *sana* iyilik yapıyordum. Hevesli genç gazetecilerin böyle bir haber için..."

"Ne istiyorsun?"

Rebus öne doğru eğildi. "Onları nereden buldun, Chris?"

"Kitapları mı?" Kemp ellerini ıslak saçlarında gezdirdi. "Kız arkadaşımın onlar. Bildiğim kadarıyla üniversite kütüphanesinden aldı..."

Rebus başını salladı. "Makul bir hikâye. Seni kurtaracağını zannetmem ama makul bir hikâye. Öte yandan bu benim geldiğimi duyunca onları neden sakladığını açıklamıyor."

"Saklamak mı? Neden bahsettiğini bilmiyorum."

Rebus gülümsedi. "Sen bilirsin, Chris. Ben de aklımca sana iyilik yapmayı düşünüyordum. Aslında *ikinci bir* iyilik..."

"Ne iyiliği?"

Rebus tekrar kitaplara vurdu. "Bunları nerede olduklarını kimseye haber vermeden asıl sahibine ulaştırmak gibi bir iyilik."

Kemp biraz düşündü. "Neyin karşılığında?"

"Benden sakladığın şeyin karşılığında. Bir şey biliyor ya da bildiğini zannediyorsun ve ben de görevinde sana yardım etmek istiyorum."

"Görev mi?"

"Polise yardım etmek senin görevindir, Chris."

"*Senin* izinsiz gizlice milletin evine girme görevin gibi mi?"

Rebus cevap vermeye zahmet etmedi çünkü gerek yoktu: Sadece zaman kazanıyordu. Kitaplar elinde olduğuna göre muhabir de avcunun içindeydi. Artık onu dilediği gibi kullanabilirdi...

Kemp iç çekti. "Su soğuyor. Çıkmamda mahzur var mı?"

"Sen bilirsin. Ben dışarıda olacağım."

* * *

Kemp üzerinde ve kafasında birer mavi havluyla oturma odasına geldi.

"Bana kız arkadaşını anlat," dedi Rebus. Kemp tekrar su ısıtıcısını doldurdu. Yalnız kaldığı zamanı düşünmek için kullanmıştı ve artık konuşmaya hazırdı.

"Vanessa?" dedi. "Öğrenci."

"İlahiyat öğrencisi mi? Profesör Costello'nun odasına erişimi var mı?"

"*Herkesin* Profesör Costello'nun odasına erişimi var. Bunu sana kendi de söyledi."

"Ama herkes oradaki kitapların nadir eserler olduğunu bir bakışta anlamıyor..."

"Vanessa, ayrıca Suey Books'ta yarı zamanlı olarak çalışıyor."

"Ah." Rebus başını salladı. Kitapların fiyatlarının yazılışı. Küpeler ve bisiklet...

"Costello onun müşterisi olduğundan Vanessa onu iyi tanır," dedi Kemp.

"En azından ondan kitap çalacak kadar tanıyor demek ki."

Chris Kemp iç çekti. "Bana nedenini sorma. Satmayı mı düşünüyordu bilmiyorum. Belki de kendisi için istedi. İnan ona ben de sordum. Belki de birden gaza geldi."

"Belki."

"Her ne düşündüyse, Costello'nun kitapların eksikliğini hissetmeyeceğini varsaymış. Onun için kitaplar sadece kitaptı. Belki elinde yenilerinin olmasıyla yetineceğini düşündü..."

"Ama kendisi yetinemedi, değil mi?"

"Bak, nasıl istersen öyle yap. Ya kendine al ya da alıp sahibine teslim et."

Su kaynadı. Rebus daha fazla kahve istemedi. Kemp kendine kahve koyarken Rebus, "Peki bakalım, bana ne söyleyeceksin, Chris?"

"Vanessa'nın işvereniyle ilgili bana anlattığı bir şey."

"Ronald Steele mi?"

"Evet."

"Ne olmuş ona?"

"Bayan Rab Kinnoul'la ilişkisi var."

"Hakikaten mi?"

"Evet. Ama seni ilgilendiren bir şey değil, Müfettiş. Ortada polislik bir durum yok."

"Ama insanın ağzını sulandıran bir haber, değil mi?" Rebus konuşmakta zorlandı. Aklında yine bir sürü düşünce belirmişti. Yeni ihtimal ve

seçenekler çıkmıştı ortaya. "Peki Vanessa bu sonuca nasıl varmış?"

"Bir süre önce başlamış. Bizim magazin muhabirimiz Bay Kinnoul'la röportaj yapmıştı. Ama tarihlerde bir karışıklık oldu. Perşembe gitmesi gerekirken çarşamba öğleden sonra gitmiş. Neyse, Kinnoul orada yokmuş ve Bayan Kinnoul da arkadaşı Ronald Steele ile birlikteymiş."

"Belki bir arkadaşın diğerini ziyaretidir."

"Ama daha sonra Vanessa bana bir şey söyledi. Birkaç hafta önce çarşamba günü dükkânda acil bir durum olmuş. Aslında pek *acil* sayılmaz. İhtiyar bir kadın merhum kocasının kitaplarını satmak istemiş. Dükkâna bir liste getirmiş. Vanessa birkaç çok iyi kitap olduğunu görse de önce patrona sorması gerekiyormuş. Çünkü patronu satın alma işinde ona güvenmezmiş. Çarşamba öğleden sonraları çok kutsaldır..."

"Haftalık golf oyunu..."

"Gregor Jack'le. Evet. Ama Vanessa, bu kitapları kaçırırsam patron beni öldürür, diye düşünmüş. O yüzden de Braidwater'ın dışındaki golf kulübünü aramış."

"Biliyorum."

"Ona Steele ve Jack'in oyunu iptal ettiği söylenmiş."

"Yani?"

"Kalanı tahmin etmesi zor olmadı. Steele sözde her çarşamba golf oynarken meslektaşım onu bir çarşamba günü Kinnoul'un evinde görmüş ve diğer bir çarşamba da golf kulübünde değilmiş.

Rab Kinnoul asabiyetiyle tanınır, Müfettiş. Çok sahiplenen biridir. Sence o evde olmadığı zamanlar Steele'in karısını ziyarete gittiğini biliyor mudur?"

Rebus'un kalbi deli gibi çarpmaya başladı. "Haklı olabilirsin, Chris. Haklı olabilirsin."

"Ama dediğim gibi polisi ilgilendirecek bir mevzu değil."

Değil mi? Bilakis *tam* polisin ilgileneceği bir şey. İki şahit aynı yatakta. Yoksa Rebus sona zannettiğinden daha mı yakındı? On sekiz değil de dokuz delikli bir saha da mı oynuyordu? Kanepeden kalktı.

"Chris, gitmem gerek." Kafasının içinde isimler dönüp duruyordu: Liz Jack, Gregor Jack, Rab Kinnoul, Cath Kinnoul, Ronald Steele, Ian Urquhart, Helen Greig, Andrew Macmillan, Barney Byars, Louise Patterson-Scott, Julian Kaymer, Jamie Kilpatrick, William Glass. Kafasının içinde dönüp duruyorlardı.

"Müfettiş Rebus?"

Kapının yanında durdu. "Ne var?"

Kemp kanepeyi işaret etti. "Kitapları almayı unutmayın."

Rebus kitaplara sanki onları ilk kez görüyormuş gibi baktı. "Doğru," deyip kanepeye gitti. Kitapları alırken, "Bu arada," diye ekledi. "Steele'e neden Suey dendiğini *biliyorum*." Sonra göz kırptı. "Tüm bunlar bitince hatırlat da anlatayım..."

* * *

Bildiklerinden bazılarını amirleriyle paylaşmak niyetiyle karakola döndü. Ama Brian Holmes onu Emniyet Amirinin kapısının dışında durdurdu.

"Ben olsam girmezdim."

Kapıyı çalmaya hazırlanan Rebus durdu. Holmes gibi usulca konuşarak, "Hayırdır?" diye sordu.

"Bayan Jack'in babası içeride."

Sör Hugh Ferrie! Rebus elini indirip kapıdan uzaklaştı. Ferrie'yle bir münakaşaya girmek istediği son şeydi. Neden katil bulanamamıştı... Ne yapıyorlardı... Ne zaman bulunacaktı... Hayır, hayat çok kısa, saatlerse uzundu.

"Teşekkürler, Brian. Sana borçlandım. İçeride başka kim var?"

"Sadece Çiftçiyle Osuruk."

"O zaman hiç bulaşmayalım." Kapıdan uzaklaşıp emniyetli bir mesafeye gittiler. "Yaptığın araba listesi çok ayrıntılıydı. Eline sağlık."

"Teşekkürler. Lauderdale bana tam olarak neyle ilgili..."

"Başka bir şey oldu mu?"

"Ne? hayır, yaprak kımıldamıyor. Ah, Nell hamile olabileceğini düşünüyor."

"Ne?"

Holmes sırıttı. "Daha belli değil..."

"Bunu... *Bekliyor* muydunuz?"

Sırıtma devam etti. "Beklenmeyeni bekle derler."

Rebus ıslık çaldı. "Peki, o bu konuda ne düşünüyor?"

"Galiba kesin öğrenene kadar hislerini açıklamak istemiyor."

"Ya sen?"

"Ben mi? Erkek olursa ismini Stuart koyacağım. Büyüdüğünde İskoç bir doktor olacak."

Rebus güldü. "Kız olursa?"

"Katherine, aktris."

"Senin adına dua ederim."

"Teşekkürler. Ah, bir haber daha var. Pond döndü."

"Tom Pond mu?"

"Evet. Geri gelmiş. Ona bu sabah ulaştık. Eğer sen istemezsen onunla ben konuşabilirim diye düşündüm."

Rebus başını iki yana salladı. "Senin olsun, Brian. Şimdilik temiz olduğunu bildiğim tek kişi o denebilir. O, Macmillan ve Glass."

"Sorgu kaydını gördün mü?"

"Hayır."

"Baş Müfettiş Lauderdale'le pek anlaşamadığınızı biliyorum ama keskin bir zekâsı var."

"Cam gibi mi keskin?"

Holmes iç çekti. "Görünen o ki her seferinde benden önce davranıyorsun?"

* * *

Edinburgh her zevke hitap eden farklı zorluk seviyelerindeki golf pistleriyle çevrilidir. Rüzgârın hep arkadan öne doğru estiği bağlantı sahaları da bulunur. Bir de deliklerin platolarda yer aldığı yokuşlu sahalar vardır. Braidwater sahası

ikinci sınıfa dâhildir. Oyuncular atışların çoğunu içgüdülerine ya da şanslarına güvenerek yapar çünkü bayrak genelde bir tümseğin ardında gizli olduğundan görünmez. Merhametsiz bir saha tasarımcısı bu tümseklerin ardına kum tuzakları inşa ederdi ki gerçekten de merhametsiz bir tasarımcı öyle yapmıştı.

Bu sahayı bilmeyen, genelde egzersiz ve temiz saha düşüncesiyle buraya gelir ama bozuk bir moral ve yüksek tansiyonla ayrılırdı. Kulüp binası iki tezat bölümden oluşuyordu. Eski ve gri olan asıl bina ve cüruf briketi ve çakıllı harçtan yapılma ek bina. Eski binada heyet odaları ve ofisler yer alırken bar yeni binadaydı. Kulüp sekreteri Rebus'u heyet üyelerinden birinin bulunabileceğini düşündüğü bara getirdi.

Bar ilk kattaydı. Bir duvarı cam olan bar, on sekizinci yeşil ve ötesindeki sahaya bakıyordu. Diğer duvarda çerçeveli resimler, şeref listesi, parşömen tomarlar ve çapraz kemik gibi duran iki çok eski golf sopası asılıydı. Kulübün kupaları (küçük kupalar) barın üzerindeki rafa dizilmişti. Daha büyük, eski ve kıymetli kupalar eski binadaki heyet odasındaydı. Rebus bunu biliyordu çünkü bazıları üç yıl önce çalınmıştı ve soruşturmak da ona düşmüştü. Aile içi şiddet üzerine çağrılan polisler tarafından bir valizin açılması sonucu tesadüfen bulunmuşlardı.

Kulüp sekreteri Rebus'u hatırlamıştı. "İsminizi hatırlayamadım," demişti, "ama yüzünüzü tanıdım." Rebus'a yeni alarm sistemini ve kupa-

ların tutulduğu daha sağlam camlı vitrini gösterdi. Rebus amatör bir hırsızın bile bunları çalmasının en fazla iki dakika süreceğini söylemek istemedi.

"İçecek ne istersiniz, Müfettiş?"

"Eğer mümkünse ufak bir viski alayım."

"Tabii ki."

Barpek kalabalık sayılmazdı. Sekreter öğleden sonraları böyle olduğunu söyledi. Öğleden sonra oynayanlar üçten önce başlamayı severken, akşamüzeri gelenler de beş buçuk civarında gelirdi.

Aynı V yaka sarı kazak giymiş ve camın kenarındaki masada oturmuş iki adam sessizce dışarıyı seyrediyor, arada bir de *bloody mary*'lerini yudumluyorlardı. Barda oturan diğer iki kişiden biri bira içerken diğerinin içtiği süte benziyordu. Tümü de kırklı yaşlarındaydı; yaşıtlarım, diye düşündü Rebus.

Kulüp sekreteri başıyla barmeni işaret ederek, "Bill size birkaç hikâye anlatabilir, Müfettiş," dedi. Bill de hem selam hem de kabul anlamında başını salladı. Onun V yakalı kazağı kırmızıydı ve koca göbeğini saklamaktan başka işe yaramıyordu. Profesyonel bir barmene benzemese de yaptığı işten gurur duyar gibi bir hali vardı. Rebus onun görevini yerine getiren üyelerden biri olabileceğini düşündü.

Sekreterin "müfettiş" demesi hiç kimseyi rahatsız etmedi. Bunlar kanuna itaat eden ya da yardımcı olan insanlardı. Hukuka, düzene ve suçluların cezalandırılması gerektiğine inanırdı-

lar. Ama vergi kaçırmayı suç olarak görmezlerdi. Kendilerinden emin görünüyorlardı. Emniyette olduklarını düşünüyorlardı. Ama Rebus ana anahtarın elinde olduğunu biliyordu.

"Müfettiş, su ister misiniz?" Sekreter su sürahisini ona doğru itti.

"Teşekkürler." Rebus viskiye su kattı. Sekreter sanki etrafı kuşatılmış gibi çevresine bakıyordu.

"Hector yok. Burada olduğunu zannetmiştim."

"Birazdan gelir," dedi Barmen Bill.

Süt içen, "Yükü boşaltmaya gitti," deyince Rebus neden bahsettiğinden emin olamadı.

"Ah, işte geldi."

Rebus, turuncu V yakalı, koca göbekli, kıvırcık saçlı, iri bir Hector hayal etmişti. Oysa bu gelen adam ufak tefek, seyrek siyah saçlıydı. O da kırklı yaşlarındaydı ve dünyaya kalın camlı ve çerçeveli bir gözlüğün ardından bakıyordu. Yüzünde mağrur bir ifadeyle durup takdimler yapılırken Rebus'u inceledi.

"Nasılsınız," diyerek küçük ve nemli elini uzatıp Rebus'la tokalaştı. Bir çocukla el sıkışmaktan farksızdı. V yakalı kazağı deve tüyü renginde ama kaliteliydi. Muhtemelen kaşmirdi.

"Müfettiş Rebus iki hafta önce çarşamba günü oynanan ya da oynanmayan bir oyunu öğrenmek istiyor," dedi sekreter.

"Evet."

"Ona bu işleri senin bileceğini söyledim, Hector."

"Evet."

Sekreter zorlanıyormuş gibi görünüyordu. "Belki sen..."

Ama Hector bilgiyi edinmiş ve sindirmişti. "Yapılacak ilk iş kayıtlara bakmak," dedi. "Bütün hikâyeyi anlatmasa da bir başlangıç sayılır. Oyuncular kim?"

Soru Rebus'a yönelikti. "İki oyuncu," diye cevap verdi. "Ronald Steele ve Gregor Jack."

Hector, Rebus'un arkasındaki iki içiciye baktı. Oda sessizleşmese de atmosferde bir değişiklik olduğu kesindi. İlk süt içen konuştu.

"O ikisi!"

Rebus ona döndü. "Evet, bayım, o ikisi. Neden sordunuz?"

Ama cevap veren Hector oldu. "Bay Jack ve Steele düzenli olarak gelir. Bildiğiniz üzere Bay Jack milletvekiliydi."

"Bildiğim kadarıyla hâlâ öyle."

"Fazla sürmez," dedi süt içenin arkadaşı.

"Bay Jack'in suç işlediğinden haberim yoktu."

"Benim de," diye cevap verdi Hector.

"Yine de tam bir baş belası," dedi süt içen.

"Sizce neden, efendim?"

"Yer ayırtıp gelmemeler... O ve arkadaşlarından bahsediyorum." Rebus bunun eski bir mevzu olduğunu, adamın sözlerinin ondan ziyade sekreter ve Hector'a hitap ettiğini anladı. "Sırf milletvekili olduğu için de her yaptığı yanına kaldı."

"Bay Jack ikaz edildi," dedi Hector.

"Kınandı," diye düzeltti kulüp sekreteri. Süt içen yüzünü buruşturdu.

"Hepiniz ona yalakalık ettiniz."

"Yapma, Colin," dedi Barmen Bill. "Böyle konuşmana gerek yok..."

"Artık *birisinin* söylemesinin vakti geldi."

"Çok doğru," dedi bira içen. "Colin haklı."

Bu tartışmadan Rebus'a fayda yoktu. "Buradan Bay Jack ve Bay Steele'in düzenli randevusu olduğu ama zamanında gelmediğini çıkarabilir miyim?"

"Aynen öyle," dedi Colin.

"Dilerseniz abartıp çarpıtmayalım," dedi Hector usulca. "Doğrulardan şaşmayalım."

"Siz nasıl isterseniz, bayım," dedi Rebus. "Bir meslektaşım olan Dedektif Memur Broome geçen hafta o maçın yapılıp yapılmadığını kontrol etmiş. Galiba kulüp sekreterinin hasta olduğunu öğrenince *sizinle* konuşmuş."

"Hatırladın mı, Hector?" dedi sekreter gergin bir şekilde. "Migrenim tutmuştu."

Hector başını salladı. "Hatırladım."

"Detektif Broome'a gerçeğin tümünü söylemediniz, değil mi?" dedi Rebus. Durumdan memnun olan Colin dudaklarını yaladı.

"Bilakis, efendim," dedi Hector. "Dedektifin sorularına cevap verirken *tümüyle* dürüst davrandım. Sadece, o doğru soruları sormadı. İşin aslı çok umursamaz davrandı. Tek bir kayda baktı ve bu ona yetti. Acelesi var gibiydi... Karısıyla buluşacakmış."

Rebus, peki, diye düşündü, Broome temiz bir azarı hak etmişti. Yine de...

"Yine de, bayım, sizin vazifeniz..."

"Müfettiş, ben sorularına cevap verdim. Hiç yalan söylemedim."

"O zaman 'doğrular hususunda cimrilik yaptınız' diyelim."

Colin homurdandı. Hector ona ters ters baksa da Rebus'a hitap etti. "İşini düzgün bir biçimde yapmadı, Müfettiş. Bu kadar basit. Muayenemi düzgün yapmadığımda hastalarımın bana yardım etmesini beklemem. *Siz* de *benden* onun işini yapmamı bekleyemezsiniz."

"Bu ciddi bir dava, bayım."

"O zaman ne uzatıyorsun, soru sorsana!"

Barmen araya girdi. "Bir saniye, başlamadan önce benim bir sorum var." Sırayla hepsine baktı. "Ne içersiniz?"

* * *

Barmen Bill içkileri doldurdu. İlk içkiler ondandı ve miktarı sayıp kasanın yanındaki deftere yazdı. Pencere kenarında *bloody mary* içenler de yanlarına geldi. Rebus bira içenin adının David Cassidy olduğunu öğrendi ("Lütfen alay etmeyin. Anne babam nasıl bilebilirdi ki!"). Colin adındaki adam da gerçekten süt içiyordu ("Ülser, doktorun emri.")

Hector *sherry* dolu ince uzun bir kadeh aldı. "Herkesin sağlığına," kadeh kaldırdı.

"Ama Ulusal Sağlık değil, değil mi Hector?" dedikten sonra Rebus'a Hector'un dişçi olduğunu söyledi Colin.

"Özel," diye ekledi Cassidy.

"Bu kulübün de özel olması gerekirdi," diye homurdandı Hector. "Üyelerin özel işlerinin bizi ilgilendirmemesi gerekirdi."

"Bu yüzden mi Jack ve Steele için tanıklık ediyorsunuz?" diye sordu Rebus.

Hector iç çekti. "Tanıklık biraz abartı olur, Müfettiş. Bir kulüp üyesi olarak randevu alma *ve* iptal etme hakkına sahipler."

"Peki, böyle mi oldu?"

"Bazen, evet."

"Ama her zaman değil?"

"Arada bir oynarlar."

"Ne sıklıkta?"

"Bakmam gerek."

"Genelde ayda bir," dedi Barmen Bill. Elindeki bezi muska tutar gibi tutmuştu.

"Yani dört haftadan üçünde iptal mi ediyorlardı? Nasıl iptal ediyorlar?"

"Telefonla," dedi Hector. "Genelde Bay Jack arar. Hep çok özür diler. Ya işi çıkmıştır ya da Bay Steele hastadır. Yani çeşit çeşit neden..."

"Daha doğrusu bahane," dedi Cassidy.

"Ama kimi zaman Gregor'un yine de geldiği olurdu," dedi Bill.

Colin öyle olduğunu doğruladı. "Steele'in gelmediği bir çarşamba onunla ben oynadım," dedi.

"Yani Bay Jack kulübe Bay Steele'den daha mı sık geliyordu?" diye sordu Rebus.

Başlarını sallayarak onayladılar. Bazen iptal ettiği halde geliyordu. Oynamasa da barda oturuyordu. Tam tersi hiç olmamıştı, yani Steele, Jack olmadan hiç gelmemişti. Peki ya Rebus'un ilgilendiği çarşamba günü ne olmuştu?

"Çok yağmur vardı," dedi Colin. "Sadece o ikisi değil, hemen hemen hiç kimse gelmedi."

"Demek iptal ettirdiler?"

"Evet, iptal ettirdiler ve bu sefer Bay Jack tek başına da çıkıp gelmedi. O günden sonra bir daha uğramadı zaten."

Sessizlik sona ermişti ve üyeler ya oyuna başlamadan ya da eve gitmeden önce bir kadeh içmek üzere gelmeye başladı. Küçük gruplar halinde geldiler, el sıkıştılar, sohbet ettiler ve onların grubu gittikçe dağıldı, sonunda sadece Rebus ve Hector kaldı. Dişçi elini Rebus'un omzuna koydu.

"Bir şey daha var," dedi.

"Nedir?"

"Umarım patavatsız olduğumu düşünmezsin..."

"Devam edin."

"Şu dişlerine bir baktırsan iyi olur."

"Daha önce de söylemişlerdi," dedi Rebus. "Umarım siz de *benim* patavatsız olduğumu düşünmezsiniz..."

"Durma, Müfettiş... Söyle!"

Rebus adama doğru eğilerek kulağına fısıldadı. "Adalete engel olma suçundan yargılanmanız

için elimden geleni yapacağım." Boş kadehi bara koydu.

"Şerefe," dedi Barmen Bill. Kadehi alıp çalkaladıktan sonra bezin üzerine koydu. Başını kaldırdığında Hector elinde kadehiyle hâlâ polisin onu bıraktığı yerde duruyordu.

* * *

"Cuma günü bana ihtiyacınız olmayan ağırlıkları attığınızı söylemiştiniz," dedi Rebus.

"Evet."

"Demek ki golf oyununuzla ilgili bir tanığa ihtiyaç duydunuz."

"Ne?"

"Arkadaşınız Ronald Steele ile yaptığınız haftalık oyundan bahsediyorum."

"Ne olmuş ona?"

"*Ben* açıklama yaparken soruları *sizin* sormanız biraz garip değil mi? Tam tersi olması gerekirdi."

"Öyle mi?"

Gregor Jack savaştan döndüğü halde zihninde hâlâ savaşı yaşayan biri gibi görünüyordu. Muhabirler hâlâ dışarıda, Ian Urquhart ve Helen Greig de hâlâ içerideydi. Arka ofisten çalışmakta olan bir yazıcının sesi geliyordu. Urquhart da Helen'in yanındaydı. Yeni bir gün ve yeni bir basın bülteni.

"Bir avukata ihtiyacım var mı?" diye sordu Gregor. Gözlerinden uykusuz olduğu belliydi.

"Bu size kalmış, bayım. Ben sadece golf oyunu hakkında neden yalan söylediğinizi öğrenmek istiyorum."

Jack yutkundu. Sehpanın üzerinde boş bir viski şişesi ve üç bardak vardı. "Arkadaşlık, Müfettiş," dedi, "Bu... Bu..."

"Bu özrün sizi bağışlatması mı gerekiyor acaba? Bayım, bundan çok daha fazlası lazım size. Şu anda gerçekleri bulmaya çalışıyorum." Bunu söylerken Hector'u düşünüp, "Gerçekleri," diye tekrarladı.

Ama Jack hâlâ arkadaşlıkla ilgili bir şeyler geveliyordu. Rebus oturduğu sandalyeden kalkıp milletvekilinin tepesine dikildi. Milletvekili mi? Bu adam milletvekili ya da Gregor Jack değildi. Kendine güveni ve karizması neredeydi? Oyları toplayan yüzü, açık ve dürüst sesi neredeydi?

Rebus elini uzatıp onu omzundan tutarak sarstı. Jack şaşırmışa benziyordu. Rebus'un sesi yağmur gibi soğuk ve sertti.

"Çarşamba günü neredeydin?"

"Ben... Ben... Hiçbir yerde. Hiçbir yer. Her yerde."

"Olman gereken haricinde her yerdeydin."

"Arabayla gezdim."

"Nerede?"

"Sahilde. Kendimi Eyemouth'taki balıkçı köylerinden birinde buldum. Oralarda bir yerdeydi. Yağmur yağıyordu. Deniz kıyısı boyunca epey yürüdüm. Sonra arabayla geri döndüm. Her yer ve hiçbir yer." Şarkı söylemeye başladı. "Sen her yerde ve hiçbir yerdesin, bebek." Rebus onu tekrar sarsınca sustu.

"Seni gören oldu mu? Kimseyle konuştun mu?"

"Bir bara girdim... Hayır, iki bara. Biri Eyemouth'ta, diğeri de başka bir yerdeydi."

"Neden? Suey neredeydi? Neyin peşindeydi?"

"Suey." Jack ismi duyunca gülümsedi. "Bizim Suey. Arkadaşlar işte, Müfettiş. Nerede miydi? Her zaman olduğu yerde, bir kadınlaydı. Ben de onu kolluyordum. Birisi sorarsa golf oynuyorduk diyordum. Bazen oynuyorduk da. Ama çoğu zaman yalandı. Aslında umurumda olmuyordu çünkü tek başıma vakit geçirmek hoşuma gidiyordu. Tek başıma yürür ve düşünürdüm."

"Kimdi o kadın?"

"Ne? Bilmem. Tek kadın olduğundan bile şüpheliyim..."

"Aklına hiç kimse gelmiyor mu?"

"Kim?" Jack gözlerini kırptı. "Ne yani, Liz'i mi kastediyorsun? Benim Liz'im mi? Müfettiş, hayır." Bir anlık tebessüm. "Hayır."

"Peki ya Bayan Kinnoul?"

"Gowk mu?" Bunu duyunca güldü. "Gowk ve Suey mi? On beş yaşındayken belki ama bu yaşta olur şey değil. Rab Kinnoul'u gördün mü? Adam dağ gibi. Suey cesaret edemez."

"Kim bilir, belki de gerçeği Suey'den öğrenirim."

"Özür dileyeceksin, değil mi? Sana söylemek zorunda *kaldığımı* söyle ona."

"Eğer o gün öğleden sonra olanları hatırlamaya çalışırsan minnettar kalırım," dedi Rebus. "Nerede durduğunu, uğradığın barları, seni görmüş *olabilecek* kişileri hatırlamaya çalışıp bir köşeye yaz."

"İfade gibi."

"Sadece hatırlamana yardım etmesi için. Bir şeyleri yazmak işi kolaylaştırır."

"Doğru."

"Bu arada ben de seni adalete engel olmakla suçlama konusunu düşüneceğim."

"Ne?"

Kapı açıldı. Gelen Urquhart'tı. İçeri girip kapıyı arkasından kapattı. "İş bitti," dedi.

"İyi," diye cevap verdi Jack. Urquhart'ın durumu da Jack'inkinden iyi değildi. İşvereniyle konuşurken bile gözlerini Rebus'tan ayırmıyordu.

"Helen'e yüz nüsha hazırlamasını söyledim."

"O kadar çok mu? Neyse, nasıl istiyorsan öyle yap, Ian."

Urquhart başını Gregor Jack'e çevirdi. Rebus onun da Gregor'u sarsmak istediğini düşündü. Ama yapmadı.

"Güçlü olmalısın, Gregor. Güçlü *görünmelisin*."

Rebus, ıslak mendil gibi, diye düşündü. Kurtların kemirdiği bir tahta ya da ihtiyar bir adamın kemikleri gibi.

* * *

Ronald Steele yakalaması zor bir adamdı. Rebus, Morningside'ın kıyısındaki bir kır evine bile gitti ama evde kimse yoktu. Günün kalanında denemeyi sürdürdü. Steele'in telefonunu aradığında telesekreter devreye girdi. Sekizde uğraşmayı bıraktı. Gregor Jack'in Steele'i ikaz ederek hikâyelerinin dikişlerinden patladığını söylemesini istemiyordu. Artık tek yapabileceği, gece boyunca onun

telesekreterini meşgul etmekti. Ama bunu düşünürken telefonu çaldı. Marchmont'taki dairesindeydi, koltuğa yerleşmişti, ne yiyecek ne içecek ne de zihnini bu davadan alıkoyabilecek bir şey vardı.

Kim olduğunu tahmin ediyordu. Arayan Patience'dı. Gelecek mi diye sormak istiyordu. Sadece merak etmişti o kadar. Nadir yaptıkları bir şeyi yapıp hafta sonunu birlikte geçirmişlerdi: cumartesi öğleden sonra alışveriş ve akşam film. Pazar günü Cramond gezisi ve pazar akşamı şarap ve tavla. Nadir... Ahizeyi kaldırdı.

"Rebus."

"Tanrım, yakalaması zor bir adamsın." Erkek sesiydi. Arayan Patience değil, Holmes'tu.

"Selam, Brian."

"Saatlerdir seni bulmaya çalışıyorum. Telefonun ya meşgul ya da cevap vermiyor. Bir telesekreter alsan iyi olacak."

"Telesekreterim *var* ama bağlamayı unutuyorum. Ne istiyorsun? Sakın bana ek iş olarak telefondan pazarlama yaptığını söyleme. Nell nasıl?"

"Beklenmeyeceği şekilde."

"Test negatif mi çıktı?"

"Aynen öyle."

"Belki bir dahaki sefere."

"Dinle, sorduğun için teşekkürler ama o yüzden aramadım. Bay Pond'la çok ilginç bir sohbet yaptığımı bilmek istersin diye düşündüm."

Rebus, namı diğer Tampon, diye düşündü. "Öyle mi?" dedi.

"Kulaklarına inanamazsın..." dedi Brian Holmes ve bu sefer haklıydı.

10
Genelev Sürüngenleri

Tom Pond'un Rebus'a açıklama şekli hataya ya da başarıya mahkûm mimarlar gibiydi ve bu adamın ikinci kategoriye dâhil olduğundan şüphesi yoktu.

"Birlikte okuduğum, benim yaşımdaki mimarları tanırım. Geçen yıllarda devletten işsizlik parası aldılar. Bazıları vazgeçti ve inşaatlarda çalışmak ya da *kibbutz*'ta oturmak gibi mantıklı şeyler yaptı. Bir de bizim gibiler var, bir süre hata yapmak gibi bir lüksümüz yok. Sonunda bir kontrat alırız ve bu kontrat bir ABD şirketi tarafından fark edilir ve kendimize 'uluslararası' demeye başlarız. 'Bir süre' dediğimi hatırlatırım. Her şey bir anda batabilir. Hata yaparsın ya da ekonomik durum senin yeni fikirlerini desteklemez. En iyi mimari tasarımlar çekmecelerde kilitli duruyor. Hiç kimsenin parası o binaları yapmaya yetmez; en azından şimdilik ya da belki ebediyen. O yüzden ben de fırsatı değerlendirip elimden geleni yapıyorum."

Tom Pond'un tek yaptığı bu değildi. Fort Road Köprüsünü yüz elli kilometrenin üzerinde

bir hızla geçti. Rebus göstergeye bakmaya bile cesaret edemedi.

"Nihayetinde," demişti Pond. "Arabanda polis varken hız sınırını aşmak her zaman nasip olmaz. Durdurulursak seni bahane ederim." Ve güldü. Rebus gülmemişti. Yüz elli kilometreyi aştıktan sonra bir şey söylememişti.

Tom Pond'un kırk binlik İtalyan yarış arabası oyuncak arabaya benziyor, çim biçme makinesi gibi ses çıkarıyordu. Rebus en son buzda kayıp düştüğünde yere bu kadar yakın oturmuştu.

"Müfettiş üç tutkum vardır: hızlı arabalar, hızlı kadınlar ve yavaş atlar." Tekrar güldü.

Rebus motorun gürültüsünü bastırmak için bağırarak, "Eğer yavaşlamazsan sana aşırı hız cezasını ben keserim, evlat," dedi.

Pond alınmış gibi görünse de hızı biraz düşürdü. Sonuçta hepsine bir iyilik yapıyordu, değil mi?

"Teşekkürler," dedi Rebus.

Holmes ona, inanamayacaksın, demişti. Rebus hâlâ deniyordu. Pond iki gün önce ABD'den geldiğinde telesekreterinde kendini bekleyen bir mesaj bulmuştu.

"Bayan Heggarty'dendi."

"Bayan Heggarty mi?"

"Kingussie yakınında bir kulübem var. Orayla ilgilenir. Arada bir gidip temizleyerek her şey yerli yerinde mi diye bakar."

"Bu sefer *değil* miymiş?"

"Değilmiş. Başta birinin gizlice içeri girdiğini söyledi ama tekrar aradığımda anladım ki birisi

yedek anahtarı kullanarak içeri girmiş. Giriş kapısının yanındaki taşın altında bir anahtar vardı. İçeri girenler ortalığı falan da karıştırmamış. Ama Bayan Heggarty içeri birinin girdiğini anlamış ve o kişi ben değildim. Neyse bundan dedektife bahsettim..."

Dedektifin coğrafyası gayet iyiydi. Kingussie, Deer Lodge'dan uzak değildi. Duthil'den de uzak sayılmazdı. Holmes malum soruyu sormuştu.

"Bayan Jack'in anahtardan haberi var mıydı?"

"Belki. Sefil biliyordu. Galiba içlerinde bilmeyen hiç kimse *yok*."

Holmes bunları Rebus'a anlatmıştı. Rebus, Pond'u görmeye gitmiş ve bir saatten uzun süren konuşmalarının sonunda da kulübeyi görmek istediğini söylemişti.

"Olur," demişti Pond. Böylece Rebus bu dar metal kutunun içine hapsolmuştu, kimi zaman gözlerini sızlatacak bir hızda gidiyorlardı. Gece yarısını geçmiş olmasına karşın, Pond'un umurunda bile değildi.

"Hâlâ New York'tayım," dedi. "Bedenimle beynimin bağlantısı hâlâ kesik. Gregor ve Liz'le ilgili haberler ve cesedin Gowk tarafından bulunması akıl alır gibi değil."

Pond bir aydan uzun süredir ABD'deydi; çoktan uyum sağlamış, aksanı ve hatta bazı hareketleri taklit etmeye başlamıştı. Rebus onu inceledi. Gür sarı saçı (boya olabilirdi) ve dolgun ve gençken yakışıklı olan birine ait yüzü vardı. Uzun olmasa da olduğundan uzun *görünüyordu*. Hem duruşundan

hem de kendine güveninden kaynaklanıyor olmalıydı. Benzer bir etkiye bir zamanlar Gregor Jack de sahipti. Her tarafından karizma saçıyordu.

"Bu araba viraj dönebilir mi, dönemez mi? İtalyanlar hakkında ne dersen de ama şurası kesin ki dondurma ve araba yapmayı biliyorlar."

Rebus midesini sıktı. Pond'la ciddi ciddi konuşmaya niyetliydi. İkisinin de arabada olması kaçırılmayacak bir fırsattı. Dişlerini sıkmadan konuşmayı denedi.

"Bay Jack'le okul arkadaşısınız, değil mi?"

"Evet, inanması zor, değil mi? Ondan çok daha genç görünüyorum. Evet, aramızda sadece üç sokak vardı. Galiba Bilbo da Sefil'le aynı sokakta oturuyordu. Sexton ve Mack de aynı sokaktaydı. Yani başka bir sokakta, Sefil ve Bilbo'nun oturduğunda değil. Suey ve Gowk okulun diğer tarafında, bizden biraz daha uzakta otururdu."

"Peki, sizi bir araya getiren neydi?"

"Bilmem. İlginçtir ama hiç düşünmedim. Galiba hepimiz çok zekiydik. Şu viraj için vitesi düşüreyim... Ve... İşte bu kadar."

Rebus koltuğunun vücudunun içinden geçmeye çalıştığı gibi bir hisse kapıldı.

"Arabadan çok motosiklet gibi. Ya sence Müfettiş?"

"Mack'le görüşüyor musunuz?" diye sordu Rebus sonunda.

"Sen Mack'i tanıyor musun? Şey... Pek sayılmaz. Sefil sayesinde görüşürdük. Onunla sadece diğerleriyle görüştüğüm için görüşüyordum ga-

liba... Ama tımarhaneye gittikten sonra... Hayır, görüşmedik. Galiba Gowk görüşüyor. İçimizde en zeki olan oydu ama bak başına ne geldi."

"Ne geldi?"

"O salakla evlenip başka türlü başa çıkamadığı için durmadan Valium içmeye başladı."

"Bu sorun herkes tarafından biliniyor mu yani?"

Omuz silkti. "Ben biliyorum çünkü başkalarının da başına geldiğini gördüm."

"Onunla konuşmayı denediniz mi?"

"Onun hayatı, Müfettiş. Zaten başımda yeterince dert vardı."

Sürü. Üyelerinden biri yetersiz ya da hasta olursa sürü ne yapar? Onu ölüme terk edip yollarına devam ederler...

Pond, Rebus'un ne düşündüğünü sezmiş gibiydi. "Biraz duyarsız gibi konuşmuş olabilirim ama pek ilgili biri olduğum söylenemezdi."

"Kim öyleydi peki?"

"Sexton daima dinlemeye hazırdı. Ama o da güneye gitti. Suey de öyledi. Onunla konuşabilirdin. Bir çare bulamasa da iyi bir dinleyiciydi."

Rebus aynı derecede iyi bir konuşmacı olmasını da temenni etti. Cevaplanması gereken çok soru vardı. Pond'a birkaç yem atmaya karar verdi.

"Elizabeth Jack'in bir sevgilisi olsa sizce kim olurdu?"

Pond biraz daha yavaşladı. Biraz düşündü. "Ben," dedi sonunda. "Çünkü diğerlerine gitmesi için aptal olması gerekir, değil mi?" Tekrar sırıttı.

"İkinci seçim?"

"Rivayetler var... Rivayetlerin sonu gelmez."

"Yani?"

"Ne yani benden liste mi istiyorsun? Neyse ilk olarak Barney Byars. Onu tanıyor musun?"

"Tanıyorum."

"Barney iyidir. Dersleri kötüydü ama onun haricinde iyidir. İkisi bir süre epey yakındılar..."

"Başka?"

"Jamie Kilpatrick... Julian Kaymer... Hatta şişko Kinnoul bile şansını denemişti galiba. Sonra da o manavın eski sevgilisiyle bir kaçamak yaşadığı söyleniyor."

"Louise Patterson-Scott'ı mı kastediyorsunuz?"

"Düşünebiliyor musun? Neymiş, partiden sonraki sabah yatakta birlikte görülmüşler. Ne var bunda?"

"Başka?"

"Belki yüz kişi daha."

"Ama siz..."

"Ben mi?" Pond omuz silkti. "Bir-iki kez öpüşüp oynaştık." Hatırlayınca gülümsedi. "Bir şeyler olabilirdi ama olmadı. Liz'in olayı şeydi... Cömertlik."

Pond başını salladı, mezar taşına uygun bir yazı bulduğundan memnundu.

Burada Elizabeth Jack yatıyor. Cömert biriydi.

"Telefonunuzu kullanabilir miyim?" diye sordu Rebus.

"Tabii."

Patience'ı aradı. Bu gece iki kez aramış ama cevap alamamıştı. Bu sefer açıldı. Onu yataktan kaldırmıştı.

"Neredesin?" diye sordu.

"Kuzeye gidiyorum."

"Ne zaman görüşeceğiz?" Sesinde duygu ya da ilgi yoktu. Rebus sadece telefon yüzünden mi diye merak etti.

"Yarın. Yarın kesin görüşürüz."

"Bu böyle devam edemez, John. Olmaz."

Kendini Pond karşısında küçük düşürmeden onu ikna edecek sözler arasa da bulamadı.

"Güle güle, John." Telefon kapandı.

* * *

Yolda trafiğe ve tek bir polis arabasına denk gelmeden şafak sökmeden çok önce Kingussie'ye vardılar. Yanlarında el feneri getirmişlerdi fakat gerek kalmadı. Kulübe köyün en uzak köşesinde, ana yolun biraz dışında olsa da sokak lambaları yeterince aydınlatıyordu. Rebus kulübenin dört tarafı çalı çitle çevrili, kapısı ve garaj yolu olan bir kır evi olduğunu görünce şaşırdı.

"Gregor ve Liz orayı alınca, benim neyim eksik diye düşündüm," dedi Pond. "Ama ben onlar gibi köhne bir yer istemedim, modern olsun istedim. Daha az cazibe, daha çok imkân."

"Komşular nasıl?"

Pond omuz silkti. "Onları çok görmüyorum. Yandaki evler de yazlık, hatta kasabadaki evlerin yarısı öyle." Tekrar omuz silkti.

"Ya Bayan Heggarty?"

"Ana yolun öbür tarafında oturuyor."

"Yani buraya gelenler..."

"Hiç kimse fark etmeden diledikleri gibi gelip gidebilirler."

Pond ön kapıyı açtıktan sonra el fenerini yakınca birden veranda ve koridor aydınlandı. Arabadan kurtulan Rebus ise bacaklarını esnetmekle meşguldü.

"Bahsettiğiniz taş şu mu?"

"Evet," dedi Pond. Pembeye çalan büyük bir taştı. Taşı kaldırdığında yedek anahtarın altında olduğunu gördü. "Neyse ki giderken tekrar yerine koymuşlar. Gel sana evi göstereyim."

"Bir saniye, Bay Pond. Hiçbir şeye dokunmayın. İleride parmak izi almamız gerekebilir."

Pond gülümsedi. "İyi de zaten her yerde benim parmak izlerim var."

"Haliyle, ama yine de..."

"Ayrıca 'misafirlerimiz' gittikten sonra Bayan Heggarty burayı tepeden tırnağa temizlemiş."

Pond'un peşi sıra içeri giren Rebus'un içi kararardı. İçerisi parfüm ve cila kokuyordu. Oturma odasında her şey yerli yerinde gibiydi.

"Tıpkı bıraktığım gibi," dedi Pond.

"Emin misiniz?"

"Eminim. Ben Liz ve arkadaşları gibi değilimdir, Müfettiş. Parti sevmem. Diğerlerini bilmem ama tavandan somon ezmesi temizlemeye ya da kıçı Bentley'den dışarı sarkan kadının aslında bir Hon olduğunu köylülere açıklamaya çalışmaya hiç meraklı değilim."

"Hon derken Matilda Merriman'ı mı kastettiniz?"

"Tastamam o, hepsini tanıyorsun, değil mi?"

"Hon'la, yani Matilda'yla henüz tanışmadım."

"Beni dinle. Hayat çok kısa. Kıymetini bil."

Rebus, saatler de çok uzun, diye düşündü. Bugünün saatleri gerçekten de geçmek bilmiyordu. Mutfak derli topluydu. Dolap camları tertemizdi. "Bunlardan pek parmak izi çıkacağını zannetmem, Müfettiş."

"Bayan Heggarty hiçbir yeri es geçmemiş."

"Üst katta o kadar titiz değildir. Gel bakalım."

Ama birisi titizlik etmişti. İki yatak odasının yatakları da yapılıydı. Ortalıkta bardak, gazete, dergi gibi şeyler yoktu. Pond havayı kokladı.

"Hayır," dedi. "Faydası yok. Parfüm kokusunu bile alamadım."

"Kiminkini?"

"Liz'inkini. Hep aynı parfümü kullanır. Adını unuttum ama hep güzel kokar. Sence buraya geldi mi?"

"Birisi geldi ve o da bu civardaydı."

"Ama asıl yanındakini öğrenmek istiyorsun, değil mi?"

Rebus başını salladı.

"Ne yazık ki ben değildim, orası kesin. Ben eskort kızlarla takılıyordum. İşin tuhafı başlamadan önce tıbbi belgeni görmek istiyorlar."

"AIDS mi?"

"AIDS. Her neyse, burada işimiz bitti mi? Galiba boşuna geldik."

"Belki, ama banyoya daha bakmadık."

Pond banyonun kapısını açıp Rebus'a girmesini işaret etti. "A-ha," dedi, "galiba Bayan Heggarty'nin zamanı kalmamış." Başıyla yerde duran bir havluyu işaret etti. "Genelde bunları hemen yıkar." Duşun perdesi çekiliydi. Rebus perdeyi açtı. Küvet kuruydu ve dibinde birkaç saç teli vardı. Kimlik tespiti için yeterliydi. Sonra banyonun köşesinde duran iki kadeh gördü. Eğilip kokladı. Beyaz şarap. Kadehlerden birinde birkaç damla kalmıştı.

İki kadeh! İki kişi. Banyoda iki kişi içki içiyor. "Telefon alt katta, değil mi?"

"Evet."

"O zaman gelin. İkinci bir emre kadar buraya girmek yasak ve ben de bir adli tıp uzmanının kâbusu olmak üzereyim."

* * *

Rebus'un telefonda konuştuğu kişi beklenece-ği üzere pek de memnun olmamıştı.

"O kulübe ve araba yüzünden gece gündüz çalıştık."

"Haklısınız ama bu da aynı derecede önemli olabilir. Hatta belki *daha da* önemli." Rebus küçük yemek odasında duruyordu. Mobilya zevkini Pond'un kişiliğine pek yakıştıramadı. Ama sonra 1950'lerde çekilmiş âşık bir çiftin resmini gördü. Sonra anladı: Pond'un anne babası. Buradaki eşyalar bir zamanlar onlarındı. Muhtemelen Pond'a miras kalmış, o da yaşam tarzına pek uygun olmadıklarına hükmetmişti. Ama bir yazlık

için idealdiler. Bir sandalyede oturan Pond ayağa kalktı. Rebus eliyle ahizeyi kapattı.

"Nereye gidiyorsunuz?"

"İşemeye. Merak etme dışarıda yapacağım."

"Üst kata çıkmayın yeter."

"Peki."

Telefondaki şahıs hâlâ şikâyet ediyordu. Rebus titredi. Üşümüştü. Hayır, yorgundu. Vücut ısısı düşüyordu. "Bak," dedi, "şimdi evinize gidin ama sabah ilk iş olarak buraya gelin. Size adresi veriyorum. Sabah erkenden gelmeyi ihmal etmeyin, tamam mı?"

"Çok cömertsiniz, Müfettiş."

"Mezar taşıma yazacaklar: Cömert biriydi."

* * *

Pond yatak odasında mışıl mışıl uyurken, onu kıskanan Rebus banyo kapısının önünde nöbet tuttu. Deer Lodge'daki haneye tecavüzün tekrarlanmasını istemiyordu. Bu delil, tabii bir delil varsa, sağlam kalacaktı. O yüzden üst katın koridorunda sırtını banyonun duvarına dayayıp, bir battaniyeye sarınarak uyudu. Sonra da aşağı kayıp kıvrılarak halının üzerinde uyumaya devam etti. Rüyasında sarhoş olduğunu ve bir Bentley'le gezdirildiğini gördü. Sürücü hem sürüp hem de kıçını camdan dışarı çıkarmayı becermişti. Bentley'nin arkasında bir parti vardı. Holmes ve Nell orada gizlice sevişiyordu. Gill Templer da oradaydı ve Rebus'un fermuarını açmaya çalışıyor ama Rebus Patience'ın onları yakalamasını

istemiyordu... Lauderdale de oradaydı. Sadece izliyordu. Birisi içki dolabını açtı ama içi kitap doluydu. Rebus birini alıp okumaya başladı. Okuduğu en iyi kitaptı. Elinden bırakamadı... İçinde her şey vardı...

Sabah her tarafı tutulmuş ve üşümüş halde uyandığında kitabın tek satırını bile hatırlayamadı. Ayağa kalkıp gerindi. Sonra banyoya girip kadehlerin olması gereken yere baktı.

Kadehler hâlâ oradaydı. Rebus her tarafının sızlamasına rağmen gülümsedi.

* * *

Duştan uzun süre çıkmayıp suyun baş, göğüs ve omuzlarını gevşetmesini sağladı. Neredeydi? Oxford Terrace'taki dairedeydi. İşte olması gerekirdi ama mazereti vardı. Kötü hissediyordu ama korktuğu kadar kötü değildi. Dün gecekinden çok daha yavaş olan dönüş yolculuğu sırasında mucizevi bir şekilde uyumayı başarmıştı.

Pond, Kingussie'den çıktıktan otuz kilometre sonra, "Debriyajda sorun var," demişti. Kenara çekip kaputun altına baktı. Kaputun altı tıka basa doluydu. "Nereye bakacağımı bile bilmiyorum," demişti. Bu yeni arabaların asıl sorunu tamir edecek kişilerin çok az olmasıydı. İşin aslı arabayı servise girmesi için Londra'ya götürmesi gerekiyordu. O yüzden, kulübeden Dedektif Knox ile iki bezgin adli tıp uzmanının denetiminde ayrıldıktan sonra, yollarına yavaşça devam ettiler.

Ve Rebus yol boyunca uyudu. Ama yeterli değildi ve küvete girmek yerine duş almayı tercih etmesinin nedeni de buydu. Duşta uyuklamak kolay değildi; küvetteyse çok kolaydı. Ayrıca kendi evi yerine Patience'ın dairesini seçmişti. Yolculuğun ardından Oxford Terrace Edinburgh'un sağında kaldığından kolay olanı seçmişti. Forth Köprüsünden şehre kadar trafiğe takılmışlardı. Astra'lardaki satış temsilcileri İtalyan arabasına şöyle bir baktıktan sonra onların muhtemelen sahtekâr ya da bir çeşit pezevenk olduklarını düşünerek kendilerini teselli etmişlerdi...

Suyu kapatıp kurulandı, temiz giysiler giydi ve kendini tekrar insan gibi hissetmeye başladı. Tıraş oldu, dişlerini fırçaladı ve kahve yaptı. Lucky'nin pencereden içeri girmek istediğini görünce onu içeri aldı. Hatta kabına yiyecek koydu. Kedi ona şüpheyle baktı. Bu tanıdığı Rebus değildi.

"Sadece şükret yeter."

Günlerden hangi gündü? Salıydı. Genelev baskını üzerinden on beş gün ve Alec Corbie'nin bekleme yerindeki tartışmayı duyup iki ya da üç araba görmesinin üzerinden yaklaşık iki hafta geçmişti. Çoğunlukla Rebus sayesinde biraz ilerleme kaydedilmişti. Keşke amirlerini William Glass takıntısından kurtarabilseydi...

Şömine rafında saate yapıştırılmış bir not vardı: "Neden görüşmeyi denemiyoruz? Bu akşam yemek ya da sen bilirsin... Patience." Öpücük yoktu ki bu kötüye işaretti. Kızgındı ve

haklıydı. Bir şekilde karar vermesi gerekiyordu. Ya buraya taşınacaktı ya da birlikte taşınacaklardı. Burayı canının istediğin zaman gelebileceğin bir pansiyon gibi kullanmayı bırak. Tom Pond'un kulübesini kullanan Liz ve gizemli refakatçisinden ne farkı vardı? Aslında daha kötüydü. Bu akşam yemek ya da sen bilirsin... Veya sabrım tükenir mi demek istemişti? Kalemini çıkarıp notu çevirdi.

"Yemek olmazsa sadece tatlı," yazdı. Muğlak bir ibareydi ama ona zekice geldi. Adını yazıp öpücük de ekledi.

* * *

Chris Kemp dediğini yapıp haberi ön sayfaya çıkarmıştı. John Rebus'un ziyaretinden sonra genç muhabir iyi çalışmıştı. Bir fotoğrafçıyla birlikte Gail Crawley'i bulmuştu. Kadın pek yardımcı olmasa da silik bir genç kız fotoğrafının yanında onunki de vardı: Gail Jack on dört yaşlarında. Haber yanlış çıkma ihtimaline karşı hep ucu açık yazılmıştı. Milletvekilinin Gizemli Fahişeyi Ziyareti –Onun Gizli Kız Kardeşi mi? Ama asıl önemli olan fotoğraflardı. Aynı kişi oldukları kesindi. Gail Jack'in gençlik fotoğrafını eklemek dâhiceydi ve Rebus bu dehanın arkasındaki ismin Urquhart olduğundan emindi. Aksi takdirde Kemp ihtiyaç duyduğu fotoğrafları bu kadar çabuk nasıl bulabilirdi? Urquhart'ı arayıp haberde onun yardımını istemişti. Urquhart resmi kendi bulmuş ya da Gregor Jack'i bulmaya ikna etmişti.

Sabah baskısındaydı. Yarın diğer gazeteler de kendi türevlerini yayınlayacaktı; bunu yapmamayı göze alamazlardı. Arabasını Pond'un dairesinin dışından alan Rebus ışıkta dururken gözü gazete bayiine takıldı: Genelev Milletvekili Özel. Işıkları geçip park ettikten sonra koşarak bayiye gitti. Arabaya dönüp iki kez okuduğu haberi takdir etmeden edemedi. Sonra arabasını çalıştırıp menziline doğru yola devam etti. İki tane alsam iyi olurdu, diye düşündü. Henüz görmemiştir...

Yeşil Citroën BX garaj yolundaydı, üstelik garaj kapısı da açıktı. Rebus arabasını garaj yolunun önüne park ederken garaj kapıları da kapanıyordu. Rebus gazete elinde olduğu halde arabadan indi.

"Galiba tam zamanında geldim," dedi.

Ronald Steele ona döndü. "Ne?" Garaj yoluna park eden arabayı gördü. "Eğer mahzuru yoksa biraz acelem..." Sonra Rebus'u tanıdı. "Ah, Müfettiş..."

"Rebus."

"Rebus, evet. Rasputin'in dostu."

Rebus bileğini Steele'e gösterip, "İyileşti," dedi.

"Bakın, Müfettiş." Steele kol saatine baktı. "Önemi bir şey mi? Çünkü bir müşterimle görüşmem var ve şimdiden geç kaldım."

"Çok önemli bir şey değil, bayım," dedi Rebus. "Sadece Bayan Jack'in öldüğü çarşamba günü için gösterdiğiniz tanığın yalan söylediğini öğrendik. Acaba bu konuda bir şey söylemek ister misiniz diye merak ettim."

Steele'in suratı şekilden şekle girdi. "Ah." Başını eğip ayaklarına baktı. "Sonunda ortaya çıkacağını tahmin etmiştim." Gülümsemeye çalıştı. "Cinayet soruşturması oldu mu hiçbir şey sır olarak kalmıyor."

"Sır olarak kalmaması *gerekiyor* zaten, bayım."

"Karakola gelmemi ister misiniz?"

"Daha sonra olabilir, böylece her şeyi yazıya dökmüş oluruz. Ama şimdilik oturma odanız kâfi."

"Tamam." Steele yavaşça eve doğru yürümeye başladı.

"Buralar güzelmiş," dedi Rebus.

"Ne? Ah, evet öyledir."

"Ne zamandır burada oturuyorsunuz?" Rebus, Steele'in cevabını merak etmiyordu. Tek derdi adamı konuşturarak düşünmesine fırsat vermemekti. Böylece gerçeği söyleme ihtimali artacaktı.

"Üç yıldır. Ondan önce Grassmarket'ta bir dairem vardı."

"Geçmişte orada insanları astıklarını biliyor muydunuz?"

"Öyle mi? Bugün hayal etmek pek kolay değil."

"Ah, bilemiyorum..."

İçeri girdiler. Steele koridordaki telefonu işaret etti.

"Müşteriyi arayıp özür dilememde mahzur var mı?"

"Nasıl isterseniz, bayım. Ben oturma odasında beklerim."

"Hemen şurası."

"Tamam."

Rebus odaya girse de kapıyı ardına kadar açık bıraktı. Steele'in numarayı çevirdiğini işitti. Altında not defteri içeren minik bir çekmecenin bulunduğu eski bakalit telefonlardandı. İnsanlar zamanında onlardan kurtulmak isterken, şimdi üstüne para verip tekrar almaya çalışıyordu. Konuşma kısa ve özlüydü. Özür ve görüşme için yeni bir tarih. Rebus gazeteyi açıp okuyormuş gibi yaptı. Ahizenin yerine konduğunu duydu.

Steele odaya girip, "Hallettim," dedi. Rebus biraz daha okuduktan sonra gazeteyi indirip katlamaya başladı.

"Güzel," dedi. Steele, onun da istediği gibi, gazeteye bakıyordu.

"Gregor hakkındaki o haber de ne?" dedi.

"Ha? Ah, daha okumadınız mı?" Rebus gazeteyi ona verdi. Hâlâ ayakta olan Steele haberi çabucak okudu. "Söyleyin bakalım, ne düşünüyorsunuz?"

Omuz silkti. "Tanrı bilir. Galiba çok da mantıksız değil. Hiçbirimiz Gregor'un öyle bir yerde *ne* işi olduğuna akıl sır erdirememiştik. Aklıma bundan daha iyi bir neden gelmiyor. Resimler birbirine çok benziyor... Gail'i hiç hatırlamıyorum. Hep *ortalıkta* olsa da hiç dikkat etmemişim çünkü bizimle hiç takılmazdı." Gazeteyi katladı. "Peki, Gregor temize çıktı mı?"

Rebus omuz silkti. Steele gazeteyi ona uzattı. "Hayır, sizde kalsın. Evet, Bay Steele şimdi şu olmayan golf maçına gelelim..."

Steele oturdu. Güzel, kitaplarla dolu bir odaydı. Aslında Rebus'a kısa süre önce gördüğü başka bir odayı hatırlattı...

"Gregor dostları adına her şeyi yapar," dedi Steele samimi bir ifadeyle. "Buna yalan söylemek de dâhil. Golf oyunu hikâyesini uydurduk. Gerçi başlarda gerçekten de oynuyorduk. Ama sonra çarşamba günleri bir kadınla görüşmeye başladım. Durumu Gregor'a izah ettim. O da herkese golf oynamaya devam ettiğimizi söylemekte bir mahzur görmedi." İlk kez başını kaldırıp Rebus'a baktı. "Müfettiş, işin içinde kıskanç bir koca olduğunda bir tanık daima işe yarar."

Rebus başını salladı. "Çok açık sözlüsünüz, Bay Steele."

Steele omuz silkti. "Gregor'un benim yüzümden başının derde girmesini istemem."

"Peki, Bayan Jack'in öldürüldüğü çarşamba günü de bu kadınla birlikte miydiniz?"

Steele başını salladı.

"Peki, söz konusu hanım bu dediğinize şahitlik eder mi?"

Steele acı acı gülümsedi. "Sıfır ihtimal."

"Kocası yüzünden mi?"

"Kocası yüzünden," dedi Steele.

"Ama er ya da geç öğrenmesi kaçınılmaz," dedi Rebus. "Şimdiden pek çok kişinin siz ve Bayan Kinnoul'dan haberi var."

Steele omuzlarına elektrik verilmiş gibi irkildi. Yer yarılsa da içine girsem diye ümit edermişçesine yere baktı. Sonra da arkasına yaslandı.

"Nasıl..."

"Tahmin, Bay Steele."

"Epey destekli bir tahmin. Ama diğerlerinin de bildiğini..."

"Diğerleri de tahmin ediyor. Bayan Kinnoul'u nadir kitaplarla ilgilenmeye ikna ettiniz. Nihayetinde onun yanına gitmek için iyi bir bahane olacaktı. Kütüphanesini bile buradaki gibi dekore ettiğini fark ettim."

"Düşündüğünüz gibi değil, Müfettiş."

"Ben bir şey düşünmüyorum, bayım."

"Cathy sadece kendini dinleyecek birine muhtaç. Rab'ın hiç zamanı yok ve sadece kendini düşünüyor. Gowk içimizde en zeki olandı."

"Evet, Bay Pond da öyle söyledi."

"Tom mu? Amerika'dan döndü mü?"

Rebus başını salladı. "Bu sabah onunla kulübesinde görüştüm."

Rebus bir tepki bekledi. Ama Steele hâlâ Cath Kinnoul'u düşünüyordu. "Onu bu halde görmek beni çok üzüyor, onun gibi bir..."

"Arkadaşı mı?" dedi Rebus.

"Evet, arkadaşı."

"O zaman hikâyeni destekleyecektir: Bir arkadaşın yardıma ihtiyacı var ve..."

Steele başını iki yana salladı. "Anlamıyorsunuz, Müfettiş. Rab Kinnoul... Şiddete başvurmaktan çekinmez. Hem maddi hem de manevi şiddet. Kadını dehşete düşürüyor."

Rebus iç çekti. "O zaman elimizde nerede olduğunuza dair sadece sizin sözünüz olur."

Steele omuz silkti. Çaresizlikten ağlayacakmış gibi bir hali vardı. Derin bir nefes aldı. "Liz'i benim öldürdüğümü mü düşünüyorsunuz?"

"Öldürdünüz mü?"

Steele başını iki yana salladı. "Hayır."

"O zaman endişelenmenize gerek yok, değil mi bayım?"

Steele tekrar acı acı gülümsedi. "Hem de hiç gerek yok," dedi.

Rebus ayağa kalktı. "İşte böyle, moralinizi bozmayın, Bay Steele." Fakat Ronald Steele'de bir çay kaşığını dolduracak kadar bile moral kalmamış gibiydi. "Yine de durumu kendiniz açısından kolaylaştırmıyorsunuz..."

"Gregor'la konuştunuz mu?" diye sordu Steele.

Rebus başını salladı.

"Cathy ve beni biliyor mu?"

"Emin değilim." İkisi de ön kapıya doğru yürümeye başladı. "Bilmesi bir şeyi değiştirir mi?"

"Kim bilir? Belki de değiştirmez."

Güneş çıkmaya başlamıştı. Rebus beklerken Steele kapıyı kapatıp kilitledi.

"Bir şey daha var..."

"Nedir, Müfettiş?"

"Arabanızın bagajına bakmamda bir sakınca var mı?"

"Ne?" Steele, Rebus'a baksa da onun açıklama yapmaya niyetli olmadığını gördü. İç çekti. "Neden olmasın?" dedi.

Steele bagajı açtığında içine bakan Rebus bir çift çamurlu Wellington gördü. Tabanında da çamur vardı.

"Bayım, aslında karakola şimdi gelseniz daha iyi olur," dedi Rebus bagajı kapatarak. "Bu işi ne kadar çabuk halledersek, o kadar iyi."

Steele doğruldu. İki kadın dedikodu ederek önlerinden geçiyordu. "Müfettiş, tutuklu muyum?"

"Sadece hikâyeyi *sizin* açınızdan açıkça görmeye çalışıyorum, bayım, hepsi bu."

Ama Rebus merak ediyordu: Boşta adli tıp uzmanı var mıydı? Yoksa hepsi meşgul müydü? O zaman Steele'in arabasının beklemesi gerekecekti. Aksi takdirde onlar için küçük bir iş daha olacaktı. Durum *Guinness Rekorlar Kitabı*'ndakilere dönmeye başlamıştı. Bir dedektif bir vakaya kaç adli tıp uzmanı sığdırabilir?

* * *

"Ne davası?"

"Şimdi söyledim ya, efendim."

Lauderdale etkilenmişe benzemiyordu. "Bana Bayan Jack cinayeti hakkında *hiçbir* şey söylemedin. Bana gizemli âşıklardan, çakma tanıklardan ve sayısız teoriden bahsettin ama *cinayetle* alakalı tek kelam yok." Yeri işaret etti. "Aşağıda iki cinayeti de işlediğine yemin eden biri var."

"Evet, efendim," dedi Rebus sakince, "ama unutmayın Glass'ın kolayca Gandi ve Rudolf Hess cinayetlerini de üstlenebileceğini söyleyen bir de psikiyatr var."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Ne?"

"Psikiyatri raporunu nereden biliyorsun?"

"Destekli bir tahmin, efendim."

Lauderdale'in inadı kırılmaya başladı. Düşünceli bir ifadeyle dudaklarını yaladı. Sonunda, "Peki," dedi. "Bir kez daha baştan alalım."

Böylece Rebus bir kez daha anlattı. Ona devasa bir kolaj gibi geliyordu: farklı dokular ama aynı konu. Aynı zamanda bir tür ressam hilesi gibiydi: Ne kadar yaklaşırsa o kadar uzakmış gibi görünüyordu. Bitirdiği ve Lauderdale'in şüpheci göründüğü sırada telefon çaldı. Lauderdale telefonu açıp dinledi ve iç çekti.

Ahizeyi Rebus'a uzatarak, "Sana," dedi.

"Evet?"

"Seni bir kadın arıyor," dedi santral memuru. "Acilmiş."

"Bağla." Bağlantının yapılmasını bekledi. "Ben Rebus."

Arkadan gelen sesleri ve duyuruları işitebiliyordu. Tren istasyonuydu. Sonra: "Nihayet. Waverley'deyim. Trenim kırk beş dakika sonra hareket edecek. Ondan önce burada ol, sana çok önemli bir şey söyleyeceğim." Telefon kapandı. Kısa, öz ve bir o kadar da merak uyandırıcı. Rebus saatine baktı.

"Derhal Waverley İstasyonuna gitmem gerek," dedi Lauderdale'e. "Bu arada siz Steele'le konuşmaya ne dersiniz, efendim? Bakın bakalım işimize yarar bir şey söyleyecek mi."

"Teşekkürler," dedi Lauderdale. "Belki konuşurum..."

* * *

Bekleme salonunda oturan kadın kimliğini gizleme ümidiyle güneş gözlüğü takmıştı.

"O şerefsiz gazeteleri benim peşime saldı," dedi. Ağabeyi Gregor Jack'ten bahsediyordu. Rebus bir şey demedi. "Biri dün," diye devam etti, "bu sabah da yarım düzinesi geldi. Bütün gazetelerde resmim var."

"Belki ağabeyin yapmamıştır," dedi Rebus.

"Ne? Başka kim yapar ki?" Koyu renk gözlük camlarına rağmen Rebus, Gail Crawley'nin yorgun gözlerini görebiliyordu. Aceleyle giyinmişti: dar kot, yüksek topuklu ayakkabı, bol bir tişört. Yanına büyük bir valizle iki çanta almıştı. Bir elinde Londra bileti, diğerinde sigara duruyordu.

"Belki de senin orada olduğunu bilen ve Gregor'u arayıp seni orada bulabileceğini söyleyen kişinin işidir," dedi Rebus.

Kadın irkildi. "Ben de sana bunu söylemek istiyordum. Nedenini Tanrı bilir! O şerefsize iyilik borcum yok..."

Rebus, benim de yok, diye düşündü. Yine de ona iyilik yapıyordu.

"Bir şeyler içmeye ne dersin?" dedi Gail.

"Olur," dedi Rebus. Kadın çantaları, o da valizi aldı. Ayakkabıları çok ses çıkarttığından, ortalıkta dolaşan bazı erkeklerin dikkatini çekiyordu. Rebus barın güvenli ortamına erişebildiği için rahatladı. Kendine küçük bir bira, kadına da bir Bacardi ve kola söyledi. Oyun makineleri ya da müzik kutusuna yakın olmayan bir köşe buldu.

"Sağlığına," diyen kadın aynı anda hem içkisini yudumlamaya hem de sigarasını içine çekmeye çalıştı. İçkiyi üzerine dökünce küfredip sigarasını söndürdü ama az sonra bir tane daha yaktı.

Rebus içkisini yudumlarken, "Çok sağlıklı," dedi. "Söyle bakalım içinden atmak istediğin nedir?"

Kadın homurdandı. "Aynen, içimden atmak istiyorum." Bu sefer sigarayla içkiyi aynı anda içmeye kalkmadı. "Sen birisinin kim olduğumu nasıl bilebileceğini sormuştun ya..." dedi.

"Evet?"

"Hatırladım. Bir-iki ay kadar önceki bir geceydi. Altı hafta önceydi galiba. Buraya geleli çok olmamıştı. Neyse, her zamanki gibi üçlü bir grup geldi. Hep üç kişi gelmeleri ne tuhaf..." Durdu. "Umarım rahatsız olmuyorsundur?"

"Yani geneleve üç erkek mi geldi?"

"Öyle dedim ya. Neyse birisi beni seçti ve üst kata çıktık. Ona ismimin Gail olduğunu söyledim. Diğerleri gibi uydurma isim kullanmayı sevmem: Candy, Mandy, Claudette, Tina, Suzy, Jasmine, Roberta. Sonra kim olduğumu unuturum."

Rebus saatine baktı. On dakikadan biraz fazla kalmıştı... Kadın durumu anladı.

"Neyse, ona adını sordum. O da gülüp, 'Ne yani, yüzümü hatırlamadın mı?' dedi. Ben başımı iki yana sallayınca, 'Sen Londralısın, değil mi?' diye sordu. 'Buraya yeni geldim,' gibisinden bir şey söyledi. Sonra da, 'Ben Gregor Jack'im,'

dedi. Ben de gülmeye başladım, nedenini sorma... Bana neden güldüğümü sorunca ben de, 'Ben Gregor Jack'i *tanıyorum*, o sen değilsin,' dedim. Buna çok şaşırdı. Neyse, sonra arkadaşlarının yanına döndü. Her zamanki göz kırpmalar ve sırta vurmalar. Tek kelime daha etmedim..."

"Görünüşü nasıldı?"

"İskoç dağlarından gelme biri gibi iriydi. Diğer kızlardan biri onu televizyonda gördüğünü söyledi..."

Rab Kinnoul. Rebus onu kısaca tarif etti.

"Evet, öyle biriydi," dedi Gail.

"Ya onunla birlikte gelen diğerleri?"

"Pek dikkat etmedim. Biri ince uzun ve çekingendi. Diğeri şişmandı ve deri ceketi vardı."

"İsimlerini duydun mu?"

"Hayır."

Neyse, önemi yoktu. Rebus kadının onları görürse teşhis edebileceğini tahmin etti. Ronald Steele ve Barney Byars. Şehirde geçen bir gece... Byars, Steele ve Rab Kinnoul. Küçük bir toplantı ve Steele'e doğru atabileceği bir yanıcı madde daha...

"Gail, içkini bitir," dedi. "Sonra da seni trene bindirelim."

Trene giderlerken kadın ona bir adres verdi, önceden de verdiği ve George Flight'ın kontrol ettiği adresti bu.

"Burada olacağım," dedi. Son bir kez etrafına baktı. İnsanlar trene biniyordu. Rebus valizi kapıların birinden trene koydu. Kadın hâlâ istas-

yonun cam tavanına bakıyordu. Sonra gözlerini Rebus'a çevirdi. "Londra'dan hiç ayrılmamam gerekirdi," dedi. "Orada kalsam belki bunların hiçbiri olmazdı."

Rebus başını hafif yana yatırdı. "Senin suçun yok, Gail." Yine de haklı olduğunu düşünmeden edemedi. Edinburgh'dan uzak dursa ya da "Gregor Jack'i tanıyorum" demese, bunların hiçbiri olmazdı. Kadın trene bindikten sonra ona döndü.

"Eğer Gregor'u görürsen..." diye başlasa da devamı gelmedi. Omuz silkip çantalarını da alarak içeri yürüdü. Fahişeler söz konusu olduğunda pek de duygusal vedalarla ilgisi olmayan Rebus dönüp hızlı adımlarla arabasına doğru yürüdü.

* * *

"Ne yaptım dedin?"

"Gitmesine izin verdim."

"Steele'i serbest mi bıraktınız?" Rebus duyduklarına inanamadı. Lauderdale'in odasında volta atmaya başladı. "Neden?"

Lauderdale gülümsedi. "Suçu neydi, John? Tanrı aşkına gerçekçi ol."

"Onunla konuştunuz mu?"

"Evet."

"Ve?"

"Gayet makul görünüyordu."

"Yani ona inandınız mı?"

"Evet öyle."

"Ya arabanın bagajı?"

"Çamuru mu kastediyorsun? Sana kendi de söylemiş, John. Bayan Kinnoul'la birlikte yürüyüşe çıkmışlar. O civarlarda doğru düzgün yol yok. Çizme giymen gerekir ve çizme de çamurlanır. *Amacı* bu zaten."

"Cath Kinnoul'la görüştüğünü itiraf etti mi?"

"Aslında etmedi. Sadece bir kadınla görüştüğünü söyledi."

"Buraya gelince tek söylediği o oldu demek. Oysa evde itiraf etmişti."

"Bence kadını korumaya çalışması asil bir davranış."

"Belki de kadının onun hikâyesini desteklemeyeceğini bildiği için yapmıştır."

"Yani hepsi yalan mı?"

Rebus iç çekti. "Hayır, bence de doğru söylüyor."

"Tamam o zaman." Lauderdale oldukça anlayışlıydı. "Otur, John. Zor bir gün geçirdin."

Rebus oturdu. "Zor bir gün geçirdim."

Lauderdale gülümsedi. "Çay?"

"Bence Emniyet Amirinin kahvesini içsek daha iyi olur."

Lauderdale güldü. "Ya öldürür ya da iyileştirir. Bak, kendin de Steele'e inandığını söyledin..."

"Bir noktaya kadar."

Lauderdale bunu kabul etti. "Yine de adam gitmek istedi. Elimde onu tutacak bir şey yoktu."

"Şüphe. Şüphelileri doksan dakikadan biraz daha fazla tutmaya iznimiz var."

"Teşekkürler, Müfettiş. O kadarını biliyorum."

"Şimdi adam eve döndü ve arabasının bagajını tertemiz yapacak."

"Mahkûmiyet için çamurlu çizmeden daha fazlasına ihtiyaç var, John."

"Adli tıp uzmanlarının neler bulabileceğini bilseniz..."

"Ah, bir de o mesele var. Duyduğuma göre adli tıpçıları canlarından bezdirmişsin."

"Belli birinden mi bahsediyoruz?"

"Adli tıp adına çalışan *herkesten*... Onları rahat bırak, John."

"Peki, efendim."

"Bu öğleden sonra izin yap. Peki, profesörün kayıp kitapları ne oldu?"

"Sahibine iade edildi."

"Ah?" Lauderdale devamını bekledi.

"Kitap meselesi kapandı," dedi Rebus onun yerine. Ayağa kalktı. "Eğer başka bir şey yoksa..."

Telefon çaldı. "Bekle," dedi Lauderdale. "Olanlara bakılırsa, muhtemelen sanadır." Ahizeyi kaldırdı. "Lauderdale." Sonra dinledi. Sonunda, "Hemen geliyorum," deyip telefonu kapattı. "Bil bakalım aşağıda kim var?"

"Dundonald ve Dysart Pipe Band mi?"

"Yakın. Jeanette Oliphant."

Rebus kaşlarını çattı. "Bu isim tanıdık..."

"Sör Hugh Ferrie'nin avukatı. Anlaşılan Bay Jack'in de avukatlığını yapıyor. İkisi de aşağıda onunla birlikte." Lauderdale ayağa kalkıp ceketini düzeltti. "Gidip bakalım ne istiyorlarmış."

* * *

Gregor Jack karısının öldürüldüğü gün yaptıklarına dair ifade vermek istemişti. Ama asıl söz sahibinin Sör Hugh Ferrie olduğu başından belliydi.

"Gazetedeki haberi gördüm," dedi. "Gregor'u arayıp doğru olup olmadığını sordum. Doğru olduğunu söyledi. Öğrenince ben de bazı şeyleri daha iyi idrak ettim ve ona neden daha önce kimseye söylemediğini sordum." Gregor Jack'e döndü. "Aptal herif."

Konferans salonlarından birindeki masaya oturmuşlardı; Lauderdale'in fikriydi. Anlaşılan sorgu odası Sör Hugh Ferrie'ye dar gelecekti. Gregor Jack duruma uygun süslenmişti: ütülü takım, taralı saçlar, ışıl ışıl gözler. Ama Sör Hugh ve Jeanette Oliphant arasında oturduğundan onların gölgesinde kalmaktan kurtulamıyordu.

"Mesele şu," dedi Jeanette Oliphant. "Bay Jack, Sör Hugh'a çarşamba günü oynadığı golf randevusunun da bir sırrı saklamakla ilgili olduğunu söyledi."

"Aptal herif..."

"Ve..." Oliphant daha yüksek sesle devam etti. "Sör Hugh benimle temasa geçti. Bay Jack söz konusu günle ilgili ne kadar çabuk ifade verirse o kadar iyi olacağını düşündük." Jeanette Oliphant ellili yaşlarında, uzun, zarif ve sert yüzlü bir kadındı. Dudakları inceydi ve fıldır fıldır gözleri hiçbir şeyi kaçırmıyordu. Kısa saçlarından dışarı çıkan kulakları işe yarar en ufak bir kelimeyi duymaya hazır bekler gibiydi.

Diğer taraftan Sör Hugh bodur ve hırçındı. Dinlemekten çok konuşmaya alışkın biri olduğu belliydi. Elleri masanın üzerinde sanki masayı itmeye hazırlanıyormuş gibi duruyordu.

"Şu işi halledelim de aradan çıksın," dedi.

"Bay Jack'in istediği de buysa," diye cevap verdi Lauderdale usulca.

"Evet, istediği bu," diye cevap verdi Ferrie.

Kapı açıldı. Elinde çay tepsisiyle Dedektif Çavuş Brian Holmes gelmişti. Rebus ona baksa da Holmes onunla göz göze gelmedi. Garsonluk yapmak bir dedektifin işi değildi ama Rebus, Holmes'un *asıl* çaycıyı durdurup çayları elinden aldığını tahmin edebiliyordu. Neler olup bittiğini öğrenmek istemişti. Arkasından odaya giren Emniyet Amiri Watson da öğrenmek istemiş olmalıydı. Ferrie oturduğu yerden hafifçe kalktı.

"Ah, Emniyet Amiri." Tokalaştılar. Watson, Lauderdale ve Rebus'a baktı, oysa henüz ona söyleyecekleri bir şey yoktu. Çay tepsisini bırakan Holmes hâlâ oyalanıyordu.

"Teşekkürler Çavuş," diyen Lauderdale, Holmes'u gönderdi. Rebus, Gregor Jack'in ışıl ışıl gözlerle ve gülümseyerek ona baktığını gördü. Yine başa döndük diyordu. Yine başa döndük.

Watson kalmaya karar verdi. Bir çay daha gerekecekti ama Rebus çay istemeyince onun çayı Watson'a kaldı. Yüzünden kahveyi, kendi kahvesini, tercih ettiği belliydi. Ama Rebus'un uzattığı bardağı bir baş işaretiyle aldı. Sonra Gregor Jack konuştu.

"Müfettiş Rebus'un son ziyaretinden sonra biraz düşündüm. Çarşamba günü gittiğim yerlerdeki bazı kişilerin isimlerini hatırladım..." Ceketinin iç cebinden bir kâğıt çıkardı. "Eyemouth'taki bara kendim baktım ama çok kalabalık olduğundan kalmadım. Şehrin dışındaki otelde domates suyu içmiştim ama oranın da barı kalabalık olduğundan beni tanıyan çıkacağını zannetmem. Yolda Dunbar'daki bir gazete bayiinden sakız almıştım. Onun haricinde pek hatırladığım bir şey yok." Listeyi Emniyet Amirine verdi. "Eyemouth'ta yürüyüş... Berwick'in kuzeyinde yol kenarında duruş... Orada bir araba daha vardı ama benden ziyade haritasıyla ilgileniyordu... Hepsi bu."

Listeyi sınav soruları yazılıymış gibi inceleyen Watson başını salladı. Sonra da listeyi Lauderdale'e verdi.

"Bir başlangıç olduğu kesin," dedi Watson.

"Emniyet Amiri, asıl sorun şu," dedi Sör Hugh, "çocuk başının belada olduğunu biliyor ama bu belalara bulaşmasının tek nedeni başkalarına yardım etmeyi denemesi..."

Watson düşünceli bir ifadeyle başını salladı. Rebus ayağa kalktı. "Eğer müsaade ederseniz..." Kapıdan çıktığında kendisini bir yerden kaçıp kurtulmuş gibi hissetti. Geri dönmeye niyeti yoktu. Bu yüzden Watson ya da Lauderdale'den azar işitebilirdi ama o odada biraz daha durması mümkün değildi. Holmes koridorun diğer ucunda bekliyordu.

"Nedir durumlar?" diye sordu Rebus yaklaşınca.

"Kayda değer bir şey yok."

"Ah." Holmes hüsrana uğramış gibiydi. "Ama hepimiz..."

"Adamın itiraf etmeye geldiğini mi zannettiniz? Tam tersi, Brian."

"O zaman iki cinayet de Glass'ın üzerine kalacak demektir."

Rebus omuz silkti. "Artık hiçbir şeye şaşırmam," dedi. Sabah duş almasına rağmen kendini kirlenmiş hissediyordu.

"Ama ortalık temizlenir, değil mi?"

"Biz polisiz, Brian, temizlikçi değiliz."

"Laf olsun diye söyledim."

Rebus iç çekti. "Kusura bakma, Brian. Tozunu silkmek istemedim." Birbirlerine bakıp güldüler. Fazla bir şey olmasa da hiç yoktan iyiydi. "Neyse ben Queensferry'ye gidiyorum."

"İmza peşinde misin?"

"Onun gibi bir şey."

"Şoför lazım mı?"

"Neden olmasın. Gel."

Bu anlık karar belki de Rebus'un hayatını kurtaracaktı.

11
Eski Okul Bağları

Queensferry yolunda işten konuşmamayı başardılar. Onun yerine kadınlardan konuştular.

"Bir akşam dördümüz birlikte dışarı çıkmaya ne dersin?" diye sordu Brian Holmes bir noktada.

"Patience ve Nell'in anlaşabileceğini pek sanmıyorum," diye cevap verdi Rebus.

"Mizaçları mı farklı demek istiyorsun?"

"Aksine! Mizaçları çok benzer. Problem de bu zaten."

Rebus o gece Patience'la yiyeceği yemeği, Jack davasına ara vermesini ve kendini bu kadar paralamaması gerektiğini düşündü.

"Sadece bir fikirdi," dedi Holmes. "Sadece bir fikir."

Kinnoul'ların evine yaklaştıklarında yağmur başladı. Gökyüzü öyle bir karardı ki akşam şimdiden çökmüş gibi görünüyordu. Evin önünde Rab Kinnoul'un Land Rover'ı duruyordu. Evin kapısı açıktı. Gittikçe şiddetlenen yağmur arabanın kaputuna vuruyordu.

"Koşsak iyi olur," dedi Rebus. Kapıyı açıp koştular. Rebus ev tarafındayken Holmes arabanın

etrafından dönmek zorunda kalmıştı. O yüzden kapıdan koridora ilk giren Rebus oldu. Saçlarındaki suyu attıktan sonra gözlerini açtı.

Ve ona doğru gelen bıçağı gördü.

Ve akabinde çığlığı işitti.

"Şerefsiz!"

Ardından biri onu yana itti. Bu kapıdan koşarak geçen Holmes'tu. Bıçak boşluğu yarıp o hızla aşağı doğru düşmeyi sürdürdü. Hızını alamayan Cath Kinnoul da bıçağı takip ederek düştü. Holmes hemen atılarak kadının bileğini tutup arkasına kıvırdı ve dizini kadının kürek kemiklerinin arasına koydu.

"Tanrım!" dedi Rebus. "Aman Tanrım!"

Holmes kadına baktı. "Düştüğünde kafasını çarpmış," dedi. "Bayılmış." Kadının elinden bıçağı aldıktan sonra kolunu bıraktı. Kol halının üzerine düştü. Holmes doğruldu. Şaşırtıcı derecede sakin görünse de yüzü bembeyazdı. Rebus ise yaprak gibi titriyordu. Koridor duvarına dayanıp gözlerini kapatarak derin derin nefes aldı. Kapıda bir gürültü duyuldu.

"Kim..." Rab Kinnoul önce onları, sonra da yerde baygın yatan karısını gördü. "Aman Tanrım," dedi. Sırılsıklamdı ve derhal karısının yanına gidip diz çöktü.

"Bir şeyi yok, Bay Kinnoul," dedi Holmes. "Sadece bayıldı."

Kinnoul, Holmes'un tuttuğu bıçağı gördü. Kocaman açılan gözlerle, "O mu kullandı?" diye

sordu. "Aman Tanrım, Cathy." Titreyen eliyle kadının başına dokundu. "Cathy, Cathy."

Rebus biraz toparlanmıştı. Yutkundu. "O çürüklerin nedeni düşmesi değil." Evet, kollarında yeni görünen çürükler vardı. Kinnoul başını salladı.

"Biraz tartıştık," dedi. "Bana saldırınca ben de... Sadece onu uzak tutmak istedim ama çıldırmış gibiydi. O yüzden sakinleşene kadar yürüyüşe çıkmaya karar verdim."

Rebus, Kinnoul'un ayakkabılarına baktı. Çamur kaplıydılar. Pantolonunda da çamur lekeleri vardı. Yürüyüşe çıkmak mı? Hem de *bu* yağmurda? Hayır kaçmıştı. Kuyruğunu kıstırıp kaçtığı kesindi...

"Pek sakinleşmişe benzemiyordu," dedi Rebus. İşin aslı ya onu kocası zannettiği için öldürmeye kalkmış ya da aşırı öfkelendiğinden herhangi bir erkekten acısını çıkarmaya çalışmıştı. "Bay Kinnoul, aslında bir içki hiç fena olmazdı."

Kinnoul ayağa kalkıp, "Bir bakalım neyimiz var," dedi.

Holmes telefonla doktor çağırdı. Cath Kinnoul hâlâ baygındı. Emin olmak için onu koridorda bıraktılar. Zaten düşme mağdurlarını kımıldatmamak gerekirdi; ayrıca oturma odasının açık kapısından ona göz kulak olmaları da mümkün olacaktı.

"Tedaviye ihtiyacı var," dedi Rebus. Kanepeye oturmuş viski içerek sinirlerini yatıştırmaya çalışıyordu.

"Onun benden uzak olmaya ihtiyacı var," dedi Kinnoul. "Ne birlikte durabiliyoruz ne de ayrı..." Ellerini pencere pervazına koyup başını da cama dayamıştı.

"Neden kavga ettiniz?"

Kinnoul başını iki yana salladı. "Şimdi saçma geliyor. Hep basit bir şeyle başlar ama sonra büyüdükçe büyür."

"Bu seferki neden neydi?"

Kinnoul başını pencereden çevirdi. "Evden uzun süre uzak kalmam. 'Proje' diye bir şey olduğuna inanmıyor. Evden uzak durmak için bahane ürettiğimi düşünüyor."

"Peki, haklı mı?"

"Kısmen. Kurnazdır ve anlaması uzun sürmez."

"Ya akşamları?"

"Ne olmuş?"

"*Akşamları* da sürekli evde değilsiniz galiba? Bazen arkadaşlarınızla içmeye gidiyorsunuz."

"Öyle mi?"

"Barney Byars ve Ronald Steele ile mesela."

Kinnoul, anlamamış bir halde Rebus'a baktıktan sonra parmaklarını şaklattı. "Tanrım, sen *o* geceyi kastediyorsun, o gece..." Başını iki yana salladı. "Kim söyledi? Boş ver, önemli değil. Peki, neden sordun?"

"Bana pek arkadaş olacak tipler gibi gelmediniz."

Kinnoul gülümsedi. "Haklısın. Byars'ı zaten pek tanımam. Ama o gün Edinburgh'daydı

ve büyük bir anlaşmaya imza atmıştı. Eyrie'de karşılaştık. Barda keyifsiz bir şekilde içerken o da restorana gidiyordu. Bir şekilde o ve anlaşma yaptığı şirket dikkatimi çekti. Bir süre sonra... Aslında iyi de eğlendik."

"Ya Steele?"

"Şey... Barney bu adamları adını duyduğu bir geneleve götürmeye çalışıyor ama onlar istemiyordu. Onlar yoluna gitti, Barney ve ben de bir içki daha içmek üzere Strawmen'e gittik. Ronnie'yi oradan aldık. Onun da bir kadın yüzünden canı sıkkındı..." Kinnoul biraz düşündü. "Neyse, genelde sıkıcı bir tip olsa da o gece fena değildi."

Rebus merak ediyordu: Kinnoul'un Steele ve Cathy arasındaki ilişkiden haberi var mıydı? Hareketlerinden öyle olduğu anlaşılmasa da nihayetinde adam bir aktördü.

"Sonunda hepimiz o geneleve gittik," dedi Kinnoul.

"Güzel vakit geçirdiniz mi?"

Bu beklenmedik soru üzerine Kinnoul biraz düşündü. "Galiba," dedi. "Pek hatırlamıyorum."

Rebus içinden, bence gayet iyi hatırlıyorsun, diye geçirdi. Kinnoul kapıdan yerde hareketsiz yatan Cathy'ye bakıyordu.

"Kötü biri olduğumu düşünüyorsundur," dedi alçak bir sesle. "Haksız da sayılmazsın. Ama..." Aktör ne diyeceğini bilemedi. Odada etrafına bakındı, camdan dışarı baktı ve sonra tekrar başını kapıya çevirdi. Nefes verip başını iki yana salladı.

"Fahişenin size söylediğini diğerlerine de söylediniz mi?"

Kinnoul şaşırdı.

"Gregor Jack hakkında söylediklerini kastediyorum," diye ekledi Rebus.

"Sen nereden biliyorsun?" Kinnoul sandalyelerden birine oturdu.

"Destekli bir tahmin diyelim."

"Galiba öyle." Biraz düşündü. "Evet, ondan hiç beklemeyeceğim bir şeydi."

"Sizden de pek beklenmeyecek bir şey, Bay Kinnoul."

Kinnoul iri omuzlarını silkti. "Sadece biraz eğlenmek istedim, Müfettiş. Gregor'un ismini vermek hoş olur diye düşündüm. İşin aslı Rab Kinnoul'u tanımaması biraz ağırıma gitmişti. Duvardaki resimlere bakın. Hepsiyle tanıştım." Tekrar ayağa kalkıp sanki bir sanat galerisindeymiş ve onları daha önce bin sefer görmemiş gibi resimlere baktı.

"Bob Wagner... Larry Hagman... Zamanında hepsini tanırdım." Devam etti. "Martin Scorsese... En iyi yönetmen. En iyisidir... John Hurt... Robbie Coltrane ve Eric Idle..."

Holmes, Rebus'a koridora gelmesini işaret etti. Cathy Kinnoul kendine geliyordu. Rab Kinnoul resimlerinden birinin önünde durdu, isimleri saymaya devam etti.

Holmes, Cathy Kinnoul'a, "Sakin ol," dedi. "Nasılsın?"

Kadının sözleri anlaşılmıyordu.

"Kaç ilaç aldın Cathy?" diye sordu Rebus.

Kadın dikkatini toplamaya çalıştı. "Tüm odalara baktım," dedi Holmes. "Boş şişe yok."

"Ama bir şey aldığı kesin."

"Belki doktor anlar."

"Evet belki." Rebus, Cathy Kinnoul'un kulağına doğru eğildi. "Gowk," dedi usulca. "Bana Suey'den bahset."

İsim bir şey ifade etmişti ama soru etmemişe benziyordu.

"Sen ve Suey," diye devam etti Rebus. "Suey'le görüşüyor musun? Eski günlerdeki gibi, ha? Sadece ikiniz? Suey'le görüşüyor musun?"

Kadın ağzını açtı, durdu, tekrar kapattı ve yavaşça başını iki yana salladı. Bir şey mırıldandı.

"Ne dedin, Gowk?"

Bu sefer dediği anlaşılırdı. "Rob duymasın."

"Duymayacak, Gowk. İnan bana duymayacak."

Kadın dikilip başını bir eline dayarken, diğeriyle de yerden destek aldı.

"Sen ve Suey görüşüyor muydunuz?" diye tekrarladı Rebus. "Gowk ve Suey?"

Kadın gülümsedi. "Gowk ve Suey," dedi hoşuna gitmiş gibi. "Gowk ve Suey."

"Gowk, cesedi bulmandan bir gün öncesini hatırladın mı? O çarşamba öğleden sonrayı hatırlıyor musun? Suey seni görmeye geldi mi, Gowk? Suey o çarşamba günü sana geldi mi?"

"Çarşamba, çarşamba mı?" Başını iki yana salladı. "Zavallı Lizzie... Zavallı, zavallı..." Avu-

cu yukarı bakacak şekilde elini kaldırdı. "Bıçağı ver," dedi. "Rab'ın haberi olmayacak. Bıçağı bana ver."

Rebus, Holmes'a baktı. "Buna izin veremeyiz, Gowk. Bu cinayet olur."

Kadın başını salladı. "Doğru, cinayet." Son kelimeyi harflerini tek tek vurgulayarak söyledikten sonra tekrarladı. "Kafasını keseyim," dedi. "Sonra beni Mack'in yanına koysunlar." Hoşuna gitmiş gibi gülümsedi. Bu arada Rab Kinnoul diğer odada isimleri saymaya devam ediyordu...

"En iyisiydi... Onunla tekrar çalışmak isterim... Çok profesyoneldi... Bir de George Cole vardı tabii... Eski usul... Evet, eski usul... Eski usul..."

"Mack," dedi Cathy Kinnoul. "Mack... Suey... Sexton... Sefil... Zavallı Sefil..."

"Eski usul."

* * *

Bazı okul bağlarını işlevini kaybettikten çok sonra dahi korumaya devam edersiniz.

Rebus telefonla Barney Byars'ı aradı. Sekreter onu bağladı.

Byars tüm enerjisiyle, "Müfettiş," diyerek açtı. "Galiba senden kurtulmak mümkün olmayacak."

"Yakalaması çok kolay birisiniz," dedi Rebus.

Byars güldü. "Anlaşılan öyle," dedi. "Aksi takdirde müşterilerde beni yakalayamaz, o yüzden daima müsait olmam gerek. Peki, bu sefer ne vardı?"

"Çok uzun olmayan bir zaman önce Rab Kinnoul ve Ronald Steele ile birlikte geçirdiğiniz bir geceye ilişkin sorularım olacaktı..."

Byars hikâyeyi anlatsa da hayati ayrıntıları es geçti. Rebus, Kinnoul'un aşağı inmesi ve Gail'in ona söylediklerini tekrar etmesini hatırlattı.

"Ben öyle bir şey hatırlamıyorum," dedi Byars. "Çoktan işim bitmişti. Öyle ki üçümüzün de parasını ben ödemiştim." Güldü. "Suey her zamanki gibi parası olmadığını söyledi. Rab'da da sadece on sterlin vardı." Tekrar güldü. "Kısacası söz konusu para olduğunda miktarı hep hatırlarım."

"Ama Bay Kinnoul'un fahişenin dedikleriyle ilgili bir şey söylemediğinden eminsiniz, öyle mi?"

"*Söylemedi* demiyorum, sadece bir şeyler söylediğini hatırlamıyorum."

Bu durumda Kinnoul'un sözüne karşılık Byars'ın hafızası demekti. Geriye tekrar Steele ile konuşmaktan başka bir şey kalmıyordu. Rebus Patience'a gitmeden önce yolda ona uğrayabilirdi. Bir kestirmeye göre uzun olsa da fazla zaman almaması gerekiyordu. Cathy Kinnoul da diğer bir sorundu. Bıçak kullanmaya hevesli kadın dilediği gibi ortalıkta dolaşamayacaktı. Holmes'un çağırdığı aile hekimi onları dinledikten sonra Bayan Kinnoul'un şehir dışındaki bir hastaneye yatırılmasını tavsiye etmişti. Herhangi bir suçlamada bulunulacak mıydı?

"Elbette, ilk olarak cinayete teşebbüsten," demişti Holmes tersleyerek.

Ama Rebus'un aklında başka şeyler vardı. Cath Kinnoul'a ne kadar kötü muamele edildiğini düşündü. Yapabileceği adalete engel olma suçlamalarını düşündü: Hector, Steele ve Jack. En çok da Andrew Macmillan'ı düşündü. "Özel hastanelerin" akıl hastası suçlulara neler yapabildiğini görmüştü. Cath Kinnoul da benzer şekilde tedavi edilecekti. Zaten tedavi altında olacaksa, bir de onu cinayete teşebbüsle suçlamanın ne manası vardı?

O nedenle, Brian Holmes'u hayrete düşürecek şekilde başını iki yana salladı. Kadın kendisi itiraf etmediği müddetçe suçlamada bulunulmayacaktı. Doktor sadece formalite olan evrakı incelerken bir ölçüde kendini toparlamış olan Kinnoul da bu sefer her şeyi kabul etmişti.

"O halde bugün hastaneye yatabilir," dedi doktor.

Rebus bir arama daha yapıp Başmüfettiş Lauderdale'le görüştü.

"Sen nereye kayboldun?"

"Uzun hikâye, efendim."

"Hep öyle olur."

"Görüşme nasıl gitti?"

"Gitti. Dinle John, William Glass'ı resmen suçluyoruz."

"Ne?"

"Dean Köprüsü kurbanı öldürülmeden hemen önce cinsel ilişkiye girmiş. Adli tıp DNA sonuçlarının Glass'la uyuştuğunu söyledi." Lauderdale durakladı ama Rebus bir şey demedi. "Merak

etme, John. Dean Köprüsü cinayetiyle başlayacağız. Fakat gerçekten... Aramızda kalsın ama bir sonuç elde edebilecek misin?"

"Efendim, aramızda kalsın ama bilmiyorum."

"O zaman acele etsen iyi olur, yoksa Bayan Jack cinayeti de Glass'a kalacak. Ferrie ve avukatının olmadık sorular sorması an meselesi. Bilmem farkında mısın, John, ama her şey bıçak sırtında."

"Ah, evet, efendim, inanın bana her şeyin bıçak sırtında olduğunu çok iyi biliyorum."

* * *

Rebus doğruca Ronald Steele'in kapısına gitmedi. Önce garajın önünde durup iki kapı arasındaki aralıktan baktı. Steele'in Citroën'i burada olduğuna göre adam da muhtemelen evdeydi. Rebus kapıya gidip zile bastı. Zil sesinin koridorda yankılandığını duyabiliyordu. Koridorlar: Onlar üzerine bir kitap yazabilirdi. Koridorda uyuduğu gece; koridorda az kalsın bıçaklandığı gün... Tekrar zile bastı. İnsanın duymazdan gelemeyeceği türde, nahoş bir sesi vardı.

Bir kez daha zile bastıktan sonra kapıyı yokladı. Kilitliydi. Evin önündeki çimlere çıkıp oturma odasının penceresinden içeri baktı. Oda boştu. Belki de süt almaya gitmişti... Rebus garajın yanındaki arka bahçeye açılan kapıyı yokladı. O da kilitliydi. Bahçe kapısının önüne çıkıp caddeye, sonra da saatine baktı. Beş, en fazla on dakika bekleyebilirdi. Patience'la yemek yemek şu

an istediği en son şeydi, ama onu kaybetmek de istemiyordu... Oxford Terrace'a dönmesi on beş dakika... Garanti olsun diye yirmi dakika. Evet, yedi buçukta orada olması mümkündü. Süre yeterliydi. *Acele etsen iyi olur*. Neden uğraşıyordu ki? İkinci kurbanı, ünlü kurbanı da neden Glass'ın üzerine yıkmıyordu?

Neden bu kadar çaba sarf ediyordu? Methedilmek için değildi; doğru olduğu için de değildi; belki de sırf inattandı. Evet, olsa olsa buydu. Birisi geliyordu... Arabası diğer yöne baksa da dikiz aynasından görebiliyordu. Gelen erkek değil kadındı. Bacakları güzeldi. İki alışveriş torbası taşıyordu. Yürüyüşü güzel olmasına karşın yorgundu. Yoksa o muydu?

Camını açtı. "Selam, Gill."

Gill Templer durdu, baktı ve gülümsedi. "Aslında bu hurdayı görür görmez tanıdım."

"Sessiz ol. Arabaların da hisleri var." Direksiyona hafifçe vurdu. Kadın torbaları yere bıraktı.

"Burada ne yapıyorsun?"

Başıyla Steele'in evini işaret etti. "Gelmeyecek biriyle konuşmak için bekliyorum."

"Şaşırmam."

"Ya sen?"

"Ben mi? Ben burada oturuyorum. Hemen bitişik caddedeyim. *Hatırlarsan* taşınmıştım."

Omuz silkti. "Buraya taşındığını bilmiyordum."

Kadının gülümsemesi ikna edici değildi.

"Ciddiyim," dedi. "Neyse, burada olduğuma göre istersen seni eve bırakabilirim."

Kadın güldü. "Sadece yüz metre uzakta."

"Sen bilirsin."

Kadın torbalarına baktı. "Peki, dediğin gibi olsun."

Kapıyı açtı ve kadın torbaları yere bıraktıktan sonra kendisi de bindi. Rebus arabayı çalıştırdı. Öksürüp tıksıran araba durdu. Tekrar denedi. Araba tekrar öksürdükten sonra nihayet yapması gerekeni anladı.

"Dediğim gibi, hurda."

"İşte *bu yüzden* böyle davranıyor," dedi Rebus. "Safkan bir at gibi biraz asabi."

Ama arabanın hızı söylediğinin aksini iddia ediyordu. Nihayet sağ salim eve varabildiler. Rebus dışarı baktı.

"Güzelmiş," dedi. Ön kapının iki yanında pencereleri olan çift cepheli bir binaydı. Üç katlıydı ve küçük ve dik bahçe, kapıya çıkan taş basamaklarla bölünüyordu.

"Bütün ev benim değil. Zemin katta oturuyorum."

"Yine de güzel."

"Teşekkürler." Kapıyı açıp torbaları çıkararak kaldırıma koydu. Sonra onları işaret edip, "Sebze kızartma. İlgilenir misin?" dedi.

Karar vermesi uzun sürmedi. "Teşekkürler, Gill, ama bu akşam başka bir yere sözüm var."

Kadın onu kırmamak için üzülmüş gibi yaptı. "Öyleyse başka bir zaman."

Rebus yolcu kapısını kapatırken, "Olur," dedi. "Başka zaman."

Araba geri döndü. Araba bozulursa dönüp teklifini kabul ederim, diye düşündü. Bunu bir işaret olarak kabul edecekti. Ama Steele'in evinin önünden geçerken arabanın düzeleceği tuttu. Evde hâlâ kimse olmadığından Rebus yoluna devam etti. Aklında yeni bir terazi vardı. Bir kefede Gill Templer, diğer kefedeyse Dr. Patience Aitken. Rebus düşünürken kefeler bir inip bir çıktı. Tanrının, karar vermesi çok zordu. Daha çok zamanı olmasını dilese de trafik ışıkları da ondan yanaydı ve yedi buçuğa kadar Patience'ın yanına vardı.

Mutfağa girerken kadın, "İnanamıyorum," dedi. "Vaktinde gelmen akıl alır gibi değil." Kadın, içinde bir şey pişen mikrodalganın yanında duruyordu. Rebus onu kendine doğru çekip dudaklarından öptü.

"Patience," dedi. "Galiba seni seviyorum."

Kadın ona daha iyi bakabilmek için biraz geri çekildi. "Sarhoş da değilsin. Sürprizlerle dolu bir gece. Ama ben *berbat* bir gün geçirdim ve sonuç olarak moralim *berbat*... İşte o yüzden tavuk yiyeceğiz." Gülümseyip onu öptü. "Galiba ben de seni seviyorum," dedi. "Bunu söylediğinde yüzündeki ifadeyi görmen gerekirdi. Şaşkınlık dolu bir ifade vardı. John Rebus, pek romantik biri olmadığına hiç şüphe yok."

Rebus onu tekrar öperek, "Öyleyse öğret," dedi.

"Galiba... Galiba o tavuğu soğuk yiyeceğiz," diye cevap verdi Patience.

* * *

Ertesi sabah erkenden kalktı. Daha da ilginci yüzünde memnun bir ifadeyle uyuyan Patience'dan önce kalkmıştı. Lucky'yi içeri alıp ona genelde olduğundan daha çok mama verdikten sonra kendine ve Patience'a çay yaptı, yanına da ekmek kızarttı.

Onu uyandırdığında kadın, "Rüya görüyorum galiba, çimdikle beni," dedi. Çayını içip kızarmış ekmeğinden bir diş aldı. Rebus kendi bardağını tekrar doldurup bitirdikten sonra yataktan kalktı.

"Tamam o zaman," dedi. "Ben gidiyorum."

"Ne?" Kadın saate baktı. "Bu hafta gece vardiyasında mısın?"

"Sabah oldu Patience. Ayrıca bugün yığınla işim var." Kadının alnından öpmek için eğildiğinde kadın kravatını tutup onu daha da aşağı çekerek dudaklarından öptü.

"Görüşecek miyiz?" diye sordu Patience.

"Kesinlikle."

"Görüşürsek iyi olur." Ama Rebus çoktan yola düşmüştü bile. Lucky odaya girip yatağa çıktı. Kedi bir güzel yalanıyordu.

"Ben de Lucky," dedi Patience. "Ben de."

* * *

Doğruca Ronald Steele'in evine gitti. Şehre geliş trafiği yoğun olsa da Rebus gidiş yönündeydi. Saat henüz sekiz bile olmamıştı ve Rebus Steele'in erkenci biri olduğuna ihtimal vermiyordu. Kötü bir anma günüydü: Liz Jack iki hafta

önce bugün öldürülmüştü. Her şeyi açıklığa kavuşturmanın vakti gelmişti.

Steele'in arabası hâlâ garajdaydı. Rebus kapıya gidip zili farklı bir ritimde çaldı: bir dost ya da postacı, yani kapıyı açmak isteyeceğin türde biri gibi.

"Haydi, Suey çabuk ol."

Ama cevap gelmedi. Posta kutusundan baktı. Hareket yok. Oturma odasının camından baktığında dünkünden bir farkı olmadığını gördü. Perdeler de kapatılmamıştı. Hayat belirtisi yoktu.

"Umarım kaçmamıştır," diye mırıldandı Rebus. Gerçi belki de kaçsa daha iyi olurdu. Hiç değilse bir hareket olur, korktuğunu ya da saklamaya çalıştığı bir şey bulunduğunu göstermiş olurdu. Komşulara bir şey gördüler mi diye sorabilirdi ama onların evleriyle Steele'inki arasında duvar vardı. Vazgeçti. Steele'in Rebus'un peşinde olduğundan haberdar olmasına neden olabilirdi. Arabasına dönüp Suey Books'a gitti. Çok zayıf bir ihtimaldi. Tahmin ettiği gibi kitapçı kapalıydı. Rasputin pencerede uyuyordu. Rebus elini yumruk yapıp cama vurdu. Kedi başını kaldırıp miyavladı.

"Beni hatırladın mı?" dedi Rebus sırıtarak.

Trafik artmaya başlamıştı. Trafikten olabildiğince kaçınabilmek adına Cowgate'e indi. Steele bulunamazsa geriye tek şey kalıyordu. Çiftçi Watson'ın fikrini değiştirmeye mecburdu. Dahası henüz kafeinle doluyken, sabah vakti

bunu yapması gerekiyordu. Leith Walk'ın dışındaki market kaçta açılıyordu acaba...

* * *

"Teşekkürler, John."

Rebus omuz silkti. "Biz *sizin* kahvenizi çok içtik, amirim. Bir sefer de siz bizden için dedim."

Watson paketi açıp kokladı. "Hmm, taze." Kahveyi filtreye dökmeye başladı. Makine zaten su doluydu. "Hangisi demiştin?"

"Kahvaltı harmanı, amirim. Galiba Robustica ve Arabica... Onun gibi bir şey. Pek anladığım söylenemez..."

Watson elini sallayarak geçiştirdi. Demliği koyup düğmeye bastı. "İki dakikada tamam," deyip masasına oturdu. "Evet, John." Ellerini kavuşturdu. "Senin için ne yapabilirim?"

"Amirim, Gregor Jack'le ilgili."

"Evet?"

"Bana mümkünse Bay Jack'e yardım etmemiz gerektiğini söylemiştiniz. Siz de ona tuzak kurulduğunu düşünüyordunuz." Watson başını sallamakla yetindi. "Sadece tuzak kurulduğunu ispat etmeyi bırakın, bunu *kimin* yaptığını da bulmam an meselesi."

"Ah? Devam et."

Rebus ona genelevdeki tesadüfü ve üç adamı anlattı. "Kaynağınızı ifşa etmeyeceğinizi biliyorum, ama acaba onlardan biri olabilir mi?"

Watson başını iki yana salladı. "Alakası yok, John. Mm, kokuyu alıyor musun?" Oda kahve

kokusuyla doldu. Rebus'un kokuyu *almaması* nasıl mümkün olabilirdi ki?

"Evet, amirim. Çok güzel. Yani o..."

"Gregor Jack'i *tanıyan* biri değil. Eğer pro..." birden durdu. Onun yerine, "Kahveyi içmek için sabırsızlanıyorum," dedi.

"Ne diyecektiniz, amirim? Lafınız yarın kaldı."

Acaba ne demek istemişti. Protestan? Problem? Profil? Protokol?

"Boş ver, John, unut gitsin. Acaba temiz bardak var mı?"

Bir isim ya da öyle bir şey. Profesör? *Profesör!*

"Bir profesörden mi bahsedecektiniz?"

Watson cevap vermedi. Ama Rebus vazgeçecek gibi değildi.

"Mesela Profesör Costello. O sizin dostunuz, değil mi? Bay Jack'i de tanımıyor."

Watson'ın kulakları kızardı. Buldum, diye düşündü Rebus. Buldum. Kahve her kuruşunu hak etmişti.

"Profesörün genelevden haberinin olması çok ilginç," dedi Rebus.

Watson masaya vurdu. "Yeter." Artık canına tak etmişti. İki yanağındaki küçük beyaz kısımlar hariç yüzü kıpkırmızıydı. "Tamam," dedi. "Senin de tahmin ettiğin gibi bana Profesör Costello anlattı."

"Profesör nereden biliyormuş?"

"Dediğine göre bir *arkadaşı* oraya gitmiş ve sonra tabii ki pişman olmuş." Watson sesini al-

çalttı. "*Arkadaşı* falan değil. Kendisi gitti. Sadece itiraf edemiyor." Tekrar sesini yükseltti. "Herkes arada bir yoldan çıkabilir, değil mi?" Rebus, dün gece denk geldiği Gill Templer'ı düşündü. Evet, gerçekten de öyleydi. "O yüzden profesöre orayı kapattıracağıma söz verdim."

Rebus biraz düşündü. "Ona Sürüngen Operasyonunun zamanından da bahsettiniz mi?"

Düşünme sırası Watson'a geldi. Sonra başını salladı. "Ama o *ilahiyat profesörü*. Gazetelere haber vermesi olacak şey değil. Ayrıca Gregor Jack'i de tanımıyor."

"Ama ona tarihi ve saati söylediniz, değil mi?"

"Aşağı yukarı."

"Neden? Neden bilmesi gerekiyordu ki?"

"'Arkadaşı'... 'Arkadaşının' bilmesi gerekiyordu. Böylece oraya gidebilecek kişileri uyaracaktı."

Rebus ayağa fırladı. "Aman, amirim." Durdu. "Kusura bakmayın ama anlamıyor musunuz? Bir arkadaşı varmış. Uyarılması gereken biri varmış. Ama arkadaşlarının orada basılmasını engellemek için değil, Gregor Jack'in doğruca tuzağa düştüğünden *emin* olmak için. Ne zaman basacağımızı bildiklerinden tek yapmaları gereken Gregor Jack'i arayıp ona kız kardeşinin orada olduğunu haber vermekti. Gidip bakmadan duramayacağını biliyorlardı." Kapıyı açtı.

"Nereye?"

"Profesör Costello'yla konuşmaya. Gerek yok aslında, ama yine de ismi ondan bizzat duymak istiyorum. Siz kahvenin tadını çıkarın, amirim."

Ama Watson çıkaramadı çünkü yanık tadı vardı. Çok acı ve sertti. Bir süredir kararsız olsa da artık kararını vermişti. Kahveyi tümden bırakacaktı. Bu onun kefareti, John Rebus da bunun vesilesi olacaktı.

* * *

"Günaydın, Müfettiş."

"Günaydın, Profesör. Rahatsız etmedim umarım."

Profesör Costello boş odayı işaret etti. "Edinburgh'daki hiçbir öğrenci bu saatte kalkmaz. Hepsinin uykuda olduğu bir saattir. En azından ilahiyat öğrencileri için öyledir. O yüzden, rahatsız etmiyorsunuz, Müfettiş."

"Kitapları geri aldınız, değil mi?"

Costello dolabı işaret etti. "Hepsi yerli yerinde. Getiren polis onların terk edilmiş halde bulunduğunu söyledi."

"Onun gibi bir şeydi." Rebus kapıya baktı. "Hâlâ kilit taktırmadınız mı?"

"Biraz ihmal ettim, Müfettiş. Ama halledeceğim."

"Kitaplarınızın tekrar kaybolmasını istemem..."

"Mesaj alındı, Müfettiş. Buyurun oturun. Kahve içer misiniz?" Eli bu sefer odanın köşesindeki çaydanlığı işaret etti.

"Hayır, teşekkür ederim. Benim için biraz erken."

Costello başını hafifçe eğdi. Masasının arkasındaki rahat deri koltuğuna yerleşti. Rebus diğer taraftaki modern metal sandalyelerden

birinde oturuyordu. "Evet, Müfettiş, kahve de istemediğinize göre sizin için ne yapabilirim?"

"Bayım, Emniyet Amirine bazı bilgiler vermişsiniz."

Costello ona baktı. "Gizli bilgi, Müfettiş."

"Zamanında belki öyleydi ama şimdi bir cinayetin aydınlatılmasını sağlayabilir."

"Mümkün değil!"

Rebus başını salladı. "Sizin de kabul edeceğiniz üzere şartlar biraz değişti. Size genelevden bahseden 'arkadaşınızın' kim olduğunu bilmek istiyorum."

Costello oturduğu yerde kıpırdandı. "Arkadaşıma söz verdim, Müfettiş..."

"Cinayet diyorum, bayım. Size bilgi saklamamanızı tavsiye ederim."

"Evet, haklısınız ama yine de..."

"Ronald Steele miydi?"

Costello'nun gözleri kocaman açıldı. "Zaten biliyorsun."

"Sadece destekli bir tahmin. Dükkânının müdavimisiniz, değil mi?"

"Şey oraya gitmeyi..."

"Size dükkânındayken söyledi, değil mi?"

"Evet, öğle yemeği vaktiydi. Yardımcısı Vanessa yemekteydi. Kendisi burada öğrencidir. İyi bir kızdır..."

Rebus, sen öyle zannet, diye geçirdi içinden.

"Neyse... Evet, Ronald bana minik sırrından bahsetti. Bir gece oraya arkadaşlarıyla birlikte gitmiş. Ama sonra yaptığından çok utanmış."

"Acaba?"

"Gerçekten! Emniyet Amirini tanıdığımı biliyordu ve acaba o genelevden ona bahsedebilir miyim diye sordu."

"Böylece orayı kapatacaktık, değil mi?"

"Evet."

"Ama tarihini bilmek istiyordu, doğru mudur?"

"Hem de nasıl. Onu oraya götüren arkadaşlarını uyarmak istiyordu."

"Bay Steele'in Gregor Jack'in arkadaşı olduğunu biliyor musunuz?"

"Kim?"

"Milletvekili."

"Hayır... Gregor Jack?" Costello kaşlarını çatıp başını iki yana salladı. "Hayır, hatırlayamadım."

"Bütün gazetelerde o var."

"Öyle mi?"

Rebus iç çekti. Anlaşılan Costello'nun gerçek dünyayla pek ilgisi kalmamıştı. Onun içinde yaşadığı farklı bir âlemdi. Telefonun çalmasıyla birden şaşıran Costello özür diledikten sonra ahizeyi kaldırdı.

"Evet? Evet burada. Bir saniye lütfen." Ahizeyi Rebus'a uzattı. "Size, Müfettiş." Rebus nedense şaşırmamıştı...

"Alo?"

"Emniyet Amiri seni orada bulacağımı söyledi," dedi Lauderdale.

"Size de günaydın, efendim."

"Uzatma, John. Zaten başımda bir sürü dert varken bir de seninle uğraşacak halim yok."

"Anlaşıldı, efendim."

"Sadece ilgini çekeceğini düşündüğüm bir şey için seni aradım."

"Evet, efendim?"

"Bayan Pond'un banyosunda bulduğun iki bardakla ilgili adli tıbbin işi fazla uzun sürmemiş."

Tabii ki sürmezdi. Deer Lodge'da parmak izlerini ayıklamak amacıyla herkesten parmak izi almışlardı.

"Tahmin et, kime aitler?" diye sordu Lauderdale.

"Biri Bayan Jack'e, diğeri de Ronald Steele'e."

Hattın diğer ucundan ses gelmedi.

"Tutturdum mu?" diye sordu Rebus.

"Nereden bildin?"

"Destekli bir tahmin desem, ne derdiniz?"

"Yalancısın derdim. Hemen buraya gel, konuşmamız lazım."

"Hemen geliyorum, efendim. Yalnız bir şey daha var..."

"Neymiş?"

"Bay Glass... Hâlâ bu olaydan aklanmadı mı?"

Hat kesildi.

12
Escort Servisi

Rebus'un görüşüne göre...

İsimler tespit edildikten sonra gerisi pek zor değildi. Ronald Steele ve Elizabeth Jack, muhtemelen bir süredir sevgiliydi. (Tanrım, ortaya çıktığında Sör Hugh buna *bayılacaktı*). Belki bilen yoktu, belki de Gregor Jack hariç herkes biliyordu. Neyse, Liz Jack kuzeye gider ve Steele de her fırsatta onunla orada buluşurdu. (Her gün Deer Lodge'a gidip gelmek kolay iş değildi. Steele'in bu kadar bitkin görünmesine şaşmamak gerek...) Ama Deer Lodge riskli olduğundan Pond'un kulübesine yerleşmişler ve Deer Lodge'u da sadece kıyafet değiştirmek için kullanmışlardı. Belki de Liz Jack temiz kıyafetler almak için Deer Lodge'a giderken durup gazete almış ve kocasının başına gelenleri de böyle öğrenmişti.

Steele'in ise başka planları vardı. Liz'in sadece ona *ait* olmasını istiyordu. Bu tür mevzularda sessiz tipler daima daha hırslı olurdu. İsimsiz telefon ve mektupların sorumlusu belki de oydu. Gregor'u rahatsız edip evliliğinin temellerini sarsacak ne olursa yapmaya kararlıydı. Belki de

Liz tüm bunlardan kaçmak için kuzeye gitmişti. Steele bu fırsatı kaçırmadı. Geneleve önceden gitmiş ve Gail Crawley'nin kim olduğunu öğrenmişti. (Normal bir hafıza ve Cathy Kinnoul'a sorulacak birkaç soru yeterli olmuştu.) Ah Cathy... Steele belki onunla da görüşüyordu. Ama Rebus bunun sohbet ve teselli harici bir şey olduğunu zannetmiyordu. Steele'in böyle bir yönü de vardı.

Ama tüm bunlar Steele'in eski dostu, kitapçıdaki ortağı, genel olarak iyi bir insan olan Gregor Jack'e hayatının kazığını atmasına engel olmadı. Genelev planı basit ve etkiliydi. Baskının saatini öğren... Gregor Jack'i ara... Sonra da muhabirlere haber ver.

Gregor Jack doğruca tuzağa koştu.

Steele bunu Liz'den gizlemeyi denedi mi? Belki. Bunu evliliğin tabutuna çakılan son çivi olarak görmüş olmalıydı. Az kalsın öyle de oluyordu. Ama kadınla birlikte sürekli kuzeyde kalıp tüm zamanını ona beraber ne kadar mükemmel olduklarını, Gregor'un ne kadar adi bir adam olduğunu ve bunun gibi şeyleri anlatarak geçiremezdi. Yalnız kalan Liz Jack de sonunda Gregor'dan değil, Steele'den ayrılmaya karar vermiş olmalıydı. Nihayetinde sağı solu belli olmayan biriydi. Tartıştılar. Sorgusunda kendini şöyle savunmuştu: *Beni hep yeterince eğlenceli ve paralı olmamakla suçlardı...* Tartıştılar ve bir hışımla çıkıp giderek kadını yol kenarında bıraktı. Alec Corbie'nin mavi araba dediği, yeşil Citroën BX'ti. Steele çekip gitmiş ama sonra dö-

nerek tartışmaya devam edince işler rayından çıkmıştı...

Rebus'a göre asıl zekice ya da büyük bir tesadüf olan bir sonraki adımdı. Cesetten kurtulması gerekiyordu. Yapması gereken ilk iş onu Highlands'tan çıkarmaktı: Orada birlikte zaman geçirdiklerine dair yığınla delil vardı. O yüzden cesedi bagajına koyup Edinburgh'a geri döndü. Peki şimdi ne yapacaktı? Aklına kısa süre önce işlenen bir cinayet geldi. Bir ceset nehre atılmıştı. Benzer görünmesini, dahası cesedin denize gitmesini sağlayabilirdi. O yüzden bildiği bir yere gitti: Kinnoul'ların evinin yakınındaki tepeye... Cathy'le birlikte pek çok kez oraya gitmişti. Hiç kullanılmayan o yan yolu biliyordu. Ceset *bulunsa* bile Dean Köprüsü katilinden şüpheleneceklerini tahmin etmişti. O yüzden önceki cinayete benzemesi için kafasına sert bir darbe indirdi.

Asıl gülünç olansa, o öğleden sonrası için tanığının Gregor Jack'in kendisi olmasıydı.

"Yani sana göre durum bu mu?"

Toplantı Watson'ın ofisinde yapılıyordu: Watson, Lauderdale ve Rebus. Rebus yolda Brian Holmes'a uğradı.

"Çiftlik Evinde toplantı olacağını duydum."

"Kulakların keskinmiş."

"Konu ne?"

"Brian, yoksa davetli listesinde değil misin?" Rebus göz kırptı. "Yazık. Senin için de bir şeyler hazırlarım."

"Çok iyisin."

Rebus döndü. "Bak, Brian, daha yeni terfi ettin. Sakin ol. Eğer kısa yoldan Dedektif Müfettiş olmak istiyorsan, git Lord Lucan'ın peşine düş. Bu arada benim gitmem gerek. Tamam mı?"

"Tamam."

Biraz ukalalık yaptım galiba, diye düşündü. Ama o kadarını da hak etmemiş miydi? Şu anda Watson'ın ofisinde oturmuş anlatırken Lauderdale endişeyle kahveden arınmış amirine bakıyordu.

"Yani sana göre durum bu mu?" Soru Watson'a aitti. Rebus sadece omuz silkti.

"Gayet mantıklı," dedi Lauderdale. Rebus bir kaşını kaldırdı: Lauderdale'in desteğini almak kendini aç bir köpekle bir yere kilitlemek gibiydi...

"Ya Bay Glass?" diye sordu Watson.

Lauderdale oturduğu yerde kımıldanarak, "Şey... Amirim, psikiyatri raporları pek de dengeli biri olmadığını gösteriyor," dedi. "Hayal dünyasında yaşıyormuş."

"Yani uydurdu mu?"

"Muhtemelen."

"Bu da bizi tekrar Bay Steele'e getirir. Onunla konuşsak iyi olur. John, onu dün getirdiğini mi söylemiştin?"

"Evet, amirim. Arabasının bagajının aranmasını istesem de Bay Lauderdale anlattıklarının ikna edici olduğuna hükmedip kendisini saldı."

Lauderdale'in yüzündeki ifadeyi Rebus uzun süre unutmayacaktı. İnsan köpeği ısırdı.

Lauderdale'in halinden benzer derecede keyif alan Watson, "Bu doğru mu?" diye sordu.

"Amirim, *o anda* onu tutmak için bir nedenimiz yoktu. Ancak bu sabah gelen bilgiyle..."

"Tamam, tamam. Peki, onu tekrar aldınız mı?"

"Evinde yok, amirim," dedi Rebus. "Dün gece ve bu sabah baktım."

İkisi de ona baktı. Watson'ın bakışları "aferin", Lauderdale'inkiyse "şerefsiz" diyordu.

"O zaman arama emri çıkartalım," dedi Watson. "Bay Steele'in açıklaması gereken çok şey var."

"Arabası hâlâ garajında, amirim. Bence adli tıp bir baksa iyi olur. Muhtemelen temizlemiştir ama belli olmaz..."

Adli tıp mı? Rebus'a bayılıyorlardı. Onların koruyucu aziziydi.

"Peki, John, o işi sen hallet," dedi Watson. Lauderdale'e döndü. "Bir kahve daha ister misin? Demlik dolu ve senden başka içen yok..."

* * *

Kasıl, kasıl, kasıl. Küçük kırmızı horoz oydu. Kuzeyin horozuydu. Başından beri kendini böyle hissetmişti: Ronald Steele, Suey, zamanında bir otel odasında mastürbasyon yaparken bir kız tarafından görüldüğü için intihar etmeye kalkışmıştı.

"Ne olacağı belliydi." Bunun için psikolog olmaya gerek yoktu. Rebus'un şimdi ihtiyacı olan

şey yön bulma ve eski usul insan avlama kabiliyetleriydi. İçgüdüleri ona Steele'in arabasını bırakıp güneye gittiğini söylüyordu. (Araba bir işe yaramazdı, çünkü eşkâli ve plakası poliste vardı ve peşinde olduklarını biliyordu. Ya da en azından, *Rebus*'un peşinde olduğunu biliyordu.)

"Sürek avı gibi bir şey," dedi kendi kendine. Cathy Kinnoul'un yattığı hastaneyi aramıştı. Günün erken saatlerinde ona huzurlu bir gece geçirdiği söylenmişti. Rab Kinnoul uğramamıştı ki bunu anlamak da zor değildi. Kadının ona kırık camla saldırması ya da iple boğmaya kalkması mümkündü. Yine de Kinnoul da diğerleri gibi beş para etmezdi. Gregor Jack de çocukluğundan beri hayalini kurduğu siyasi bir kariyer adına her şeyi riske atmıştı. Liz Ferrie'yle kızın babası için evlenmişti. Onu kontrol edemeyeceğini anlayınca, onunla sadece resim çektirmek ve bazı etkinliklerde boy göstermekle yetinmişti. Evet, berbat. Rebus'a göre bu pisliğin içinde asaletini koruyabilen tek kişi vardı ve o kişi de hırsızdı.

Adli tıp mikrodalga üzerinde parmak izi bulmuştu: Julian Kaymer. Jamie Kilpatrick'in anahtarını alıp gecenin bir yarısı Deer Lodge'a giderek camı kırıp içeri girmişti.

Neden? Skandala neden olabilecek delilleri ortadan kaldırmak için. Bu da kokain lekeli ayna ve yatağa bağlı iki çorabı içeriyordu. Neden? Basit: arkadaşının itibarını korumak... Ölü bir arkadaşın. Zavallıca olduğu kadar asil de bir davranıştı.

Ama mikrodalgayı çalması saçmalıktı. Akıllı herif sözde her şeyi çocukların üzerine yıkacaktı; çocuklar şanslarına boş bir eve girmişler ve nedense oradan müzik setiyle değil (ki en çok tercih edilendir), mikrodalgayla birlikte çıkmışlardı. Kaymer arabayla yola çıktıktan sonra onu atmış ama mikrodalga Alec Corbie tarafından bulunmuştu.

Evet, Steele şimdiye Londra'ya varmış olmalıydı. Dükkânı nakitle çalıştığından mutlaka bir yerlerde nakit zulası vardı: Heathrow ya da Gatwick'e gidebilirdi, trenle sahile ya da tekneyle Fransa'ya.

"Trenler, gemiler ve uçaklar..."

"Birisi çok mutlu." Bunu söyleyen Rebus'un ofisinin kapısında dikilen Brian Holmes'tu. Rebus masasına oturmuştu, ayakları masanın üzerinde ve elleri başının arkasındaydı.

"İçeri girebilir miyim, yoksa bilet almamız mı gerek?"

"Sen yabancı sayılmazsın. Gel." Holmes tam yolu yarılamıştı ki, döşemedeki bir çıkıntıya takılıp kendini Rebus'un masasının üzerinde, ayaklarına sadece birkaç santim uzaklıkta buldu.

"Evet," dedi Rebus. "İstersen öpebilirsin."

Holmes sırıtmayla yüz ekşitme arası bir şey yaptı. "Buranın kapatılması gerek." Sandalyeye oturdu.

"Bastığın yere dikkat et," dedi Rebus. "Steele'de ilerleme var mı?"

"Pek yok." Holmes durdu. "Aslında hiç yok. Neden arabasını almamış."

"Gayet iyi bildiğimizden olmalı. O listeyi hazırlayan *sen* değil miydin? Herkesin arabasının rengi, modeli ve plakası o listede vardı. Ah, şimdi hatırladım, işi bir dedektif memura havale etmiştin."

"Zaten bana neden öyle bir şey yaptırdın ki?" Rebus ona baktı. "Ciddiyim. Ben sadece çavuşum, kimse bana bir şey söylemiyor. Lauderdale her zamankinden bile belirsiz."

"Bayan Jack'in BMW'si yol kenarına park etmiş," dedi Rebus.

"O kadarını ben de biliyorum."

"Bir araba daha vardı. Görgü şahidi mavi olabileceğini söyledi ama yeşildi."

"Bu da bana sana soracağım bir şeyi hatırlattı," dedi Holmes. "Kadın neyi bekliyordu?"

"Kim?"

"Bayan Jack. Yol kenarında neden bekledi?" Rebus bunu düşünürken Holmes da başka bir soru düşündü. "Ya Bay Jack'in arabası?"

Rebus iç çekti. "Ona ne olmuş?"

"Beni götürdüğün gece pek dikkatli bakamamıştım... Demek istediğim, garajdaydı ama evin yan tarafında ışık yoktu. Sadece önde ve arkada vardı. Ama sen bakmamı söyledin. Garajın yan kapısı açık olduğundan içeri girdim. Çok karanlıktı ve ışık düğmesini bulamadım..."

"Brian, uzatma da sadede gel!"

"Ben sadece şunu soracaktım: Jack'in garajındaki arabaya ne oldu? O da maviydi. En azından, görebildiğim kadarıyla *bence* maviydi."

Rebus bu sefer şakaklarını ovaladı. "Beyaz," dedi. "Beyaz Saab."

Ama Holmes başını iki yana salladı. "Mavi," dedi. "Beyaz olması mümkün değil. Üstelik Escort olduğundan *eminim*."

Rebus şakaklarını ovalamayı bıraktı. "Ne?"

"Yolcu koltuğunda da bir şeyler vardı. Camından içeri baktım. Araba kiraladığında sana verdikleri türden şeyler. Evet, düşündükçe daha da emin olmaya başladım. Mavi Ford Escort. Ayrıca garajda bir de Saab sığacak yer yoktu..."

* * *

Artık horoz ya da sürek avı yoktu. Daha ziyade kuyruğunu bacakları arasına sıkıştırmıştı... Rebus, Holmes'u Watson'a götürüp hikâyeyi dinlettirince o da Lauderdale'i çağırdı.

"Bize Bay Jack'in arabasının *beyaz* olduğunu söylemiştin," dedi Lauderdale, Rebus'a.

"Zaten beyaz, efendim."

"Kiralık araba olduğundan emin misin?" diye sordu Watson, Holmes'a. Holmes onaylamadan önce bir kez daha düşündü. Ciddi bir mevzuydu. Olmak istediği yerde, yani tam davanın ortasındaydı ama en ufak bir hatanın ne sonuçlara yol açabileceğini de biliyordu.

"Kontrol edebiliriz," dedi Rebus.

"Nasıl?"

"Gregor Jack'in evini arayıp sorarız."

"Onu haberdar edip kaçıracak mısın?"

"*Jack*'e sormamıza gerek yok. Ian Urquhart ya da Helen Greig de bilebilir."

"Yine de ona söyleyebilirler."

"Olabilir. Haliyle başka ihtimaller de var. Brian'ın gördüğü araba Urquhart ya da Bayan Greig'e de ait olabilir."

"Bayan Greig araba kullanmıyor," dedi Holmes. "Urquhart'ın arabası da gördüğüme benzemiyor. Unutmayın, tümünü kontrol ettik."

"Neyse, yine de çok dikkatli olun," dedi Watson. "Önce kiralama şirketleriyle temas kurun."

"Steele ne olacak?" diye sordu Rebus.

"Değişen bir şey yok, her şey kesin ortaya çıkana kadar onunla konuşmamız gerekecek."

"Bence de," dedi Lauderdale. Watson'ın, en azından şimdilik, denetimi tekrar ele aldığının farkındaydı.

"Tamam," dedi Watson, "ne bekliyorsunuz öyleyse? Fırlayın."

Fırladılar.

Edinburgh'da fazla araba kiralama şirketi yoktu ve üçüncüde aradıklarını buldular. Bay Jack birkaç günlüğüne bir araba kiralamıştı. Evet, Mavi Ford Escort'tu. Neden kiraladığını söylemiş miydi? Evet, kendi arabası bakıma giriyordu.

Rebus ayrıca basının dikkatini çekmemek için arabayı değiştirdiğini düşündü. Bu fikri aklına sokan Rebus değil miydi? Arabanız dışarıda... Resmi çekilebilir... Herkes neye benzediğini öğ-

renir. Jack tanınmadan dolaşabilmek için birkaç gün önce bir araba daha kiralamıştı.

Rebus ofis duvarına baktı. Aptal, aptal, aptal. Yıkılmayacağını bilse kafasını duvara vururdu...

Şirketteki adam çok zor bir iş olduğunu söylemişti. Müşteri araç telefonunun kiralık araca aktarılmasını istemişti.

Tabii ki! Liz Jack yoksa onunla nasıl görüşecekti? Gün boyunca arabada olması gerekirdi.

Araba iade edildikten sonra temizlenmiş miydi? Haliyle. Peki ya bagaj? Bagaj da güzelce temizlenmiş miydi? Belki biraz silinmiştir ama... Araba şimdi neredeydi? Londralı bir işadamı tarafından tekrar, sadece kırk sekiz saatliğine, kiralanmıştı. Saat altıda teslim edecekti. Saat beşe çeyrek vardı. İki cinayet dedektifi arabayı oradan alıp adli tıp uzmanlarının beklediği Fettes Merkeze getirecekti...

Aptal, aptal, aptal. Bekleme yerine gelen ikinci araba ilkiyle aynı değildi. Soruyu soran Holmes'tu: Liz Jack ne bekliyordu? Kocasını bekliyordu. Onu yol kenarındaki kulübeden aramış olmalıydı. Steele ile yeni tartışmıştı. Belki eve kendisi dönemeyecek kadar sinirliydi. O yüzden kocası ona orada beklemesini ve gelip onu alacağını söylemiş olabilirdi. Zaten o öğleden sonrası boştu. Onu mavi Escort'la alacaktı. Ama oraya varınca kavga çıktı. Hangi konuda? Herhangi bir şey olabilirdi. Gregor Jack'i rahatsız edecek herhangi bir şey. Gazetedeki haber, polisin karısının yaşam tarzına dair delil bulması, utanç ve

mahcubiyet, seçmenlerinin gözünde itibarının zedelenmesi.

Kavga etmek için yığınla sebep vardı.

"Tamam," dedi Lauderdale. "Araba elimizde. Bakalım Jack evde mi?" Rebus'a döndü. "Sen ara, John."

Rebus arayınca Helen Greig cevap verdi.

"Alo, Bayan Greig. Ben Müfettiş Rebus."

"Bay Jack burada değil," dedi Helen. "Onu bugün ve dün hiç görmedim."

"Ama Londra'da da değil galiba?"

"Yerini bilmiyoruz. Dün sabah sizinle değil miydi?"

"Evet, karakola gelmişti."

"Ian burnundan soluyor."

"Ya Saab?"

"O da yok. Bir saniye..." Eliyle ahizeyi kapatsa da düzgün yapamadı. "Müfettiş Rebus," dediğini duydu. Sonra da bir tıslama: "Ona hiçbir şey söyleme!" Helen tekrar konuştu: "Çok geç, Ian." Ardından da bir hırıltı. Elini çekti.

"Bayan Greig," dedi Rebus. "Gregor nasıl görünüyordu?"

"Tahmin edebileceğiniz gibi, karısı cinayete kurban gitmiş biri nasıl görünebilirse öyle görünüyordu."

"Nasıl yani?"

"Bunalımda. Oturma odasında oturup hiç konuşmadan boş boş bakıyordu. Düşünüyor gibiydi. İlginçtir, sadece bana geçen seneki tatili sormak için konuştu."

"Annenle birlikte gittiğin mi?"

"Evet."

"Nereye gitmiştiniz?"

"Sahile," dedi. "Eyemouth'a."

Evet, tabii ya. Jack aklına gelen ilk şehir olarak orayı söylemişti. Sonra da uydurma hikâyesini desteklemek için Helen'den bilgi almaya devam etmişti...

Telefonu kapattı.

"Evet," diye sordu Watson.

"Gregor Jack ve arabası ortada yok. Eyemouth'la ilgili bize anlattığı o şeylerin hepsini sekreterinden öğrenmiş. Sekreteri geçen sene oraya tatile gitmiş."

Oda kalabalıktı ve dışarıda fırtına kopmak üzereydi. İlk konuşan Watson oldu.

"Rezalete bak."

"Kesinlikle," dedi Lauderdale.

Holmes başını salladı. Rahatlamıştı; dahası keyfine diyecek yoktu: Kiralık araba iddiası gerçek çıkmıştı. Kıymetini ispatlamıştı.

"Şimdi ne olacak?"

"Bekleme yerinde olanları düşünüyorum," dedi Rebus. "Liz Jack, Steele ile tartışır. Ona kocasına döneceğini söyler ve Steele çekip gider. Ondan bir daha ne zaman haber alır?"

"Öldüğünde," diye cevap verdi Holmes.

Rebus başını salladı. Öfke ve üzüntüden dükkânında kitapları etrafa saçmıştı. "Sadece ölmemiş, öldürülmüştü. Ve onu *en son* gördüğünde Gregor'u bekliyordu."

"Yani," dedi Watson. "Jack'in yaptığını bildiğini mi iddia ediyorsun?"

"Steele, Gregor Jack'i *korumak* için mi kaçtı yani?" diye sordu Lauderdale.

"Öyle bir şey düşünmüyorum," dedi Rebus. "Ama *eğer* katil Gregor Jack'se, Ronald Steele bir süredir bunu biliyor olmalı. Öyleyse neden hiçbir şey yapmadı? Bir düşünün: Polise başvurabilir miydi? Kendi başı da belaya girerdi çünkü her şeyi açıklamak zorunda kalırdı. Her şeyi açıkladığında da Gregor Jack'ten bile daha büyük bir şüpheli haline gelirdi."

"Peki, ne yapabilirdi?"

Rebus omuz silkti. "Jack'i itiraf etmesi için ikna etmeye çalışabilirdi."

"Ama bunu yaptığı zaman da Jack'e şeyi itiraf etmiş..."

"Evet, Elizabeth Jack'in âşığı olduğunu itiraf etmiş olurdu. Jack'in yerinde olsan ne yapardın?"

Soruyu cevaplama cesaretini gösteren Holmes oldu. "Onu öldürürdüm. Ronald Steele'i öldürürdüm."

* * *

Rebus bütün akşamı Patience'a sarılarak, onun oturma odasında film izleyerek geçirdi. Romantik komedi: Ama romantizm hiç yokken komedisi de pek azdı. Daha başlangıçtan sekreterin adi patronu değil de altın kalpli öğrenciyi seçeceği belliydi. Yine de izlemeye devam etti. Pek dikkatini verdiği de söylenemezdi. Gregor

Jack'i, görünüşünü ve aslında nasıl biri olduğunu düşündü. Kademe kademe, kemiklere kadar soysanız dahi gerçek mizacın ortaya çıkmaması mümkündü. *Strip Jack Naked: Beggar My Neighbour* olarak da bilinen bir kâğıt oyunu. Patience da bir kâğıt oyunuydu. Kadının boynunu, saçını ve alnını okşadı.

"Çok güzel."

Patience kolayca kazandığı bir oyundu.

Sahne değişti ve görüntüye başka bir iyi yürekli sahtekâr girdi. Rebus'un hayatı boyunca tanıdığı sahtekârların tümünün açgözlü köpekbalıklarından farkı yoktu. Neydi o tabir? Seni suya götürür, susuz getirirlerdi. Belki *bu* sahtekâr biraz farklıydı. Sekreter ona karşı ilgi duyuyordu ama aynı zamanda patronuna da sadıktı ve adamın onu bir dövmediği kalmıştı.

"Ne düşünüyorlar acaba?"

"Buna değmezler, Patience." Steele'i de Jack'i de bulacaklardı. Neden rahatlayamıyordu. Sahilde bırakılan giysileri ve notu, taş evi düşündü. Lucan iz bırakmadan kaybolmayı başarmıştı. Kolay olmasa da...

Patience onu omuzlarından sarsınca kendine geldi.

"Uyan John. Yatma vakti."

Bir saattir uyuyordu. "Öğrenci mi, sahtekâr mı?" diye sordu.

"İkisi de değil," dedi. "Patron yolunu değiştirip kadını şirkete ortak yaptı. Neyse, gel bakalım

ortak..." Onu elinden tutup ayağa kaldırdı. "Nihayetinde yarın yeni bir gün..."

* * *

Yeni bir gün yeni bir keder. Perşembe. Elizabeth Jack'in cesedini bulmalarının üzerinden iki hafta geçti. Artık beklemekten başka yapacak bir şeyleri yoktu... Ve başka ceset olmamasını umut edeceklerdi. Rebus ofis telefonunu açtı. Arayan Lauderdale'di.

"Emniyet Amiri gözü kararttı," dedi Rebus'a. "Basın konferansı yapıp Steele ve Jack'in arandığını ilan edeceğiz."

"Sör Hugh hâlâ bilmiyor mu?"

"Ona söyleyecek kişi olmak istemezdim. Kızının katilinin o olduğunu bilmeden damadıyla çıkıp buraya gelmişti. Ona söyleyecek kişiye acırım."

"Benim de gelmem gerekiyor mu?"

"Evet, Holmes'u da getir. Nihayetinde arabayı gören *o*..."

Telefon kapandı. Rebus telefona baktı. Köpek de adamı ısırmıştı...

* * *

Arabayı görmüş ve bütün gece Nell'e bunu anlatmıştı. Yerinde bile duramadan tekrar tekrar her ayrıntının üzerinden geçmişti. Kız sonunda ona durmasını, yoksa çekip gideceğini söyleyene kadar da durmamıştı. Bu onu biraz sakinleştirse de yeterli değildi.

"Gördün mü, Nell, eğer *neden* arabalara baktıklarını bana daha önce söyleseler, beni daha önce vakaya dâhil etselerdi bu işi çok daha önce halletmez miydik? Söylemek istemiyorum ama bunun asıl suçlusu John'dur. Onun yüzünden..."

"Sana işi verenin Lauderdale olduğunu söylememiş miydin?"

"Evet, ama yine de John..."

"Sus artık! Bıktım yeter!"

"Kusura bakma, haklısın. Laude..."

"*Yeter!*"

Sustu.

Şu anda basın konferansındaydı ve basın bültenlerini dağıtıp herkesi olup bitenden haberdar eden Gill Templer da oradaydı. Rebus ise her zamanki gibiydi, yani yorgun ve şüpheci. Watson ve Lauderdale henüz gelmemiş olsa da eli kulağındaydı.

"Brian, bunun için seni dedektifliğe terfi ettirecekler galiba, ha?" dedi Rebus usulca.

"Hayır."

"Ne o zaman? Az sonra ödül alacak bir öğrenci gibisin."

"Yapma. Hepimiz işin çoğunu senin yaptığını biliyoruz."

"Evet, ama yanlış adamın peşinde koşmama engel olan *sensin*."

"Yani?"

"Yani sana bir iyilik borçluyum." Rebus sırıttı. "Borçlu olmayı *sevmem*."

"Bayanlar ve baylar," dedi Gill Templer. "Herkes yerine otururs a birazdan başlayacağız..."

Az sonra Watson ve Lauderdale de salona girdi. İlk konuşan Watson oldu.

"Hepiniz bu konferansın neden düzenlendiğini biliyorsunuzdur." Durdu. "Bir cinayet soruşturmasında bize yardımı olabileceğini düşündüğümüz iki kişiyi arıyoruz. İsimleri Ronald Adam Steele ve Gregor Gordon Jack..."

Yerel akşam gazeteleri haberi öğlen baskılarında verdi. Radyolar isimleri herkese duyurdular. Akşam haberlerinde de yer aldı. Her zamanki sorular sorulup her zamanki "yorum yok" cevabı alındı. Ama telefon ancak altı buçukta geldi. Arayan Dr. Frank Forster'dı.

"Daha önce duyamadım, Müfettiş, çünkü hastaların haber dinlemesine izin vermiyoruz. Onları sinirlendiriyor. O yüzden ancak eve gitmek üzereyken radyoyu açtım ve..."

Rebus yorgundu ve bıkmıştı. "Ne var, Dr. Foster?"

"Gregor Jack öğleden sonra buradaydı. Andrew Macmillan'ı ziyaret etti."

13
Kızgın

Rebus aynı günün akşamı saat dokuzda Duthil Hastanesine ulaştı. Andrew Macmillan kollarını kavuşturmuş halde Forster'ın ofisinde bekliyordu.

"Tekrar merhaba," dedi.

"Merhaba, Bay Macmillan."

Beş kişiydiler: iki "hastabakıcı", Dr. Forster, Macmillan ve Rebus. Hastabakıcılar hemen Macmillan'ın oturduğu sandalyenin arkasında duruyordu.

"Ona sakinleştirici verdik," dedi Forster, Rebus'a. "Her zamanki gibi konuşkan olmayabilir ama sakin olacağı kesin. Geçen sefer olanları duydum..."

"Geçen sefer hiçbir şey olmadı, Dr. Forster. Sadece normal bir konuşma yapmak istedi. Bunun neresi yanlış?"

Macmillan uyumak üzereymiş gibi görünüyordu. Gözkapakları kapanmak üzereydi ve yüzündeki sırıtma sabitti. Kollarını açıp dizlerinin üzerine koyunca Rebus'a Bayan Corbie'yi hatırlattı...

"Müfettiş Rebus sana Bay Jack hakkında soru sormak istiyor," dedi Forster.

"Çok doğru," diyen Rebus masanın kenarına yaslandı. Oturması için sandalye olsa da uzun süre araba kullanınca bacakları tutulmuştu. "Seni neden ziyarete geldiğini merak ettim. Biraz sıra dışı değil mi?"

"İlk kez ziyaret etti," dedi Macmillan. "Bir yere yazmaları gerek. Onu görünce buraya ek bina açılışı falan yapmaya geldi zannettim. Ama gördüm ki bana gelmiş..." Gözleri hareket eden ellerini takip ediyordu. "Yanıma gelip, 'Merhaba, Mack,' dedi. Bu kadar basit. Sanki *her* gün görüşüyormuşuz gibiydi."

"Ne konuştunuz?"

"Eski dostlardan. Evet, eski dostlar ve *dostluklardan*. Bana hep arkadaş olduğumuzu söyledi. Bunun aksi mümkün değildi. Evet, birbirimizi çok uzun zamandır tanıyorduk. Suey ve Gowk, Sefil ve ben, Bilbo, Tampon, Sexton Blake... Bana arkadaşların önemli olduğunu söyledi. Ona Gowk'tan, arada bir ziyarete geldiğinden ve buraya para bağışladığından bahsettim. Hiçbirinden haberi yokmuş. İlgisini çekti. Ama çok çalıştığı her halinden belliydi. Sanki fazla güneşe çıkmıyormuş gibiydi, pek sağlıklı görünmüyordu. Avam Kamarasını hiç gördün mü? Neredeyse hiç pencere yok. Orada köstebek gibi çalışıyorlar..."

"Başka bir şey söyledi mi?"

"Neden mektuplarıma cevap yazmadığını sordum. Ne dedi biliyor musun? Ona *hiç mektup*

gelmediğini söyledi! Bunu postaneyle konuşacağını söylese de ben sebebini çok iyi biliyorum." Forster'a döndü. "Sensin, Dr. Forster. Mektuplarımın gitmesine izin vermedin. Pullarını buharla çıkarıp kendin kullandın. Haberin olsun, Gregor Jack'in yaptıklarından haberi var. Mutlaka bu konuda bir şey yapacaktır." Bir şey hatırlayıp Rebus'a döndü. "Benim adıma toprağa dokundun mu?"

Rebus başını salladı. "Evet, dokundum."

Memnun olan Macmillan başını salladı. "Nasıl bir his, Müfettiş?"

"Güzel bir his. Bu hissi şimdiye kadar hafife almışım..."

"*Hiçbir şeyi* hafife alma, Müfettiş," dedi Macmillan. Biraz sakinleşti. Yine de sinirlenebilmek için kanındaki yatıştırıcıyla mücadele ettiği görülebiliyordu. "Ona Liz'i sordum," dedi. "Bana hiç değişmediğini söyledi. Ama inanmadım. Evliliklerinin sorunlu olduğundan eminim. Uyumsuzdular. Eşim ve ben de onlar gibiydik..." Sesi zayıflayıp kesildi.

Yutkundu, ellerini dizlerinin üzerinde açıp dikkatle onlara baktı. "Liz, hiçbir zaman Sürüden biri olmadı. Gregor'un Gowk'la evlenmesi gerekirdi ama Kinnoul önce davrandı." Başını kaldırdı. "Şimdiyse tedaviye muhtaç bir adam oldu. Gowk onun nasıl biri olduğunu anlasaydı, onu psikiyatra götürürdü. Oynadığı tüm o roller herifi etkilemiş olmalı. Gowk'u bir daha görürsem söyleyeceğim. Onu bir süredir görmedim..."

Rebus durduğu yerde kımıldandı. "Sefil başka bir şey dedi mi, Mack? Neden geldiğinden ya da kafasında ne olduğundan bahsetti mi?"

Macmillan başını iki yana salladı. Sonra da kıs kıs güldü. "Kafa dedin, değil mi? *Kafa?*" Biraz daha güldükten sonra durdu. "Sadece arkadaş olduğumuzu bilmemi istedi." Sessizce güldü. "Sanki söylemesine gerek varmış gibi. Bir şey daha var. Bunca yıl sonra neyi öğrenmek istedi, biliyor musun?"

"Neyi?"

"Karımın kafasını ne yaptığımı öğrenmek istedi."

Rebus yutkunurken Forster da dudaklarını yaladı. "Peki, Mack, ona ne söyledin?"

"Ona gerçeği, yani hatırlamadığımı söyledim." Ellerini dua edermiş gibi kavuşturup parmak uçlarını dudaklarına değdirdi. Sonra gözlerini kapatıp o şekilde konuşmaya devam etti. "Suey hakkında söyledikleri doğru mu?"

"Ona ne olmuş Mack?"

"Gitmiş ve bir daha dönmeyecekmiş."

"Sefil sana öyle mi söyledi?"

Macmillan başını sallayıp gözlerini açarak Rebus'a baktı. "Suey'in geri dönmeyeceğini söyledi..."

* * *

Hastabakıcılar Macmillan'ı koğuşuna götürmüştü, Forster ceketini giyip Rebus'u yolcu etmeye hazırlanırken telefon çaldı.

"Gecenin bu vaktinde mi?"

"Bana olabilir," dedi Rebus. Telefonu açtı. "Efendim?"

Arayan Dufftown'dan Detektif Knox'tu. "Müfettiş Rebus? Dediğinizi yapıp birini Deer Lodge'a gönderdim."

"Sonuç?"

"On dakika önce dış kapıdan beyaz bir Saab geçmiş."

* * *

Yolun kenarına park etmiş iki araba vardı. Biri Deer Lodge'un uzun garaj yoluna girişi engelliyordu. Rebus arabasından indi. Dedektif Knox, onu Dedektif Memur Wright ve Memur Moffat'a takdim etti.

Rebus, Moffat'ın elini sıkarken, "Biz zaten tanıştık," dedi.

"Ah evet," dedi Knox. "Nasıl da unuttum, bizi o kadar meşgul etmiştiniz ki. Peki ne düşünüyorsunuz, efendim?"

Rebus soğuk olduğunu düşünüyordu. Soğuk ve nemli. Yağmur kesilmiş olsa da başlaması an meselesiydi. "Destek çağırdınız mı?"

Knox başını salladı. "Mümkün olan herkesi çağırdık."

"Onlar gelene kadar bekleyebiliriz."

"Olabilir."

Rebus, Knox'ı süzdü. Beklemekten hoşlanacak türde birine benzemiyordu. "Ya da," dedi, "üç kişi içeri gireriz. Biri bahçe kapısında bek-

ler. Nihayetinde içeride ya ceset ya da rehine var. Steele hayattaysa, ne kadar erken girersek o kadar iyi."

"O zaman ne bekliyoruz?"

Rebus'un baktığı Dedektif Wright ve Memur Moffat da başını salladı.

"Eve yürüyerek epey bir mesafe var," dedi Knox.

"Ama arabayla gidersek kesin duyar."

"Bir yere kadar gider, sonra inip yürürüz," dedi Moffat. "Böylece kaçış yolunu da tıkamış oluruz. Karanlıkta giderken arabayla son sürat üzerimize gelmesi hoş olmaz."

"Tamam, anlaştık, arabayla gidiyoruz." Rebus, Wright'a döndü. "Sen kapıda bekle, evlat. Moffat evi biliyor." Bu emir Wright'ın hoşuna gitmezken Moffat sevinmişe benziyordu. "Haydi," dedi Rebus. "Gidelim."

* * *

Moffat'ın arabasını girişte bırakıp Knox'unkine bindiler. Knox, Rebus'un hurdasını gördükten sonra, "Benimkini alsak daha iyi olur," demişti.

Knox arabayı yavaşça sürerken Rebus yanında ve Moffat da arka koltuktaydı. Arabanın motoru çok sessizdi, fakat etraf da çok sessizdi. En ufak bir ses bile duyulabilirdi. Rebus onların sesini örtecek yağmur, fırtına türünde bir şeyin çıkması için dua etti.

Rebus'un arkasındaki Moffat, "Kitabı beğendim," dedi.

"Hangi kitabı?"

"*Sudan Çıkmış Balık*."

"Tamamen unutmuştum."

"Güzel bir hikâye," dedi Moffat.

"Ne kadar ileride olduğunu hatırlamıyorum," dedi Knox.

"Önce sola, sonra da sağa dön," dedi Moffat. "İkincide duralım. Ev birkaç yüz metre ileride."

Park edip kapıları açtılar ve açık bıraktılar. Knox torpido gözünden iki büyük kauçuk el feneri çıkardı. "Çocukken izciydim," dedi. "Her şeye hazırlıklı olmak gerekir." El fenerlerinden birini Rebus'a verdi. "Moffat havucunu yediğinden buna ihtiyacı yok. Evet, planımız nedir?"

"Evi bir görelim, söylerim."

"Tamam."

Düz sıra halinde yola çıktılar. Elli metre sonra Rebus el fenerini kapattı. Artık gerek yoktu çünkü kulübenin iç ve dış ışıklarının tümü yanıyordu. Açıklığa çıkmadan durup baktılar. Saab kapının önündeydi. Bagajı açıktı. Rebus, Moffat'a döndü.

"Arka kapıyı hatırladın mı? Sen gidip orayı koru."

"Tamam." Memur yoldan çıkıp ormana girerek gözden kayboldu.

"Bu arada biz de önce arabayı kontrol edelim, sonra da camdan bakalım."

Knox başını salladı. Saklandıkları yerden çıkıp ilerlediler. Bagaj boştu. Arabanın arka koltuğunda da bir şey yoktu. Oturma odası ve ön

taraftaki yatak odasının ışıkları yanıyor olsa da kimseyi göremediler. Knox el feneriyle giriş kapısını işaret etti. Kapı kolunu yokladı. Kapı gıcırdayarak açıldı. Kapıyı biraz daha itti. Koridor boştu. Biraz bekleyip etrafı dinlediler. Birden bir müzik sesi gürleyince Knox geriye kaçtı. Rebus onu sakinleştirmek için elini adamın omzuna koyduktan sonra geri gidip tekrar oturma odasının camından baktı. Müzik setinin ışıklarının yandığını görebiliyordu. Muhtemelen otomatik tekrardaydı. Onlar eve yaklaşırken kaset geriye sarıyor olmalıydı ve şimdi de çalmaya başlamıştı.

Rolling Stones'un ilk yılları. "Paint It Black." Rebus başını salladı. "Adam içeride," diye mırıldandı kendi kendine. *Benim gizli kötü alışkanlığım, Müfettiş*. Sadece biri. Sonuç olarak arabanın yaklaştığını duymamış olabilirdi ve şimdi müzik tekrar açıldığından eve girdiklerini de duyamazdı.

Böylece içeri girdiler. Moffat mutfak çıkışında beklediğinden Rebus, Knox arkasında olduğu halde doğruca üst kata çıktı. Ahşap tırabzanın üzerinde, adli tıbbın parmak izi almak için kullandığı tozun kalıntıları vardı. Merdivenlerden sahanlığa çıktılar. Ne kokuyordu? *Ne kokuyordu?*

"Benzin," diye fısıldadı Knox.

Evet, benzin. Yatak odasının kapısı kapalıydı. Burada müzik sesi daha da yüksekti. Davul, bas, gitar ve sitar sesi. Ve vokalistler.

Benzin.

Rebus kapıya bir tekme atınca kapı ardına kadar açıldı. Rebus içeri daldı. Gregor Jack oradaydı ve duvar kenarında bağlı, ağzı kapalı ve alnı kan içinde bir adam vardı. Ronald Steele. Ağzı bağlı mıydı? Hayır, bağlı sayılmazdı. Ağzına, yatak odasındaki gazetelerden, ondan bahseden gazetelerden, koparılan kâğıt parçaları tıkılmıştı. Jack ona kendi sözlerini yedirmişti.

Benzin.

Boş teneke yerde yan duruyordu. Oda kokuyordu. Steele petrole mi bulanmıştı, yoksa terlemiş miydi? Gregor Jack'in suratındaki ifade başta fesat olsa da zamanla yumuşayıp mahcubiyete dönüştü. Utanç ve suçluluk. Yakalandığı için duyduğu suçluluk.

Rebus tüm bunlara bir saniyede şahit oldu. Ama bir saniye Jack'in kibriti çakıp yere atması için yeterliydi.

Halı hemen tutuşurken ileri fırlayan Jack, Rebus'u devirip Knox'ı da geçerek merdivenlere koştu. Alevler süratle yayıldı. Rebus, Steele'i ayağından tutup kapıya doğru çekmeye başladı. Onu ateşin *içinden* çekmek zorundaydı. Eğer Steele benzine bulandıysa... Hayır, bunu düşünmeye vakit yoktu. Neyse ki benzin değil terdi. Ateş onu yalasa da tüm vücudunu sarmadı.

Koridora çıktığında Knox'ın merdivenden aşağı doğru, Jack'in peşinden koştuğunu gördü. Yatak odası cehenneme dönerken ortasındaki yatak da ölü yakılan odun yığınlarını andırıyordu. Rebus geri dönüp baktı. Yatağın üzerindeki

inek başı da ateş almış çatırdıyordu. Kapı kolunu tutup kapıyı çekerken tekmelediğinde menteşelerinden çıkmadığına şükretti...

Zor olsa da Steele'i ayağa kaldırmayı başardı. Yüzü kanla kaplıydı ve bir gözü şişip kapanmıştı. Diğer gözüyse yaşlıydı. Konuşmaya çalışırken ağzından kâğıt parçaları çıkıyordu. Rebus bağlarını çözmeyi denedi. Naylon ipti ve çok sıkıydı. Başı acıyordu ve nedenini bilmiyordu. Adama destek olarak onu merdivenden aşağı indirdi.

Bir noktada Steele ağzındaki kâğıdı tükürmeyi başardı. İlk sözleri, "Saçların yanıyor!" oldu.

Doğruydu, kafasının arkası da yanıyordu. Rebus boştaki eliyle kafasına vurdu. Kafasının arkası kahvaltı gevreği gibi çıtır çıtırdı. Üstelik feci acıyordu.

Merdivenden indiler. Rebus, Steele'i yere bırakıp doğruldu. Kulakları uğulduyordu ve bir an gözleri kararadı. Kalbi Rock müzikle ahenkli bir şekilde atıyordu. "Mutfaktan bıçak alayım," dedi. Mutfağa girdiğinde arka kapının açık olduğunu gördü. Dışarıdan belli belirsiz sesler geliyordu. Sonra görüşe birisi girdi. Moffat'tı. İki eliyle burnunu tutuyordu. Bileklerinden ve çenesinden kan akıyordu. Konuşmak için ellerini çekti.

"Şerefsiz bana kafa attı!" Ağzından ve burnundan kan püskürüyordu. "Kafa attı!" Adil dövüştüğü söylenemezdi.

"Korkma, ölmezsin," dedi Rebus.

"Knox peşinden gitti."

Rebus arkasındaki koridoru işaret etti. "Steele orada. Bir bıçak bulup ipleri kes. Sonra ikiniz de dışarı çıkın." Moffat'ı geçip arka kapıdan çıktı. Mutfaktan gelen ışık yakını aydınlatıyordu fakat ilerisi karanlıktı. El fenerini yatak odasında düşürmüş olmasının eksikliğini şimdi hissetti. Sonunda gözleri karanlığa alıştı ve koşup açıklığı geçerek ormana daldı.

Çok acele, az sürat. Ağaç, çalı ve dalların arasında dikkatle ilerledi. Dikenler ona takılsa da fazla sorun olmadılar. Asıl sorun nereye gittiğini bilmemesiydi. Yol yokuşa dönüşmeye başlamıştı. Yukarı doğru gittiği müddetçe kendi kuyruğunu kovalıyor olmayacaktı. Bir şeye takıldı ve bir ağaca çarptı. Nefesi kesildi. Gömleği ıslaktı ve gözleri duman ve ter yüzünden yanıyordu. Durup dinledi.

"Jack! Aptallık etme! Jack!"

Knox'ın sesiydi. İleriden ve uzaktan geliyordu. Rebus derin nefes alıp yürümeye başladı. Birden ormandan bir açıklığa çıktı. Yokuş burada daha dikti ve arazi bodur çalılar ve bitkilerle doluydu. Birden gözüne bir ışık çarptı: Knox'ın el feneri. İleriden ve yukarıdan geliyordu. Rebus koşmaya başladı, takılmamak için ayaklarını mümkün olduğunca havaya kaldırıyordu. Buna rağmen bir şeyler ayaklarına çarpmaya devam edip canını yaktı. Ardından daha hızlı gidebileceği; daha doğrusu daha genç ve zinde olsa gidebileceği, çimen kaplı alana vardı. İleride el fenerinin ışığı daire çiziyordu. Manası açıktı: Knox avını kay-

betmişti. Rebus ışığa doğru koşmak yerine ondan uzaklaştı. Arama açısını genişletmek için diğer yöne gitmeye başlamıştı.

Yokuşun tepesine çıkınca arazinin düzleştiğini gördü. Gündüz vakti manzaranın iç karartıcı olacağına hükmetti. Bitki örtüsü koyunların ağız tadına göre değildi. İleride göğe yükselen bir dağ sırası gördü. Gömleğini kurutup onu titreten rüzgâr da dinmişti. Tanrım, başı çok acıyordu. Güneş yanığı gibiydi ama ondan bin beterdi. Gökyüzüne baktı. Bulutların siluetlerini görebiliyordu. Hava açılmaktaydı. Kulaklarındaki rüzgârın sesi yerini başka bir sese bıraktı.

Akan suyun sesi.

İlerledikçe ses yükseldi. Knox'ın el fenerinin ışığını artık göremediğinden yalnız olduğunu biliyordu: Çok uzaklaşırsa dönüş yolunu bulamayabileceğinin de farkındaydı. Yanlış bir yola saparsa, tepelerin ve ormanın içinde kaybolup gidebilirdi. Arkasına baktı. Ağaç sırası görünse de ev görüş açısından çıkmıştı.

"Jack! Jack!" Knox'ın sesi çok uzaklardan geliyordu. Rebus ona doğru gitmeye karar verdi. Gregor Jack oradaysa onu donarak ölmeye terk edecekti. Arama kurtarma ekipleri onu yarın bulurdu...

Akarsu daha yakın, zemin daha kayalık ve bitkiler daha seyrekti. Su aşağıda bir yerlerde olmalıydı. Tekrar durdu. Önünde şekiller ve gölgeler vardı... Ama belli bir şeye benzemiyorlardı. Sanki yer kendi içinde katlanmış gibiydi. O

anda, ayı örten kocaman bir bulut kenara çekildi ve neredeyse dolunay halindeki ay gökyüzünde belirdi. Etraf aydınlanınca Rebus nehre inen bir uçurumla arasında sadece birkaç metre olduğunu fark etti. Sağından ses geldi. O tarafa döndü. Yorgunluktan iki büklüm olmuş birisi ona doğru yaklaşıyordu, iki yana saldığı kolları neredeyse yere değecekti. Başta maymun olduğunu düşündü, çünkü maymuna benziyordu.

Gregor Jack nefes nefese kalmıştı. Nereye gittiğinden haberi yoktu: Tek bildiği devam etmesi gerektiğiydi.

"Gregor."

Adam hırıldayarak birden durdu. Doğrulup başını gökyüzüne kaldırdı. Yarışı bitiren bir atlet gibi ellerini beline koydu. Bir eliyle alışkanlık icabı saçını düzeltti. Sonra öne eğilip ellerini dizlerine koyduğunda saçı yine bozuldu. Ama nefesi düzelmeye başlamıştı. Sonunda tekrar doğruldu. Rebus adamın kusursuz dişlerini sergileyerek sırıttığını gördü. Başını iki yana sallayıp güldü. Rebus bu hareketi her şeyini kaybeden başkalarında da görmüştü. Büyük bir riske girerek her şeyini kaybeden kişilerde... İçinde bulundukları duruma gülerlerdi.

Gregor'un gülüşü öksürüğe dönüştü. Göğsüne vurduktan sonra Rebus'a bakıp tekrar gülümsedi.

Sonra da sıçradı.

Rebus kenara çekilse de Jack'in ondan uzaklaştığını gördü. İkisi de nereye gittiğini çok iyi

biliyordu. Uçurumun kenarına gelip ileri fırladı. Birkaç saniye sonra vücudunun suya çarptığını duyuldu. Rebus uçurumun kenarına gelip aşağı baktı ancak ayın önü tekrar bulutla kapandığından ışık gitmişti. Görecek bir şey yoktu.

* * *

Deer Lodge'a dönüş yolunda el fenerine ihtiyaç duymadı. Alevler her yanı aydınlatıyordu. Ormanda yürürken ağaç dallarının üzerine yağan külleri gördü. Rebus eliyle başının arkasını yokladı. Derisi sızlıyordu. Ama şokta olabileceğini düşündü çünkü acısı eskisi kadar kötü değildi. Ayak bilekleri de sızlıyordu, muhtemelen dikenler yüzündendi. Dikenlerle kaynayan bir yerden koşarak geçmişti. Evin yakınında kimse yoktu. Moffat ve Steele, Knox'ın arabasının yanında bekliyordu.

"İyi bir yüzücü müdür?" diye sordu Rebus, Steele'e.

"Sefil mi?" Steele serbest kollarına masaj yapıyordu. "Hiç bilmez. Okulda hepimiz öğrendik ama annesi onun öğrenmesini istemedi."

"Neden?"

Steele omuz silkti. "Siğil kapacağından korktu galiba. Kafan nasıl, Müfettiş?"

"Bir süre saç kestirmem gerekmeyecek."

"Ya Jack?" diye sordu Moffat.

"Onun da ihtiyacı olmayacak."

* * *

Ertesi sabah Gregor Jack'in cesedinin aranmasına Rebus katılmadı. Hastanedeydi, kendini pis ve tıraşsız hissediyordu. Kafası hariç.

"Eğer dert edeceksen saçın uzayana kadar peruk takabilirsin," dedi bir doktor. "Şapka da olabilir. Kafa derisi hassas olduğundan güneşten uzak tut."

"Güneş mi? Ne güneşi?"

Ama izinli olduğu sırada hava gerçekten de güneşliydi. Dışarı çıkmayıp, yeraltındaki dairede kitap üzerine kitap okumuş, sadece pansuman için arada bir hastaneye gitmişti.

"İstersen ben de yapabilirim," demişti Patience.

Rebus'un cevabı, "İşle aşkı karıştırma," olmuştu. İşin aslı hastanede hoşuna giden bir hemşire vardı... Bir şey olacağı yoktu, sadece flört ediyordu. Patience'ı üzecek bir şey yapmazdı.

Holmes gazlı içeceklerle birlikte ziyaretine geldi. Her geldiğinde ilk lafı, "Selam, keltoş" oluyordu.

"Yeni haber var mı?" diye sordu Rebus.

Gregor Jack'in cesedinin hâlâ bulunamaması haricindeki tek haber Çiftçi'nin bir Baptist toplantısında Tanrı'yla buluşmasının ardından içkiyi bırakmasıydı.

"Bundan sonra sadece ayin şarabı içecek," dedi. Rebus'un kafasını işaret ederek, "*Sen* de bir süre Budist olmayı denesen fena olmaz," diye ekledi.

"Hâlâ geç kalmış sayılmam," diye cevap verdi Rebus.

Medya Jack'in hâlâ sağ olabileceğini düşünüyordu. Rebus da bunu merak ediyordu. Dahası Jack'in Elizabeth'i neden öldürdüğünü hâlâ anlamış değildi. Ronald Steele'den de işe yarar bir bilgi çıkmadı. Anlaşılan Jack onu elinde tuttuğu müddetçe ona bir şey anlatmamıştı... Daha doğrusu Steele öyle söylüyordu. Eğer bir şey açıkladıysa da ağzından laf almak mümkün olmamıştı.

O yüzden geriye sadece tahminler kalıyordu. Her şeyi kafasında defalarca canlandırdı: Jack bekleme yerine gelir ve Elizabeth'le tartışır. Belki kadın ona boşanmak istediğini söyledi. Belki genelev haberi yüzünden tartıştılar. Belki de başka bir şeydi. Steele sadece o giderken kadının kocasını beklediğini söylemişti.

"Bekleyip onunla yüzleşmeyi düşündüm..."

"Ama..."

Steele omuz silkti. "Korkaklık. Sorun 'yanlış' bir şey yapmak değil de yakalanmak. Haksız mıyım?"

"Ama kalsaydın..."

Steele başını salladı. "Biliyorum. Belki de Liz, Gregor'a çekip gitmesini söyleyip benimle kalırdı. Belki ikisi de hayatta olurdu."

Steele o gün gitmemiş olsaydı... Gail Jack kuzeye hiç gelmeseydi... Ne olurdu? Rebus'un şüphesi yoktu: başka şekilde sonuçlanacağı kesin olsa da benzer şekilde acı verici olacaktı. Ateş, buz ve sırlar. Elizabeth Jack'le tanışmış olmayı dilese de içinden bir ses anlaşamayacaklarını söylüyordu...

Bir haber daha vardı. Rivayet olarak başlamış, sızıntıya dönüşmüş, bunu da bir beyanat takip etmişti: Great London Road tadilattan geçecekti.

Rebus bunun Patience'ın yanına taşınması demek olduğunu biliyordu. Aslında zaten taşınmıştı.

"Daireni satmana gerek yok," dedi Patience ona. "Kiralayabilirsin."

"Kira mı?"

"Öğrencilere kirala. Oturduğun caddenin yarısı öğrenci zaten." Doğruydu. Sabah çantalarla ve market arabalarıyla Meadows'a doğru gidenleri görebiliyordu; öğleden sonra da kitap ve fikirlerle geri dönüyorlardı. Fikir cazip geldi. Dairesini kiraya verirse Patience'a da yanında oturduğu için bir miktar para ödeyebilirdi.

"Öyle olsun," dedi.

İşbaşı yaptığı gün Great London Road polis karakolunda yangın çıktı. Bina yerle bir oldu.